

ရန်ကင်းဦး

အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး

Edgar Allan Poe

by

Irwin Porges

နို့တောဝန်စေခေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး
အချွန်အခြာ အာဏာ တည်တံ့ ခိုင်မြဲရေး

နို့တော
နို့အရေး
နို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုးရမိရန် အဆိုပြုခြင်းမရှိပျားအား ဆန်းကွင်းကြာ
နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ပျက်စီးလှပျားအားဆန်းကွင်းကြာ
နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန်းကွင်းကြာ
ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သဟာများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာခြင်း

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- နိုင်ငံပာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တစ်ရပ်တည်ဆောက်ရေး

မီးပွားရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဓနကုဇာတ်စီးပွားရေးစနစ် စီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဒိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာဖိုလှူမြင်မားရေး
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ ပမေ့ပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရေးမြင့်မားရေး

စာအုပ်အမှတ် (၁၀၈)

Quality Publishing House

အမှတ် ၁၅၃၊ ၅(က) လွှာ၊ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- ၇၀၆၄၁၄၊ ၇၂၁၀၆၇၊ ၂၈၂၆၀၄။

အင်္ဂါအယ်လ်ပီ:

ကမ္ဘာကျော်အရေးဆရာတစ်ဦး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဂန်ဒကာငါးဦး

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၃၁ / ၂၀၀၂ (၅)
- မျက်နှာပုံခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၇၁၀ / ၂၀၀၂ (၈)

စီမံဥပဒေ

ကိုဏ္ဍခွဲများ

ပုံနှိပ်ခြင်း

- ပထမအကြိမ် - (၂၀၀၃၊ ဇူလိုင်လ)
- အုပ်စု - (၅၀၀)

- မျက်နှာပုံပန်းချီ - ကောင်းထက်
- ကာလာခွဲ - *Alpha*
- ကွန်ပျူတာစာမီ - *Quality*
- အတွင်းဖလင် - *Quality*

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်စိန်စိန် (ရောင်စဉ်အောင်ဆက်) (၀၅၄၀၄)
အမှတ် (၁၆၃)၊ (၄၈) လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသန်းဆွေ (စစ်သည်တော်စာပေတိုက်) (၀၁၄၇၃)
အမှတ် (၁၁၃၁/က)၊ ဥယျာဉ်လမ်း၊ ဒဂုံမြို့သစ်တောင်ပိုင်း
ရန်ကုန်မြို့။

တန်ဖိုး - ၅၀၀ ကျပ်

အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး
သူသည် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း
သူ့ကဗျာများမှာ ဂီတကဲ့သို့ အသံသာသည်။
ယခုအခါတွင်
သူသည် ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုရေးဆရာများထဲတွင်
အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဖတ်ရှုခံရသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦး
ဖြစ်နေလေပြီ။
သူကွယ်လွန်စဉ်က
အသက်လေးဆယ်သာ ရှိသေး၏။
ဆင်းရဲသော၊
အမျိုးသမီးများစွာကို ချစ်မိပြီး
ချစ်တုန့်ပြန်မှု မရခဲ့သော သူသည်
အရက်သောက်ပြီး ဘဝကို နိဂုံးချုပ်ခဲ့လေသည်။

အခန်း (၁) ရေကြောင်းခရီးမှအပြန်

မာသာသင်္ဘောပေါ်တွင် ရပ်နေသော ကောင်လေးသည် ကမ်းခြေမှ မသဲကွဲသော အရိပ်များ မြို့တော်ကြီး၏အဆောက်အဦးများ အတွင်းသို့ ဖြည်းဖြည်းချင်းစွာ ကူးပြောင်းသွားကြပုံကို စိတ်အားထက်သန်စွာ စောင့်ကြည့်နေလေသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လစ်ဗာပူမြို့မှ ၃၆ ရက်ကြာ ရေကြောင်းခရီးနှင့်ခဲ့ပြီးနောက် မာသာသင်္ဘောသည် နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်ချေပြီ။ ဆယ့်တစ်နှစ်သားကလေး အဂ္ဂါမှာ သင်္ဘောလက်ရန်းကို ကိုင်၍ သင်္ဘောသွားရာ နံဘေးတစ်လျှောက်ရှိ ရှုပ်ထွေးသောလမ်းများကို အသေးစိတ်စောင့်ကြည့်ရင်း စူးစိုက်မှတ်သားနေချိန်ဝယ် မာသာသည်ကား လမ်းကြောင်းကို ကုန်းမြေဆီသို့ တရွေ့ရွေ့ ပြောင်းကပ်နေပြီဖြစ်သည်။

သူသည် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊ အတွေ့အကြုံများနှင့် အမှတ်ရဖွယ်လူများကို နောင်တွင် ပြန်လည်အသုံးပြုရမည်မှန်း မဆိုင်းမတွပင် သိနေသည့်အလား ထူးခြားသော အာရုံဖြင့် စုဆောင်းမှတ်သားတတ်သော လူငယ်လေးဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်တွင် ကုန်လွန်ခဲ့ရသော ငါးနှစ်တာကာလကား နောက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့လေပြီ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အဂ္ဂါ၏စာသင်ရက်များ အထူးသဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော ခန်းမများနှင့် မှောင်မည်းသော အခန်းများရှိရာ ဟောင်းနွမ်းလှသော မန်နာဂေဟာကျောင်းရှိ စာသင်ရက်များအား ဘယ်ခါမှ မေ့မည် မဟုတ်တော့ပေ။

ထို့အတူပင် သူဖြတ်သန်းခဲ့ရသော သမုဒ္ဒရာခရီးမှာလည်း သူ့ထံ အစဉ် ငြိတွယ်နေမည်သာပင်။ သူသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အရှေ့တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်ဖြစ်သော ဗာဂျီးနီးယားမှ အင်္ဂလန်သို့ ရေကြောင်းခရီးဖြင့် ထွက်ခွာခဲ့ရပြီး ယခုမှ အမေရိကန်သို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

သင်္ဘောကို စတင်မြင်ဖူးစဉ်က အဂ္ဂါမှာ ခြောက်နှစ်သာရှိသေးသော်လည်း အင်္ဂလန်သို့ ရေကြောင်းခရီးဖြင့် သွားရသည့် အမှတ်ရဖွယ်များကို အာရုံထဲတွင် သို့မှီထားနိုင်ခဲ့သည်။ ဆေးရွက်ကြီး အနံ့ပြင်းပြင်းက အရာရာပေါ်တွင် တိမ်စိုက်ပမာတွဲလွဲခဲ့နေသည့် ဗာဂျီးနီးယားရှိ ဂျိမ်းစ်မြစ်ဆိပ်ကမ်း၊ ကြီးမားသော စတုရန်းပုံရွက်များဖြင့် သင်္ဘောမြင့်မြင့်များ၊ ရစ်ချ်မွန်မြို့အား သူ့နှုတ်ဆက်ချိန်တွင် စိုးရိမ်ခြင်းနှင့် အံ့ဩခြင်းတို့ ဖုံးလွှမ်းနေသည့် တဒင်္ဂ၊ ထို့နောက်တွင်ကား သင်္ဘောသည် မြစ်ပေါ်မှ အလွယ်တကူ ရွေ့လျား၍ ပင်လယ်ဆီသို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့သည်။

ယခုတော့ အဂ္ဂါသည် အိမ်ပြန်ရောက်လာခဲ့လေပြီ။ သူ့အနားတွင် ရပ်နေသော မွေးစားဖခင် ဂျွန်အယ်လင်သည် ဆိပ်ကမ်းနောက်တွင် လဲလျောင်းနေသည့် ဧရာမမြို့တော်ကြီးကို ငေးကြည့်နေခဲ့သည်။

“ရစ်ချ်မွန်နဲ့ နယူးယောက် ဘယ်လောက်ကွာခြားတယ်ဆိုတာ တွေ့ပြီ မဟုတ်လားကွ” ဟု ဂျွန်အယ်လင်က ပြောသည်။ သူ့အသံမှာ ကြမ်းကောင်းကြမ်းမည် ဆိုနိုင်သော်လည်း အဂ္ဂါအပေါ်၌မူ ကြင်နာ၍ ညှာတာတတ်ပေသည်။ အယ်လင်နှင့် သူ့ဇနီးတို့သည် ကောင်လေး နှစ်နှစ်သား အရွယ်တွင် အိမ်သို့ ခေါ်လာခဲ့ကြသည်။ အယ်လင်က အဂ္ဂါအား လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုပြီး ပြုံးရင်းဖြင့် လက်မောင်းကို ဖျစ်ညှစ်လိုက်သည်။

ဆိပ်ကမ်းဆီသို့ ဦးတည်နေသော သင်္ဘော၏ ရွေ့လျားမှုက စိတ်နှလုံးကို အပြည့်အဝ သိမ်းပိုက်ထားခြင်း ခံရသော အဂ္ဂါသည် ထိုအခါကျမှ “ဖေဖေ” ခေါ်ရမည်ဟု သင်ထားသူအား ကြည့်လိုက်မိသည်။ အယ်လင်၏ ရစ်ချ်မွန်အကြောင်း အရိပ်အမြွက် ပြောဆိုချက်က မှတ်ဉာဏ်ဟောင်းများအား စတင်လှုပ်ရှားစေခဲ့သည်။ နွေးထွေးလှသော တောင်ပိုင်းမြို့သည် အဂ္ဂါ၏မွေးရပ်မြေ မဟုတ်သော်လည်း သူ့အမှတ်ရနိုင်သည့် အိမ်တော့ဖြစ်သည့် သူ့အာရုံထဲတွင် တစ်ဝက်တစ်ပျက် မေ့လျော့နေသည့် ရုပ်ပုံလွှာများဖြစ်သည်။ အဖြူရောင် အိမ်များ၊ စမ်းချောင်းများ၊ လယ်ကွင်းကျယ်များနှင့် လူမည်းကျေးကျွန်များကို စတင်မြင်ယောင်လာတော့သည်။

သူ အခါခါ ကြိုးပမ်းသော်ငြားလည်း ရစ်ချ်မွန်တွင် မနေမိက နေ့စွဲများကိုမူ ကြည်လင်စွာ အမှတ်ရရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ သူ့ကို အရှေ့မြောက်ပိုင်း

ပြည်နယ်ရှိ ဘော်စတုန်မြို့တွင် ၁၈၀၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ထိုအရပ်တွင် သူ့မိခင် အဲလိဘောက်အာနိုးသည် ခင်ပွန်းသည် ဒေးဗစ်ပိုးနှင့်အတူ ဇာတ်ရုံအတွင်း၌ သရုပ်ဆောင်များ လုပ်ခဲ့ကြသည်။ သူ့မိဘများမှာ နယူးယောက်ရှိ ဇာတ်ရုံများသို့ မသွားမီ ခြောက်လမျှကာလအတွင်း၌သာ ဘော်စတုန်တွင် နေထိုင်သွားကြသည်။ အဂ္ဂါ၏ဘဝအစပိုင်း နှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း သူ့အာရုံတွင် ကြွင်းကျန်သမျှကား တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ အမြဲပြောင်းရွှေ့နေသော ထူးဆန်း၍ မှောင်မှိုက်သည့် စွဲထင်ချက်တစ်ခုနှင့် ပျော်ရွှင်မှုကင်းမဲ့၍ သက်တောင့်သက်သာ မရှိလှသော ကာလရှည်တစ်ခုတို့သာ ဖြစ်ပေသည်။

မိခင်နှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်မိသလောက်မှာ မျက်ဝန်းနက်ကြီးများနှင့် (သူ့မှာလည်း ရှိသော) နက်မှောင်သည့် ဆံပင်အခွေအလိပ်များသာဖြစ်ကြောင်း အာရုံတွင် ဖျတ်ခနဲ အမှတ်ရလာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အဂ္ဂါမွေးပြီး တစ်နှစ် မပြည့်မီမှာပင် မိခင်အား စွန့်ခွာသွားခဲ့သော ဖခင်ကိုမူ အမှတ်ရနိုင်စွမ်း မရှိတော့ပြီ။ ယခုအခါ အသက် ၁၁ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော အဂ္ဂါသည် ထိုစဉ်က မိခင်၏ နေမကောင်း ဖြစ်ခြင်းနှင့် နာဖျားမှုကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် ငယ်လွန်းလှသည်။ ညီမလေးရီစလီကို မွေးဖွားပြီးသည်နှင့် မိခင်မှာ အဖျားကောက်ကာ ဝင်ခဲ့သည်။ ၁၈၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်တွင် သူ့မိခင် ကွယ်လွန်လေသည်။

မာသာသည် ယခုအခါတွင် ခရီးရှည်ကြီးပြီးဆုံး၍ ဆိုက်ကပ်ရာသို့ ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါနှင့် မစ္စတာ အယ်လင်တို့သည် သဘောလုံးလုံး ရပ်သွားသည်အထိ လက်ရမ်းကို ဆုပ်ကိုင်ထားကြသည်။

အောက်ဘက်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းတွင် အဂ္ဂါ၏မွေးစားမိခင် မစ္စက အယ်လင်နှင့် သူ့အစ်မ အန်နီတို့ စောင့်နေကြသည်။ မိခင်အစစ်ကို အနည်းငယ် သတိရရင်းဖြင့် အဂ္ဂါသည် သူလိုအပ်သော မေတ္တာနှင့် နားလည်မှုကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့် မစ္စက အယ်လင်အား ကြည့်လိုက်မိသည်။

သေလုမျောပါး ဖြစ်နေသော သူ့မိခင်အိမ်သို့ မစ္စကအယ်လင်လာပြီး နှစ်နှစ်သားကလေး အဂ္ဂါနှင့် သူ့ညီမလေး ရီစလီကိုကြည့်ရှုသည့်နေ့ကတည်းက သူတို့ ရင်းနှီးသွားခဲ့ကြသည်။

ကလေးနှစ်ယောက်ကို မတူသောအိမ်နှစ်အိမ်မှ ခေါ်သွားကြသော်လည်း သူတို့မှာ ဘယ်ခါမှ အဆက်ပြတ်မသွားခဲ့ပေ။ ရီစလီအား ရစ်ချ်မွန်တွင် နေထိုင်သော မက်ကန်ဇီက ခေါ်သွားသည်ဖြစ်၍ အဂ္ဂါမှာ သူ့ညီမထံ မကြာမကြာ သွားလည်ပတ်နိုင်လေသည်။ အဂ္ဂါထက် နှစ်နှစ်ကြီးသော သူ့အစ်ကို ဝီလျံဟင်နရီပိုးမှာမူ ဘယ်လ်တီမိုးမြို့ရှိ ဖိုးအေဖြစ်သူ ဒေးဗစ်ပိုးထံသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့သည်။

ခရီးသည်များမှာ ယခုအခါ သင်္ဘောမှဆင်းရန် ပြင်ဆင်ကြကုန်ပြီ။ မစ္စတာအယ်လင်က အဂ္ဂါ၏လက်မောင်းကို လာကိုင်သည်။ “တို့အောက်ဆင်းပြီး မင်းအမေနဲ့ ဒေါ်လေး နန်စီကို သွားတွေ့ကြရမယ်” ဟု သူက ပြောသည်။

အဂ္ဂါက လက်ရန်းမှ လှည့်ပတ်ပြီး “အမေရော သက်သာရဲ့လား” ဟု မေးလိုက်သည်။

“ခုထိ အားနည်းနေတုန်းပဲ” ဟု မစ္စတာ အယ်လင်က ပြန်ဖြေ၏။

“မိန်းမတွေက ခဏခဏလှိုင်းမူးတတ်ကြတာကိုး” သူက အဂ္ဂါကို ကြည့်ရင်း ပြုံးလိုက်သည်။

“ငါတို့ ယောက်ျားလေးတချို့တောင် ပင်လယ်ဒဏ် နည်းနည်းတော့ ခံရတာပဲကွာ”

အဂ္ဂါလည်း ပြုံးမိသည်။ သူလည်းပဲ လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်က အင်္ဂလန်သို့ သွားသည့် ၃၄ ရက်ရေကြောင်းခရီး အစတွင် လှိုင်းမူးသည့် ဒဏ်မည်သို့ ခံခဲ့ရသည်ကို အမှတ်ရလာမိသည်။

အတန်ငယ်ကြာပြီးနောက် အယ်လင်မိသားစုသည် ကမ်းပေါ်တက်လာကြသည်။ ထိုနေ့မှာ ၁၈၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ၏ နေသာသော နေ့တစ်နေ့ပင်။ အဂ္ဂါမှာတော့ နယူးယောက်မြို့တော်ကြီးအား တွေ့ရတော့မည်ဆိုသည့် အသိဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားနေမိသည်။ ရစ်ချ်မွန်သို့ မသွားမီ ရက်အနည်းငယ်အတွင်း နယူးယောက်တွင် အချိန်ဖြုန်းရန် မစ္စတာ အယ်လင်က အစီအစဉ်ချနေသည်။ သို့သော် ဇူလိုင် ၂၈ ရက်မတိုင်မီတွင် သူတို့ မိသားစု ခရီးပြန်ထွက်ရန် အကြောင်းဖန်လာခဲ့သည်။ မစ္စက အယ်လင်မှာ အလွန်နေမကောင်းဖြစ်လာသည့်အတွက် ဆရာဝန်ခေါ်ရသည်။ ထိုကာလအတွင်း၌ အဂ္ဂါသည် သူက ချစ်စနိုးဖြင့် ဒေါ်လေးနန်စီဟု ခေါ်သော မစ္စကအယ်လင်၏ အစ်မ အန်နီနှင့် အတူ အချိန်များစွာ ဖြုန်းခဲ့၏။

အဂ္ဂါ၏သင်္ဘောစီးသော ပင်လယ်ရေကြောင်းခရီးများမှာ အဆုံးသတ်ခဲ့ချေပြီ။ သင်္ဘောပေါ်တက်၍ သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်ကာ ရွက်လွင့်ခြင်းမျိုး ဘယ်ခါမှ တစ်ခါပြန်သွားနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း ခံစားမှုအားကောင်းသော သူလိုကောင်လေးအတွက်မူ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ထိုအတွေ့အကြုံများ၏ အသေးစိတ်အချက်များမှာ ချက်ချင်းပင် ရုပ်လုံးပေါ်လာပြီး အနာဂတ်တွင် စာရေးဖွဲ့ရန်အတွက် အာရုံထဲ၌ နေရာတကျ သိမ်းဆည်းလိုက်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။

မွေးစားဖခင် မစ္စတာအယ်လင်က သူ့ဇာတိမြေစကော့တလန်သို့ အဂ္ဂါအား ခေါ်သွားခဲ့သောကြောင့် ၎င်းမှ လယ်ကွင်းစိမ်းများနှင့် လူထူထပ်

သော မြို့ကြီးများကို ကြည့်ခွင့်ရခဲ့သည်။ မကြာမီ သူတို့မိသားစုမှာ လန်ဒန်သို့ သွားရောက်ကာ အဂ္ဂါအား ၎င်းတွင် ရှိသော မစ္စဒူဘပ်ကျောင်းသို့ ပို့ခဲ့ကြလေသည်။

အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာကြီးနှင့် ၎င်း၏လက်ထဲတွင် ဆုပ်ကိုင်ခံထားရရှာသော ကယ်သူမဲ့ ကစားစရာများနှင့်တူသည့် သင်္ဘောများ၊ တံငါသည်များက အဂ္ဂါ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်ကို ဖြည့်စွမ်းပေးခဲ့သည်။ သူ့မွေးစားဖခင်နှင့် ၎င်း၏အဖော် ချားအိလစ်တို့မှာ ဂျုံ၊ လက်ဖက်ခြောက်နှင့် ကော်ဖီစေ့များ၊ ပိုင်နှင့်အရက်များ၊ နာမည်ကျော် ဗာဂျီးနီးယား ဆေးရွက်ကြီး စသည့် ကုန်မျိုးစုံကို ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား စီးပွားရှာသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းကုန်များကို အခြားမြို့များသို့ ဟိုမှသည်မှ သယ်ယူ၍ သင်္ဘောဖြင့် တင်ပို့ကြရလေသည်။ အဂ္ဂါအတွက် ယင်းအရာအားလုံးမှာ အလွန်ပင် စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ကောင်းလှသည်။

နှစ်များစွာကြာပြီးနောက် ၁၈၃၈ ခုနှစ်တွင် ထူးဆန်း၍ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် ဇာတ်ကြောင်းပြန်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ပုံနှိပ်ခံရသည်။ ထိုဝတ္ထု၏ ခေါင်းစဉ်မှာ “ အာသာဂေါဒွန်ပျဉ်၏ ဇာတ်ကြောင်းပြန်ချက် ” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထိုခေါင်းစဉ်၏ အောက်တွင် ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဇွန်လ၌ တောင်ပင်လယ်များဆီ ခရီးထွက်ခဲ့သော “ဂရမ်းပပ်” အမည်ရ အမေရိကန် သင်္ဘောပေါ်မှ ပုန်ကန်ထကြွ၍ ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သော လူသတ်သမားများအကြောင်း အသေးစိတ်ပါဝင်သည့် ဇာတ်လမ်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားလေသည်။ အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုးသည် ကလေးဘဝတွေ့အကြံများအား အသုံးပြု၍ တကယ့်ဇာတ်လမ်းထင်ရလေအောင် ပြုလုပ်ထားသော သူ့ဇာတ်လမ်းအား တောင်ပင်လယ်များတွင် အခြေပြု ဖန်တီးထားခဲ့သည်။ ဇာတ်လမ်းထဲတွင် “ကျွန်ုပ်၏အမည်မှာ အာသာဂေါဒွန်ပျဉ် ဖြစ်သည်” ဟု အစပြုထားပြီး ၎င်း၏ဖခင်မှာ အရှေ့မြောက်ပြည်နယ်ရှိ နန်တက်ကက်ကျွန်းတွင် သင်္ဘောများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်သည့် ကုန်သည်ကြီးအဖြစ် ရေးသားထားလေသည်။

ဇာတ်ကြောင်းပြောပြရာတွင် သင်္ဘောတစ်စင်းအား မည်သို့ဝန်တင်သည်ဆိုသည့် အံ့အားသင့်ဖွယ် ဗဟုသုတကို တင်ပြခဲ့သည်။ သင်္ဘောကုန်ကူးသူ အိလစ်နှင့် အယ်လင်တို့ဖြင့် အချိန်ကုန်ခဲ့ရပြီး၊ ၎င်းတို့၏ သင်္ဘောများ ဆိပ်ကမ်းတွင် ကုန်တင်ပုံကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသော သူငယ်လေးသည် လေ့လာမှုအားကောင်းလှပေသည်။ ဆေးရွက်ကြီးနှင့် ဂျုံများကို သင်္ဘောအတွင်းသို့ ထုပ်ပိုးသယ်ဆောင်ရသည့် နည်းလမ်းမှန်ကို ပိုးသည် တိကျသော်လည်း မတင်းကျပ်သော ပုံစံဖြင့် ရေးဖွဲ့နိုင်လေသည်။ သင်္ဘောဖြင့် ဂျုံသယ်ပို့ခြင်း၏

အန္တရာယ်ကို သူရှင်းပြခဲ့သည်။ သင်္ဘောများသည် ဂျုံများကို မနိုင်အင် ကာ သယ်ဆောင်သောအခါ၌ ဂျုံအိတ်အားလုံးမှာ သင်္ဘောတစ်ဘက်တည်းသို့ ရွေ့လျားသွားသောကြောင့် သင်္ဘောနှစ်မြှုပ်နိုင်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ သူမြင်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။

၁၈၂၀ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် နယူးယောက်မြို့တော်မှ မြင်ကွင်း များနှင့် အသံများအား နောက်တွင်ချန်ထားခဲ့ရသော အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်ရှိ နေအိမ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ အင်္ဂလန်သို့ သင်္ဘောစီး၍ ခရီးထွက်ရစဉ်က ခြောက်နှစ်သာရှိသေးပြီး ရပ်ဝေးတွင် ငါးနှစ်ကြာနေခဲ့ရသော ကောင်လေးတစ် ယောက်အတွက် မြင်တွေ့ရသမျှ အရာအားလုံးသည် သစ်လွင်၍ ထူးဆန်းနေ ကြသည်။ ခဏတာမျှ နေထိုင်ရန် စိစဉ်ထားခဲ့သည့် ချားအိလစ်၏ နေအိမ်သို့ မြင်းရထားဖြင့် သူတို့ ခရီးထွက်ခဲ့စဉ်တွင် အဂ္ဂါမှာ သူချစ်သော မြို့တော်ကြီးကို အမှတ်ရရန် ကြိုးစားနေခဲ့သည်။

ကြွယ်ဝသော တောင်ပိုင်းဘဝသည် အိမ်ကြီးများ၊ မြစ်နှင့်သစ်ပင် များ၊ လယ်ကွင်းကျယ်များ ဝန်းရံထားသော ယခုရောက်ရှိနေသည့် ရစ်ချ်မွန်နှင့် မည်မျှပင် ကွာခြားလိုက်ပါဘိသနည်း။ အဂ္ဂါကောင်းစွာ မှတ်မိသည့် စက်ရုံ များမှ ထူထပ်မည်းမှောင်သော မီးခိုးငွေ့များက ကောင်းကင်ကို မှောင်စေသော၊ ကျဉ်းမြောင်းညစ်ပေသော လမ်းများနှင့် ရှေးကျသော အိမ်များရှိရာ လန်ဒန်နှင့် မည်မျှ ကွာခြားလိုက်ပါသနည်း။

အဂ္ဂါ၊ အယ်လင် လင်မယားနှင့် ဒေါ်လေးနန်စီတို့ အိလစ်အိမ်သို့ ရောက်လာချိန်တွင် အိမ်တွင်း၌ သူ့ကို စိတ်လှုပ်ရှားစေမည့်အရာ ဘာတစ်ခုမျှ ရှာမတွေ့ပေ။ အိမ်မှာ သာမန်အိမ်တစ်လုံးဖြစ်ပြီး သစ်သားဖြင့် ဆောက်လုပ် ထားသည်။ သို့သော် အိမ်ကို ဖြတ်သွားပါက အဂ္ဂါနှစ်သက်သော ဥယျာဉ် လှလှတစ်ခု တွေ့ရသည်။ သစ်ပင်မြင့်များ၊ ပန်းပွင့်များနှင့် နွယ်ဖုံးနေသည့် နံရံများ ပါရှိသည့် ထိုဥယျာဉ်မှာ သူ့အား စိတ်ကူးယဉ်အတွေးများနှင့် ကဗျာ ဆန်သော အိပ်မက်များ ပေါ်ထွက်စေသည့် နေရာဖြစ်၏။

ယခင်က ရစ်ချ်မွန်တွင် သိကျွမ်းခဲ့သည့် သူငယ်ချင်းများကို အသစ် ပြန်မိတ်ဖွဲ့နေရသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကား သူ၏ ငယ်ရွယ်၍ ပျော်ရွှင်မှု ပြည့်နှက်နေသော နေ့များနှင့်အတူ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရ သည်။ ၎င်းကား သူ့အင်္ဂလန်သို့ ရောက်နေစဉ် စာလှမ်းရေးခဲ့သည့် ကတ် သရင်းပွိုင့်တောက် ဆိုသူလေးဖြစ်သည်။ သူမကို ယခုတိုင်မမေ့သေးသော် လည်း အဂ္ဂါသည် အခြားသော သက်တူရွယ်တူကောင်လေး ကောင်မလေး များနှင့် စတင်ပေါင်းသင်းနေပြီ ဖြစ်သည်။ ကလေးတစ်ယောက်ပမာပင် အဂ္ဂါ

၈ □ ရန်နောင်ဦး

သည် အီဘန်ဇာဘာလာနှင့် အချိန်များစွာ ဖြုန်းခဲ့သည်။ ကောင်လေးနှစ်ယောက်သည် စမ်းချောင်းများတွင် ကစားကြပြီး အီဘန်ဇာက အဂ္ဂါအား ရေကူးသင်ပေးသည်။

၁၈၂၀ ဆောင်းဦးတွင် အယ်လင်မိသားစုသည် ငါးလမ်းရှိ အိမ်သစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းမှာ အီဘန်ဇာနေသော နေရာနှင့် သိပ်မဝေးလှပေ။ အကြိုက်ချင်းတူကြသော ကောင်လေးနှစ်ယောက်မှာ အလွန်ခင်သော သူငယ်ချင်းများဖြစ်လာကြ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ဂျိမ်းစ်မြစ်ပေါ်ရှိ ရွက်လှေငယ်ပေါ်တွင် ဆော့ကစားတတ်ကြသည်။ သို့သော် အားလုံးထဲတွင် အဂ္ဂါအနှစ်သက်ဆုံးကား မီးရောင်တွင် နှစ်ယောက်အတူ ထိုင်၍စွန့်စားခန်း စာအုပ်များဖတ်ရင်း ထူးဆန်း၍ ဝေးကွာသော ဒေသများသို့ အလည်သွားသည့် ခရီးများအကြောင်း ပြောကြသည့် ညနေခင်းများပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ညနေတွင် ကောင်လေးနှစ်ယောက်သည် သက်တမ်းတစ်ရာကြာပြီဖြစ်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်မှ စာမျက်နှာများကို လှန်ဖတ်ကြပြီး အန္တရာယ်များကို ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ရသကဲ့သို့ စိတ်ကူးရင်း စိတ်လှုပ်ရှားနေကြသည်။

အဂ္ဂါက စာအုပ်ပိတ်လိုက်ချိန်တွင် အီဘန်ဇာက “ဒါဘာစာအုပ်လဲ” ဟု မေးလိုက်သည်။

“ရော်ဘင်ဆန်ကရူးဆိုး၏ ဘဝနှင့် အံ့ဩဖွယ်စွန့်စားခန်းများ စာအုပ်လေကွာ” ဟု အဂ္ဂါက အဖြေပေးသည်။

မီးလျှံများမှ အလင်းရောင်စာအုပ် ပေါ်ကျရောက်နေချိန်တွင် ဒီဖိုးရေးသားသည့် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် စွန့်စားခန်း ဇာတ်လမ်းကို ဖြည်းဖြည်းချင်း တစ်ကြောင်းချင်း ခေါင်းချင်းပူးကပ်၍ ဖတ်ကြလေသည်။ ထိုညနေခင်းများကို အဂ္ဂါ ဘယ်တော့မှ မမေ့တော့ပေ။ နောင်တွင် ထိုညနေခင်းများအား သူနှင့် သူ့သူငယ်ချင်းတို့ ရင်တွင်း၌ တောက်လောင်နေသည့် အရိုင်းဆန်သော စွန့်စားလိုစိတ်ကို ပထမဆုံးရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် နေ့ရက်များအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရော်ဘင်ဆန်ကရူးဆိုးမှာ လှေမှောက်၍ လှိုင်းလုံးကြီးများအထဲသို့ လဲကျသွားပြီး နောက်ဆုံးတွင် ကမ်းခြေသို့ ရောက်ရှိသွားရသည်။ “မုန်တိုင်း၏ ကြမ်းကြုတ်မှု” ကို ဒီဖိုးက ရေးသားဖော်ပြသောအခါ၌ သူတို့မှာ စိတ်ကူးယဉ်မိကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့သော လူငယ်ဘဝ၏ ပျော်ရွှင်ဖွယ်နေ့များ အားလုံးထာဝရပျောက်ကွယ်သွားရသော လူကြီးတစ်ယောက်အနေဖြင့် အဂ္ဂါသည် ကန္တာရကျွန်းများမှ နေ့များအဆုံးသတ်ခဲ့ရသော သူ့ကြေကွဲမှုကို နောင်တွင် စာဖြင့် ရေးသား ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် သူညီမရှိစလီ နေထိုင်ရာ မက်ကန်ဇီမိသားစုအိမ်၌လည်း နာရီပေါင်းများစွာ အချိန်ဖြုန်းတတ်သည်။ သူ့အစ်ကိုထက် တစ်နှစ်သာငယ် သော်လည်း ရိုစလီသည် အဂ္ဂါ၏ ဆိုဆုံးမမှုကို နာခံတတ်ပြီး အစ်ကိုဖြစ်သူနှင့် အမြဲတမ်း နေနိုင်ခွင့်ကို တောင့်တသူဖြစ်သည်။ မက်ကန်ဇီမိသားစုက သူတို့ အိမ်အား အဂ္ဂါအတွက် တံခါးဖွင့်ပေးထားခဲ့သည်။ သူတို့၏သားဖြစ်သူ ဂျက် နှင့် သူရင်းနှီးလာခဲ့သည်။

ရစ်ချ်မွန်တွင်နေသည့် ပျော်ရွှင်ဖွယ်ထိုနေ့များအတွင်း အဂ္ဂါသည် ကောင်လေးများအလယ်တွင် လူသိများလာပြီး အသိမိတ်ဆွေ တိုးပွားလာခဲ့ သည်။ သူသည် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာပြီး အခြားကောင်လေးများက သူ့ကို ပိုင်းနေကြသည်။ သူငယ်ချင်းများအနက် ဖခင်မှာ အဂ္ဂါမိခင်နှင့်အတူ ဇာတ်ခုံ ပေါ်တွင် သရုပ်ဆောင်ဖူးပြီး သူ့ဦးလေး သောမတ်စ်ဆယ်လီမှာ ပန်းချီဆရာဖြစ် သည့် ရောဘတ်ဆယ်လီမှာ အဂ္ဂါ၏အကောင်းဆုံး သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ဖြစ် သည်။ အဂ္ဂါထက် အနည်းငယ်သာ ငယ်သော တွမ်အဲလစ်မှာလည်း အဂ္ဂါ၏ နောက်လိုက်ဖြစ်သည်။ စိတ်ကူးကောင်းရုံမကဘဲ သန်စွမ်းမှုပါရှိသော အဂ္ဂါ သည် ရေကူးနှင့် သေနတ်ပစ်တို့ကို လျင်မြန်စွာ သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့သည်။ သူတတ်သမျှကို တွမ်အား စိတ်ရှည်လက်ရှည် သင်ပေးလေ့ရှိသည်။

အဂ္ဂါသည် ဂျိုးဇက်ကလပ်၏ ကျောင်းတွင် လက်တင်၊ ဂရိနှင့် သင်္ချာဘာသာရပ်များကို သင်ယူ၏။ သို့သော် လန်ဒန်အနီး မြို့ငယ်လေးရှိ အိုမင်းသော မန်နာဂေဟာကျောင်းကို မကြာမကြာ အမှတ်ရနေတတ်သည်။ ၎င်းမှတ်ဉာဏ်များက နောင်တွင် မန်နာဂေဟာကျောင်းတွင် တက်ရောက်သော ဝီလီဝီလ်ဆင် ဟုအမည်တူသည့် ကျောင်းသားနှစ်ယောက်၏ ထူးဆန်းသော ဇာတ်လမ်းအတွက် သရုပ်ဖော်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဆိုး သော ဝီလီဝီလ်ဆင်မှာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ပိုကောင်းစေရန် ကြိုးစားနေသည့် အခြားသော ဝီလီဝီလ်ဆင်နှင့် သေရေးရှင်ရေး ရုန်းကန်ရုံကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။

သူ၏အသေးစိတ် မှတ်မိသော အံ့ဩဖွယ်စွမ်းရည်နှင့် ကိုယ်ပိုင်စိတ် ကူးစိတ်သန်း ဖြည့်စွက်နိုင်မှုတို့ကို အသုံးပြု၍ အဂ္ဂါသည် မန်နာဂေဟာ ကျောင်းကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

သူပြောပြချက်အရ ကျောင်း၏အောက်ခြေများမှာ ကြီးမားလှ၏။ အပေါ်ပိုင်းတွင် မှန်ကွဲစများ ဖုံးအုပ်ထားသော မြင့်မားမာကျောသည့် နံရံကြီးက နေရာအပြည့် ဝန်းရံထား၏။ အကျဉ်းထောင်နှင့်တူသည့် ၎င်းနံရံကြီးမှာ ကလေးတစ်ယောက် သွားနိုင်ဖို့ ဝေးလှသည်။ သူတို့ကို တစ်ပတ်လျှင် သုံးကြိမ် ထိုင်ရုံ နောက်သို့ သွားခွင့်ပြုသည်။ နံရံအတွင်း၌ ရောမတံခါးကြီးရှိပြီး နံရံထိပ်

၁၀ □ ရန်နောင်ဦး

ဘက်ရှိ ချွန်ထက်သော သံချောင်းများက ကောင်လေးများအား ကြောက်ရွံ့စိတ် ပြည့်နှက်စေလေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုဂေဟာသည် ကြည်နူးဖွယ်နေရာ တစ်ခုဖြစ်၍ လမ်းကြောင်းအသွယ်သွယ်မှ သွားနိုင်သော ခန်းမကျဉ်းများ၊ အပေါ်အောက်လှေကားထစ်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေလေသည်။

သူ့ကျောင်းနေခဲ့ရသည့် အင်္ဂလန်မှ ထူးဆန်း ရှေးကျသော အဆောက်အဦများအား အမှတ်ရနေတတ်သော အဂ္ဂါသည် မန်နာဂေဟာ အား သူ့ကိုယ်ပိုင်သီးသန့် နည်းလမ်းဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့လေ၏။ သူက ထို ကျောင်းအား လျှို့ဝှက်သော ထောင့်ချိုးများ၊ မှောင်မှိုက်သော ခန်းမလမ်းများ၊ ချွန်ထက်သော ပြတင်းပေါက်များ ပိုင်ဆိုင်သည့် လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်၍ လှပ သော နေရာတစ်ခုအဖြစ် ကြည့်မြင်ခဲ့သည်။

မန်နာဂေဟာအိုကြီးမှ ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်းပြီး လျှို့ဝှက်နက်နဲ သော ဝန်းကျင်အနေအထားများက အဂ္ဂါအား အနှစ်နှစ်ဆယ်အကြာတွင် ၎င်း ဝတ္ထုကို ရေးသားဖြစ်ရန် စွမ်းအားရှိသော ထင်ဟပ်ချက်ကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ သူ့ဇာတ်လမ်းအဆုံးသတ်ရှိ ဝီလီဝီလ်ဆင်နှင့် သူ့သိစိတ်တို့အကြားရှိ ပြင်း ထန်သောရန်ပွဲတွင် ဆိုးသော ဝီလီဝီလ်ဆင်က နံရံကိုဆန့်ကျင်၍ အခြားသော ဝီလ်ဆင်အား တွန်းကာ အနိုင်ရခဲ့ပြီး သူ့နည်းသားကို ဓားဖြင့် ရုတ်တရက် ထိုးစိုက်လိုက်သည်။

ထိုအခါ သေခါနီးဖြစ်သော ဝီလ်ဆင်က အခြားတစ်ယောက်အား ၎င်းလည်း ယခုပင် သေရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဤသို့ပြောခဲ့သည်။ “ကမ္ဘာကြီးဆီ ကောင်းကင်ဘုံဆီ မျှော်လင့်ချက်ဆီ သွားသေပေရော” သူ၏ပိုကောင်းသော အပိုင်းအား ဖျက်ဆီးခဲ့သော ဝီလီဝီလ်ဆင်လည်း သူ့ကိုယ်သူ ကယ်ဆယ်နိုင် မည့် တစ်ခုတည်းသော အခြမ်းကို အမှန်တကယ် သတ်မိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မျှော် လင့်ချက်အားလုံး ယခုပင် သေဆုံးခဲ့ရပြီး ၎င်းနှင့်အတူ သူလည်း သေဆုံးခဲ့ ရသည်။

အင်္ဂလန်မှ စိတ်ကူးယဉ်စဖွယ်နေ့ရက်များက အဂ္ဂါအတွက် အနာ ဂတ်တွင် ဝတ္ထုများ ထွက်ပေါ်လာစေရန် အဖိုးထိုက်တန်သော အမှတ်ရဖွယ်များ ကို ပေးစွမ်းခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၈၂၂ တွင် သူ့ကိုယ်အတွင်းမှ စွမ်းအားရှိသော အင်အားအချို့က သစ်လွင်၍ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် လှုပ်ရှားမှုဆီသို့ သူ့အား ဆွဲ ခေါ်နေကြောင်း ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်။ အဂ္ဂါသည် ကဗျာဖတ်ရန်နှင့် ကဗျာကျယ် ကျယ်ဖတ်ပြသကို နားထောင်ရန် အစဉ်နှစ်သက်ခဲ့သည်။ ယခုမူ ဖန်တီးရန် ပထမဆုံးကြိုးပမ်းမှုများမှာ အားမစိုက်ရဘဲ အလိုလို ရောက်လာပြီး သူကဗျာ စရေးလေ တော့သည်။

အိလစ်နှင့် အယ်လင်တို့၏ ရုံးခန်းတွင်ထိုင်ရင်း ဆေးရွက်ကြီးနဲ့ပြင်းပြင်းကို ရှုရှုကံရင်း ဆိပ်ကမ်းပေါ်ရှိ အလုပ်သမားများအား ပြတင်းပေါက်မှ ငေးမောရင်းဖြင့် အဂ္ဂိသည် စက္ကူအပိုင်းအစအချို့ပေါ်တွင် သူ့ကဗျာကို ရေးသားလေသည်။ တစ်ခါက စုစုပေါင်း ဒေါ်လာသုံးသောင်းဖိုး ငွေတောင်းခံသည့် စက္ကူတစ်ထပ်ကို သူ့ရှာတွေ့ခဲ့သည်။ အဂ္ဂိသည် စက္ကူကို လှည့်ပတ်လှန်လှော၍ လွတ်နေသော နေရာငယ်လေးတွင် ဤသို့ ရေးသားခဲ့သည်။

“အဂ္ဂိအယ်လင်ပိုး ကဗျာရေးဖွဲ့သည်”

ထိုနောက် ၎င်းစာသားအား ကဗျာ၏အစတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

အဂ္ဂိသည် သူ့ကြိုက်သော မိန်းမလူကလေးကိုသာ တွေ့ခဲ့မည်ဆိုလျှင် သူမအကြောင်း ကဗျာတစ်ပုဒ်ရေးဖွဲ့ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အစောပိုင်းကာလတိုင်အောင်ပင် သူသည် ရက်စက်မှုနှင့်သေခြင်းဆိုင်ရာ အတွေးများကိုသာ စိတ်ကူးယဉ်နေခဲ့မိသည်။ သူ့ယခုအသုံးပြုနေသည့် ထိတ်လန့်ဖွယ် ကြေကွဲဖွယ်စကားလုံးများမှာ နောင်တွင် အသုံးပြုမည့် စကားလုံးများနှင့် တစ်စားတည်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြူးကြောင်ကြောင်နိုင်သည့် စူးစူးရှရှ အော်ဟစ်နေသည့် သွေးခဲငိုကြွေးနေသည့် မျက်လုံးများကို သူရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူ့အတွက် စိတ်ကူးယဉ်အတွေးများသည် အိမ်ထဲတွင် ပြည့်နှက်နေလေသည်။ သူ့အခန်းထဲသို့ ဝင်လိုက်ပါက မဇ္ဇကအယ်လင်သည် သူ့နောက်တွင်ရပ်၍ သူရေးနေသောကဗျာမှ ပေါ်လာသောစာကြောင်းများကို တိတ်တဆိတ် ဖတ်ရှုနေလိမ့်မည်။

သူ့ ပခုံးပေါ် လက်တင်၍ ... “ဘာတွေများ ရေးနေပါလိမ့်၊ နောက်ထပ် ကောင်မလေးတစ်ယောက် အကြောင်းလားကွယ့်” ဟု မေးလာလိမ့်မည်။

သူ့မွေးစားမိခင်၏ ရယ်သံကြောင့် အဂ္ဂိမှာ မျက်နှာနီရဲလာသည်။ ကဗျာအသစ်တစ်ပုဒ်ကို သူရေးပြီးချိန်၌ “ကျယ်ကျယ်လေးဖတ်ပြီနော်” ဟု သူမက တောင်းဆိုလေ့ရှိသည်။ “အမေ နားထောင်ချင်လို့ပါကွယ်”

ကုန်ဆုံးသွားသောလများအတွင်း အဂ္ဂိသည် လှပတင့်တယ်သော ရစ်ချ်မွန် ကျောင်းသူမိန်းကလေးများအား စိတ်ဝင်စားကြောင်း စတင်ပြသလာခဲ့သည်။ ထိုကျောင်းကို အဂ္ဂိ၏ညီမနေသော အိမ်ရှင် ဝိသုမက်ကန်ဇီ၏ ညီမဂျိမ်းမက်ကန်ဇီက အုပ်ချုပ်သည်။ အဂ္ဂိသည် သူ့ကြိုက်သော မိန်းမပျိုလေးများဆီသို့ ကဗျာများ ရေးရုံသာမကသေးဘဲ ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပုံများအား ရေးဆွဲပေးခြင်းဖြင့်လည်း အံ့ဩဖွယ်ကျွမ်းကျင်မှုကို ပြသလေသည်။

အဂ္ဂိခိုင်းသမျှလုပ်ရန် စိတ်အားထက်သန်သည့် ရိုစလီကို သူ၏ အောင်သွယ်တော်အဖြစ် အသုံးပြုရန် မခဲယဉ်းလှပေ။ စိတ်ကူးယဉ် ကစား

၁၂ □ ရန်နောင်ဦး

နည်းတွင် ပျော်ရွှင်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်လိုသော သူညီမသည် အစ်ကိုဖြစ်သူ၏ ကဗျာများနှင့် ပန်းချီများကို ကျောင်းမှ ကျောင်းသူလေးများထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာ ပို့ဆောင်ပေး လေသည်။

သူသင်ယူနေသော ကျောင်းတွင် အဂ္ဂါသည် ဆရာဖြစ်သူ ဂျိုးဇက် ကလပ်အတွက် အကြိုက်တွေ့စရာဖြစ်နေလေသည်။ အိုင်းရစ်လူမျိုး ဆရာ ကလပ်သည် စိတ်မြန်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျောင်းသားများအား ခပ်ကြမ်းကြမ်း ပြောဆိုမာန်မဲတတ်၏။ သို့သော်လည်း တွေးခေါ်မြော်မြင်မှု ဗဟုသုတနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

တစ်နေ့တွင် ကလပ်သည် စားပွဲတွင် အလုပ်လုပ်နေရာမှ ကြည့် လိုက်ရာ အဂ္ဂါ၏မွေးစားဖခင် ဂျွန်အယ်လင် ရပ်နေသည်ကို အံ့သြဖွယ်မြင် တွေ့ရသည်။ အယ်လင်၏ လက်မောင်းထက်တွင် စာရွက်တစ်ထပ်ကြီး သယ် လာသည်ကို သတိထားမိသည်။

“အလည်လာတာ ဝမ်းသာတယ်ဗျို့ မစ္စတာ အယ်လင်ရေ” ဟု သူပြောလိုက်သည်။

ဂျွန်အယ်လင်ကား ပြုံးနေ၏။ “ကျွန်တော်လာရတဲ့ အကြောင်း ကတော့ .. ခင်ဗျားရဲ့ထင်မြင်ချက် လိုချင်လို့ပါပဲ။ ခင်ဗျား သိချင်သိမှာပါ။ အဂ္ဂါတော့ ကဗျာတွေ စရေးနေပြီလေ” များသောအားဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားမှု မရှိ တတ်သော သူ့အသံမှာ ဂုဏ်ယူသံပေါက်နေသည်။

“ဟုတ်ကဲ့” ဟု ကလပ်က ဖြေလိုက်သည်။ အဂ္ဂါ၏ အချစ်ကဗျာ များအကြောင်းနှင့် မြို့ခံကျောင်းသူလေးများအား စိတ်ဝင်စားနေကြောင်းတို့ကို သူသိထား ပြီးဖြစ်သည်။

“သူ့မှာ စာရေးကောင်းတဲ့ အရည်အချင်း တချို့တလေရှိမယ် ထင် တယ်ဗျ” အယ်လင်က ပြောသည်။ “ခင်ဗျား ဒါတွေကိုဖတ်ကြည့်ပေးမယ်ဆိုရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ”

ကလပ်က စာရွက်ထပ်ကြီးကို ယူလိုက်သည်။ ကဗျာစာရွက်များ အများအပြားရေးသားထားမှုကို သူ့အံ့သြနေမိသည်။ “ဒီလောက်များတဲ့ ကဗျာ တွေကို အဂ္ဂါဘယ်လိုများ ရေးခဲ့သလဲ မတွေ့တတ်တော့ပါဘူးဗျာ” ဟုသာ ဆိုလိုက်မိသည်။ “ဒီကဗျာတွေကို ခင်ဗျားဆီမှာ ထားခဲ့မှာပါ” ဟု အယ်လင်က သူ့အား ပြောသည်။ ထို့နောက် တုံ့ဆိုင်းဆိုင်း ဖြစ်နေသည်။

“ကျုပ်မိန်းမနဲ့ ကျုပ်ကတော့ ဒီကဗျာတွေကို စာအုပ်ထုတ်လိုက်ရင် ကောင်းမယ်လို့ တွေးနေမိတယ်၊ ကျုပ်ကို တဆိတ်လောက် နားလည်ပေးပါ လား”

ဂျွန်အယ်လင် ပြန်သွားပြီးနောက် ကလပ်မှာ အဂ္ဂါအကြောင်း ထိုင်စဉ်းစားနေမိသည်။ လူငယ်တစ်ယောက်တွင် ထိုကဲ့သို့ ထူးခြားသော စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်အတွက် သူ့ကျေနပ်နေမိသည်။ ကျောင်းတွင် ထိုအရည်သွေးမျိုး (အထူးသဖြင့် ကဗျာရေးခြင်းမျိုး)ကို မည်သည့်ကျောင်းသားထံမှ တွေ့ရလေ့မရှိ။ ကဗျာအချို့ကို သူ့စဖတ်လိုက်သည်။

ချာတီတံ၏ စကားလုံးရွေးချယ်မှုကို သူနှစ်သက်မိသည်။ သို့သော် စာပိုဒ်အများစုမှာ ထိုခေတ်အင်္ဂလိပ်ကဗျာများတွင် မကြာခဏ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်တို့နှင့် ဆင်တူလွန်းလှသည်။

သို့တိုင်အောင် အဂ္ဂါသည် သာမန်ကောင်လေးများထက် သာလွန်ကြောင်းကို ကလပ် နားလည်သဘောပေါက်နေခဲ့သည်။ သူ့တွင် ကလေးတစ်ယောက်၏ ဖျော်ရွှင်မှုနှင့် အရွယ်ရောက်သူတစ်ဦး၏ ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းနှစ်ခုစလုံးကို ပိုင်ဆိုင်နေသယောင်ရှိသည်။ အဂ္ဂါသည် အားကစားကို နှစ်သက်သည်။ အခြားကျောင်းသားများနှင့်အတူ ကစားပွဲအားလုံး၌ ပါဝင်ပြီး ကျော်ကြားသည်။ ထို့ပြင် ဘာသိဘာသာ နေတတ်ဟန်လည်း ရှိသည်။

ကလပ်သည် အဂ္ဂါ၏ထူးခြားသော စရိုက်ကို စဉ်းစားနေမိသည်။ မာနမကြီးသော်လည်း မိမိကိုယ်မိမိ အရေးစိုက်သော၊ အခြားကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရာ၌ မျှတ၍မှန်ကန်သည့် အပြုအမူရှိသော၊ သူ့အယူအဆကို မေးခွန်းထုတ်ခံရချိန်၌ ခိုင်ခိုင်မာမာဖြင့် အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ရှင်းပြတတ်သော၊ သူ့မှားနေပြီဟု တစ်စုံတစ်ယောက်က အဆိုပြုချိန်၌ ဘယ်ခါမှ အလျှော့မပေးတတ်သော စရိုက်များ သူ့တွင် ရှိနေသည်။ ထို့အပြင် အဂ္ဂါသည် စာသင်ရာ၌လည်း အချိန်သိပ်မကုန်ရဘဲ လျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်သည့် လက္ခဏာရှိသည်။ ထိုသူငယ်၌ အဓိက အရည်အချင်းနှစ်မျိုးရှိသည်ဟု ကလပ် သုံးသပ်မိသည်။ ၎င်းတို့မှာ စာရေးသားရာ၌ စိတ်ကူးထုတ်နိုင်မှု စွမ်းရည်နှင့် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် အကူအညီလိုအပ်ချိန်၌ ရှောင်ထွက်သွားလေ့မရှိသည့် ခံစားလွယ်သော နှလုံးသားမှ ကြင်နာမှုပင် ဖြစ်တော့သည်။

အဂ္ဂါအတွက် ၁၈၂၂- ၁၈၂၃ ခုနှစ်များသည် ရစ်ချ်မွန်တွင် ချမ်းမြေ့စွာ ဖြတ်သန်းသွားကြလေသည်။ သူ့ကျောင်းစာများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ ညီမရှိစလီတို့နှင့် အတူ ပုံမှန်ဘဝကို သူ့ဖြတ်သန်းနေရသည်။ အိမ်တွင်လည်း သူ့ကို ချစ်ခင်နားလည်ပေးမည့် မွေးစားမိခင်နှင့် ဒေါ်လေးနန်စီ တို့ရှိနေသည်။ သို့သော် မစ္စတာ အယ်လင်က သူ့ကိုပိုချစ်လာဖို့ရာ မကြာခဏပင် တောင့်တနေမိသည်။ သူ့တွင် မိဘရင်းချာများမရှိ ဟူသော အတွေးက သူ့အား မကြာမကြာ သောကပွားစေပြီး ထိုအတွေးအား မေ့ပျောက်နိုင်ရန် သူ့ကြိုးစားရပြန်သည်။

ခံစားလွယ်သော လူငယ်လေး အဂ္ဂါသည် ယခုအခါတွင် သူ့အပေါ် မစ္စတာ အယ်လင်၏နှစ်သက်မှု ပျောက်ဆုံးနေသည်ဟု စတင်ခံစားလာရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသည်ကိုတော့ သူမသိချေ။ အမှန်အားဖြင့် အဖေတစ်ယောက်တည်းသာ ရှိမှန်းသိသော်လည်း “ဖေဖေ” ဟု အမြဲတမ်းခေါ်ခဲ့ရသော မစ္စတာ အယ်လင်သည်ကား သူ့အပေါ် နှစ်မြို့မှုကို ပွင့်လင်းစွာ မပြခဲ့ပေ။ သေးငယ်သော မျက်လုံးများနှင့် နှာခေါင်းရှည်ရှည်ဖြင့် ကြည့်ပျော်ပျော်မရှိသည့် မစ္စတာအယ်လင်ကား အလျှော့မပေးတတ်သူဖြစ်သည်။ ယင်းသည်တိုင် ယခင်က အယ်လင်သည် သူ့အပေါ်တွင် အရာရာ၌ ညှာတာခဲ့ကြောင်း အဂ္ဂါ သိခဲ့ရသည်။ မစ္စတာ အယ်လင်က သူ့အား မည်သို့ပြောဆိုခဲ့သည်။ သူ့ကျောင်းစာကို မည်သို့ စိတ်ဝင်စားပြခဲ့သည်။ သူ့အစွမ်းအစများအတွက် မည်သို့ ဂုဏ်ယူခဲ့သည် ဆိုသည်တို့ကို သူ့အမှတ်ရနေသေးသည်။

ယခုမူ မွေးစားဖခင် အယ်လင်သည် သူတစ်ဦးတည်းအပေါ်၌သာ မဟုတ်ဘဲ တစ်အိမ်လုံးအပေါ်၌ပါ အမြဲတစေ ဒေါသကြီးနေကြောင်းကို အဂ္ဂါ သတိပြုမိသည်။ အယ်လင်သည် လာရောက်လည်ပတ်သော ဧည့်သည်များ အပေါ်၌လည်း စိတ်တို၍ သည်းခံမှု ကင်းမဲ့နေသည်ကို သတိထားမိ၏။ အပြစ်ရှာမှုများ မကြာခဏဖြစ်ပွားလာသလို အယ်လင်သည် သူ့အားလည်း ကြင်ကြင် နာနာ မပြောဆိုတော့ပေ။ အဂ္ဂါသည် ယခုအခါတွင် သူငယ်ချင်းများအား အိမ်လည်ခေါ်ရန် မငံမရဲဖြစ်ရသည်။ ထိုအစား သူသာ မက်ကန်အိမ်သို့ သွား၍ ဂျက်နှင့် ညီမ ရိုစလီတို့ဖြင့် အချိန်ဖြုန်းနေမိသည်။

တကယ်တော့ အိလစ်နှင့် အယ်လင်တို့၏ စီးပွားရေး ကုမ္ပဏီမှာ ငွေကြေးအမြောက်အများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသောကြောင့် မွေးစားဖခင်၏အပြုအမူများ ပြောင်းလဲနေကြောင်းကို အဂ္ဂါ မရိပ်မိခဲ့ပေ။ ၁၈၈၂ တွင် အိလစ်နှင့်အယ်လင်တို့သည် ငွေကြေးအားလုံး နီးပါးဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း မစ္စတာ အယ်လင်၏ ချမ်းသာသော ဦးလေးဖြစ်သူ ဝီလျံဂေါ့က သူတို့အား ကယ်တင်ခဲ့သည့်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ အခိုက်အတန့်မျှ ထွက်ပေါက်ရသွားခဲ့သည်။

***

အခန်း (၂) ဟယ်လင်သို့လွမ်းချင်း

ဂျိုးဇက်ကလပ်နှင့် အဂ္ဂါတို့အကြားရှိ ရင်းနှီးမှုမှာလည်း ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည်။ ကလပ်သည် အဂ္ဂါအား လူတစ်ယောက်အဖြစ်ရော ကျောင်းသားတစ်ယောက်အနေဖြင့်ပါ နှစ်သက်မိသည်။ သူ့အား အပြစ်ဆိုစရာ တစ်ကွက်မှ ရှာမတွေ့ပေ။

သို့သော် ၁၈၂၃ ဆောင်းဦးတွင် အဂ္ဂါသည် သူ့ဆရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဝမ်းနည်းစရာသတင်းကို ကြားရလေသည်။ ကလပ်မှာ သူ့ဇာတိမြေဘယ်လ်တီမိုးသို့ ပြန်ရန်ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီ ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါသည် ဆရာသစ်ဖြစ်သူ ဝီလျံဘတ်အား သိပ်မနှစ်မြို့ပေ။ သို့သော်လည်း ကျောင်းသားကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် နေထိုင်ခဲ့ပြီး သူ့အစွမ်းအစများကို သဘောကျသည့် ကောင်လေးများထဲတွင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ရောဘတ်ဆယ်လီ၊ ရစ်ချက်အမ်ဘလာ၊ ခရိုသောမတ်တို့နှင့်အတူ လူငယ်ဇာတ်အဖွဲ့ကို သူဖွဲ့စည်းသည်။ သစ်သားအိမ်အိုကြီးတွင် တင်ဆက် ဖျော်ဖြေကြပြီး လူလေးငါးဆယ်ခန့် လာရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။

သို့သော်လည်း အဂ္ဂါသည် အမြဲတစေ လေးနက်နေသည်တော့မဟုတ်ပေ။ သူသည် ဟာသလုပ်ရခြင်းနှင့် လူများအား လှည့်စားရခြင်းကိုလည်း သဘောကျသည်။ ဘဝနောက်ပိုင်းတွင် နာဖျား၍ ဒုက္ခရောက်သည့်တိုင်အောင်ပင် သူ၏ဟာသဉာဏ်မှာ ပျောက်ကွယ်မသွားခဲ့ပေ။ အောင်မြင်

၁၆ □ ရန်နောင်ဦး

သော စာရေးဆရာဖြစ်လာသောအခါ၌လည်း ကျော်ကြားသော ဟာသအရေးအသားများဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်များအား အငိုက်ဖမ်း၍ လှည့်ဖြားတတ်သည်။ “ဟန်ပါဖယ်၏ အနှိုင်းမဲ့စွန့်စားခန်းများ” ဝတ္ထု၌ လဆီ ခရီးထွက်သူ တစ်ယောက်အကြောင်း ရေးသားထားပြီး “မိုးပျံပူဖောင်း ကစားနည်း” ဝတ္ထုထဲ၌မူ ပျံသန်းသောယာဉ်ဖြင့် အတ္တလန်တစ်သမုဒ္ဒရာကို သုံးရက်အတွင်း ဖြတ်ကျော်သည့်အကြောင်း ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

သို့သော် သူငယ်ချင်းများက သူ့ အားကစားစွမ်းရည်ကို သဘောအကျဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ကလေးအုပ်စုထဲတွင် အားကစားထူးချွန်သူဖြစ်ပြီး ရေကူးနှင့် အပြေးတို့၌ အထူးကျွမ်းကျင်လှသည်။ တစ်နေ့တွင် ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများ ပါဝင်သော လူ့အုပ်ကြီးသည် ဂျိမ်းစ်မြစ်သို့ အတူတကွရောက်ရှိလာကြသည်။

“သူလုပ်နိုင်မယ်လို့ မင်းထင်သလား” ကောင်လေးတစ်ယောက်က မေး၏။

“သေချာပေါက် ထင်တယ်ကွာ” ဟု အဂ္ဂါ၏ သူငယ်ချင်း တစ်ယောက် ဖြစ်သော ရောဘတ်ကေဗယ်က ဖြေလိုက်သည်။

သူတို့အနားတွင် ရပ်နေသော ပိန်ပါးပါး နူးညံ့ညံ့ကောင်လေး ရောဆယ်လီက ဤသို့ပြောသည်။ “အဂ္ဂါက ဒီမြို့မှာ ရေကူးအကျွမ်းကျင်ဆုံးပဲဟာ၊ ပြီးတော့ သူက ကတိပေးပြီးရင် ပေးတဲ့အတိုင်း လုပ်တတ်တယ်”

ဆယ်လီကား အဂ္ဂါ၏အကောင်းဆုံး သူငယ်ချင်းပင်။ စိတ်ပျော့ပျောင်း၍ အနုပညာကို ခံစားတတ်သော ဆယ်လီသည် ကျောင်းစာများကို ခဏခဏ ကူလုပ်ပေးသော အဂ္ဂါအား နှစ်သက်မိ၏။

“သူလာပြီဟေ့” ဟု ကောင်လေးတစ်ယောက်က အော်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားများက အဂ္ဂါလာနေသည်ကို လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်မှနေ၍ ခြောက်မိုင်ဝေးသည့် ဝါးဝစ်ကျွန်းအထိ ဂျိမ်းစ်မြစ်ပေါ်တွင် ရေကူးပြမည်ဆိုသည့် သတင်းမှာ လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့သွားလေသည်။

ရောဘတ်မေရိုက သူ့ကိုတွေ့ရန် ပြေးလာသည်။ “မင်းနဲ့အတူ ငါလည်း လိုက်ကူးမယ်ကွာ” ဟု စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ပြောလိုက်သည်။

ရောဘတ်ဆယ်လီက အဂ္ဂါလက်ကို ကိုင်ရင်း “ကတိပေးထားပြီးရင် မင်း လုပ်တာပဲဆိုတာ သူတို့ကို ငါပြောထားတယ်ကွ”

အဂ္ဂါကား ပြုံးလိုက်သည်။ “အဆင်သင့်ပဲလေကွာ” ဟု သူငယ်ချင်းကို ပြန်ပြောသည်။

အဂ္ဂါမှာ မြစ်ဘက်သို့ လျှောက်သွားပြီး ရေပြင်ပေါ်သို့ ကြည့်လိုက်သည်။ မြစ်ထဲတွင် လှေငယ်တစ်စင်းနှင့် ထိုင်နေသူကား သူ့ဆရာ ဝိလျာပံပင် ဖြစ်တော့သည်။ သူ့ကို ဤနေရာတွင် တွေ့ရသည့်အတွက် အဂ္ဂါအံ့ဩမိသည်။ ဘဝက သူ့ကိုကြည့်လိုက်သည်။ “မင်းနောက်ကို လှေနဲ့ လိုက်ခဲ့မယ်လေကွာ” ဟုရယ်ရင်းပြောသည်။ “မင်း အားကုန်လာတဲ့အခါ ငါ့ကို လိုချင်လိုလာမှာပါ”

ကောင်းကင်ကြီးကို အဂ္ဂါမော့ကြည့်လိုက်သည်။ ယနေ့မှာ ဇွန်လ၏ ပူလောင်သော နေ့တစ်နေ့ဖြစ်ပြီး လေတစ်စက်မှ မတိုက်ခတ်ချေ။ နေမင်းက မီးလျှံအလုံးကြီးနှင့် တူပြီး သူ့လက်မောင်းနှင့် ပခုံးတို့တွင် အနွေးဓာတ်ကို ခံစားနေရသည်။ အဂ္ဂါကား သူ့ရေကူးစွမ်းရည်နှင့် ပတ်သက်၍ လွန်စွာမှ ဂုဏ်ယူမိသည်။ ဂျိမ်းစ်မြစ်ထဲတွင် ခြောက်မိုင်ခရီးကို သူ့ကူးခတ်နိုင်မည်မှာ သေချာလှသည်။

မြစ်ထဲသို့ ဆင်းမည်အပြု ရောဘတ်မေရီလည်း သူ့နောက်လိုက်ရန် ပြင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရေထဲသို့ ကျွမ်းထိုးချလိုက်သည်နှင့် ဒီရေက သူ့အား ဆွဲငင်သည်ကို ခံစားလိုက်ရသည်။ မြစ်ရေမှာ သူ့မျှော်လင့်ထားသလိုပင် အစီးသန်လှသည်။ မြေမှာလည်း အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် နွေးထွေးနေပြီး အထက်မှ ထွန်းလင်းနေသည့် နေမင်းကလည်း မျက်လုံးပြာသွားမတတ် တောက်ပလွန်းလှသည်။

မြစ်ကြောင်း၏နံဘေးတစ်လျှောက်တွင် ရောဘတ်ကေဗယ်နှင့် ရော့စတန်းနတ်တို့မှာ ပျော်ရွှင်စွာ လိုက်ပါခဲ့ကြသည်။ သူတို့နှင့် အခြားကျောင်းသား ပေါင်းစုံမှာ မြစ်ကမ်းဘေးတွင် လမ်းလျှောက်ရင်းဖြင့် အဂ္ဂါကူးရာတစ်လျှောက် အတူလိုက်ပါခဲ့ကြ၏။ စပ်စုသော လူအုပ်မှာ အဂ္ဂါကို ရပ်ကြည့်နေကြသည်။ ဝိလျာပံ၏ လှေက သူတို့နောက်မှ ဖြည်းညင်းစွာ လိုက်ပါလာသည်။ မကြာမီပင် အခြားလှေများကို ရေထဲသို့ တွန်းချ၍ ကျောင်းသားများလည်း နောက်သို့ လိုက်ရန် ခုန်ချလာကြပြီး အော်ဟစ်ညွှတ်ပေးကြလေသည်။

ခွန်အားပြည့်ဝသော အဂ္ဂါမှာ သက်တောင့်သက်သာပင် ကူးခတ်နေလေသည်။ သို့သော်လည်း ရေစီးသန်လှသောကြောင့် ခြောက်မိုင်ခရီးကို ရောက်ရန်ပိုခက်ခဲနေကြောင်း သူ့သတိထားမိသည်။ အတန်ကြာပြီးနောက် နေပူဒဏ်ကြောင့် သူ့မျက်နှာနှင့် ကျောပြင်တို့ အပူလောင်လာကြသည်။ အရေပြားပေါ်တွင် စူးရှသော ဝေဒနာများကို ခံစားနေရသည်။ သို့သော်လည်း သူသည် မောပန်းနွမ်းနယ်ခြင်း မရှိဘဲ လုံလဖြင့်သာ ချောချောမွေ့မွေ့ ရွေ့လျားနေပေသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ထရီးတောင်ကုန်းကိုသူမြင်ရလေပြီ။ ၎င်းကား ခရီး

၁၈ □ ရန်နောင်ဦး

ထက်ဝက်ကျိုးသည့် အထိမ်းအမှတ်ပင်။ သူ့နောက်ဘက်တွင် တစ်စုံတစ်ယောက် ရေကူးနေသော အသံကြောင့် ရောဘတ်မေရီ ပါလာသေးကြောင်း သိရသည်။ အဂ္ဂါက နောက်သို့ လှည့်၍ပြောပြသည်။ “အဆင်ပြေရဲ့လားကွ” ဟုလည်း မေးလိုက်သည်။

မေရီက ခေါင်းခါပြသည်။ သူ့မှာ အသက်မောပန်းစွာ ရှူနေရပြီး မောပန်းနေဟန်ရှိသည်။ “ဆက်ကူးနိုင်ပါ့မလား မသိဘူး၊ ငါတော့ သိပ်မောနေပြီ”

“ကံကောင်းပါစေကွာ” အဂ္ဂါက ပြောပြီး ဆက်ကူးသွားသည်။ မကြာမီပင် မေရီမှာ နောက်တွင် ပြတ်ကျန်နေခဲ့သည်။

မိနစ်အနည်းငယ်အကြာတွင် ထရီးတောင်ကုန်းသို့ သူ့ရောက်လာခဲ့သည်။ “သုံးမိုင်ကြီးများတောင် ကျန်သေးပါရောလား” ဟု အဂ္ဂါက သူ့ကိုယ်သူ ပြောလိုက်သည်။ ယခုအခါ ကြွက်သားများနွမ်းနယ်နေသလို ခံစားရသည်။ သို့သော်လည်း သူကား စိတ်မပူချေ။ သူ့မှာ အင်အားအလုံအလောက် ကျန်သေးကြောင်း သိနေသည်။ ရောဘတ်မေရီမှာ ထရီးတောင်ကုန်းတွင် ရပ်နားခဲ့ရပြီး လှေတစ်စင်းမှ ကယ်ဆယ်သွားရကြောင်းကိုတော့ သူမသိရှာပေ။

နေကား ပိုပူလာချေပြီ။ အဂ္ဂါ၏မျက်နှာနှင့် လည်ပင်းတို့မှာ လွန်စွာမှာ နာကြင်လာသည်။ သို့သော်လည်း မြစ်ရေကို တွန်းလှန်၍ သူ့ကူးခတ်မြဲပင်။ မြစ်ကမ်းပါးတစ်လျှောက်တွင် ရှိသော လူများ၏အော်သံခေါ်သံများကိုလည်း သူသတိမထားနိုင်လေပြီ။ ခြေထောက်များနှင့် လက်မောင်းများ လေးလံလာသလို ခံစားရသော်လည်း အရှိန်လျှော့၍ ကူးခတ်ခြင်း မပြုပေ။ အတန်ငယ်ကြာပြီးနောက် ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ ဝါးဝစ်ကျွန်းကို သူ့မြင်ရလေသည်။ ကျွန်းမှာ လွန်စွာမှ ဝေးသေးသည်။ သို့သော်လည်း မြင်နေရခြင်းကြောင့်ပင် အားတက်လာခဲ့ရသည်။

ထိုအချိန်အတွင်း မြို့မှလူများနှင့် ပေါင်းစည်းမိသည့် အဂ္ဂါသူငယ်ချင်းများမှာ မြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်တွင် ပြေးလွှားနေကြသည်။ ခရီးတစ်ဝက်ကို အဂ္ဂါကျော်လွန်လာသည်နှင့်အမျှပင် ရောစတန်းနတ်မှာလည်း ပို၍ပို၍ စိတ်လှုပ်ရှားလာခဲ့သည်။ “အဂ္ဂါရေ မရပ်လိုက်နဲ့ကွ မရပ်နဲ့” ဟု လှမ်းအော်နေသည်။ ဝါးဝစ်ကျွန်းသို့ အဂ္ဂါရောက်လုနီးပါးအချိန်၌ စတန်းနတ်သည် သူဘာလုပ်မိသည်ကိုပင် မသိတော့ဘဲ ရေထဲသို့ခုန်ချ၍ ... “ရောက်ခါနီးပြီကွ၊ နည်းနည်းလေးပဲ ကျန်တော့တယ်” ဟု ဆက်လက်အော်ဟစ်လေသည်။ ရော၏ ဖိနပ်များနှင့် ဘောင်းဘီများမှာ ရေစိုသွားကြပြီး ခေါင်းမှ ခြေထောက်အထိ ရွှံ့များ ပေကျံသွားလေသည်။

အဂ္ဂါမှာ ယခုအခါ ကျွန်းနှင့်ကိုက်တစ်ရာ အကွာခန့်တွင်သာ ကျန်တော့ပြီး သူ့အား စောင့်ဆိုင်းနေသည့် လူအုပ်အား မြင်နိုင်လေပြီ။ အဂ္ဂါသည် ပင်ပန်း၍ နာကြင်နေပြီဖြစ်သော်လည်း ခြောက်မိုင်ခရီး ပြီးဆုံးတော့မည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် သူ့တွင် အားအင်ကျန်ရှိနေသေးကြောင်း သတိထားမိ၏။ မိနစ်အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် လူအုပ်မှာ အော်ဟစ်၍ အားပေးလိုက်ကြသည်။ အဂ္ဂါလည်း ကျွန်းသို့ရောက်ပြီဖြစ်၍ သူငယ်ချင်းများက ရေထဲမှ ဆွဲတင်ပေးကြသည်။

အဂ္ဂါက ရောစတန်းနတ်ကို ပြုံးပြလိုက်ချိန်ပင် သူ့အမည်ကို ရောဘတ်မေရိုက ခေါ်နေသံကြားလိုက်ရသည်။ မေရိုအား သူလှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ “ခြောက်မိုင်ခရီးကို မင်းကူးနိုင်ခဲ့ပြီ အဂ္ဂါ” မေရိုက သူ့ခေါင်းကို ခါလိုက်သည်။ “ငါကတော့ ထရီးတောင်ကုန်းထက်ကျော် မကူးနိုင်ခဲ့ပါဘူးကွာ”
“စိတ်မကောင်းပါဘူးကွာ” ဟု အဂ္ဂါက အားပေးသည်။
“နောက်တစ်ကြိမ်ကြိမ်မှာတော့ မင်း ကူးနိုင်လိမ့်မှာပါ”
အဂ္ဂါသည် လည်ပင်းကို လက်များဖြင့် ပွတ်လိုက်သည်။ လည်ပင်းမှာ အလွန်နာကြင်နေလေပြီ။

“မင်းမျက်နှာတောင် နေလောင်သွားတယ်” ဟု မေရိုက ပြောလိုက်သည်။

သို့သော် သိပ်မနာတော့မှန်း သတိပြုမိသည့်အတွက် အဂ္ဂါမှာ ပျော်မြူးလာသည်။ “အိမ်ပြန်ရအောင်ကွာ” ဟု မေရိုနှင့် စတန်းနတ်အား ပြောလိုက်သည်။

“မင်းတို့မှာ အိမ်ပြန်ဖို့ရော အားရှိသေးလို့လား” ဟု ဆရာဝီလျံဘပ်က အံ့သြတကြီး မေးလာသည်။

“ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်တော့ သိပ်မမောသေးပါဘူး” ဟု အဂ္ဂါက ပြန်ပြော၏။ ထို့နောက် အဂ္ဂါနှင့် သူငယ်ချင်းများသည် တပျော်တပါး စကားပြောဆို နောက်ပြောင်ရင်းဖြင့် မြို့သို့ပြန်လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။

လပေါင်းများစွာပင် အဂ္ဂါသည် အိမ်နှင့်ဝေးရာတွင် အချိန်ကို တိုး၍ တိုး၍ ဖြုန်းတီးနေခဲ့မိသည်။ သူ့ကောင်းကောင်း အမှတ်ရနေမိသည့် မစ္စတာအယ်လင်နှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံရေးမှာလည်း ပျောက်ကွယ်လုနီးပါး ထင်မှတ်ရသည်။ ဖခင်အဖြစ် သတ်မှတ်ရန် ကြိုးစားခဲ့ရသည့် မစ္စတာအယ်လင်မှာ သူ့အပေါ်တွင် မကြာမကြာ မကျေမနပ်ဖြစ်နေတတ်သည်။

အပြစ်ရှာခံရပေါင်း များ၍ အိမ်တွင် မပျော်ပိုက်လှသော အဂ္ဂါသည် ရော့စတန်းနတ်၊ ဂျက်မက်ကန်စီနှင့် အခြားသူငယ်ချင်းများထံ သွားရောက်

၂၀ □ ရန်နောင်ဦး

လည်ပတ်လေသည်။ မစ္စက် အယ်လင်နှင့် ဒေါ်လေး နန်စီတို့မှာတော့ သူ့အပေါ် နားလည်ပေးနေကြမြဲဖြစ်ကြောင်း သူ့နားလည်သည့်အတွက် ဒုက္ခရောက်လာ ပါက (သို့) အကြံဉာဏ် လိုအပ်လာပါက ၎င်းတို့ထံ သွားရောက်စံမြဲပင် ဖြစ်သည်။

မစ္စတာ အယ်လင်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း တိုးတက် ကောင်းမွန်ခြင်း မရှိချေ။ ဦးလေးဖြစ်သူ လူချမ်းသာကြီး ဝီလျံဂေါ့က အကူအညီ ပေးခဲ့၍သာ လုပ်ငန်းကြွင်းကျန်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၈၂၄ တွင် ချားအိလစ်နှင့် ဂျွန်အယ်လင်တို့သည် နောက်ဆုံး၌ ရုံးကိုပိတ်ထားရန်နှင့် အလုပ်ခွဲကြရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အယ်လင်မိသားစုသည် (ဝီလျံ ဂေါ့ပိုင်သည့်) အခြားအိမ်တစ်လုံးဆီသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြရသည်။

ကျောင်းပြီးနောက် တစ်ခုသော နေ့လယ်ခင်းတွင် အဂ္ဂါနှင့် ရော့ စတန်းနတ်တို့သည် လမ်းတစ်လျှောက် ခပ်ဖြည်းဖြည်း လျှောက်လာခဲ့ကြ သည်။ “ဘာလို့ ငါ့အိမ်ကို ခဏလေးတောင် လာမလည်ရတာလဲ” ဟု ရော့က မေးလိုက်သည်။

အဂ္ဂါမှာ တုံ့ဆိုင်းနေသည်။ ယခင် နေ့ရက်များက သူ့အဖေသည် အဂ္ဂါအား အပေါင်းအသင်းများနှင့် အချိန်ဖြုန်းနေသည်ဆိုပြီး ဒေါသထွက်နေခဲ့ သည်။ “ငါမသိဘူး” ဟု အဂ္ဂါဖြေလိုက်သည်။ “မအားလို့ဖြစ်မှာပါ”

“ဒါပေမယ့် မင်း ကတိပေးထားတာပဲ။ ငါ့အိမ်ကို မင်းတစ်ခါမှကို မလာတာကွ” ဟု ရော့က ပြန်ပြောသည်။

အဂ္ဂါမှာ ရော့ကို ခင်သည့်အတွက် စိတ်မထိခိုက်စေလို။

“ငါလာဦးမှာပါ။ ခဏလေးဖြစ်ဖြစ် လာခဲ့ဦးမှာပါ” ဟုသာ ဖြေကြား လိုက်သည်။

အိမ်ရှေ့သို့ ရောက်ချိန်၌ ရော့က “မင်းကို ငါ့အမေနဲ့ တွေ့ပေးချင် တယ်။ အမေ့ကို မင်းအကြောင်း ပြောပြထားတယ်”

ထိုစဉ် နူးညံ့သော ခြေသံကို သူတို့မကြားလိုက်။ သူတို့နောက်တွင် တစ်စုံတစ်ယောက် ရပ်နေသည်ကိုလည်း မသိကြပေ။ ထိုနောက် မိန်းမတစ် ယောက်၏ ပျော့ပျောင်း၍ ဂီတသံနှင့်တူသော ရယ်သံထွက်ပေါ်လာပြီး ...

“ငါကလည်း မင်းနဲ့ တွေ့ချင်ပါတယ် အဂ္ဂါရယ်။ မင်းအကြောင်း အများကြီးပဲ ကြားထားပါတယ်ကွယ့်”

အဂ္ဂါက မျက်လုံးပြူး၍ နောက်သို့လှည့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူ တို့နောက်တွင် ရပ်နေသော အမျိုးသမီးကို တွေ့ရသည်။ ထိုအခိုက်အတန့်ကို သူ့ဘဝတစ်လျှောက်တွင် ထာဝစဉ် အမှတ်ရနေမည်ဖြစ်သည်။ “ဒါ ငါ့အမေပဲ”

ဟု ရောက ပြောလိုက်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူ့ထံမှ စကားသံထွက်လာ သည်။

“တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ် ခင်ဗျာ”

မစ္စက်စတန်းနတ်က သူ့လက်ကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး ပြုံးပြသည်။

“အိမ်ထဲဝင်ကြဦးလေ” ဟု သူမက ဖိတ်ခေါ်သည်။ “ရောက မင်း အကြောင်း ပြောပြလွန်းလို့ မင်းကို ရင်းနှီးသလိုတောင် ဖြစ်နေပါပြီကွယ်”

ဤမျှလှသော မိန်းမကို သူ မတွေ့ဖူးကြောင်း အဂ္ဂါ စဉ်းစားမိသည်။ သို့သော် ခံစားမှုအားကောင်းသော သူ့အာရုံကြောင့် သူမ၏ချစ်ဖွယ်မျက်နှာနှင့် အပြုံးနောက်ကွယ်တွင် တစ်စုံတစ်ရာရှိဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်းခံစားမိလေ သည်။ မစ္စက်ဂျိန်းစတစ်စတန်းနတ်ထံတွင် ဘယ်သောအခါမှ သူမပိုင်ဆိုင်ဖူး သည့် ရင်းနှီးမှုနှင့် အကြင်နာတို့ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထူးဆန်းလှစွာပင် အဂ္ဂါ နားလည်မိလိုက်သည်။ ထိုတဒဂ်တွင် ပုန်းအောင်းနေသော အားတချို့က သူ တို့နှစ်ဦးအား အတူတကွပင် ဆွဲငင်လိုက်ကြောင်း နှစ်ဦးစလုံးပင် ခံစားမိကြ သည်။ အဂ္ဂါအတွက်မူ စိတ်ဝိညာဉ်ထဲမှလာသော ခံစားမှုမှာ လွန်စွာမှ နက်ရှိုင်း လှသည့်အတွက် သူ့ဘဝကို ဦးဆောင်သွားတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ပိုင်းနေ့များတွင် အိမ်၌ ပြဿနာတစ်ခုခုဖြစ်ပါက သူမထံသို့ သူ့ရောက်လာတော့သည်။ သူမက သူ့ကို တည်ငြိမ်သွားအောင် နှစ်သိမ့်သလို သူ့ကဗျာများကိုလည်း နားထောင်ပေးသည်။ သူမအကြောင်းရေးသားရာ၌ သူမသည် သူ့ဝိညာဉ်၏ ပထမဆုံး သန်စင်ပြည့်စုံသော အချစ်ကို ရရှိခဲ့လေသည် ဟု အဂ္ဂါက ဆိုလေသည်။ ၁၅ နှစ်အရွယ် ကောင်လေးတစ်ယောက်အဖို့ ၃၁ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော မစ္စက်စတန်းနတ်အား ချစ်သော အချစ်သည် လေးစားမှုနှင့် မြင့်မြတ်မှုတို့ ရောယှက်နေပေသည်။ ကောင်လေးတစ်ယောက်အတွက်မူ သူမ သည် ထာဝစဉ် လှပ၍ မြင့်မြတ်သော ချစ်သူဖြစ်နေခဲ့ရသည်။ သူသည် ပုံ သဏ္ဍာန်တိုင်းတွင် ရှိသောအလှကို အစဉ်မြတ်နိုးတတ်သူဖြစ်သည်။

စတန်းနတ်၏ဥယျာဉ်သည် အဂ္ဂါအနှစ်သက်ဆုံး နေရာဖြစ်လာ သည်။ နေသာသော နေ့များတွင် သူ၊ ရောနှင့် မစ္စက်စတန်းနတ်တို့သည် ထို ဥယျာဉ်တွင် ထိုင်တတ်ကြသည်။

“မင်းကဗျာ တစ်ပုဒ်လောက် ဖတ်ပြစမ်းပါကွယ်” ဟု သူမက တောင်းဆိုလေ့ရှိသည်။

အဂ္ဂါလည်း လျင်မြန်စွာပင် လက်ခံလိုက်သည်။ များသောအားဖြင့် မကြာသေးမီက ရေးခဲ့သော ကဗျာကို ဖတ်ပြသည်။ တည်ငြိမ်၍ ယုံကြည်မှုရှိ သော အသံဖြင့် ကဗျာကို ဖတ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ စကားလုံး အပြောင်းအလဲ

၂၂ □ ရန်နောင်ဦး

တိုင်း၌ သူ့မျက်လုံးများက သူမကို ကြည့်မိလျက်သား ဖြစ်သည်။ သူမမျက်နှာ တွင် ကျေနပ်ဟန်ပေါ်လာသည်နှင့် သူ့ပျော်သွားတတ်သည်။ မစ္စက်စတန်းနတ် ထံမှ သူ့ကဗျာကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသည့် ခွန်အား၊ အကြံဉာဏ်တို့ကို ရရှိတတ်သည်။ သို့သော် ဆုံးဆည်းချိန်များအတွင်း မစ္စက်စတန်းနတ်မှာ ထူးဆန်းစွာ ပြောင်းလဲနေကြောင်းကို အဂ္ဂါသတိပြုလာမိသည်။ သူမသည် မလန်းဆန်း သယောင်ရှိပြီး တိတ်ဆိတ်၍ ဝမ်းနည်းနေပုံရသည်။ သူကဗျာဖတ်ပြချိန်၌ မကြာမကြာဆိုသလိုပင် သူမနားထောင်ခြင်း မပြုကြောင်း သတိပြုမိသည်။ ၎င်းအခါမျိုး၌ သူ့မှာ စိတ်ထိခိုက်ရသည်။

“မင်းအမေနဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်ခုခုတော့ မှားနေပြီထင်တယ်” အဂ္ဂါရော့အား သတိပေးသည်။

ရော့က စိတ်ပူစွာ ကြည့်ရင်း “ဟုတ်တယ်၊ အမေ သိပ်နေကောင်းပုံ မရဘူး”

“ဆရာဝန်က ဘာပြောသလဲ၊ အခြေအနေဆိုးသတဲ့လား” ဟု အဂ္ဂါက မေးလိုက်သည်။

“အသေအချာ မသိပါဘူးကွာ” ရော့က ဖြေသည်။ အသံကို နှိမ်၍ အလွန်စိုးရိမ်သောလေသံဖြင့် “အဖြစ်မှန်ကို ဖုံးကွယ်ထားတတ်တယ် ထင်တယ်ကွ၊ ငါသိပ်ကြောက်တယ်ကွာ”

“ဘာကိုကြောက်တာလဲ” ဟု အဂ္ဂါက အလျင်အမြန်မေးလိုက်မိသည်။ ရော့ကို ကြည့်ရင်း စိတ်ပူလာပြီး လက်ကို ဖမ်းကိုင်လိုက်သည်။ ဖြေရန်ပင် မလိုတော့ပေ။ သူလေးစားသည့် ထိုအမျိုးသမီးမှာ အလွန်နေမကောင်းဖြစ်နေကြောင်း ယုံကြည်လက်ခံရန် စိတ်ပါလက်ပါ မရှိလှပဲ အံ့ဩထိတ်လန့်နေမိသည်။ “မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မဖြစ်ရဘူး” သူ့အာရုံထဲ၌ ထိုစကားလုံးများကို ရေရွတ်မိသည်။

နောက်နေ့တွင် မစ္စက်စတန်းနတ် အခန်းထဲသို့ ဝင်လာချိန်၌ အဂ္ဂါမှာ သူမ အပြုအမူနှင့် ဟန်ပန်ပြောင်းလဲလာမှု ရှိမရှိ ကြည့်ရန် ပူပန်နေမိသည်။ သူမစကားပြောရာတွင် စကားလုံးများမှာ အဆက်အစပ်မရှိပေ။ သူမသည် ကောင်လေးနှစ်ယောက်အား တစ်ခုခုအကြောင်းပြောပြရင်းမှ ရုတ်တရက်ပင် အခြားအကြောင်းအရာတစ်ခုစီသို့ ပြောင်းပြောပြန်သည်။ သူမ၏ ရယ်သံမှာ လည်း ထူးဆန်းနေသည်။ ဘယ်အရာကမှ သူမ အလှအဆင် မဖျက်ဆီးနိုင်သည်ကို အဂ္ဂါခံစားမိသော်လည်း သူမမှာ မျက်နှာချောင်ကျသွားပြီး မျက်တွင်းများ ချိုင့်ဝင်နေကြောင်း ကြေကွဲစွာပင် သတိပြုမိသည်။ သူမသည် ဖြီးသင်မထားသည့် ဆံပင်များကို တုန်တုန်ယင်ယင်ဖြင့် ဆွဲချနေရှာသည်။

အဂ္ဂါသည် ထိုနောက်ပိုင်းတွင် သူမကို မကြာခဏ မတွေ့ရတော့ပေ။ သူမ ပုံမှန်နီးပါးဖြစ်နေချိန်များ၌ သူ့ကို စကားပြော၍ သူ့ကဗျာများကို နားထောင်တတ်သည်။ သို့သော် အဂ္ဂါသည် သူမအား ကြောက်ရွံ့စွာဖြင့် စောင့်ကြည့်နေရသည်။ ရော့ထံမှ နေ၍ ရက်စက်လှသော အဖြစ်မှန်ကို သူ့သိခဲ့ရသည်။ မစ္စက်စတန်းနတ်မှာ ရူးသွပ်နေလေပြီ။ သူမ၏စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ပိုဆိုးလာသကဲ့သို့ပင် လူမှာလည်း သေလုနီးပါးဖြစ်နေကြောင်း အဂ္ဂါ ရိပ်မိခဲ့သည်။ ၁၈၂၄ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၈ ရက်တွင် မစ္စက် စတန်းနတ် ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။ အဂ္ဂါအတွက်မူ နှင့်နှင့်နဲနဲ ကြေကွဲရသောနေ့များပင်တည်း။ ဂျိန်းစတန်းနတ် ကွယ်လွန်ခြင်းမှာ အချစ်ဆုံး မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်ပြီး သူ့အလွန်လိုအပ်နေသည့် ခွန်အားနှင့် အကူအညီတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်သူအား ဆုံးရှုံးခြင်းလည်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် စိတ်ကူးဉာဏ်ရင့်သန်သော ၁၅ နှစ်သားလေးအနေဖြင့် သူ့ဘဝ၏ပထမဆုံး အချစ်ဖြစ်သည့် မိန်းမလှတစ်ဦးကို ဆုံးရှုံးခြင်းကား ကြီးမား၍ မေ့ပျောက်နိုင်ဖွယ်မရှိသည့် ကြေကွဲမှုပင်ဖြစ်တော့သည်။

မကြာမီပင် မစ္စက်စတန်းနတ်၏ အုတ်ဂူအနားတွင် ညစဉ်တိုင်း လူငယ်လေးတစ်ယောက် ရပ်ကာငိုကြွေးတတ်ကြောင်း လူအများက ပြောလာကြသည်။ ထိုကိစ္စမှာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ အဂ္ဂါကဲ့သို့ စိတ်ခံစားမှုပြင်းထန်သော ကောင်လေးတစ်ယောက်အဖို့ သူမ သေဆုံးခြင်းက အပြင်းအထန် စိတ်ထိခိုက်စေသောကြောင့် ထိုသို့ပြုမည်ဆိုလည်း ပြုနိုင်သည်။ လပေါင်းများစွာတိုင် အောင်ပင် အစစ်အမှန် မဟုတ်သော ကမ္ဘာအတွင်း၌ မျှော်လင့်ချက်မဲ့စွာ သူမျောလွင့်နေဟန်ရှိသည်။

အဂ္ဂါ၏ ကြေကွဲမှုကို သတိပြုမိသော ဂျက် မက်ကန်ဇီက ...

“မင်းကြည့်ရတာ ကိုယ့်အတွေးတွေနဲ့ပဲ နှစ်မြှုပ်နေပုံရတယ်။ ပူဆွေးသောကထဲမှာ မြုပ်နှံထားပုံပဲ” ဟု ပြောလာသည်။

အဂ္ဂါမှာ အခိုက်အတန့်မျှ တိတ်ဆိတ်နေ၏။ သူ့အနေဖြင့် ညပေါင်းများစွာပင် ဆိုးရွားစွာ အိပ်စက်ခဲ့ရပြီး ခြောက်လှန့်သော အိပ်မက်များက နှိပ်စက်နေကြသည်။ ၎င်းအိပ်မက်များမှ တစ်ဆင့်တည်းပင် ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူ နက်မှောင်မှုထဲတွင် ပျောက်ဆုံးနေသည်ကိုတွေ့ရပြီး အမျိုးအမည်မသိ သတ္တဝါများက ၎င်းတို့၏ အသက်ရှူသံများ ကြားနိုင်လောက်သည်အထိ နီးသထက် နီးကပ်လာကြသည်။ သေခြင်း၊ အေးစက်ခြင်းနှင့် သင်္ချိုင်းတို့ရှိရာ ပတ်ဝန်းကျင်က သူ့ကို ဝန်းရံထားကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ နိုးတစ်ဝက်နှင့် သူလဲလျောင်းနေပြီး အခန်းထဲမှ အမှောင်ထုကို စူးစိုက်ကြည့်ကာ သူ့ကို တုပဲနှောင်ထားသည့်

၂၄ □ ရန်နောင်ဦး

အိပ်မက်၏ကြီးများကို ဖြတ်တောက်ရန် ကြိုးစားနေမိသည်။ “ဘယ်လောက် ကြောက်စရာလန့်စရာ ကောင်းသလဲဆိုတာ မင်းတွေ့ကြည့်စမ်း” ဟု သူ့ အိပ်မက်များအား ဂျက်ကိုပြောပြခဲ့ဖူးသည်။ “ညမှာ ငါတစ်ယောက်တည်း ရှိတဲ့အချိန် အမှောင်ခန်းတစ်ခုထဲက လက်အေးကြီးတစ်ဖက် ၎င်းမျက်နှာကို လာပွတ်တာ ခံစားရတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ငါနိုးထလာပြီး မကောင်းဆိုးဝါး မျက်နှာကြီး နီးလာတာကို တွေ့ရတယ်” ပြောရင်းပြောရင်း သူရင်တုန်လာ သည်။ “သိပ်ကြောက်စရာကောင်းလွန်းလို့ ငါ့မျက်နှာကိုစောင်းအောက်မှာ မွန်း မသွားခင်အထိ ဝှက်ထားရတယ်”

အဂ္ဂါအတွက်မူ သေခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် မကောင်းဆိုးဝါးများ မှာ အနားတွင် အစဉ်ရှိနေကြသည်။ သို့သော်လည်း မကြာမီမှာပင် သူ့ကို ချုပ်နှောင်ထားသည့် ဝမ်းနည်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်ရန် သူကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ဂျိန်းစတန်းနတ်သည် သူ့အဖို့ လှပသော အိပ်မက်နှင့် အမှတ်တရတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ သူမအား ဂရိတို့ ယူဆသည့် “ပြည့်စုံသောအလှ” ကို ပိုင်ဆိုင်သူ အဖြစ် အောက်မေ့လာမိသည်။

ကျောင်းတွင် ရှေးဟောင်းစာပေကို သူသင်ကြားခဲ့ရသည်။ ထို ကြောင့် ဂရိကဗျာဆရာကြီး ဟိုးမား၏လက်ရာများနှင့် ထရွိုင်မြို့မှ ဟယ်လင် မင်းသမီး ဇာတ်လမ်းတို့မှာ သူ့အမြဲဖတ်လေ့ရှိသည့် စိတ်ကူးယဉ်ဖွယ် အကောင်းဆုံး အရေးအဖွဲ့များ ဖြစ်ကြသည်။ သူမ၏အလှကြောင့် ထရီဂျင် စစ်ပွဲကြီးပင် ဖြစ်ပွားစေသည့် “ဟယ်လင်” မင်းသမီး၏အမည်ကို သူချစ်မြတ်နိုး လှသည့် မစ္စက် စတန်းနတ်အား ပေးထားမိသည်။

တစ်ချိန်ချိန်၌ သူသည်လည်း သူမ၏ဂုဏ်ကျက်သရေအတွက် ကဗျာတစ်ပုဒ်တော့ ရေးရမည်ဟု အဂ္ဂါနားလည်နေမိသည်။ ထိုကဗျာကို ယခု စရေးလေပြီ၊ ပြည့်စုံသည်ဟု မယူဆမချင်း စာသားများကို ပြုပြင်၍ ပြန်လည် ရေးသားမှုပြုသည်။ ဆယ့်ငါးနှစ်သားလေး အဂ္ဂါသည် ဟယ်လင်၏ ပြည့်စုံ ခြင်းအား စကားလုံးများဖြင့် ပြောပြနိုင်ရန် ရှာဖွေခဲ့လေသည်။ သို့သော် ၁၈၃၁ ကျမှသာ သူ့အလိုရှိသလို စကားလုံးများ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး ထို ကဗျာအား ပုံနှိပ်ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုကဗျာတွင် ဟယ်လင်၏အလှကို သူက ဤသို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

“ငါ့အား အိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ပြီ
ဂရိကဲ့သို့ ဂုဏ်ကျက်သရေဆီသို့
ရောမကဲ့သို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားခြင်းဆီသို့”

***

အခန်း (၃) ချစ်ခြင်းရဲ့ ဥယျာဉ်

ဂျိန်းစတန်းနတ်၏ အလှကို ကဗျာထဲတွင် ပြန်လည်ဖန်တီးခြင်းက အဂ္ဂါ၏စိတ်ထဲတွင် ပြည့်နှက်နေသည့် ကြေကွဲခြင်းများအား ဆောက်တည်ရာ ရစေခဲ့သည်။ ကျောင်းတက်ရင်း သူငယ်ချင်းများထံ သွားလည်ရင်းဖြင့် သူ့ စိတ်မှာ ပြန်လည်တည်ငြိမ်စပြုလာသည်။ အိမ်တွင်ကား သူ့ဖခင်နှင့် ဆက်ဆံရေးမှာ တိုးတက်မှုမရှိချေ။ မစ္စတာအယ်လင် စိတ်တိုရခြင်းမှာ စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းကြောင့် ဖြစ်သော်လည်း သူ့ မကျေနပ်ချက်များအား အဘယ်ကြောင့် အဂ္ဂါထံ ဦးတည်ထားသည်ကို သိရခက်လှသည်။ သူ့အလွန်ချစ်သော မစ္စတာအယ်လင်နှင့် ဒေါ်လေးနန်စိတို့ထံမှ အကြင်နာများကြောင့်သာ အိမ်တွင် နေရသောနေ့များကို သည်းခံနေနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဂျက်မက်ကန်ဇီ၊ အီဘန်ဇာဘာလင် စသော သူငယ်ချင်းများနှင့် ဝေးသထက်ဝေးလာသော အဂ္ဂါသည် မိသားစုကိုဖယ်ခွာလာပြီး မိမိအခန်းထဲတွင် တစ်ကိုယ်တည်း ထိုင်နေလာတတ်သည်။ ကလေးအရွယ်ကတည်းက ဂျွန်အယ်လင်ကို သူ့ချစ်ခဲ့သည်။ ယခုမူ သူ့အား စတင်မနှစ်မြို့တော့ပေ။ ထိုအချက်မှာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုရှင်းလာခဲ့သည်။ အယ်လင်မိသားစုကို သူ မပိုင်တော့ချေ။ သူ့ဘဝ၏ တည်ရှိမှုကို အချိန်တိုအတွင်း စဉ်းစားရဦးမည်။

၁၈၂၄ ဆောင်းဦးတွင် ရစ်ချ်မွန်ဗွီ စိတ်လှုပ်ရှားစရာတစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ပြင်သစ်ခေါင်းဆောင် လာဖေယက်တီ ထိုမြို့သို့ အလည်လာခြင်းပင်။ စစ်ရေးအခမ်းအနားကို အဂ္ဂါအစဉ် နှစ်သက်ခဲ့သည်။ စစ်ချီခြင်း၊ စစ်ရေးပြခြင်းနှင့်

၂၆ □ ရန်နောင်ဦး

ရောင်စုံယူနီဖောင်းများကို သူနှစ်သက်သည်။ စစ်သားများမှာ လာဖေယက်တီကို ကြိုဆိုရန် မြို့ထဲသို့ ချီတက်နေကြသည်။ ထိုမြင်ကွင်းကြောင့် ကောင်လေးများလည်း အကြိတ်တစ်ခုခုလားသည်။ လာဖေယက်တီ၏အလည်ခရီးကို ဂုဏ်ပြုရာတွင် အဘယ့်ကြောင့် လူငယ်စစ်သားလေးတစ်ဖွဲ့လည်း ပါဝင် မချီတက်နိုင်ရမည်နည်း။

ကောင်လေးများသည် ခေါင်းဆောင်များ ရွေးရန် စုဝေးကြသည်။ ဂျွန်လိုင်းက ဗိုလ်ကြီးလုပ်ရန်နှင့် အဂ္ဂါက ဗိုလ်လုပ်ရန် သူတို့သဘောတူလိုက်ကြသည်။ အဂ္ဂါသည် အရမ်းပျော်သွားမိသည်။ သူပျော်ရခြင်းမှာ လေးစားခံရခြင်းကြောင့် သက်သက်မဟုတ်ဘဲ အခြားသူများက သူ့အား ချစ်ခင်သည်ကို သိရသောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။

၁၈၂၄ အောက်တိုဘာ ၂၆ တွင် လာဖေယက်တီသည် ရစ်ချ်မွန်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး လူအုပ်ကြီးက သူ့အား ကြိုဆိုကြလေသည်။ အဂ္ဂါသည် စစ်ဗိုလ်ယူနီဖောင်းနှင့် ဓားတစ်လက်ကို ဆင်ယင်ထားသည်။ သူ့တပ်စုမှ လူငယ်စစ်သားများက သူ့ဘေးနားမှ လိုက်ပါချီတက်နေကြသည်။ လာဖေယက်တီက သူ့အဖိုးဒေဗစ်ပိုးအား အမှတ်ရသည့်အတွက် အဂ္ဂါ အထူးစိတ်လှုပ်ရှားနေမိသည်။ အဂ္ဂါအဖိုးမှာ ဗြိတိသျှများကို ဆန့်ကျင်သည့် အမေရိကန်တော်လှန်ရေးတပ်မတော်တွင် ရဲရဲဝံ့ဝံ့တိုက်ခိုက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

စစ်ရေးပြပွဲအတွေ့အကြုံမှာ အဂ္ဂါအတွက် လွန်စွာမှ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ မြို့မှ လာဖေကယ်တီ ပြန်သွားပြီးနောက် အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်ရှိ လူငယ်အုပ်စုထဲတွင် ဗိုလ်အဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်မှုရှိခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းတို့အား သူနှစ်သက်သွားပုံရသည်။

အစောပိုင်းအချိန်တုန်းက အဂ္ဂါသည် ရွယ်တူမိန်းကလေးများအား စိတ်ဝင်စားကာ ၎င်းတို့အတွက် စိတ်ကူးယဉ်ကဗျာရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ယခုမူကား ၁၅ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သောအဂ္ဂါသည် ချစ်စရာကောင်းသည့် ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို စတင်သတိပြုမိနေပြီဖြစ်သည်။ ထိုကောင်မလေး၏ အိမ်မှာ သူ့လမ်းကို ဖြတ်သွားရသည့် ဘက်တွင်ရှိသည်။ သူ့လေး၏အမည်မှာ ဆာရာအယ်မီရာ ရှိုင်းစတား ဖြစ်လေ၏။ သူ့လေးသည် အဂ္ဂါနှင့် သက်တူရွယ်တူလောက်ရှိပြီး သူ့လေး၏မျက်ဝန်းနက်များ၊ မည်းမှောင်တောက်ပသော ဆံကေသာနှင့်တကွ ယဉ်ကျေး၍လန်းဆန်းသော အမူအရာတို့က အဂ္ဂါအား စိတ်ကူးယဉ်စေခဲ့တော့သည်။

သူတို့နှစ်ဦးသည် အတူတကွ အချိန်ကုန်လွန်တတ်ကြသည်။ အဝေးကြီးသို့ လမ်းလျှောက်ရင်း (သို့မဟုတ်) ချားအိလစ် အိမ်အနီးရှိ ဥယျာဉ်တွင်

ထိုင်ရင်းဖြင့် အချိန်ဖြုန်းတတ်ကြသည်။ (ချားအိလစ်အိမ်မှာ ရစ်ချ်မွန်သို့ အဂ္ဂါ ပထမဆုံး ပြန်ရောက်စဉ်က နေထိုင်ခဲ့ဖူးသော အိမ်ဖြစ်သည်) သစ်ပင်များနှင့် နံရံဟောင်းများသာ ရှိ၍တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သော ထိုနေရာတွင် အယ်မီရာနှင့် အဂ္ဂါတို့သည် ထိုင်၍လည်းကောင်း၊ စကားပြော၍လည်းကောင်း အနာဂတ်ကို အိပ်မက်မက်ကြလေသည်။ အဂ္ဂါအတွက်ကား သူ့သောကအားလုံး နံရံနောက် သို့ ကွယ်ပျောက်သွားသလို ထင်မှတ်ရပြီး ကြည့်နူးဖွယ် အိပ်မက်ဥယျာဉ်တစ်ခု ထဲတွင် အယ်မီရာ(မိုင်ရာ)နှင့်အတူ တစ်ကိုယ်တည်းရှိနေသလို ခံစားရသည်။ တစ်နေ့ အိမ်ထဲအဝင် သူ့အမေက သူ့ကိုလှမ်းခေါ်သည်။ “ဘာဖြစ် လို့လဲအမေ” မိခင်၏မျက်နှာမှ ခံစားမှုကို သတိပြုမိသော အဂ္ဂါက မေးလိုက်၏။ “မင်းအဖေရဲ့ ဦးလေးဂေါ့လေ၊ ညကပဲ ဆုံးသွားရှာပြီကွယ်” ဟု သူ့အမေက ပြောသည်။

“ဝမ်းနည်းစရာပဲ” ဟု အဂ္ဂါက ပြောလိုက်မိသည်။ လူချမ်းသာကြီး ဦးလေးဂေါ့သည် အိုမင်းလှပြီဖြစ်သောကြောင့် သေရန် မျှော်လင့်ထားပြီးဖြစ် ကြောင်း သူသိထားသည်။

“ဟုတ်တယ်၊ တို့အားလုံး စိတ်မကောင်းကြဘူးကွယ်” ဒေါ်လေးနန်စီက ဝင်ပြောသည်။ ထို့နောက် ဆက်ပြောရန် ချီတုံချတုံ ဖြစ်နေပြီးမှ ... “ဒါပေမယ့် တစ်ခုတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ဦးလေးဂေါ့ မသေခင် ညွှန်ကြားသွားတဲ့ သေတမ်းစာအရ မင်းအဖေတော့ အမွေတွေ အများကြီးပဲ ရလိမ့်မယ်ကွယ်”

ထိုသတင်းကြောင့် အဂ္ဂါစိတ်လှုပ်ရှားရပြန်သည်။ ယခုအတိုင်းဆို လျှင် သူတို့ မိသားစု၏ ငွေရေးကြေးရေးသောက အားလုံး အဆုံးသတ်သွား တော့မည်။ သို့သော် ဒေါ်လေးနန်စီနှင့်အတူ အခန်းအပြင်လျှောက်လာရင်း ယခင်ရက်သတ္တပတ်များက သူ့ကို ဖိစီးခဲ့သော နောက်ထပ်သောက တစ်ခုကို တွေးမိပြန်သည်။ သူ့အမေဖရန်စစ် အယ်လင်မှာ ဘယ်တော့မှ ကျန်းမာလှသည် မရှိပေ။ အင်္ဂလန်ခရီးနှင့် သင်္ဘောပေါ်တို့၌ အမေနေမကောင်းဖြစ်ခဲ့သည်ကို သူ့ပြန်သတိရလာသည်။ အမေ့ကို အိမ်တွင် စောင့်ကြည့်ရင်းဖြင့် အမေ့မှာ ပိန်၍ ဖျော့တော့လာပြီး အမြဲလိုမောနေတတ်သည်ကို သတိထားမိသည်။ ဆရာဝန်က အမြဲလိုလာကြည့်ပေးနေရသည်။

“အမေ့ကို ကယ်ဖို့ရော ဘာတစ်ခုမှ မလုပ်နိုင်တော့ဘူးလား” ဟု ဒေါ်လေး နန်စီအား မေးမိသည်။

ဒေါ်လေးက အဂ္ဂါလက်ကို ဆွဲ၍ “သူ့နေကောင်းလာမယ် ထင်ပါ တယ်ကွယ်၊ စိတ်မပူစမ်းပါနဲ့”

ဂျိန်းစတန်းနတ် နေမကောင်းခြင်းနှင့် ကွယ်လွန်ခြင်းအား အမှတ်ရ လာသောကြောင့် သူ့ရင်မှာ နာကျင်လာသည်။ ယခုမူ ဦးလေးဂေါလည်း သွား ရှာပြီ။ သေခြင်းသည် ရက်စက်သော ဝိညာဉ်ဖြစ်ပြီး အနီးအနား၌ အစဉ်အမြဲရှိ ကာ သူ့ချစ်မြတ်နိုးသော လူများကို သိမ်းပိုက်ရန် စောင့်ကြည့်နေသည်ဟု သူခံစားရသည်။ သူ့အမေသည်လည်း သေစာရင်းထဲတွင် ထပ်မံ အသွင်းခံရ မည်ကို ပူပန်နေမိသည်။ မကြာမီ ဂျွန်အယ်လင်မှာ လူချမ်းသာတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လမ်းမကြီးနှင့် ငါးလမ်းထောင့်ရှိ အိမ်ကြီးရခိုင်တစ်လုံးကို သူဝယ်ယူလိုက်သည်။ မိသားစုမှာ ထိုအိမ်သို့ပြောင်းလာကြရသည်။ အဂ္ဂါကား ကြည်နူးနေမိသည်။ ဂျွန်အယ်လင်မှာ ယခုအခါတွင် ရစ်ချ်မွန်ရှိ အထက်တန်း စားအလွှာတွင် ဝင်တိုးနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ဤအိမ်လောက်ကြီးသော အိမ်မျိုး ယခင်က အဂ္ဂါ မမြင်ဖူးခဲ့ပေ။ ခန်းမကြီး၏အဆုံးရှိ အဂ္ဂါ၏အခန်းမှ အပေါ်သို့ တက်သွားပါက စာအုပ်စင်များ၊ စားပွဲများနှင့် သက်တောင့်သက်သာရှိသော ကုလားထိုင်ကြီးများကို တွေ့နိုင်သည်။ အဂ္ဂါအားလည်း ဖက်ရှင်အဆန်းဆုံး အဝတ်အစားများ ဆင်ပေးကြသည်။

အဂ္ဂါ၏အခန်းမှ နေ၍ ဂျိမ်းစံမြစ်ကို မြင်ရပြီး ဆင်ဝင်မှင့်ကြည့်လိုက် ပါက တစ်မြို့လုံးအား တွေ့မြင်နိုင်သည်။ သို့သော် အားလုံးထဲတွင် သူ့အနှစ် သက်ဆုံးကား သူ့အဖေ အင်္ဂလန်မှ ယူလာသည့် အဝေးကြည့် မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြယ်များအား ကြည့်ရှုခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ အဂ္ဂါသည် သူငယ်ချင်းများ အား အိမ်သို့ဖိတ်ကာ ကောင်းကင်သို့ ကြည့်တမ်းကစားကြသည်။ ထိုအချိန် တွင် အဂ္ဂါသည် ကောင်းကင်အကြောင်းရေးထားသော စာအုပ်များကို ဖတ်ရှု နေလေပြီ။ သူ့အတွက်တော့ လသည် အထူးစိတ်ကူးယဉ်စရာဖြစ်ပြီး ထို အကြောင်းဖတ်၍ ငြီးငွေ့သည်ဟု မရှိချေ။

မကြာမီပင် အဂ္ဂါသည် ကောင်းကင်အကြောင်း သိသမျှဖဟုသုတ အားလုံးကို အသုံးပြု၍ လဆီသို့သွားသည့် စိတ်ကူးယဉ်ခရီးကို ရေးဖွဲ့လေ သည်။ ထိုဝတ္ထုမှာ “ဟန်ပါဖယ်၏ အနှိုင်းမဲ့စွန့်စားခန်းများ” ဖြစ်သည်။ ထို အပြင် “မိုးပျံပူဖောင်းကစားနည်း” ဝတ္ထု၌လည်း ကောင်းကင်ဗဟုသုတများကို ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့သည်။ ထူးဆန်းသော စွန့်စားခန်းများ ပြုသူ ဟန်ပါဖယ် သည် ဟော်လန်နိုင်ငံ ရိုတာဒမ်မြို့တွင် ပျောက်ကွယ်သွားပြီး သူ့သတင်းကို ငါးနှစ်တိုင်အောင်ပင် လုံးဝမကြားရတော့ချေ။ ဤဝတ္ထုတွင် အဂ္ဂါသည် လဆီ ခရီးထွက်ကြောင်း ရေးဖွဲ့သည့် အခြားဝတ္ထုများကို လှောင်ပြောင်ဟားတိုက်ခဲ့ လေသည်။ ထိုဝတ္ထုထဲ၌လည်း ရယ်စရာအသံထွက်ရှိသော ဒပ်ချ်နာမည်များကို သူသုံးစွဲခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ၏ ဟန်ပါဖယ် ဇာတ်လမ်းမှာ ပြက်လုံးတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ကောင်းကင်ခရီးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကိုမူ မှန်ကန်၍ ဖြစ်နိုင်ချေရှိပြီး သိပ္ပံနည်းကျရန် သူကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ အဂ္ဂါသည် ဝတ္ထုအဆုံးတွင် လမင်းအကြောင်းရေးဖွဲ့သော စာရေးဆရာများသည် ကောင်းကင်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြောပြရာ၌ တလေတည်း ထွက်ကြသည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ ထို့နောက် မိမိ၏ ယခုဝတ္ထုသည်ကား သိပ္ပံနည်းအရမှန်ကန်သကဲ့သို့ စိတ်ကူးယဉ် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်လည်း ဖြစ်ကြောင်း ဖြည့်စွက်ခဲ့သည်။

၁၈၂၅ ခုနှစ်တွင် ဆယ်ခြောက်နှစ်သား အဂ္ဂါ၌ ပျော်ရွှင်ဖွယ်အနေအထားရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ အလိုရှိသမျှအားလုံး သူထံတွင် ရှိနေသည်။ သူ၏ပရိဘောဂ အပြည့်အစုံအခန်း၊ အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းနှင့် သူငယ်ချင်းများ၊ ၎င်းတို့ထံတွင် အယ်မီရာရွိုင်စတား အတွက် သူ့အချစ်ကို ဖြည့်စွက်ရဦးမည်။ သူလေးသည် သူ့အတွက် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ချစ်စရာကောင်းလာခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း အဂ္ဂါသည် အမှန်တကယ် ပြည့်စုံသည်ဟု မခံစားနိုင်သေးပေ။ သူလုပ်သမျှအားလုံးကို မစွတာအယ်လင်က စိတ်ပျက်လှသည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂါသည် အခန်းထဲတွင်သာကုပ်၍ တစ်ကိုယ်တော်နေရစေ၍ ဖြစ်သည်။ မစွတ်အယ်လင်နှင့် ဒေါ်လေးနန်စီတို့၏ နှစ်သက်မှုကိုတော့ သူရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့မိခင်က သူ့အား ချစ်ကြောင်းပြလိုက်တိုင်း ဂျွန်အယ်လင် တစ်ယောက် ဒေါသထွက်၍ မရွှင်ပြနိုင်ရခြင်းကိုကား သူသဘောမပေါက်ချေ။

တစ်နေ့လယ်တွင် ဒေါ်လေးနန်စီက သူ့ကိုလာပြောသည်။

“အံ့ဩဖို့ကောင်းတဲ့ ဧည့်သည်တစ်ယောက် ရောက်နေတယ်၊ အောက်မှာ မင်းကို စောင့်နေလေရဲ့”

အဂ္ဂါနောက်သို့ ဆင်းလာချိန်၌ သင်္ဘောသားဝတ်စုံနှင့် လူငယ်တစ်ယောက်ကို လှမ်းတွေ့ရသည်။ “ဟင်နရီ”ဟု ပျော်ရွှင်စွာ လှမ်းအော်လိုက်သည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ စာရေး၍ ဆက်သွယ်ခဲ့ရသည့် သူ့အစ်ကို ဝီလျံဟင်နရီပိုး ပင်ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှများကို တော်လှန်ခဲ့သော သူတို့အဘိုး ဒေးဗစ်ပိုးမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့လေပြီ။ ဟင်နရီမှာ အဘွားဖြစ်သူ အယ်လီဇဘက်နှင့် ချိုချိုငဲ့ နေရရာသည်။

“ကျွန်တော့်ကို ပင်လယ်ကြီးအကြောင်း ပြောပြစမ်းပါ” ဟု အဂ္ဂါက ပူဆာသည်။ သူ့အစ်ကိုကို သူ့အထင်ကြီးသည်။ ပင်လယ်ပြင်တွင် ကျင်လည်ရသည့်ဘဝမှာ လွန်စွာမှစိတ်လှုပ်ရှားစရာကောင်းမည်ဟု သူထင်သည်။

ဟင်နရီက အဂ္ဂါအား ကုန်သည်သင်္ဘောဖြင့် သူလိုက်ပါခဲ့သည့် အကြောင်း၊ သူတွေ့ဖူးသည့် နိုင်ငံရပ်ခြားဒေသများအကြောင်း အတွေ့အကြုံ

၃၀ □ ရန်နောင်ဦး

များကို ပြောပြသည်။ ၁၈ နှစ်သားဟင်နရီသည် မသန်စွမ်းလှပါ။ သူသည် ပိန်ပါး၍ သေးကွေးပြီး အားကစားကို အနည်းငယ်သာ ကျွမ်းကျင်သည်။ သို့သော် ဇာတ်သမားမိဘများထံမှရသည့် ဖန်တီးတတ်သော စွမ်းရည်ပါလာခြင်းကား အဂ္ဂါနှင့်တူပေသည်။ ဟင်နရီသည် ကဗျာလည်း ရေးသောကြောင့် အဂ္ဂါ၏ ကဗျာများကို ဖတ်ရန် စိတ်အားထက်သန်လှသည်။

ကောင်လေးနှစ်ယောက်သည် အဂ္ဂါ၏အခန်းသို့ သွားကြသည်။ ပရိဘောဂများနှင့် အဝေးကြည့်မှန်ပြောင်းကို ဟင်နရီ သဘောကျနေသည်။

“ငါ့ကို ပြောစမ်း၊ မင်းကြိုက်တဲ့ ကောင်မလေးတွေများ မတွေ့သေးဘူးလားကွ”

အဂ္ဂါမျက်နှာမှာ နီရဲလာသည်။ “တစ်ယောက်တည်းပါ” ဟု ပြန်ဖြေမိသည်။

“မိုင်ရာတဲ့၊ သူ့နာမည်ရင်းက အယ်မီရာ ရှိုင်းစတားလိုခေါ်တယ်။ မကြာခင် သူ့အိမ်ကို ကျွန်တော်တို့ သွားလည်ဦးမှာပါ”

ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် အီဘန်ဇာဘာလင်းထံသွားကြသည်။ သူ့ကို ဟင်နရီသိသည်။ ထို့နောက် သူတို့သုံးဦးသည် အယ်မီရာ၏ အိမ်သို့ ဆက်လက်ချီတက်ကြသည်။

အယ်မီရာမှာ အဂ္ဂါပြောပြထား၍ ဟင်နရီအကြောင်း သိနေခဲ့သည်။ အီဘန်ဇာမှာကား သူမအိမ်တွင် မကြာခဏအချိန်ကုန်လွန်တတ်သူပင်။ ခဏတဖြုတ် စကားစမြည် ပြောဆိုကြပြီးနောက် ဟင်နရီက ...

“ဂီတသံလေးများ နားမထောင်ရဘူးလားကွာ၊ ငါ့ညီမ ပီယာနိုအတီးကောင်းတာ အဂ္ဂါက အစ်ကို့ကို ပြောပြထားပါတယ်ကွ”

အယ်မီရာ၏မျက်နှာမှာ ရှက်သွေးဖြန်းသွားသည်။ “သူ့ဆိုမယ်ဆိုရင် ကျွန်မ စန္ဒယားတီးပေးပါ့မယ်ရှင်”

အဂ္ဂါကား ဂီတကို အစဉ်မြတ်နိုးသူတည်း။ ယခုအခါတွင်ကား မိုင်ရာက စန္ဒယားတီး၍ သူက သီချင်းဆိုရသည်ကို မြန်လွန်းလှသည်ဟု တွေးမိသည်။ အချိန်ကား အကုန်မြန်လေစွ။ သူ့အစ်ကို ဟင်နရီနှင့် အတူနေရသော အချိန်များမှာလည်း ဝေးလွင့်သွားကြပြီ။ နောက်ဆုံးတွင် ကြေကွဲစွာဖြင့် သူတို့နှုတ်ဆက်ကြရသည်။

“မကြာခင် ထပ်တွေ့ရဖို့ ကြိုးစားဦးမယ်ကွာ” ဟု ဟင်နရီက ပြောသည်။ “ပြီးတော့ ငါရေးထားတဲ့ ကဗျာတချို့ကို မင်းဆီပို့ပေးလိုက်ပါ့မယ်”

အဂ္ဂါမှာ ရုတ်တရက် ကြေကွဲလာမိသည်။ သူ့အစ်ကို ထွက်သွားပါက နီးနီးနားနား သွေးသားတစ်ယောက်မှ ရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။ အိမ်တွင်

အဖေနှင့် အဆင်မပြေဖြစ်သည့် ကိစ္စများက သူ့အတွေးထဲ ပြည့်နှက်နေကြသည်။

ဟင်နရီ၏ လက်ကို သူ ကိုင်လိုက်ပြီး ...

“ပင်လယ်ကြီးဆီကို ကျွန်တော်ထွက်ပြေးလိုက်ချင်တယ် အစ်ကိုရာ”

ဟင်နရီက သူ့အား စိုးရိမ်စွာ ကြည့်သည်။ အဂ္ဂါနှင့် သူ့အဖေကြားမှ အခြေအနေကို သူသိထားသည်။ “မင်းနေရတာ မဆိုးလှဘူး မဟုတ်လားကွာ” ဟု မေးခွန်းထုတ်လိုက်သည်။ “မဆိုးဘူးဆိုပါတော့ဗျာ” အဂ္ဂါက နှေးကွေးစွာ ဖြေကြား၏။ သူပြုံးလိုက်သည်။

“အစ်ကိုကတော့ ကံကောင်းပါတယ်၊ ပင်လယ်ဆီ သွားနိုင်တယ်။ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တွေကို ရောက်နိုင်တယ်၊ ဘယ်လောက်များ လွတ်လပ်လိုက်တဲ့ ဘဝလဲ”

ဟင်နရီမှာ ရယ်လေ၏။ “ငါပြောတာ ယုံစမ်းပါကွာ၊ အမြဲတမ်း ပျော်နေရတာ ခရီးထွက်နေရတာလည်း မဟုတ်ပါဘူးကွ”

သူ့အစ်ကို ပြန်သွားပြီးနောက် အဂ္ဂါသည် ပိုမိုကြေကွဲ၍ အထီးကျန်လာသလို ခံစားရသည်။ အမြဲတမ်း မပျော်ပိုက်ခဲ့ရသကဲ့သို့ပင် ယခုလည်း အခန်းထဲတွင် တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေခြင်းကို ပိုနှစ်သက်လာမိသည်။ ထိုစဉ် အယ်မီရာအကြောင်း စဉ်းစားမိ၏။ သူမအား သူနှစ်သက်ကြောင်း ဖော်ပြနိုင်မည့် စကားလုံးများကို ရှာဖွေနေမိသည်။ မကြာမီပင် သူမ၏ ကျက်သရေရှိပုံအား ကဗျာတစ်ပုဒ် စတင်ရေးဖွဲ့လေသည်။ သူ၏ကြီးမား၍ မညီညာသော လက်ရေးများက မျဉ်းများပေါ်တွင် ဖြည်းဖြည်းချင်း ပေါ်ထွက်လာကြသည်။

မိသားစု ညနေစာစားပြီးချိန် ညနေခင်းတွင် မစ္စတာ အယ်လင်က အဂ္ဂါကို ကြည့်၍ ရုတ်တရက် ပြောချလိုက်သည်။

“ငါပြောရဦးမယ်ကွ၊ မင်းပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ပေါ့”

“ဟုတ်ကဲ့ ဖေဖေ” ဟု အဂ္ဂါက ထူးလိုက်သည်။ ဒေါ်လေးနန်စီက သူ့ကို ပြုံးပြသည်။ မိခင်က သူ့ဘက်စောင်း၍ သူ့လက်ကို လှမ်းကိုင်လေသည်။

“ဒီအချိန်ဟာ မင်း အနာဂတ်အကြောင်း စဉ်းစားရတော့မယ့် အချိန်ပဲ” ဟု အယ်လင်က စပြောသည်။

သူ့မျက်နှာမှာ ခံစားမှုကင်းမဲ့စွာဖြင့် အဂ္ဂါကို စိုက်ကြည့်နေသည်။ ထို့နောက် ချီတုချီတု ဖြစ်နေပြန်သည်။

“ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်မှာ မင်းကိုထားဖို့ ငါစိတ်ကူးတယ်၊ ဘယ်လို သဘောရသလဲ”

၃၂ □ ရန်နောင်ဦး

“ဗာဂျီးနီးယား တက္ကသိုလ်၊ ဝမ်းသာစရာကြီးပဲ” ဟု အဂ္ဂါက ထအော်သည်။

“မင်းအဖေကို ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်ကွယ်၊ ဘယ်ကောင်လေးတွေမှ တက္ကသိုလ်တက်နိုင်လောက်အောင် ကံမကောင်းကြဘူး မဟုတ်လား” ဟု ဒေါ်လေး နန်စီက ဆိုသည်။

“ကျေးဇူးတင်တာပေါ့ ဒေါ်လေးရယ်” ဟု ဖခင်ကို ကျေးဇူးအမှန် တကယ်တင်မိသော အဂ္ဂါက ပြန်ပြောသည်။

“ကျေးဇူးတင်တယ်ဆိုရင် မင်းအခုလို ပေါ့ပေါ့နေ ပေါ့ပေါ့စား လုပ်တာကို ပြင်သင့်တယ်၊ မင်းဟာ လာချင်မှလာတယ်၊ သွားချင်မှ သွားတယ်၊ အိမ်မှာ နေသင့်တဲ့အချိန်တွေမှာ ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး၊ ပိုက်ဆံတွေကို အလကား ဖြုန်းတီးပစ်နေတယ်”

ထိုသို့ ပြော၍ သူ့ဇနီးကို ဒေါသတကြီးကြည့်ရင်း ...

“အဲဒါ မင်းအမေရဲ့ အကြံတွေပေါ့ ဟုတ်လား”

“ဂျွန်ရယ်၊ အဂ္ဂါရဲ့ အနာဂတ်အကြောင်း ဆွေးနွေးနေတဲ့ အချိန်မှာ စကားမများကြရအောင်လား” ဟု မစ္စက အယ်လင်က ဖျောင်းဖျသည်။

“ဒီကောင်က တက္ကသိုလ်တက်ဖို့ အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူးကွ၊ သူ့ကို သီးသန့်သင်ပေးမှ ဖြစ်မယ်၊ သူ့အတွက် အလွတ်သင်ဆရာတွေ လိုနေတယ်၊ ဒင်းကို ဘပ်ကျောင်းကနေ ချက်ချင်း ပြောင်းပစ်မှ ဖြစ်မယ်”

အဂ္ဂါမှာ အပြောင်းအလဲများကို တွေးရင်း ပျော်သလိုလို ဇေဝေဝါ ဖြစ်သလိုလို ခံစားနေရသည်။ အိမ်နှင့် ဝေးရာသွားရခြင်းဖြင့် မစ္စတာအယ်လင် ကို ရှောင်ရှားနိုင်ပြီ။ သို့သော် တစ်ခုတော့ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့ရှိသည်။ အဂ္ဂါသည် သူ့အမေ့ကို ကြည့်၍ လက်ကိုတို့ထိလိုက်၏။ အမေ့ကို သူသိပ်ချစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမေ့အား ခွဲ၍သွားရန် ခက်ခဲနေမိသည်။ သူမသည် နေမကောင်း၍ သေလုမျောပါးဖြစ်နေသော်လည်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပိုမိုနူးညံ့လာခဲ့သည်။ အမေတစ်ခုခု ဖြစ်သွားပါက သူဘာလုပ်ရမည်နည်း။

“သူ သိပ်အဝေးကြီးကို သွားရမှာလား” ဟု အမေက မေးသည်။ သူမ မျက်လုံးများမှ ရုတ်တရက် စွတ်စိုလာ၏။

“အေး ဟုတ်တယ်၊ သူ မကြာခင် ၁၇ နှစ်ပြည့်တော့မယ်၊ အိမ်မှာ သူ တစ်သက်လုံး မနေနိုင်ဘူး၊ ငါကတော့ သူ့ကို ရှေ့နေတစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်တာပဲ”

အမေက အဂ္ဂါကို ဖျတ်ခနဲ ကြည့်လိုက်သည်။ သူနှင့် သူ့ခင်ပွန်းတို့ ဆက်ဆံရေးမှာ အဂ္ဂါထင်ထားသည်ထက် ပိုဆိုးနေခဲ့ပြီ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ

ကြာမြင့်လှချေပြီ။ သူ့ယောက်ျား၏ သဘောထားကို သိနေသော မစ္စကံအယ်လင်သည် ဂျွန်အယ်လင် ကွယ်လွန်ချိန်တွင် အဂ္ဂါတစ်ယောက် အမွေတစ်ပြား တစ်ချပ်မှ မရမည်ကို ပူပန်နေမိသည်။ အဂ္ဂါအား သားအဖြစ် စဉ်းစားမည် မဟုတ်ကြောင်း သူ့ခင်ပွန်းက ပြောခဲ့ဖူးသည်။ အဂ္ဂါအပေါ်၌ နူးညံ့သော သဘောထားရှိလာစေရန် ခင်ပွန်းသည်အား သိမ်းသွင်းကြည့်သည့် သူကြီးပမ်းမူအားလုံးမှာ အရာမထင်ခဲ့ပေ။ အမှန်အားဖြင့် အဂ္ဂါအား သူ့ဇနီးနှင့် နန်စီတို့ ဝိုင်းချစ်နေကြခြင်းက ဂျွန်အယ်လင်ကို ဒေါသပိုစေခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် ယခုသတင်းအား အယ်မီရာကို ပြောပြရန် အတွေးပေါ်လာသည်။ သို့နှင့် သူမ အိမ်သို့ သုတ်ချေတင်လေသည်။

“ဗာဂျီးနီးယား တက္ကသိုလ်ကို ငါသွားရတော့မယ်ဟ” ဟု အယ်မီရာအား ပြောချလိုက်သည်။

“နှင့်အတွက် ဝမ်းသာပါတယ် ဟယ်” ဟု အယ်မီရာ(ခေါ်)မိုင်ရာက ပြောသည်။

အယ်မီရာသည် နားထောင်ရင်း ပြုံးနေသော်လည်း မျက်နှာမှာကား ဝမ်းနည်းဟန်ပေါ်လာသည်။

“နှင့် ရစ်ချ်မွန်ကို မကြာခင် ခွဲရတော့မှာပေါ့နော်” ဟုပြောသည်။

“အဂ္ဂါရယ်၊ နောင်ဆို ငါဘယ်လိုနေရမလဲ”

ထိုခါကျမှ အယ်မီရာအား သူမညီမျှ အလေးထားကြောင်း အဂ္ဂါ သဘောပေါက်လာခဲ့သည်။ “ငါချက်ချင်းကြီး မသွားရသေးပါဘူးဟာ၊ ငါတို့ မကြာမကြာတွေ့နိုင်ပါသေးတယ်” ဟု သူ့နှစ်သိမ့်၏။

သူတို့နှစ်ဦးသည် မြင့်မား ၍ အရိပ်ရသော သစ်ပင်များရှိရာ ဥယျာဉ်ဆီသို့ လက်ချင်းတွဲ၍ လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ ထိုနေရာကို အဂ္ဂါ အလွန် သဘောကျသည်။ ၎င်းတွင် ထိုင်ရင်းဖြင့် အနာဂတ်အကြောင်းပြောကြသည်။

“မိုင်ရာရယ်၊ နင် ငါ့ကို စောင့်နေမယ်လို့ ကတိပေးစမ်းပါ”

“ငါ နင့်ကို အမြဲတမ်း စောင့်နေမှာပါ။ နင်ကလွဲလို့ ဘယ်သူမှ ငါအရေး မထားပါဘူးဟယ်” ဟု မိုင်ရာက ဖြေသည်။

အဂ္ဂါက သူမကို ဝေဖက်၍ နမ်းလိုက်သည်။ အထီးကျန်၍ ခံစားလွယ်သော အဂ္ဂါလို ကောင်လေးအတွက်တော့ ဤကမ္ဘာကြီးတွင် သူမသည် သာ အရာရာဖြစ်တော့သည်။ သူပြန်လာ၍ သူမကို လက်ထပ်မချင်း ထိုကတိကို စောင့်ထိန်းရန် ကတိပြုမိကြသည်။

နေ့ရက်များကား အကုန်မြန်သကဲ့သို့ ထင်မှတ်ရသည်။ အဂ္ဂါသည် အလွတ်သင်ဆရာများနှင့် နာရီများစွာ ကုန်လွန်ရပြီး ကျန်အချိန်များ၌ အယ်မီ

၃၄ □ ရန်နောင်ဦး

ရာနှင့် အချိန်ကုန်လွန်၏။ သူ့မှာ ၁၆ နှစ်၊ အယ်မီရာမှာ ၁၅ နှစ်သာရှိသေးသော်လည်း အဂ္ဂါပညာရေး ပြည့်စုံချိန်၌ သူတို့ယူကြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ မိုင်ရာ၏ မိဘများက ၎င်းအကြံကို သဘောတူဟန်ရှိသည်။

အမေမှာ သူ့အိမ်မှ ခွဲခွာသွားရမည့်အတွက် လွန်စွာ စိတ်ထိခိုက်နေကြောင်း အဂ္ဂါသတိထားမိသည်။ သို့သော် သူ့အဖေ၏ သဘောထားကား ယခင်ကလိုပင်။ ဂျွန်အယ်လင်မှာ အလွန်ချမ်းသာနေပြီဖြစ်သော်လည်း ယခင်နှစ်များက အဂ္ဂါ၏စရိတ်စကများကို ပေးရန် မလိုလားခဲ့ဘဲ သူ့အတွက် ငွေကြေးများစွာ သုံးစွဲရသည်ဟု မကြာခဏ ဒေါသထွက်နေတတ်သူဖြစ်သည်။

၁၈၂၆ ဖေဖော်ဝါရီ ပထမပတ်အတွင်း၌ အဂ္ဂါသွားရတော့မည်။ တက္ကသိုလ်သို့ သွားရမည့်အတွက် ပျော်ခဲ့ရသမျှတို့မှာ ယခုပျောက်ကွယ်လေပြီ။ အယ်မီရာနှင့် ခွဲခွာရသည့်အတွက် သူဝမ်းနည်းနေမိသည်။ အမေနှင့် ဒေါ်လေး နန်စီတို့ ဝမ်းနည်းနေကြပုံကို မြင်ရ၍လည်း စိတ်ထိခိုက်ရပြန်သည်။

အယ်မီရာကို သူ့သွားရောက်နှုတ်ဆက်သည့်နေ့က သူတို့နှစ်ဦးသည် နောက်ဆုံးအချိန်ကို ပန်းခြံထဲတွင် အတူထိုင်ရင်း ကုန်လွန်စေသည်။ သူမကို ပွေ့ဖက်ခဲ့မိသည်။ “ငါ နင့်ကို အမြဲချစ်နေမှာပါ။ ငါပြန်လာတဲ့အထိ စောင့်မယ်လို့ ကတိပေးစမ်းပါ”

“စောင့်ပါ့မယ်၊ ငါ စောင့်နေပါ့မယ်” သူမက တိုးညှင်းစွာ ဖြေသည်။

အဂ္ဂါသည် အိမ်တွင် သူ့အမေ အားတက်ဝမ်းမြောက်လာစေဖို့ အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့သည်။ အမေမျက်နှာ ဖျော့တော့၍ ချောင်ကျလာသည့်အတွက် သူအံ့ဩနေမိသည်။ အမေပုခုံးများကို ကိုင်ရင်း ... “ဖျားနေလား မေမေ” ဟု စိုးရိမ်တကြီး မေးလိုက်သည်။

အမေက သူ့လက်ကို ပြန်ကိုင်ရင်း ... “အမေအတွက် မစိုးရိမ်ပါနဲ့ ကွယ်၊ မင်းမရှိရင် မနေတတ်တာ တစ်ခုပါပဲ”

“ကျွန်တော် လာလည်မှာပါ” ဟု အဂ္ဂါက အားပေးလိုက်သည်။

“အမေသိပါတယ်” အမေက ပြုံးရင်း ပျော်ရွှင်သောအသံမျိုး ကြိုးစားပြုပြင်လိုက်သည်။

“မင်းတက္ကသိုလ်သွားရင် အမေလည်း လိုက်ပို့မှာပါ”

ထိုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်တွင် အဂ္ဂါမှာ အသက် ၁၇ နှစ်ပြည့်လေသည်။ အားကစားလိုက်စားခြင်းက သူ့ကို သန်စွမ်းစေပြီး သက်တူရွယ်တူကောင်လေးများနှင့် တန်းတူဖြစ်စေသည်။ သို့သော်လည်း သူ၏လေးနက်မှု၊ အထီးကျန်မှု၊ အံ့ဩဖွယ် စိတ်ကူးစိတ်သန်းနှင့် စာရေးဖွဲ့ရန် စိတ်ပါမှုတို့ကဖြင့် အခြားကောင်လေးများနှင့် မတူချေ။

တက္ကသိုလ်သို့ သွားရမည့်နေ့တွင် အဂ္ဂါသည် သူ့အမေနှင့်အတူ မြင်းရထားပေါ်သို့ တက်၏။ သူ့အဖေ၏ နှုတ်ဆက်သံမှာ တိုတောင်းလှသည်။ မစ္စတာအယ်လင်၏ အပြုံးမရှိသော မျက်နှာကို ငေးကြည့်ရင်းဖြင့် သူသွားသည့် အတွက် ယူကျုံးမရဟန် အနည်းငယ်ပေါ်နေသည်ဟု အဂ္ဂါတွေးမိသည်။ ယခင်နေ့ရက်အချို့အကြောင်း အတွေးများက သူ့စိတ်အတွင်း၌ ရစ်ချ်မွန်နှင့် အင်္ဂလန်မှ အစောပိုင်းနေ့များအကြောင်း မှတ်ဉာဏ်များနှင့် ရောနှောသွားလေ သည်။ အယ်မီရာနှင့် နောက်ဆုံးတွေ့ဆုံသည့်အကြောင်းက သူ့အာရုံထဲတွင် အများဆုံး နေရာယူထားသည်။

အေးစက်စက်လေက သူ့အား တဆတ်ဆတ် တုန်စေသလော။ သို့ တည်းမဟုတ် ရုတ်တရက် ကျရောက်လာသော သောကကပင် သူ့ကို စောင့် မျှော်နေသလော။ ထိုတဒဂ်တွင် အနာဂတ်သည် မှောင်မှိုက်၍ ထိတ်လန့်ဖွယ်ဟု ထင်မှတ်ရသည်။ အနာဂတ်ကို အဂ္ဂါ ကြိုမသိနိုင်သော်ငြားလည်း သူနှင့်မိုင်ရာ တို့သည် လူငယ်များအတွက်သာဖြစ်သော အကြင်နာကမ္ဘာအတွင်းရှိ အိပ် မက်လောကတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ခိုင်မာသောအင်အားစုများက အယ်မီရာနှင့် သူ့အား ဆန့်ကျင်၍ လုပ်ဆောင်နေ ကြသည်။ သူမ၏မိဘများက သူ့မိသားစုအကြောင်း သိထားသော်ငြားလည်း သူတို့နှစ်ဦး လက်ထပ်ရန် အကြံကို သဘောတူခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဂျွန်အယ် လင်၏ မကြာခင်က သဘောထားကြောင့် သူတို့အဖို့ စဉ်းစားစရာဖြစ်လာ သည်။ သူတို့ ယုံကြည်ထားသကဲ့သို့ အဂ္ဂါသည် သူတို့သမီးအား တင့်တောင့် တင့်တယ် ထားနိုင်မည့် လူချမ်းသာတစ်ယောက် ဖြစ်လာလိမ့်မည် မဟုတ် ကြောင်းသိလာကြရသည်။ မစ္စတာအယ်လင်ထံမှ အခြားအကြောင်းများလည်း သူတို့ ကြားခဲ့ရသေးသည်။ ၎င်းမှာ အဂ္ဂါ၏စရိုက်မှာ မတည်ငြိမ်လှဘဲ အားကိုး ဖွယ်မရှိကြောင်းပင်တည်း။

အဂ္ဂါ တက္ကသိုလ်သို့ ထွက်သွားရခြင်းကြောင့် အယ်မီရာ၏ မိဘ များအဖို့ အခွင့်ပေါ်လေပြီ။ သူတို့နှစ်ဦး၏ဆက်ဆံရေးမှာ အဆုံးသတ်ဖို့ အချိန် သင့်ပြီ။ အယ်မီရာအတွက် အခြားကောင်လေးတစ်ယောက်လောက် ရှာပေး ရမည်။ ဗာဂျီးနီးယား တက္ကသိုလ်သို့ သွားရာ မြင်းရထားထဲတွင်ကား အဂ္ဂါ ၏ မျက်ဝန်းထဲ၌ အယ်မီရာ၏မျက်နှာလေး ပေါ်လာသယောင် ရှိသည်။ သူမ အတွက် သူ့ရေးဖွဲ့ထားသော ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ဖြည်းညင်းစွာ ရွတ်ဆိုနေမိ သည်။ ထိုကဗျာကား ဘယ်တော့မှ သူ မနှိမ်နင်းနိုင်သည့် ကြေကွဲမှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေတော့သည်။

“မင်းဟာ ငါ့အတွက်တော့ အားလုံးပါပဲကွယ်၊ အချစ်ရယ်”

အခန်း (၄) တက္ကသိုလ်နေ့များ

ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်အား ယင်းသို့ အဂ္ဂါ မရောက်မီနှစ်တွင် သောမတ်ဂျက်ဖာဆင်က စတင်ထူထောင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းတွင် ဂန္ထဝင်နှင့် ခေတ်ပေါ်စာများကို သူ စတင်လေ့လာရသည်။ နိုင်ငံခြားဘာသာစကားများကို သူအမြဲစိတ်ဝင်စားနေခဲ့ပြီး လက်တင်၊ ပြင်သစ်နှင့် အီတလီဘာသာတို့၌ အလွန်တတ်ကျွမ်းကြောင်းကို ပြသခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် အမြဲလိုပင် သူငယ်ချင်းများ အလွယ်တကူရလေ့ရှိရာ တက္ကသိုလ်တွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင်။ သို့သော် လူချမ်းသာသားများ ဖြစ်ကြသည့် တောင်ပိုင်းသား လူယဉ်ကျေးများအကြားတွင် သူ ရောက်နေရ သည်။ သူ့သူငယ်ချင်းများ ပျော်ဖို့ရွှင်ဖို့အတွက် မိဘများက ငွေကြေး ထောက် ပံ့ကြသည်ကို မြင်ရသည်။ အဂ္ဂါသည်လည်း ဂျွန်အယ်လင် ကွယ်လွန်သော အခါ ချမ်းသာလာလိမ့်မည်ဟု သူငယ်ချင်းများက ယုံကြည်ကြသည်။

သူက ၎င်းတို့အား အမှန်ကို ပြောနိုင်မစွမ်းသေးပေ။ ၎င်းမှာ တက္ကသိုလ်စရိတ်အတွက် တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၃၅၀ ကျော်ကျသော်လည်း သူ့ဖခင်က သူ့အား ကျောင်းသို့ ဒေါ်လာ ၁၁၀ မှုဖြင့် ပို့ခြင်းကိုတည်း။ အဂ္ဂါမှာ ဒေါ်လာ ၁၁၀ လုံးကို စရံပေးထားရန် အတောင်းခံရလေသည်။ ဒေါ်လာ ၅၀ မှာ ထမင်းလခအတွက် ဖြစ်ပြီး ဒေါ်လာ ၆၀ မှာတော့ စာသင်ခန်းအတွက် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့မှာ ရောက်ရောက်ချင်းပင် ကြွေးတင်ရသည်။ သို့သော်

လည်း ဂျွန်အယ်လင်ထံ သူပို့သော စာများသည်ကား ငွေတော့ ပြန်မရ၊ ဒေါသ တကြီး စကားလုံးများသာရလေ၏။

သူပုပန်ရသည့် အခြားအကြောင်းလည်း ရှိသေး၏။ အယ်မီရာထံသို့ ပို့သော သူစာများမှာလည်း ပြန်စာမရခဲ့ပေ။ တကယ်တော့ ထိုစာတစ်စောင်မှ သူမ မရရှိကြောင်း အဂ္ဂါ မသိပေ။ သူမ၏ဖခင်ကြီးက သူ့သမီးနှင့် လက်ထပ်ဖို့ လူချမ်းသာတစ်ဦးကို ရွေးချယ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ချေပြီ။ အယ်မီရာထံ အဂ္ဂါပို့သည့် စာအားလုံးကို သူ့သိမ်းထားလိုက်သည်။ ဘယ်လိုထင်ရမှန်း မသိသော သူမမှာလည်း အဂ္ဂါက သူ့အား မေ့လေပြီဟု ယုံကြည်လေ၏။

အဂ္ဂါ၏ရစ်ချ်မွန်မှ လူနေမှုဘဝမှာ တက္ကသိုလ်ရှိ လူယဉ်ကျေးကြား တွင် ဝင်ဆံ့ရန်အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ သူသည် အစပိုင်း၌ သူတို့အား အံ့ဩစွာ ကြည့်နေမိသည်။ ချမ်းသာသောတောင်ပိုင်းသား လူငယ် လေးများမှာ ဖဲကစားနည်းများကို ချက်ချင်းပင် သင်ယူတတ်မြောက်ကြလေ သည်။ ထိုကစားနည်းများမှာ ပျော်ရွှင်မှုအတွက်ကစားခြင်းမဟုတ်၊ ငွေအတွက် သာ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားများမှာ ပိုက်ဆံများစွာ ရှုံးနိမ့်တတ်ကြသည်။ အရက် ပြင်းသောက်သုံးခြင်းသည်လည်း လူငယ်များအကြား၌ လူသိများစေသည်။ သူတို့မှာ အကြာခဏပင် အရက်အလွန်အကျွံသောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားလွယ်ပုံကို ကြည့်၍လည်း အဂ္ဂါမှာ ထိတ်လန့်ရပြန်သည်။ ကျောင်းသားများအကြားတွင် ရန်ဖြစ်ခြင်းမှာ နေ့စဉ်ကျောင်းခလေ့တစ်ပိုင်း ဖြစ်နေလေပြီ။ ဖခင်ထံ သူရေးသောစာထဲတွင် ရန်ပွဲများစွာထံမှ တစ်ပွဲကို အဂ္ဂါ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရန်ပွဲဖြစ်ပွားစဉ် အခြားကျောင်းသား၏လက်မောင်းကို ကိုက် ခဲ့သော ကျောင်းသားတစ်ဦးမှာ တက္ကသိုလ်မှ အိမ်သို့ ပြန်ပို့ခံရသည်။

“ရန်ပွဲတစ်ပွဲလုံး ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရတယ်။ ကျွန်တော် တံခါးနား မရောက်ခင်မှာပဲ ရန်ဖြစ်နေပြီ။ နောက်ကျမှ လက်မောင်းကို မြင်ရတယ်။ တကယ့်ကို အခြေအနေဆိုးနေပြီ။ လက်မောင်းကို ပခုံးကနေ တံတောင်ဆစ် အထိ အကိုက်ခံထားရတယ်။ ကြည့်ရတာ အသားစတစ်စနဲ့တူသေးတယ်”

ချားလော့တက်ဗီလီရှိဟိုတယ် မန်နေဂျာများကလည်း ကျောင်းသား များကို ပိုရိုင်းလာအောင် လုပ်နေကြသည်။ ချားလော့တက်ဗီလီမှာ တက္ကသိုလ် အနီးရှိ မြို့ငယ်လေးဖြစ်သည်။ ထိုလူများက လူငယ်များအား အရက်သောက် ရန် ဖဲရိုက်ရန်အားပေးသည်။ ၎င်းတို့၏ ချမ်းသာသော မိဘများက အရာရာ အားလုံးကို ပေးဆပ်ရန်ဝတ္တရားရှိသည်ဟု သူတို့နားလည်ထားကြသည်။

အဂ္ဂါသည်လည်း သူမြင်တွေ့ရသမျှ ပတ်ဝန်းကျင်၏အလွမ်းမိုးခံရ

၃၈ □ ရန်နောင်ဦး

မည်ကား အံ့ဩဖွယ်မရှိပေ။ သူကျောင်းသို့ ရောက်သည့် ပထမဆုံးနေ့ကစ၍ သူ့တွင် အကြွေးတင်ခဲ့သည်။ အကြွေးများ နက်သထက်နက်လာခြင်းကို ဖယ်ရှားရန် လမ်းမရှိတော့ပေ။ ဝှန်အယ်လင်က သူ့အတွက် ပုံမှန်ကျောင်းစရိတ်ကို ထောက်ပံ့ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ရှိချိန်၌ သူ့မှာအရက် ရနေခဲ့သည်။ ရလဒ်ကား သူ့အနေဖြင့် ငွေတိုးချေးစားသူများထံမှ စတင်ငွေချေး လာရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုချေးငွေများကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်အတွက် အဂ္ဂါ သည် အနိုင်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ဖဲရိုက်လာတော့သည်။ သို့သော် ဖဲရုံးပြန် သည်။

အဂ္ဂါတွင် အရက်သောက်သည့်အတွေ့အကြုံ မရှိသေးပေ။ ယခု၌မူ သူငယ်ချင်းများ သောက်စားနေသည်ကို မြင်သောအခါ ယင်းသည်ကား ယောက်ျားပီသသူများ ပြုမူသော အချင်းအရာဟု မှတ်ထင်လာလေ၏။ ထို့ နောက် အရက်စသောက်လေတော့သည်။ သူသည် အရက်ကို အများကြီး လည်း မသောက်၊ မကြာခဏလည်း မသောက်ပေ။ အရက်သောက်ချိန်များ၌ ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းနောက်ကွယ်ရှိ ဆန္ဒအချို့က သူ့အား သိမ်းပိုက်သွားသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ရသည်။ အရက်ကား သူ့အဖို့ ထူးဆန်းသော အာနိသင်ရှိပေ၏။

သူသည် ဖန်ခွက်ကို ကိုင်ပြီး ပျော်ရွှင်မှုကင်းမဲ့စွာဖြင့် တစ်စက်မှ မကျန်တော့သည်အထိ မော့သောက်သည်။ အရက်တစ်ခွက်သာ သူ့သောက် နိုင်သည်။ ၎င်းက သူ့အား အကြီးအကျယ်စိတ်လှုပ်ရှားစေသည့် အခြေအနေသို့ ပို့ရန်လုံလောက်လေပြီ။ ကြားသူများအား ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် အရိုင်းဆန်သော စကားများ သူပြောတော့သည်။ အဂ္ဂါသည် အရက်သောက်၊ ဖဲရိုက်သော်ငြား လည်း ချားလော့တက် ဗီလီရှိ ရန်ပွဲသတ်ပွဲများတွင် ပါဝင်လေ့မရှိ။ သူသည် စာသင်ရခြင်းကို နှစ်ခြိုက်သူ အားလုံး၏အထက်မှာရှိသည်။ စာပေက သူ့အား ဖမ်းစားလှသည်။ နေ့ဘက်သင်ရသည့် ကဗျာများမှ ရှေးခေတ်ဂရိများ၏ ဖန် တီးမှု စိတ်ကူးစိတ်သန်းများက သူ့အား စာအရေးအဖွဲ့၌ စိတ်ဝင်စားစေခဲ့ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဖန်တီးနိုင်အောင် ကူညီပေးသည်။

တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်မှူးဖြစ်ပြီး အဂ္ဂါ၏မိတ်ဆွေလည်း ဖြစ် သော ဝီလျံဝါတန်ဘောကာက စာကြည့်တိုက်သို့ မကြာခဏလာ၍ ရှေးဟောင်း ပြင်သစ်စာအုပ်များ (အထူးသဖြင့် သမိုင်းစာအုပ်များ) လာရှာသည့် ဆယ့်ရှစ် နှစ်ခန့်ရှိ ဥပမိကောင်းသော ကျောင်းသားလူငယ်လေးကို ဘယ်တော့မှမမေ့ချေ။ ဝါတန်ဘောကာကပိုးသည် ရုပ်ရည်ပြေပြစ်ပြီး နက်မှောင်၍ အတွင်းစိတ်ကို ပေါ်လွင်စေသော မျက်လုံးများရှိကြောင်း အမှတ်ရနေမိသည်။ သူသည် ဖော် ရွေ့ပြီး ရင်းနှီးစိတ်ရှိသည့် အပေါင်းအဖော်မျိုးဖြစ်ကြောင်း ဝါတန်ဘောကာက

ဖော်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်တွင် ယခင်က ကစားခဲ့သည့် အားကစားပွဲများတွင် သူမပါဝင်တော့ချေ။

ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများနှစ်ဘက်စလုံးကပင် အဂ္ဂါ၏လေ့လာမှု စွမ်းရည်ကို ကောင်းကောင်းအသိအမှတ်ပြုကြရသည်။ ဘာသာစကားအား နာရီပေါင်းများစွာ လေ့လာရန် လိုအပ်သည့် သူ့သူငယ်ချင်းများက အဂ္ဂါအား စာအတတ်မြန်မှု၊ နားလည်လွယ်မှုတို့ကြောင့် လေးစားကြ၏။ အဂ္ဂါသည် အီတလီ စကားတွင် အံ့ဖွယ်ကျွမ်းကျင်လှ၏။ သူ့အမည်မှာ လက်တင်နှင့် ပြင်သစ်စာကို အဆင့်မြင့်တတ်ကျွမ်းသော ကျောင်းသားများအတွင်း၌ ထိပ်ဆုံးတန်းက ပါဝင်လေသည်။ လူအများအား ဟောပြောရခြင်းကိုလည်း သူနှစ်သက်သည်။ သူ၏ ဖန်တီးမှု စွမ်းရည်အားလုံးကို အခြားလူများက အာရုံစူးစိုက်စိတ်ဝင်စားကြ၏။

သူ့အခန်းကား နံပါတ် ၁၃ ဖြစ်၏။ ၎င်းအခန်းလေးထဲတွင် သူစာဖတ်ချင် ဖတ်နေမည်။ သို့မဟုတ် သူငယ်ချင်းအချို့အား ဝတ္ထုများ ပြောပြနေမည်။ ထိုနေရာတွင် သူသည် အစောပိုင်းကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်များကို ဖတ်ရှုရန် စမ်းသပ်ရေးဖွဲ့တတ်သည်။ ၎င်းကဗျာများကို နောင်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ မီးအိမ်တွင်းမှ မီးလျှံများက နံရံတွင် အရိပ်များထင်စေပြီး အဂ္ဂါအား ထူးဆန်းသော ပုံပြင်များအတွက် သူ့အလိုရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပေးစွမ်းနေ၏။ နားထောင်သော လူငယ်များမှာလည်း အေးစက်သောလက်ချောင်းများဖြင့် တို့ထိမနေသလို စိတ်ကူးမိကြပြီး ရက်စက်၍ မရဏသဘောပါသော သူ့ဇာတ်လမ်းများအား ပြောပြနေစဉ် ရုတ်တရက် အေးစက်၍ တဆတ်ဆတ် တုန်လာကြရမည် ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါသည် အပြင်သို့ ထွက်ပြီး တစ်ကိုယ်တည်း တွေးတောနေချင်စိတ်များ မကြာခဏဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် တက္ကသိုလ်မှ ဝေးရာသို့ ခပ်သုတ်သုတ် သူ့လျှောက်လှမ်းလာပြီး မျက်လုံးများက နက်မှောင်သော မညီမညာတောင်တန်းများ အထက်သို့ရောက်နေတတ်သည်။ တောင်တန်းများ၏ ကာရံမှုအောက်တွင် လှပငြိမ်းချမ်းသော ကမ္ဘာထဲ၌ သူ့ကိုယ်သူ ပျောက်ဆုံးနေတတ်သည်။ သူ့ခိုလှုံခဲ့သော နေရာကို သူမမေ့ပါချေ။ နောင်တွင် “မညီမညာတောင်တန်းများမှ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်” ဝတ္ထုကို သူရေးသားခဲ့ရာ ၎င်းကို ၁၈၄၄ မတိုင်မီအထိ ပုံမနှိပ်ခဲ့ရပေ။ အရိုင်းဆန်၍ အထီးကျန်သော တောင်ကုန်းများအတွင်းမှ သူ၏အံ့ဩဝမ်းမြောက်မှုများမှာ အနာဂတ်တွင် ရေးဖွဲ့လာသော သူ့ဇာတ်လမ်းအဆန်းများကို လွှမ်းမိုးခဲ့ပေလိမ့်မည်။ တောင်တန်းများကလည်း သူ့အား နေ့စဉ်သောကများကို မေ့ပျောက်ရန် ဖန်တီးပေးခဲ့ကြသည်။

သို့သော် နေ့များ ကုန်လွန်သည်နှင့်အမျှ အဂ္ဂါ အခြေအနေမှာ ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ သူသည် ယခုအခါတွင် ဒေါ်လာနှစ်ထောင်မက အကြွေးတင်နေလေပြီ။ လွန်စွာမှ ဒေါသထွက်နေသော ဂျွန်အယ်လင်မှာ တက္ကသိုလ်သို့ အပြေးရောက်လာသည်။ “မင်းရဲ့အကြွေးတွေ ငါမဆပ်နိုင်ဘူးကွ သိလား” ဟု သူက အဂ္ဂါအား ကြိမ်းမောင်း၏။

ဂျွန်အယ်လင်မှာ သားဖြစ်သူ၏ အကြောင်းပြချက်များအား နားထောင်သည်မဟုတ်။ အဂ္ဂါ၏ ကာကွယ်ပြောဆိုမှုများက သူ့အား ဒေါသတိုးစေသည်။

“မင်း တက္ကသိုလ်တက်တဲ့နေ့တွေ နိဂုံးချုပ်ပြီ မှတ်တော့၊ စာသင်ချိန်ကာလပြီးတာနဲ့ မင်းကို ငါအိမ်ပြန်ပို့မယ်”

သူ့သား၏ လက်တင်နှင့် ပြင်သစ်စာတို့တွင် ဂုဏ်ပြုခံရပြီးအောင်မြင်ခြင်းနှင့် ဆရာများက အဆင့်မြင့်ကျောင်းသားအဖြစ် စာရင်းသွင်းထားခြင်းတို့မှာ ဂျွန်အယ်လင်အဖို့ မထူးခြားလှပေ။ အမှန်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် သူငြင်းဆန်မိသည်။ သူ့သား၏ ဒုက္ခများ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည် ဟူသော အကြောင်းရင်းမှန်ကို နားလည်နိုင်စွမ်း ကင်းမဲ့နေခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် ယခုအခါ တက္ကသိုလ်မှ အကြွေးများ မပေးနိုင်ဘဲ သိက္ခာကျပြီး ထွက်ခွာရမည်ကို ပိုရှက်လာမိသည်။ ထိုအချိန်က ဗာဂျီးနီးယား ဥပဒေအရဆိုလျှင် သူ့မှာထောင်ချခံရမည်ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်စာသင်ရက်များ ဆုံးခန်းတိုင်လာသကဲ့သို့ အဂ္ဂါသည် လည်း ကြီးစွာ စိတ်ဆင်းရဲလာရသည်။ သူ၏ယခင် အခွင့်အရေးများမှာ အလဟဿ ဖြစ်ချေပြီ ဟု သူခံစားရသည်။ အပြစ်ရှိသော ခံစားမှုများကြောင့် သူ့ကိုယ်သူ မကောင်းဆိုးဝါးလေး ဝီလီဝီလ်ဆင်အဖြစ် စိတ်ကူးမိပြီး နောက်ပိုင်းနှစ်များ၌ ထိုစာတံကောင်မှာ သူ့ဝတ္ထုထဲတွင် ထင်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထု၏ နောက်ခံကားမှာ အင်္ဂလန်ရှိ အောက်စဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်ဖြစ်သော်ငြားလည်း အဂ္ဂါမှာ ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်ရှိ ရိုင်းစိုင်းမှု၊ သောက်စားမှု အားလုံးကို အမှတ်တရ ရေးဖွဲ့သည်ဟု မှတ်ထင်ရ၏။ ဝီလီဝီလ်ဆင်ကား အဂ္ဂါ ကြုံတွေ့ စူးစမ်းခဲ့ရသည်တို့အား ဖန်တီးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး ညနေခင်းတွင် ကျောင်း၌တစ်ကိုယ်တည်း ထိုင်ရင်း သူ့အာရုံ၌ မည်သည်ကို တွေးတောနေပါသနည်း။ သေချာသည်ကား အယ်မီရာ အကြောင်းနှင့် ၎င်းက စာမပြန်သည့်အကြောင်းများ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သူ့ကို အယ်မီရာ ချက်ချင်းမေ့သွားပြီလော။ သူ့အတွက် အိမ်တွင် မည်သည်က စောင့်ဆိုင်းနေသည်ကို သူသိပါ၏။ ဂျွန်အယ်လင်က သူ့အား ၎င်း၏လုပ်ငန်းတွင်

ဝင်လုပ်ရန် ပြောခဲ့သည်။ သို့သော် ဂျွန်အယ်လင်အိမ်သို့ စရောက်ချိန်မှာပင် ပြန်ထွက်ရန် အဂ္ဂါ ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

၁၈၂၆ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျောင်းပိတ်ရက် ရာသီကား စတင်လေပြီ။ အဂ္ဂါမှာ အယ်လင်အိမ်၏ လှေကားထစ်များကို တက်လှမ်းလိုက်သည်။ သူ့ အမေကား စောင့်စားနေသည်။

“သား အဂ္ဂါ လာ လာ” ဟု သူမက နှုတ်ဆက်သည်။ အဂ္ဂါက မိခင်၏ နှိမ်းနယ်သော မျက်နှာကို အကဲခတ်လိုက်၏။ အမေမျက်နှာအား လက်များဖြင့် တို့ထိပြီး “နေမကောင်းဘူးလား မေမေ” ဟု မေးလိုက်သည်။

အမေက ကြီးစား၍ပြုံးသည်။ “အမေအတွက် မစိုးရိမ်ပါနဲ့ကွယ်။ ကျောင်းပိတ်ရက် အိမ်ပြန်လာတာပဲဟာ” အမေက သူ့အား ပွေ့ဖက်သည်။

“သား အဂ္ဂါရယ်၊ ဒါတွေ အားလုံး ကောင်းသွားလိမ့်မယ်လို့ အမေ မျှော်လင့်ပါတယ်” သူ့ဖခင်အကြောင်း အမေတွေးနေမှန်း သူသိလိုက်ပြီ။ အမေက သူ့ သောကများကို မျှဝေယူနေလေပြီ။

“အဖေဘယ်မလဲ” ဟု မေးလိုက်သည်။ ဂျွန်အယ်လင် လမ်း လျှောက်ထွက်နေမှန်း သူသိသည်။ တုတ်တစ်ချောင်းဖြင့် လမ်းလျှောက်ထွက် နေကျပင်။

“အန်တီ နန်စီကော”

“အားလုံး နေကောင်းပါတယ်။ မင်းအဖေကတော့ ခဏနေရင် ပြန် လာမှာပါ” ဟု အမေက ဖြေသည်။ အမေက ပူပန်သော မျက်နှာဖြင့် သူ့အား ကြည့်နေ၏။

ချားလော့တက်ဗီလီမှ ခရီးရှည်စီးနင်းပြန်လာရာ လမ်းတွင် အဂ္ဂါ၏ အာရုံထဲ၌ အယ်မီရာနှင့် အမှတ်တရ ဖြစ်ရပ်များက ပြည့်နှက်နေသည်။ ယခုမူ သူမကို တွေ့ရန် ကြာကြာမစောင့်နိုင်တော့ပေ။ “အမေ၊ ကျွန်တော်သွားလည် ရမယ့် သူတစ်ယောက်ရှိသေးတယ်” ဟု ပြောချလိုက်သည်။

အမေက သူ့အားကြည့်လိုက်သည်။ သူမမျက်လုံးများမှာ နားလည် မှုဖြင့် နူးညံ့နေကြသည်။ “ဘာကြောင့် နက်ဖြန်ထိ မစောင့်နိုင်တာလဲကွယ်၊ မင်းအဖေက အိမ်ပြန်ရောက်လာတာနဲ့ မင်းကို စကားပြောချင်မှာပဲ” ဟု အမေ က တားသေးသည်။

“မကြာခင် ကျွန်တော် ပြန်လာမှာပါ” ဟု အဂ္ဂါက ဖြေခဲ့သည်။

အယ်မီရာ၏အိမ်သို့ သွားရာလမ်းပေါ်၌ သူ့ချစ်သော မိန်းမပျိုနှင့် နီးဖို့ ခြေတစ်လှမ်းတိုးလာတိုင်း စိုးရိမ်မှုတို့ တိုးတိုးလာသလို အဂ္ဂါ ခံစားရ သည်။ ၎င်းမှာ အမေက သူ့အား ထူးဆန်းစွာ ကြည့်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်မည်။

၄၂ □ ရန်နောင်ဦး

တစ်ခုခုမှားနေပြီလော။ သူ့ကို လက်ထပ်ရန် ကတိပေးခဲ့သည့် အယ်မီရာသည် အခြားတစ်ယောက်ကိုများ ချစ်နေပြီလော။

ရှိုင်းစတား အိမ်အရောက်တွင် သူ့အတွက် ပိုရှုပ်ထွေးနေကြောင်း တွေ့ရ၏။ အယ်မီရာကား အိမ်တွင် မရှိချေ။ သူမ ဘယ်အချိန်ပြန်လာမည်ကို လည်း မည်သူမျှမသိကြပေ။ အဂ္ဂါသည်လည်း အိမ်ထဲဝင်၍ မေးမြန်းခြင်း စောင့်ဆိုင်းခြင်း မပြုတော့ပေ။ သူ့အား ကြိုဆိုဖူးခဲ့ကြသော ဤနေရာကား ယခုအခါတွင် သူစိမ်းတို့၏ အိမ်လိုဖြစ်နေချေပြီ။

မစ္စကယ်အယ်လင်က သူ့ပုဆွေးပြီး အိမ်ပြန်လာရမည် ဖြစ်ကြောင်းသိ ထားသည်။ “ကျွန်တော် နားမည်ဘူး၊ နားမလည်တတ်တော့ဘူး” အမေက သိထားသမျှကို ပြောပြသည်။ အယ်မီရာ၏ မိဘများက သူတို့သမီးအား မစ္စတာ ရယ်လ်တန် ဆိုသူ အသက်ကြီးကြီး လူတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်ရန် စီမံထားကြသည်။ ၎င်းမှာ ချက်ချင်းလက်ငင်းပင် အောင်မြင်သော လုပ်ငန်းရှင် ဖြစ်လာသူဖြစ်သည်။ သူ့အဖေ သူ့ကို မည်သို့ ဆီးကြိုမည်ဆိုသည့် အဂ္ဂါ၏ ပုလဲမှုများအပေါ်တွင် ယခုကိစ္စက ကြေကွဲမှုကို ထပ်ဆင့်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်နေ သည်။

သူတို့ ပထမဆုံးတွေ့ဆုံပွဲတွင် မစ္စတာ အယ်လင်မှာ တိတ်ဆိတ်ယဉ် ကျေးနေ၏။ အဂ္ဂါက ရင်းနှီးလာအောင် ကြိုးစားပါ၏။ အစောပိုင်းနှစ်များက သူ့အပေါ် အယ်လင် ကြင်နာခဲ့ပုံများမှာ အာရုံထဲ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကြ သည်။ ဟန်ဆောင်မှု အားလုံး ကွယ်ပျောက်သွားသည်ကို အဂ္ဂါ အံ့ဩမိ သည်။ အခြားကျောင်းသားများ အတွက် မိဘများက ထောက်ပံ့သည့် ကုန်ကျ ငွေကို သူ့အတွက်လည်း ပေးဆပ်ရန် အယ်လင် အဘယ့်ကြောင့် ငြင်းနေမှန်း သူနားမလည်ချေ။

၁၈၂၇ နှစ်သစ်ကား ဆိုက်ရောက်ချေပြီ။ ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်တွင် သူ့အသက် ဆယ့်ရှစ်နှစ်ပြည့်တော့မည်။ သို့သော် အဖေကား သူ့အနာဂတ် စီမံကိန်းများအကြောင်း ဘာမှ မပြောချေ။ သူတို့မကြာခဏ ရန်ဖြစ်ကြသည်။ မစ္စတာ အယ်လင်က သူ့အား အချိန်ဖြုန်းနေသည်ဟု စွပ်စွဲ၏။ နေ့များ ကုန် လွန်သည်နှင့်အမျှ ဖခင်မှာ သူ့အနာဂတ်အတွက် တာဝန်မယူကြောင်း အဂ္ဂါ ရိပ်စားမိလာသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်အစီအစဉ်ကို ဖော်ဆောင်ရန် ကြိုးစား တော့သည်။

“ကျွန်တော်ကတော့ ရှေ့နေဖြစ်ချင်တယ်” ဟု အမေအား ပြောပြ သည်။ သို့သော် အဖေက ထိုအကြောင်း ဆွေးနွေးဖို့ ငြင်းဆန်၏။

သောကများ ပိုများလာပြီး အဂ္ဂါ၏ပြဿနာများပေါ် ထပ်ဆင့်လာ

ကြသည်။ သူငွေချေးခဲ့သူများထံမှ ခြိမ်းချောက်စာများ အိမ်သို့ စတင်ရောက်ရှိ လာကြ၏။ ဖခင်အား ကူညီပါရန် ပြောသောအခါ၌ အမြဲတမ်း ငြင်းပယ်ခံရစေ ပင်။ မစွမ်းနိုင်သော စွမ်းဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်သော အဂ္ဂါမှာ သူ့မွေးစားအဖေ ကိုသာ အပြစ်ပုံချမိသည်။ အဖေ၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် ငြင်းဆိုမှုကြောင့် အခြားသူများထံမှ သူ့ချေးငှားခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဖေဖော်ဝါရီတွင်လည်း အဂ္ဂါနှင့် သူ့ဖခင်တို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ပြောင်းလဲမလာခဲ့ပေ။ ရန်ပွဲများက ကြီးထွားလာပြီး မစွတာ အယ်လင်က အဂ္ဂါအား အိမ်မှနှင်ချသည်အထိ ကြိမ်းမောင်းလာသည်။ မတ်လ ၁၉ ရက်တွင် အဂ္ဂါမှာ မိခင်ကို နှုတ်ဆက်၍ အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့သည်။ သူ့တွင် ငွေအနည်းငယ် သာ ပါပြီး သူငယ်ချင်းအိမ်များသို့ သွားရန် ရှက်ရွံ့နေမိသည်။

အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်မှ “ကုတ်တည်းခိုခန်း” သို့ သွားရောက်ပြီး ရှည်လျား၍ ကြေကွဲဖွယ်စာတစ်စောင်ကို သူ့ဖခင်အတွက် ရေးလေ၏။ ထိုစာ ထဲတွင် ဖခင်၏ သူ့အပေါ်မေတ္တာ ကင်းမဲ့မှုအတွက် စိတ်ထိခိုက်ကြောင်း နာကြင်မှုအားလုံးကို ဖွင့်ဟထားသည်။ သူ့အဖို့ သူကသာပေးရပြီး ဖခင်က မပေးရသော ကျယ်ပြန့်သော ကမ္ဘာလောကအတွင်းရှိ နေရာအချို့ကို ရှာဖွေရန် အတွက် အိမ်မှထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်း ရေးသားလိုက်၏။

အဂ္ဂါသည် ယခုပင် ရစ်ချ်မွန်ကို စွန့်ခွာရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချလိုက်သည်။ ဤမြို့တွင် သူ့အတွက် အလုပ်မရှိ၊ မည်သူမျှ သူ့ကို မကူညီနိုင်။ ပထမစာ အတွက် ပြန်စာမရသော အဂ္ဂါသည် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ဖခင်ထံ ဒုတိယ စာကို ရေးပို့၏။ သူ့အင်္ကျီအဝတ်အစားများ၊ စာအုပ်များနှင့် ဘော်စတန်သွား ရန် လက်မှတ်ခတ်ကို မေတ္တာဖြင့် ပို့ပေးပါရန် မစွတာအယ်လင်အား သူမေတ္တာ ရပ်ခံထားသည်။

သူ့အစာမစားရသည်မှာ တစ်ရက်မကတော့ကြောင်း အဂ္ဂါက စာထဲ တွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ညတွင် အိပ်စရာနေရာလည်း မရှိဘဲ လမ်းများထက်တွင် လှည့်လည်သွားလာနေရသည်။ စာအဆုံးတွင် ကြေကွဲဖွယ်စကားလုံးများ ဖြည့်စွက်ပြန်၏။

“ကျွန်တော့်မှာ အစာစားဖို့အတွက် ငွေတစ်ပြားတစ်ချပ်တောင် မရှိတော့ပါဘူး။”

ဘော်စတန်သို့ သွားရန် ကုန်ကျစရိတ်မှာ ဆယ့်နှစ်ဒေါ်လာမျှသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုငွေကိုပင် မစွတာ အယ်လင်က ပို့မပေးချေ။ မတ်လ ၂၄ ရက် စနေနေ့တွင် ထိုမြို့မှ ထွက်ခွာရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း အဂ္ဂါက ရှင်းပြခဲ့သည်။ ရစ်ချ်မွန်၏ လမ်းများတွင် ပျော်ရွှင်မှုကင်းမဲ့၍ ဆာ

၄၄ □ ရန်နောင်ဦး

လောင်စွာ လှည့်လည်နေရသကဲ့သို့ပင် အကြွေးမဆပ်နိုင်သည့်အတွက် ထောင်ချခံရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်သောက ပွားနေရသည်။ ထိုရန်မှ လုံခြုံစေရန်အတွက် အခြားနာမည်တစ်ခု ပြောင်းမှည့်ရန် သူဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ပြင်သစ်စာကို နှစ်သက်သော သူ့အတွက် ပြင်သစ်အမည်တစ်ခုက အတွေးထဲပေါ်လာသည်။ “ဟင်နရီလီ ရန်နေး” ဟူ၏။

စနေနေ့တွင် သူထွက်ခွာရန် နီးလာချေပြီ။ သူ့မိခင်ထံမှ လျှို့ဝှက်အကြောင်းကြားစာ တစ်ခုက သူ့ကို ကယ်တင်လိုက်သည်။ စာအိတ်ထဲတွင် သူ့အလိုရှိသော ငွေနှင့် သူမ၏ နက်ရှိုင်းသော မေတ္တာတို့ ပါဝင်လေ၏။ ဟင်နရီလီရန်နေးသည် သူ့အား မွေးဖွားရာ ဘော်စတွန်မြို့တော်သို့ ရွက်လွှင့်နေသည့် သင်္ဘောပေါ်တွင် ပါလာခဲ့လေပြီ။ ၎င်းမြို့ကား သူ့စာပေများကို ပထမဆုံး ထုတ်ဝေရာ အရပ်လည်းဖြစ်တော့သည်။

***

အခန်း (၅)
တန်မာလိန်းနှင့် နက်ရှိုင်းသော ကြေကွဲမှု

၁၈၂၇ ဧပြီတွင် အဂ္ဂါသည် ဘော်စတွန်ရှိ ပုံနှိပ်ဆိုင်လေး၏ ပြတင်းပေါက်အတွင်းသို့ ရပ်၍ ငေးနေလေသည်။ “ကယ်လ်ဗင်၊ အက်ဖ်အက်စ်သောမတ် - ပုံနှိပ်သူ” ဆိုသည့် ဆိုင်းဘုတ်က သူ့အား စိတ်ဝင်စားအောင် လုပ်နေသည်။ ဆိုင်ပြတင်းအတွင်းသို့ ကြည့်ရာတွင် ပုံနှိပ်စက်များကို မြင်ရသည်။ ထို့နောက် လူရွယ်တစ်ယောက်က တံခါးမှာ ရပ်ပြီး သူ့အား ပြုံးပြနေသည်ကို သတိထားမိသည်။

“မိတ်ဆွေမှာ ပုံနှိပ်တဲ့အလုပ်များအပ်ဖို့ ရှိလေမလား” ဟု လူရွယ်က မေး၏။

အဂ္ဂါမှာ တုန်ဆိုင်းနေသည်။ “မရှိပါဘူးဗျာ၊ အခု မရှိသေးဘူး”
“ပုံနှိပ်အလုပ်မျိုးစုံကို ကျွန်တော် လက်ခံလုပ်ပေးပါတယ်၊ အဖိုးနှုန်းထားကလည်း မများရပါဘူး ခင်ဗျာ” ဟု လူရွယ်က ဆိုပြန်၏။

အဂ္ဂါကား ခေါင်းခါလေ၏။ “ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တစ်ခုခု ပုံနှိပ်စရာ ရှိလာမှာပါ၊ ဒါပေမယ့် အခုတော့ မလုပ်နိုင်သေးဘူးဗျာ”

“အထဲကိုရော ဝင်မကြည့်တော့ဘူးလား နောင်ကြီးရ” ဟု လူငယ်က ဖိတ်ခေါ်၏။

“ဘာလို့များ ဝင်မကြည့်ရတာလဲဗျာ” လူရွယ်၏ စိတ်အားထက် သန်မှုကြောင့် အဂ္ဂါမှာ ဆိုင်ထဲသို့ ဝင်လာရသည်။

၄၆ □ ရန်နောင်ဦး

အဂ္ဂါက သူ့ဝန်းကျင်ရှိအရာအားလုံးကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်း၍ နေရာချထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ “နောင်ကြီးက ပိုင်ရှင်မစွတာ သောမတ်လား ခင်ဗျာ” ဟု မေးလိုက်သည်။

“ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီဆိုင်ကို ကျွန်တော် ဝယ်လိုက်တာပါ။ အံ့ဩစရာ မကောင်းလားဗျာ” ဟု သောမတ်က အဂ္ဂါအား ပြန်ပြော၏။

“မိတ်ဆွေက ဒီမြို့ကလား”

“ကျွန်တော် ရစ်ချ်မွန်ကလာတာပါ” ဟု အဂ္ဂါက ပြောပြီး ခဏဆိုင်းနေ လေသည်။ ပြီးမှ “ကျွန်တော့်နာမည်ကတော့ ဟင်နရီလီရန်နေးပါ”

သူတို့နှစ်ဦးလုံး ရယ်မော၍ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကြသည်။

“ဟင်နရီ ကျွန်တော့်ကို ကယ်လ်ဗင်လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်”

စကားပြော၍ အတန်ကြာပြီးနောက် ကယ်လ်ဗင်က ...

“တဆိတ်လောက် မေးပါရစေ၊ ကျွန်တော်တို့ ပုံနှိပ်တဲ့အကြောင်း ဦးဆုံးပြောတုန်းက မိတ်ဆွေအနေနဲ့ တစ်စုံတစ်ခုကို ပုံနှိပ်ချင်နေတယ်လို့ ခံစား လိုက်မိတယ်”

“အဲဒါကတော့” အဂ္ဂါမှာ ဆွံ့နေ၏။ သူက ကယ်လ်ဗင်ကို ကြည့် ရင်း မျက်နှာနီရဲလာသည်။ “နောင်ကြီးကိုတော့ အမှန်အတိုင်းပြောမှပဲ။ အဲဒီ ပုံနှိပ်ခအတွက် ကျွန်တော့်မှာ ပေးစရာ ပိုက်ဆံမရှိဘူးခင်ဗျ”

အဂ္ဂါသည် သူ၏ရေးပြီးသား ကဗျာများ အားလုံးကို တစ်ပါတည်း သယ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းကဗျာတချို့မှာ သူ့ဆယ့်သုံးလေးနှစ်သား ကတည်းက ရေးစပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူအကြိုက်ဆုံး တစ်ပုဒ်မှာ “တမ်မာ လိန်း” အမည်ရှိ တန်ခိုးရှင်ဘုရင်တစ်ပါးအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည့် ရှည်လျား ၍ စိတ်ကူးရင့်သန်သော ကဗျာပင်ဖြစ်သည်။

“ဒီကဗျာကို ခင်ဗျား မကြာခင် ပုံနှိပ်နိုင်မှာပါ” ဟု ကယ်လ်ဗင်က ပြောသည်။ “ကျွန်တော် အဲဒီစာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ရမယ်ဆို ဝမ်းသာပါတယ်။ အလုပ် လေး ဘာလေးရှာဖို့ ကြိုးစားကြည့်ပါလားဗျာ”

“ဟုတ်ကဲ့” အဂ္ဂါက မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့စွာ ဖြေလိုက်သည်။ သူ့ အနေဖြင့် အလုပ်ရရန် မလွယ်ကူဟု ကျိန်းသေခံစားမိသည်။ သူ့ကဗျာများကို ပုံနှိပ်ရန်ကို ဘယ်တုန်းကမှ မတွေးခဲ့ဖူးချေ။ ယခုမူ ဖြစ်နိုင်ချေရှိလာသောကြောင့် အားတက်မိသည်။ သူ့ကိုယ်ပိုင် ဖန်တီးမှုများအား ပုံနှိပ်စာမျက်နှာထက်တွင် တင်ရန်၊ တမ်မာလိန်း ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ကို စာလုံးကြီးကြီးဖြင့် မြင်တွေ့ချင် လာမိသည်။ မည်သို့ ဖြစ်စေ သူသည် ကဗျာများအား စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် နည်းလမ်း ရှာနေခဲ့မိသည်။

နောက်ပိုင်းနေ့များတွင် သူသည် ကယ်လ်ဗင်၏ ဆိုင်သို့ မကြာမကြာ ရောက်လာ၏။ အလုပ်ရှာဖွေမှုကား မအောင်မြင်သေး။ သို့သော် သူ့လက်ရာများအား ပုံနှိပ်စာအဖြစ်မြင်ရန် အကြာကြီး မစောင့်နိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ တစ်နေ့တွင် အဂ္ဂါသည် ကဗျာများကို သယ်ပြီး ဆိုင်သို့ လျှောက်လာခဲ့သည်။ “ကျွန်တော့်ကဗျာတွေကို ဘယ်တော့ စ ပုံနှိပ်မလဲဗျို့” ဟုမေးလိုက်သည်။

ကယ်လ်ဗင်နှင့် အဖိုးအခကို ချက်ချင်းဆွေးနွေးသည်။

ကယ်လ်ဗင်က ပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်နေသော အဂ္ဂါအား မျက်လုံးပြူးကြည့်သည်။ အဂ္ဂါတွင် ထောက်ပံ့ငွေ အနည်းငယ်သာရှိကြောင်း သူ့သိ၏။

“ခင်ဗျား လုပ်ချင်တာ သေချာပြီလား” ဟု သူက မေးသည်။

“သေချာတယ်” အဂ္ဂါက ဖြေ၏။ ကယ်လ်ဗင်အား ကဗျာများ ပေးအပ်လိုက်သည်။

“ကျေးဇူးပြုလို့ အမြန်နိုင်ဆုံးသာ လုပ်စမ်းပါ။ ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် စရံပေးခဲ့ချင်တယ်”

ကယ်လ်ဗင် ပြုံးသည်။ “ဒါက အရေးမကြီးဘူး။ မနက်ဖြန် နံနက် စရိုက်မယ်လေ၊ ကော်ပီအုပ် ငါးဆယ် ထုတ်မယ်ဗျာ”

“ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် လာကူမှာပေါ့” အဂ္ဂါက စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ပြောလိုက်သည်။

နောက်နေ့တွင် ကယ်လ်ဗင်သည် အဂ္ဂါ၏ကဗျာစာအုပ်ကို စတင် ပုံနှိပ်လေတော့သည်။ ထိုစာအုပ်ထဲတွင် တစ်မာလိန်းနှင့်တကွ အခြားကဗျာငယ်လေးများစွာ ပါဝင်ကြ၏။ စာအုပ်အစတွင် အဂ္ဂါသည် စာဖတ်သူများအတွက် အမှာအနည်းငယ်ရေးသားလေ၏။ ဤစာအုပ်လေးအတွင်းမှ ကဗျာအများစုမှာ ၁၈၂၁- ၂၂ တွင် ရေးသားခဲ့ကြောင်း သူ့ရှင်းပြထားသည်။ ထိုအချိန်က စာရေးသူမှာ ၁၄ နှစ်သာရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့ကို ပုံနှိပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားခဲ့ပေ။

“ယခုအဘယ့်ကြောင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရသနည်းဆိုသော် တိုက်ဆိုင်မှု ရှိပါက မည်သူ့ကိုမျှ မရည်ရွယ်ဘဲ မိမိကိုယ်ကိုယ်သာ ရည်စူးထား၍ ဖြစ်ပါကြောင်း” အဂ္ဂါက ဖြည့်စွက်ထားသည်။

“တစ်မာလိန်းနှင့် အခြားကဗျာများ” စာအုပ်၏ ပထမဆုံး ကော်ပီစာအုပ် သူ့လက်ထဲရောက်လာစဉ်တုန်းက အဂ္ဂါ မည်သို့ ခံစားစိတ်လှုပ်ရှားရသည်ကို မှန်းဆမရနိုင်ချေ။ ပျော်စရာတစ်ခုကား လိုနေသည်။ ထိုစာအုပ်တွင် သူ့အမည်မပါခဲ့ချေ။ ထို့အစား စာရေးသူ၏အမည်ကို “ဘော်စတွန်မြို့သား တစ်ဦး” ဟုသာ ဖြည့်စွက်ထား၏။

တမ်မာလိန်းစာအုပ်အား အဘယ်ကြောင့် သူ့အမည် မတပ်ရ သနည်း။ စာရေးသူသည် အဘယ်ကြောင့် သူ့ကိုယ်သူ ဘော်စတန်တွင် နေထိုင် သူတစ်ဦးဟု ရိုးစင်းစွာ ခေါ်ဆိုရသနည်း။ ဟင်နရီလီရန်နေးသည် ရဲများက သူ့အမည်ကို သတိပြုမိပြီး အကြွေးမဆပ်နိုင်သည့်အတွက် ထောင်ချမည်ကို ကြောက်ရွံ့၍လော၊ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တမ်မာလိန်းကဗျာအစတွင် သေလုမျောပါး ဖြစ်နေသော တန်ခိုးရှင် ဘုရင်တစ်ပါးက ဘုရားကျောင်းမှ သူတော်စင်ထံ သူ့ဘဝဖြစ်စဉ်အား ဖွင့်ဟ နေပုံကို တွေ့ရသည်။ ဇာတ်လမ်းကား စွန့်ပစ်ခံဘဝတစ်ခု၏ ကြေကွဲဖွယ် အကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ တမ်မာလိန်းမှာ ဆင်းရဲသော လယ်သမားတစ်ဦးမှ ပေါက်ဖွားလာပြီး ကြမ်းကြုတ်သော ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်လာသည်။ သူ၏တန်ခိုး အာဏာရှာဖွေမှုမှာ ရူးသွပ်လှကြောင်းကို သေခါနီးမှ နားလည်ချိန်တွင် လွန်စွာ မှ နောက်ကျခဲ့လေပြီ။ သူသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက မိန်းမပျိုတစ်ဦးနှင့် ဝေမျှခဲ့ သော အချစ်စစ်ကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရချေပြီ။

အဂ္ဂါသည် အယ်မီရာရှိုင်းစတားကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်အတွက် ကြေကွဲ နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အာဏာက အချစ်ကို ဖျက်ဆီးနေသကဲ့သို့ပင် သူက သူ့ ကိုယ်သူ အပြစ်တင်နေခြင်း မဖြစ်နိုင်ပြီလော။ ရစ်ချ်မြန်ကို ကျော့ခိုင်း၍ တက္ကသိုလ်သို့ ထွက်သွားခြင်းက အယ်မီရာကို စွန့်ခွာရာမကျဘူးလော။ သူ သည်လည်း ဩဇာအာဏာကို ရှာဖွေရန်အတွက် အချစ်စစ်ကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် တမ်မာလိန်းဘုရင်ကြီးနှင့် မတူပြီလော။

၁၈၂၇ မေလတွင် “တမ်မာလိန်းနှင့် အခြားကဗျာများ” စာအုပ်ပုံနှိပ် ခြင်းမှာ ပြည့်စုံသွားလေပြီ။ ၎င်းမှာ စာမျက်နှာ လေးဆယ်ခန့်သာရှိသည့် စာ အုပ်ငယ်လေးဖြစ်သည်။ စာအုပ်ကော်ပီ လေးငါးဆယ်ခန့်ပုံနှိပ်ပြီး တစ်အုပ်လျှင် ဆယ့်နှစ်ဆင့်ခွဲဖြင့် ရောင်းချခဲ့ကြသည်။

ထိုစဉ်က ငတ်ပြတ်ခဲ့ရသော ကဗျာဆရာသည် အနာဂတ်ကို မှန်း မျှော်ကြည့်နိုင်ပါက မည်မျှ စိတ်လှုပ်ရှားသွားလိမ့်မည်နည်း။ ပထမ ပုံနှိပ်ခြင်းမှာ ယနေ့အခါတွင် ကော်ပီလေးအုပ်သာ ကျန်ရှိတော့သည်။ ၁၉၁၉ တွင် ထို ကော်ပီတစ်အုပ်လျှင် ဒေါ်လာ ၁၁၀၀၀ မက ပေးဝယ်နေရလေပြီ။

သို့သော်လည်း ထိုစဉ်ကမူ ငွေကုန်၍ ရပေါက်ရလမ်းမရှိတော့သော အဂ္ဂါသည် အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း လက်ခံရတော့သည်။ စစ်သားဘဝသည် သူနှင့် မလိုက်ဖက်မှန်းသိသော်လည်း သူ့တွင် တပ်ထိုင်ရန်မှ တစ်ပါးရွေးစရာ မရှိပေ။ ၁၈၂၇ မေ ၂၆ တွင် သူ့အမည်အား အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုးဟု ပေးလိုက်ပြီး ၂၂ နှစ်ပြည့်ပြီဖြစ်သော သူသည် စစ်တပ်ထဲသို့ ဝင်လိုက်သည်။ သူ့အား ပထမ

ဆုံး အမြောက်တပ်၏ “ဘက်ထရီအိပ်ချ်” ဟု ခေါ်သည့် အဖွဲ့တွင် နေရာချပေးလိုက်ကြသည်။

မကြာမီပင် ဘက်ထရီအိပ်ချ်နှင့်အတူ ဘော်စတန်ကို သူစွန့်ခွာ၍ ကယ်လီဖိုးနီးယား တောင်ပိုင်းရှိ ချာလက်စတန်ဆိပ်ကမ်းမှ ဆာလီဗန်ကျွန်းသို့ ပြောင်းလာခဲ့ရသည်။ ထိုနေရာတွင် သူသည် ဆန်းသစ်၍ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ဘဝ အတွေ့အကြုံများကို ရရှိခဲ့သည်။ သံမြေပေါ်ရှိ စက္ကူနှင့်တူနေသည့် ဆာလီဗန် ကျွန်းသည် ကျေးဇူးတင်၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် ပိုးမွှားပေါင်းစုံခိုအောင်းရာ ဖြစ်လာသည်။ သဘာဝကို အမြဲချစ်တတ်သော အဂ္ဂါမှာ ကျွန်းအနံ့လှည့်လည်ပြီး ထူးဆန်း၍ ကွဲပြားသော တိရစ္ဆာန်ဘဝကို လေ့လာစူးစမ်းတတ်၏။ ဤနေရာတွင် လူများ သေသေကြေကြေ တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့သည့် ကျွန်း၏အတိတ်ရာဇဝင်ကို သူစဉ်းစားရင်း မြုပ်နှံထားသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြားများ ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် အိပ်မက်မက်မိသည်။

နောင်တွင် သူသတိရလာတိုင်းပင် အင်္ဂလန်ရှိ နေ့များအကြောင်း စာရေးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂါသည် သူ့အာရုံထဲတွင် ဆာလီဗန်ကျွန်း၏ အသေးစိတ်အချက်တိုင်းကို သိုမှီးထားလေတော့၏။ ဆယ့်ငါးနှစ်အကြာတွင် သူလေ့လာခဲ့ရသည်များကို “ရွှေကြမ်းပိုး” အမည်ရ သူ၏ နာမည်ကျော် ဝတ္ထု၌ ထည့်သွင်းရေးသားလေသည်။

ဤဇာတ်လမ်းသည် ဆာလီဗန်ကျွန်း၌ ဖြစ်ပွား၏။ ပိုး၏စကားလုံးများက ကျွန်းအား ဓာတ်ပုံရိုက်သကဲ့သို့ပင် ပီပြင်စွာဖော်ပြနိုင်သည်။ ကျွန်းအပြည့်နီးပါးသုံးလွှမ်းနေပြီး သုံးမိုင်ခန့်ရှည်သည်ဟု သူကဆို၏။ မည်သည့်နေရာတွင်မှ မိုင်တစ်စိတ်ထက်ပို၍ သံပြင်မကျယ်ပြန့်ကြချေ။ အပင်များ ရှားပါးလှ၏။ သစ်ပင်ကြီးများ မတွေ့ရပေ။ အနောက်ပိုင်းမှလွဲ၍ ကမ်းခြေအပြည့် ဘာမှမရှိ။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းရှိ အဖြူရောင်ကမ်းခြေတွင် အဆင့်နိမ့်သော ပန်းပွင့်သည့် ချုံဖုတ်များ ထူထပ်စွာ ဖုံးလွှမ်းနေကြသည်။ ချုံဖုတ်များမှာ မကြာမကြာ ထူထပ်သွားကြပြီး ၎င်းတို့ကို တိုး၍ မဖြစ်နိုင်သည့် အနံ့မွှေးသည့် နံရံအဖြစ်ဖွဲ့စည်းနေကြသည်။

၁၈၂၈ ဒီဇင်ဘာတွင် ဘက်ထရီအိပ်ချ်သည် ဆာလီဗန်ကျွန်းကို စွန့်ခွာ၍ ဗာဂျီးနီးယားပြည်နယ်သို့ သွားကြရတော့သည်။ အဂ္ဂါ၏သာမန် စစ်သားအဖြစ် ဆယ်ခြောက်လတာကာလက သူ့အား စိတ်ပျက်အားလျှော့စေခဲ့သည်။ သူ၏အပြင်းပြဆုံး ဆန္ဒမှာ စစ်တပ်မှထွက်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတွင် ငါးနှစ်သက်တမ်းက မပြည့်သေးပေ။ သူ့အား ကယ်နိုင်မည့်တစ်ဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မစ္စတာအယ်လင်ပင်ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါက သူ့ကိုယ်သူ နှိမ့်ချ၍

၅၀ □ ရန်နောင်ဦး

ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်တွင် ပြုခဲ့သည့်အမှုအတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်း ဖခင်ထံ စာရေး၏။

သို့သော်လည်း စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာရန်နှင့် ဖခင်ထံမှ စာရေးဆရာ အဖြစ် ခွင့်ပြုချက်ရရန်တို့မှာ မျှော်လင့်ချက် မရှိကြောင်း သူသိနေ၏။ ဖြစ်နိုင်ချေတစ်ခုတည်းသာ ရှိတော့သည်။ အကယ်၍ နယူးယောက်ပြည်နယ် ဝက်စ်ပိုင်ရှိ စစ်တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်မည်ဆိုပါက ခွင့်ပြုနိုင်မလားဟု ဖခင်အား လှမ်းမေး၏။ အကယ်၍ သူသာစစ်တပ်တွင် မြဲမည်ဆိုပါက စစ်သား ဘဝထက် အရာရှိဘဝက ပိုပြည့်စုံဦးမည်။ ချမ်းသာ၍သြဇာရှိသော မစ္စတာ အယ်လင်လို လူတစ်ယောက်၏ ထောက်ခံမှုသာရလျှင် ငြင်းပယ်ခံရစရာမရှိ။ အဂ္ဂါနေရာပြောင်းရန် သဘောတူမည့်လူအား ငွေကြေးအနည်းငယ်မျှ ပေးဆောင်ရန်သာ လိုအပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

သို့သော် မတ်လတစ်ရက်နေ့တွင် အဂ္ဂါသည် တုန်လှုပ်ဖွယ်သတင်း လက်ခံရရှိလေသည်။ သူ့မွေးစားအမေကား ကွယ်လွန်လေပြီ။ သူ့အား ချစ်မြတ်နိုး၍ ဖခင်၏ တိုက်ခိုက်မှုများအား ကာကွယ်ပေးခဲ့သည့် အမျိုးသမီးကား သူ့ကို ဘယ်ခါမှ အကူအညီ မပေးနိုင်တော့ပြီ။ ယခုတော့ အမေဆုံးရှာပြီ။ အဂ္ဂါက မကြာမီ ဤသို့ အမှန်အတိုင်း ရေးခဲ့သည်။

“ကျွန်တော့်မှာ အဖေလည်း မရှိ၊ အမေလည်း မရှိတော့”

အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်သို့ အသော့နှင့်၏။ သို့သော် ဂျွန်အယ်လင်က သူထံသတင်းပို့ချိန် နောက်ကျလွန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့် အမေကို မြှုပ်နှံပြီး နောက်ရက်မှ သူ့ရောက်သွားရသည်။ အမေကွယ်လွန်ခြင်းက အဂ္ဂါအား ကြီးစွာစိတ်ထိခိုက်စေသည်။ ခံစားလွယ်လွန်းလှသော လူငယ်လေးအဂ္ဂါသည် ကြေကွဲလွယ်စိတ်ပျက်လွယ်လာသည်။ ယခုဆို မစ္စကင်ဂျိန်းစတန်းနတ်နှင့် မစ္စကင် အယ်လင်ဆိုသည့် သူချစ်သော မိန်းမနှစ်ယောက်လုံး မြှုပ်နှံခံရပြီးပြီ။ သူတို့နှင့်အတူပင် မေတ္တာနှင့် နားလည်မှုရသည့်ကာလတို့ အဆုံးသတ်သွားရချေပြီ။

အမေကွယ်လွန်ခြင်းက မစ္စတာ အယ်လင်၏ သဘောထားကို ပျော့ပျောင်းလာစေသည်ဟု ထင်မှတ်ရသည်။ ရစ်ချ်မွန်သို့ အဂ္ဂါ ရောက်လာချိန်၌ သူတို့နှစ်ဦးမှာ ရင်းနှီးလာပြီး သဘောတူညီမှုရလာကြသည်။ ဂျွန်အယ်လင်က သူ့သားကို ဝက်စ်ပိုင်ရှိ စစ်တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်ခွင့်ရရန် ဆုံးခန်းတိုင်သည်အထိ ကူညီလိမ့်မည်။

မေလတွင် အဂ္ဂါသည် တိုင်းပြည်၏မြို့တော်ကြီးဖြစ်သည့် ဝါရှင်တန် သို့ သူသိကျွမ်းခဲ့သော အမှုထမ်းများထံမှ စာများနှင့်အတူ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းစာများတွင် သူသည် တာဝန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်တတ်ကြောင်းနှင့်

ယုံကြည်စိတ်ချရကြောင်း၊ ပညာရေးကောင်းမွန်ကြောင်းတို့ ရေးသား၍ ရက်ရက်
ရော့ရော့ ချီးမွမ်းထားကြသည်။ သူ့တပ်ဖွဲ့မှူးကလည်း “သူ၏အကျင့်စရိုက်များ
မှာ ကောင်းမွန်ပြီး အရက်လုံးဝမသောက်ကြောင်း” ထောက်ခံထားလေသည်။
ရစ်ချ်မွန်ရှိ သူငယ်ချင်း၏ဖခင်တစ်ဦးကလည်း ပိုးသည် ထူးခြားသော စွမ်းရည်
ရှိသည့် လူယဉ်ကျေးလေးဖြစ်ကြောင်း စစ်အတွင်းဝန်ထံ ရေးသားပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ပါရမီရှင်လူငယ်လေး ၁၆ နှစ်ကျော်နေထိုင်ခဲ့သည့် အိမ်မှ
ပျံ့နှံ့အယ်လင်ကမူ သူ့သား၏ ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်ကို လုံးဝမယုံကြည်ပေ။ စစ်
အတွင်းဝန်ထံ စာရေးစဉ် မစွတာအယ်လင်က ဤသို့ဆိုသည်။ “လူကြီးမင်း
ခင်ဗျား၊ သူဟာ ကျွန်တော်နဲ့ တော်စပ်မှု မရှိကြောင်း ပြောကြားပါရစေ” ထိုသို့
ရေးရခြင်းကား အဂ္ဂါနှင့် သူ့ငွေများ မသက်ဆိုင်ကြောင်း သိစေလို၍ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါသည် ယခုအခါ ဘယ်လ်တီမိုးမြို့တွင် ရောက်ရှိနေပြီး စစ်
အတွင်းဝန်ထံမှ အဖြေကို စောင့်စားနေသည်။ နုပျို၍ ကြေကွဲဖွယ်နေ့များကား
သူ့နောက်တွင် ကျန်ခဲ့ပြီ။ သို့သော်လည်း အခက်အခဲများကား လာနေဆဲပင်
ဖြစ်သည်။

***

အခန်း (၆) အံ့ဩဖွယ် ကလောင်တံ

ဘယ်လံတီမိုးမြို့သို့ အပိုင်ရသော အဂ္ဂါ၌ သူနှင့်အတူ စိတ်ကူးအရင် သန်ဆုံးကဗျာတစ်ပုဒ်ပါလာခဲ့သည်။ ထိုကဗျာကို “အယ်အားရတ်” ဟု ထူးဆန်းစွာ ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည်။ ထိုခေါင်းစဉ်မှာ လူသားများအပြစ်မခံစားရသည့် ကောင်းကင်နှင့် ငရဲအကြားရှိ နေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပျော်ရွှင်မှုကို မရှာဖွေနိုင်သေးဘဲ ကောင်းကင်ဘုံ၏ အစွမ်းအစကိုသာ ယုံကြည်ကြသော အရပ်ဟု အဂ္ဂါက နောက်ပိုင်းတွင် ရှင်းပြခဲ့သည်။

ဝက်စံပွိုင့်သို့ သွားရန် အမိန့်ကို စောင့်စားနေရသောကာလအတွင်း သူ့ကဗျာအား ဝီလျံပပ်သို့ ပြသခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ ရစ်ချ်မွန်တွင် သူတွေ့ဆုံခဲ့သည့် လူသိများသော စာရေးဆရာဖြစ်သည်။ ဝပ်က အဂ္ဂါ၏ကဗျာအား ဖီလာဒဲဖီးယားရှိ ထုတ်ဝေသူ ကာရေးအား ပြသရန် အကြံပေးသည်။ သို့သော် ၎င်းက မရှုံးပါဟု အာမခံနိုင်သည့် အမည်မရှိသော စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ လက်ရာအား ထုတ်ဝေရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။

အဂ္ဂါက သူ့ဖခင်အား ငွေစိုက်ပေးပါရန် စာလှမ်းရေးသည်။ အလွန်ဆုံး ဒေါ်လာ ၁၀၀ လောက်သာကုန်မည်ဖြစ်ပြီး ဤကဗျာမှာ လူကြိုက်များ၍ မြတ်စွန်းလာမည်ဟု ရှင်းပြခဲ့သည်။ သို့သော် မစွတာ အယ်လင်က ခပ်မြန်မြန် ခပ်တိုတိုပင် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း အကြောင်းပြန်၏။ ရက်သတ္တပတ်များ ကုန်လွန်သွားသလို ဝက်စံပွိုင့်မှ သတင်းလည်း ဘာတစ်ခုမျှ ရောက်မလာခဲ့ပေ။ အဂ္ဂါမှာ ဝါရှင်တန်သို့ ပြန်သွား၍ စစ်ဌာနချုပ်အတွင်း သွားမေးရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ငွေနည်းနည်းလေးမှ မသုံးချင်သောကြောင့် ဘယ်လ်တီမိုးမှ မိုင်ရှစ်ဆယ်ခန့် ကွာဝေးသည့် ဝါရှင်တန်သို့ လမ်းလျှောက်သွားခဲ့သည်။

ဝက်စ်ပွိုင့်တွင် သူ့အတွက် နေရာတစ်ခုရဖို့ တစ်နှစ်(သို့)နောက် တစ်နှစ်ကျော်သည်အထိ မရှိသေးကြောင်း စစ်အတွင်းဝန်ထံမှ သိခဲ့ရသည်။ ဆန္ဒပြင်းပြစွာ စောင့်စားနေရသော လများနှင့် ဖခင်ထံမှ ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် လစ်ဟင်းမှုတို့က သူ့အား သည်းမခံနိုင်အောင် ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် သူ့ဘဝ၏ အဆိုးဆုံးအချိန်တွင် မိတ်ဆွေသစ်များက ကယ်မပေးခဲ့ကြသည်။ ရဲရင့်သော အဘိုးဖြစ်သူ ဒေးဗစ်ပိုး၏ ကျန်ရစ်သူ ဇနီးသည်ဖြစ်သည့် သူ့အဘွားနှင့် သူ့အဒေါ်မစ္စက မာရီယာ ကလမ်းတို့မှာ ဘယ်လ်တီမိုးတွင် နေထိုင်လျက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဩဂုတ်လ၏ တစ်နေ့တွင် သူပိုင်သည့် ပစ္စည်းအချို့ကို သယ်၍ အဂ္ဂါသည် သူ့အဒေါ်၏ ပိုက်လမ်းရှိ အိမ်လေးသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ သူ့အဖို့ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သလို ခံစားနေရသည်။ ပိုက်ဆံမှာ ကုန်လုနီးပါးဖြစ်နေပြီ။ ထပ်ရရန်ကလည်း မျှော်လင့်စရာ မရှိ။ သို့သော် သူ့အဘွားနှင့် အဒေါ်မှာ ဆင်းရဲကြသော်ငြားလည်း သူ့အား ဝမ်းသာအယ်လဲ ကြိုဆိုကြ၏။

တံခါးမှာ မဟာတဟလေးသာ ပွင့်နေပြီး ဆံပင်ညိုညိုကောင်မလေး တစ်ယောက်က လှမ်းအော်လိုက်သည်။ “အက်ဒီ” သူလေးမှာ စိတ်လှုပ်ရှားစွာ ခုန်ပေါက်နေသည်။ ၎င်းမှာ အဂ္ဂါ၏ ခုနစ်နှစ်အရွယ် ညီမဝမ်းကွဲ “ဗာဂျီးနီးယား” ဖြစ်သည်။

သူ့အဒေါ် မာရီယာမှာ တံခါးသို့ ပြီးရင်းရောက်လာပြီး သူ့ကို နမ်းလေသည်။ “တွေ့ရတာ ဝမ်းသာလိုက်တာ အက်ဒီရယ်” ဟု အဒေါ်က ပြောသည်။ “ဘယ်လောက်နေဖို့လာသလဲကွယ်”

“အဒေါ်တို့ ဒုက္ခမများမှပါ” ဟု အဂ္ဂါက ဖြေသည်။ “အိမ်ကလူပြည့်နေမှန်း သိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် ဝက်စ်ပွိုင့်ကို မသွားခင် ခဏနေဖို့လောက်ပါပဲ”

ထို့နောက် သူ့အဖွားကို သွားကြည့်သည်။ လမ်းမလျှောက်နိုင်တော့သော အဘွားအိုမှာ ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ရင်းက သူ့ကို ပြုံးပြသည်။ မစ္စကပိုးမှာ သူမခင်ပွန်း ကွယ်လွန်ကတည်းက ကလမ်းမိသားစုနှင့် လာနေခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရထံမှ အဘွားရရှိနေသေးသည့် ငွေအနည်းငယ်ကို မိသားစုအား မကြာခဏ ပြန်ပေးနေရစမြဲပင်။ သူတို့ လျှောက်လာစဉ် ပိန်ပိန်ဖျော့ဖျော့ လူငယ်လေးတစ်ယောက် အခန်းထဲဝင်လာသည်ကို မြင်ရသည်။ သူ့ဆံပင်မှာ ရှည်ပြီး လှိုင်းထနေကာ အဝတ်အစားများမှာ ညစ်ပတ်နေသည်။

“တို့များ အိမ်က ကြိုဆိုပါတယ်ကွာ” ဟု ၎င်းက ပျော်ဟန်ဆောင် ရင်း ပြော၏။ သို့သော် သူ့အပြုံးအောက်တွင် စိတ်ပျက်မှုကို အဂ္ဂါခံစားမိသည်။ “ဟင်နရီ” အဂ္ဂါက ခေါ်လိုက်သည်။ ဟင်နရီက သူ့လက်ကို ကိုင်လိုက်သော အခါ သူ့အစ်ကိုမှာ တဆတ်ဆတ်တုန်နေကြောင်း အဂ္ဂါ သတိထားမိသည်။ “အစ်ကို နေကောင်းရဲ့လား” ဟု စိုးရိမ်စွာမေးလိုက်သည်။ ဟင်နရီက မောပမ်း နေဟန်ဖြင့် ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်လိုက်သည်။

“ငါ နေကောင်းသွားမှာပါ” ဟု သူက ပြန်ဖြေသည်။

သူ့အဒေါ်၏မျက်လုံးများထဲမှ သောကရိပ်ကို အဂ္ဂါ သတိပြုမိပြန် သည်။ ၂၂ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော သူ့အစ်ကို ဟင်နရီမှာ ရံဖန်ရံခါ ကျန်းမာရေး ဆိုးရွားလာတတ်သည်။ ဟင်နရီ နေမကောင်းကြောင်းကို အဂ္ဂါသိထားပြီးဖြစ် သည်။ သို့သော်လည်း ယခုအခါ သူ့အစ်ကို၏ မောပမ်းနေသော မျက်နှာကို ကြည့်လျက် ၎င်း၏အန္တရာယ် မည်မျှပိန်ချိုးနေကြောင်း သတိပြုမိပြီး တုန် လှုပ်သွားရသည်။ ၎င်းသည် လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်ကရစ်ချ်မွန်သို့ အလည်လာ စဉ် ပျော်ရွှင်သော ကောင်လေးဖြစ်နိုင်ပါ၏လော။ ပင်လယ်ထဲတွင် နေခဲ့ပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားခရီးများ အကြောင်း စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောခဲ့ဖူးသောသူ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေစ။

လူပြည့်နှက်၍ ကြမ္မာငင်နေသော ဤအိမ်တွင် မပျော်ရွှင်သော လူ တစ်ယောက်ထပ်တိုးလာပြန်ပြီကော။ ဤမိသားစု၏ ရှိသလောက်ငွေကလေး မှာ သူတို့၏ နေ့စဉ်လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွမ်းရန် မလွယ်ကူလှချေ။ အခြား ဟင်နရီတစ်ယောက်ဖြစ်သည့် အဒေါ်မာရီယာ၏သား ဟင်နရီမှာ လမ်းပြင် အလုပ်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး၊ အဒေါ်မာရီယာမှာကား အပ်ချုပ်၍ ဝင်ငွေရှာ နေသူ ဖြစ်သည်။ သူတို့ရသလောက် ဝင်ငွေနှင့် အဘွားပိုး၏ အစိုးရထံမှရသော ငွေစလေးတို့ဖြင့် ဤမိသားစု ရပ်တည်နေကြရသည်။

သို့သော် အဂ္ဂါကား သူ့အရေးအသားများ၊ သူ့ကြိုးပမ်းမှုများဖြင့် ထုတ်ဝေသူ ဆက်ရှာနေမိသည်။ စကားလုံးများအား ထူးဆန်းလှပသော စာပိုဒ် အဖြစ် စိတ်ကူးလှုပ်ရှားစွာ ပုံဖော်သည့် ဖန်တီးမှုဆန္ဒသည်ကား သူ့အတွင်းထဲ၌ ပြင်းပြလာပြီး စာမရေးရ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်လာရသည်။ သူ၏အယ်အားရတ် ကဗျာအား ပုံနှိပ်မည့် ထုတ်ဝေသူကို ရှာတွေ့မည်ဟု သူယုံကြည်မိသည်။

အစောပိုင်းက ယန်ကီးနှင့် ဘော်စတွန်စာပေဂေဇက် မဂ္ဂဇင်းထုတ် ဝေသူ ဂျွန်နီးလ်နှင့် သူဆုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ နီးလ်မှာ သူ့ထင်မြင်ချက်များအား အများက အလေးထားခံရလောက်အောင် အရေးပါလှသူဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါက ၎င်းထံ သူ့ကဗျာတချို့ကို ပို့ဖူးသည်။ နီးလ်က ၎င်းတို့ကို ပုံနှိပ်မဖော်ပြသော်ငြား

လည်း သူ့မဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့်သွင်းလာရန် မျှော်လင့်ချက်ရှိနေကြောင်း ချီးမွမ်းခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ပို၍ အရေးပါသော အောင်မြင်မှုက ကြွလှမ်းလာလေပြီ။ နိုဝင်ဘာလတွင် ဘယ်လ်တီမိုး ထုတ်ဝေသူများဖြစ်ကြသည့် ဟတ်ချ်နှင့် ဒန်းနင်းတို့က သူ့ကဗျာများကို ထုတ်ဝေရန် သဘောတူလိုက်ကြသည်။

အဂ္ဂါက သူ့စာအုပ်ကော်ပီစာအုပ်အား ရစ်ချ်မွန်သို့သွားမည့် မစ္စတာ ဒန်းနင်းနှင့်အတူ ပို့လိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖခင်ထံ ဂုဏ်ယူစွာ အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ ၁၈၂၉ ဒီဇင်ဘာတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်များ၏ ဒုက္ခဆင်းရဲအားလုံးကို အဂ္ဂါ ခံစားနေမိသည်။ အထီးကျန်သော၊ ဆာလောင်နေရသော၊ မရေရာမှုနှင့် ပူပန်မှုတို့ ဖူးလွှမ်းနေသော နေ့စွဲများမှာ ယခုအခါတွင် ပါးလွှာသော အပြာရောင်ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ်ကို လက်ထဲကိုင်ဆိုင်ထားသည့်အတွက် အရေးမကြီးတော့သလို ဖြစ်သွားလေပြီ။ ၎င်းကဗျာစာအုပ်၏ခေါင်းစဉ်ကား “အယ်အားရတ်၊ တစ်မာလိန်းနှင့် အခြားကဗျာများ” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ၎င်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် “အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး” ဟုလည်း ပါရှိသည်။ အမည်မဲ့ ဘော်စတန်မြို့သားတစ်ဦးဟု ရေးထိုးရန်မလိုတော့ပြီ။

ကဗျာများကို ဖြန့်ချိပြီး၍ မကြာခင်မှာပင် ရစ်ချ်မွန်သို့ အဂ္ဂါ ပြန်လာခဲ့သည်။ အဂ္ဂါ၏အောင်မြင်မှုအား ကျေနပ်နေသော မစ္စတာ အယ်လင်က ဝက်စ်ပို့င့်သို့ ဝင်ခွင့်မရမီအထိ သူ့အိမ်တွင် အဂ္ဂါစောင့်နေရန် အကြံပေးသည်။ နှစ်သစ်တွင် အဂ္ဂါသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တစ်ဖန် ကျွမ်းဝင်လာပြန်သည်။ အစေခံများနှင့် စားကောင်းသောက်ဖွယ်များ ရှိသော အယ်လင်ဂေဟာတွင် သူတောင့်ခံခဲ့ရသော ဒုက္ခများကို အမှတ်ရလာမိသည်။ အိမ်ကြီးတစ်ဝိုက် လှည့်လည်ရင်း ပိုမိုကြေကွဲအမှတ်ရဖွယ်များက သူစိတ်ကို နှိပ်စက်နေကြသည်။ မြင်မြင်သမျှအရာများက ကွယ်လွန်ပြီဖြစ်သော မွေးစားအမေကို အမှတ်ရစေပါသည်။ ထို့ပြင် ရစ်ချ်မွန်ရှိ လမ်းများနှင့် အိမ်များက အယ်မီရာနှင့် မစ္စကတ်နီးနတ်တို့အား သတိရစေသည်။ အမှတ်ရမှုများကား ဘယ်ခါမှ အလွယ်တကူ ထွက်သွားကြမည် မဟုတ်ပါကလား။

အိမ်ပတ်လည်သို့ ထိခိုက်နေသော မြေလှမ်းများဖြင့် လျှောက်လှမ်းရင်း ဖခင်၏နာဖျားမှုကို စောင့်ကြည့်နေသော အဂ္ဂါသည် မစ္စတာ အယ်လင်၏ ကျန်းမာရေးဆိုးရွားလာကြောင်း သဘောပေါက်မိသည်။ သို့သော် သူ့သားအပေါ် အမျက်ကြီးသည့် ခံစားမှုများကား ပြောင်းလဲမှုမရှိပေ။

၁၈၃၀ မေတွင် ဝက်စ်ပို့င့်သို့ သူ့သွားရတော့မည့် သတင်းကို လက်ခံရရှိလေသည်။ နောင်အနာဂတ်တွင် အယ်လင်ဂေဟာသို့ ဘယ်ခါမှ ပြန်ရောက်တော့မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုကား သူမသိခဲ့ချေ။

၅၆ □ ရန်နောင်ဦး

၁၈၃၀ ဇူလိုင် ၁ ရက်နေ့တွင် အဂ္ဂါသည် ဝက်စပိုင်၏ ဗိုလ်လောင်း အဂ္ဂါ ဖြစ်လာချေပြီ။ သူ့တာဝန်များကား နေထွက်သည်နှင့် စတင်ပြီး ညရောက် သည့်တိုင် မကုန်ဆုံးနိုင်တော့။ အစပိုင်းတွင် အဂ္ဂါသည် စစ်သည်ဘဝကို အနည်းငယ်သာ စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ ဝက်စပိုင်မှ သင်ယူမှုများကို ခြောက်လ အတွင်း ပြည့်စုံလာစေရန် သူ့အကွက်ချထားခဲ့သည်။ သူ့ပညာအရည်အချင်းနှင့် စစ်တပ်အတွေ့အကြုံတို့ဖြင့် ၎င်းကိုဖြစ်နိုင်စေမည်ဟု ထင်သည်။ သို့သော် ယခုအခါတွင် ဖန်တီးလိုသည့်ဆန္ဒက အရေးပိုကြီးလာခဲ့သည်။ ယခင်က ငွေ ပို့ရန် ဂျွန်အယ်လင် ငြင်းဆန်ခဲ့သကဲ့သို့ပင် ယခုလည်း အဂ္ဂါအဖို့ စစ်တပ် လစာသာရပြီး အိမ်မှ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မရရှိပေ။

လက်ရှိဂုဏ်ကျင့်တွင် မပျော်ပိုက်ဘဲ အားလပ်သောနာရီအနည်း၌သာ စာရေးခွင့်ရသော အဂ္ဂါသည် အရက်ပြန်သောက်လာခဲ့သည်။ သူနှင့် သူငယ် ချင်းများသည် ပိုင်ပုလင်းများ ယူလာကြပြီး ညဘက်တွင် အခန်းထဲ၌ သောက် စားကြသည်။

မကြာမီ အံ့ဩဖွယ်သတင်းကို ကြားရပြန်သည်။ သူ့အဖေမှာ နောက် အိမ်ထောင်ပြုလေပြီ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဂျွန်အယ်လင်သည် ရစ်ချ်မွန်သို့ လာရောက် လည်ပတ်သော မစ္စလူစီယာ ဂါတရီလာ ပက်တာဆင်ဆိုသူ မိန်းမလှအား သွားကြည့်လေ့ရှိသည်။ သူမသည် အယ်လင်၏ ဒုတိယဇနီးဖြစ်လာသည်။ ထိုသို့ နောက်အိမ်ထောင်ပြုသည့် အဓိပ္ပါယ်ကား အဂ္ဂါအား ယခင်လို ပြုစု စောင့်ရှောက်ရန် မလိုတော့ဟူသော သဘောပင်ဖြစ်သည်။ သူ၏အကြီးမားဆုံး လိုအပ်ချက်မှာ အိမ်တစ်လုံးပိုင်ဆိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ “အဖေမရှိ- အမေမရှိ” ဟု အစောပိုင်းက သူ့ဆိုခဲ့သောငြားလည်း မစ္စတာ အယ်လင်အား “ချစ်သော ဖေဖေ” ဟု စာများလှမ်းရေးနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။ စိတ်ထိခိုက်မှုကို သူတို့ မျှဝေ ခံစားကြမည်ဆိုသည့် မျှော်လင့်ချက်ကား ဘယ်ခါမှ အပြည့်အဝ နိဂုံးမချုပ်နိုင် သေးပါ။ ယခုအခါ အိမ်တွင် လူစီမိုးတစ်ယောက် ဝင်လာမှုက သူ့အား ပင်လယ် ပြင်တွင် ဦးတည်ရာမဲ့ မျောပါနေသော သင်္ဘောတစ်စင်းပမာ ခံစားရစေသည်။

ထို့နောက် အဂ္ဂါနှင့် အယ်လင်တို့၏ အမျက်ပွားဖွယ်စကားလုံးစစ်ပွဲ ကား စတင်လေပြီ။ အဂ္ဂါအား ဘက်ထရီအိပ်ချ်တွင် သွင်းပေးခဲ့သူက အယ်လင် သည် သူ့အား ထိုအတွက် အကျိုးဆောင်ခကို မပေးသေးဟု ကြေငြာ၏။ အယ်လင်ကလည်း ထိုလူထံ သူပေးပို့သော ငွေကို အဂ္ဂါသုံးဖြုန်းပစ်လိုက်ပြီဟု စွပ်စွဲ၏။ အဂ္ဂါက သူ့ဒုက္ခအားလုံးအတွက် အယ်လင်အပေါ်၌ အပြစ်တင်၍ တုန့်ပြန်၏။ ခွင့်ပြုချက်ရရမရရ ဝက်စပိုင်မှ သူထွက်မည်ဟု ခြိမ်းချောက်၏။ အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့နေသည်ကို ရည်စူး၍ သူကြာရှည်မနေ

နိုင်တော့ကြောင်းနှင့် လူဆင်းရဲ လူအန္တရာယ်ဖြစ်သော ဘဝကို ဖြတ်သန်းတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ဝက်စပိုင်ဂျီ စိတ်ပျက်ဖွယ် နေ့များကား မကြာမီ အဆုံးသတ်သွားခဲ့သည်။ အဂ္ဂါ၏ဖန်တီးလိုသည့် ဆန္ဒကို မတားဆီးနိုင်တော့ ပေ။ ကိုလိုနယ်ဆိုင် ဗန်နပ်ထေရာဆိုသည့် အရာရှိက အဂ္ဂါ၏ ကဗျာစွမ်းရည်ကို ကြားသိသွားပြီး သူ့ကဗျာများအကြောင်း စိတ်ဝင်တစားမေးမြန်းလာသည်။ ထေရာက ဗိုလ်လောင်းအဂ္ဂါပိုးအား ၎င်း၏ ပုံမနှိပ်ရသေးသော စာမူများအား သူထံယူလာရန် အမိန့်ပေးလေသည်။

ထေရာက စာမူများကို ကြည့်ပြီးနောက် ထူးဆန်းသော ခေါင်းစဉ် များကို သတိထားမိသွားသည်။ “နစ်တောင်ကြား”၊ “ပျက်စီးနေသော မြို့ တော်”

“နစ်တောင်ကြား၊ ဘယ်လိုတောင်ကြားမျိုးပါလိမ့်” ဗိုလ်မှူးကြီး ကရွတ်၏ပြီးလေ၏။ “နစ်ဆိုတာ အကုသိုလ်ကို တခြားဘာသာစကားနဲ့ ပေါင်းထားတာပါခင်ဗျာ” ဟု အဂ္ဂါက ရှင်းပြ၏။

“ကျုပ်သိပြီ” ထေရာက ပြောသည်။ သူကဆက်ဖတ်ပြီး အခြား ကဗျာများကို ကြည့်နေသည်။ “မောင်ရင့်မှာ ထူးခြားတဲ့ စာရေးဖွဲ့နိုင်စွမ်းရှိနေ ပါပကော” ဟု ဆိုပြန်၏။

“အေး၊ မင်းကဗျာတွေကို ထုတ်ဝေချင်သလားကွ”

“ဒါကို ကျွန်တော် မကြာမကြာ စဉ်းစားမိပါတယ်ခင်ဗျာ”

အဂ္ဂါက စိတ်ထက်သန်စွာ ပြန်ဖြေလိုက်သည်။

ဆိုင်ဗန်နပ် ထေရာက သူ့ကို ပြုံးပြသည်။ “ဗိုလ်လောင်းတွေက မင်းရေးတာတွေ သိပ်ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်၊ တကယ်လို့ မင်း ကဗျာတွေ ထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် သူတို့ကတော့ ပျော်ပျော်ကြီးအားပေးမှာ သေချာသဟေ့”

ထေရာ၏အားပေးမှုကြောင့် အဂ္ဂါက အစီအစဉ်တစ်ခု တင်ပြသည်။ ယင်းမှာ အဂ္ဂါ၏စာအုပ်မထုတ်မီအတွင်း ယင်းအတွက် ဗိုလ်လောင်းများက ခုနစ်ဆယ့်ငါးဆင့်မီ ကြိုပေးထားရန် ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် အဂ္ဂါက ကော်ပီ အုပ်နှစ်ရာခန့် ထုတ်ပေးနိုင်မည်ဟု အာမခံ၏။

“သိပ်ကောင်းတဲ့ အကြံပဲ”

ထေရာက ထောက်ခံသည်။

ဗိုလ်လောင်းများကလည်း ထိုသို့ ကြိုပေးရန် သဘောတူကြသည်။ အဂ္ဂါက ထိုကဗျာများအား ထုတ်ဝေရန် ကတိပေးခဲ့သည့် နယူးယောက်မှ ထုတ်ဝေသူအီလစ်ဘလစ်ထံ စာလှမ်းရေးလိုက်သည်။

၅၈ □ ရန်နောင်ဦး

သို့သော် အဂ္ဂါကာ: ဝက်စံပွိုင့်ကို စွန့်ခွာရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားဆဲ ဖြစ်ပြီး ခွင့်ပြုချက်ရရ မရရ ထွက်မည်ဟု ဖခင်ထံ စာရေးရန် အစီအစဉ်ချထား သည်။ မစ္စတာ အယ်လင်ထံမှ ပြန်စာမရတော့သော အဂ္ဂါသည် ယခုအခါတွင် စစ်စည်းကမ်းများကို စတင်မနာခံတော့ဘဲ သင်ခန်းစာများ၊ စာသင်ခန်းများ၊ ဘုရားကျောင်းတို့မှ ဖယ်ခွာစပြုလာသည်။

ဇန်နဝါရီလကုန်တွင် အဂ္ဂါသည် စစ်ခုံရုံးမှ တရားခွင့်၌ ရောက်နေ သည်။ သူသည် တာဝန်များကို မထမ်းဆောင်ခြင်း၊ အမိန့်မနာခံခြင်းတို့အတွက် တရားစီရင်ခံရသည်။ ထို့နောက် သူ့အား ဝက်စံပွိုင့်မှ ထွက်ခွာရန် ရုံးတော်မှ စီရင်ချက်ချလိုက်လေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီတွင် သူထွက်လာခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် သောကနှင့်ပူပန်မှုများကြောင့် အပြင်းဖျားလေတော့ သည်။ သူ့ကဗျာများ ထုတ်ဝေရန် စောင့်ဆိုင်းနေသည့် နယူးယောက်မှ နေ၍ ဂျွန်အယ်လင်ထံ မေတ္တာရပ်ခံသော စစ်တစ်စောင်ရေးသား၏။ စာအတွင်း၌ သူ့ပြစ်မှုမှာ နေမကောင်း၍သာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အကယ်၍ မစ္စတာအယ်လင်က သူ့ကို ထွက်ခွာခွင့်ပြုပါက ၎င်းတို့မှ ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းပါရှိသည်။

“ကျွန်တော် ဘယ်လိုခံစားနေရတယ်ဆိုတာ ရေးပြရန် အားအင်တွေ မရှိတော့ပါ။ ကျွန်တော့်မှာ ပိုက်ဆံရော မိတ်ဆွေပါ မရှိတော့ပါဘူး။ အစ်ကိုဆီ စာရေးပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ မကူညီနိုင်ခဲ့ပါ” အဂ္ဂါက သူ့ရင်ထဲ ခေါင်း ထဲတို့တွင် အေးစက်၍ ဆိုးဆိုးရွားရွား နာကြင်နေပြီး နားရွက်မှ သွေးများထွက် လာသည်ဟု ဖြည့်စွက်ရေးသားခဲ့သည်။

ထို့နောက် သူ့ကိုယ်သူ ထပ်မံနှိမ့်ချရပြန်သည်။

“ကျေးဇူးပြုလို့ ငွေ နည်းနည်းလောက် ပို့ပေးပါ။ မြန်မြန်လေးခင်ဗျ၊ ပြီးတော့ အဖေကို ကျွန်တော် ပြောခဲ့တာတွေ မေ့လိုက်စေချင်ပါတယ်”

မစ္စတာ အယ်လင်ထံမှ ငွေရော အဖြေပါပြန်ရောက်မလာခဲ့ချေ။ ၁၈၃၁ ဧပြီတွင် စာမျက်နှာ ၁၂၄ မျက်နှာပါ အစိမ်းရောင်စာအုပ်တစ်အုပ်က နယူးယောက်တွင် ထွက်ရှိလာသည်။ ခေါင်းစီးစာမျက်နှာတွင် ရိုးစင်းသော စာလုံးများပါရှိသည်။

“အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး၏ ကဗျာများ”

ပိုး၏ ၎င်းဒုတိယစာအုပ်တွင် တန်မာလိန်းနှင့် အယ်အားရတ် အပါ အဝင် သူ၏နာမည်ကျော်ကဗျာ ၁၁ ပုဒ်ပါဝင်သည်။ သူငယ်စဉ်က မေတ္တာနှင့် နားလည်မှုတို့ပေးစွမ်းခဲ့သော အမျိုးသမီးဖြစ်သည့် ဂျိန်းစတန်းနတ်အား ရည်စူးရေးသားခဲ့သော ဟယ်လင်သို့ ကဗျာလည်းပါဝင်လေသည်။

အမည်မသိ လူငယ်ကဗျာ ဆရာတစ်ယောက်က ရေးသားသည့် ၎င်းကဗျာစာအုပ်သည် နယူးယောက်စာပေလောကတွင် အထင်ကြီးမှု အနည်းငယ်သာ ရစေခဲ့သည်။ အောင်မြင်မှု အိပ်မက်များကား ပျောက်ကွယ်လေပြီ။ ရစ်ချ်မွန်အိမ်မှ သူ့အတွက် တံခါးပိတ်ထားသည့်အတူ ဘယ်လ်တီမိုးရှိ အဒေါ်မာရီယာ၏ အိမ်သည်သာ သူ့အတွက် တစ်ခုတည်းသော ကွန်းခိုရာ ဖြစ်တော့သည်။ တူညီသော ဆင်းရဲမှုအတွေ့အကြုံက စောင့်ဆိုင်းနေသည့် လူပြည့်နေသော အခန်းများဆီသို့ သူပြောင်းလာခဲ့သည်။ တစ်ခုတော့ အပြောင်းအလဲရှိသည်။ သူ့အစ်ကို ဟင်နရီကား သေကောင်ပေါင်းလဲ ဖြစ်နေလေပြီ။

အဂ္ဂါသည် အမိုးအောက်ရှိ သေးငယ်ပူအိုက်လှသော အခန်းလေးတွင် ထိုင်ရင်း စိတ်ပျက်မှုတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့သည်။ သူ့ဘဝကား ကြေကွဲဖွယ်အချက်အလက်များ စီတန်းထားသည့် အတွဲအဆက်များပေတည်း။ သူ့စီမံကိန်းအားလုံး ချေမှုန်းခံလိုက်ရလေပြီ။ ယခုမူ ဟင်နရီခဲရာခဲဆစ် အသက်ရှူနေရသည့် နောက်ဆုံးရက်သတ္တပတ်များတွင် သူ့အစ်ကိုနား ထိုင်ရင်း အသက်ကုန်မည်ကို စောင့်ကြည့်နေရသည်။ ၁၈၃၁ ဩဂုတ် ၂ ရက်တွင် ရိုးစင်းသော ကြေငြာချက်လေးတစ်ခုက သတင်းစာထဲပါလာသည်။ “ယမန်နေ့ညနေတွင် အသက်နှစ်ဆယ်လေးနှစ်ရှိ ဟင်နရီပိုး ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ရှာသည်”

ဟင်နရီ ကွယ်လွန်ခြင်းနှင့်အတူ အဂ္ဂါသည် အမိုးတစ်ခု အောက်ရှိ အခန်းထဲတွင် အထီးကျန်ဆန်နေရသည်။ သူ့အဒေါ်၊ ဟင်နရီကလမ်း၊ ဗာဂျီးနီးယား၊ သူ့အဖွားတို့နှင့်အတူ ငတ်နေခဲ့ရသည်။ သို့သော် ၁၈၃၂ တွင် သူသည် စာအရေးအသားမျိုးစုံတွင် သူ၏အံ့ဩဖွယ် စိတ်ကူးကို အသုံးပြု၍ ဖြည်းဖြည်းချင်း အောင်မြင်လာခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေး ပုံမှန်ကျဆင်းလာခြင်းက ယခင် မည်သည့် စာရေးဆရာမှ မရောက်ရှိဖူးသည့် ထူးဆန်းသော ကမ္ဘာအတွင်းရှိ လူဆန်းများ အကြောင်း စိတ်ကူးဖွဲ့ရေးဗြဟ္မာသည့် အံ့ဩဖွယ်ကလောင်တံအား မရပ်တန့်နိုင်ခဲ့ပါသတည်း။

***

အခန်း (၇) အောင်မြင်မှုအခ

အမိုးအောက်ရှိ အခန်းထဲမှ စားပွဲငယ်တွင် ထိုင်နေသော လူရွယ် သည် သက်ပြင်းတစ်ချက်ချရင်း ကလောင်တံအား အောက်ချလိုက်သည်။ သူသည် ပင်ပန်းနေသော်လည်း စိတ်လှုပ်ရှားဆဲပင်။ ဝတ္ထုကား ပြီးဆုံးသွားလေပြီ။ မျိုးရိုးမြင့်မြတ်၍ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ဒုစရိုက်သမားလူငယ်လေး “မက်နေ့ဂါစတိန်း” ၏ ထူးဆန်းသော ဇာတ်လမ်းထဲတွင် အင်္ဂါသည် ရက်စက်မှုနှင့် သေခြင်းတို့ လှုပ်ခတ်နေသည့် အငွေအသက်ကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ ထိုမတိုင်မီက ဇာတ်ကောင်အား ထူးဆန်းသော စရိုက်ဖြင့် ရေးဖွဲ့ပြီး ဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံး ထိတ်လန့်ဖွယ် ဖြစ်ရပ်များဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်းမျိုး မည်သည့် စာရေးသူမျှ မရေးသားခဲ့ဖူးပေ။

၁၈၃၁ နှစ်မကုန်မီတွင် အင်္ဂါသည် ကြောက်စရာမှသည် ရယ်စရာအထိ ကွဲပြားသောဟန်များဖြင့် ဝတ္ထုငါးပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဇွန်လ ၄ ရက်တွင် သူသည် “ဖီလာဒဲဖီးယား စနေနေ့ဆတ်သား” သတင်းစာ၌ အသိပေးကြေငြာချက်တစ်ခုကို ဖတ်ရလေသည်။

ထိုသတင်းစာက ဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲဖိတ်ခေါ်ထားပြီး အကောင်းဆုံးဝတ္ထုအား ဆုငွေ ဒေါ်လာ တစ်ရာ ချီးမြှင့်မည်ဟု ကြေငြာသည်။ စာမူများအား ၁၈၃၁ ဒီဇင်ဘာလ နောက်ဆုံးထား၍ ပေးပို့ရမည်ဖြစ်သည်။

ငတ်ပြတ်နေသော မိသားစုအဖို့တော့ ဒေါ်လာတစ်ရာဆိုသည်မှာ အိပ်မက်ပင် မမက်ရဲအောင် များပြားလှသည့် ငွေကြေးပမာဏဖြစ်သည်။

ထိုငွေဖြင့် ရက်သတ္တပတ်များစွာ စားသုံးနိုင်သည်။ အဂ္ဂါက သူ့ဝတ္ထုငါးပုဒ်အား ပေးပို့ခဲ့သည်။ သို့သော် အကဲဖြတ်သူများက သူ၏ထူးခြားသော ဇာတ်လမ်းများအား သိပ်မြင့်မြင့်မားမား မစဉ်းစားကြသောကြောင့် သူဆုမရခဲ့ပေ။ ထိုအရေးနိမ့်ခြင်းကြောင့်လည်း အဂ္ဂါအဖို့ မျှော်လင့်ချက်ပျက်ပြားပြီး စိတ်ထိခိုက်ရပြန်သည်။

ပိုး၏ ထူးခြားသော အရည်အသွေးရှိသည့် ဝတ္ထုများအား အကဲဖြတ်သူများက အသိအမှတ်မပြုကြသော်လည်း သတင်းစာမန်နေဂျာကတော့ အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ “မက်ဇန်ဂါစတီန့်” ဝတ္ထုမှာ ၁၈၇၂ ဇန်နဝါရီ ၁၄ တွင် “ဆတ်သား” သတင်းစာ၌ ဖော်ပြခံရပြီး ကျန်လေးပုဒ်မှာလည်း မရှေးမနှောင်း၌ပင် ဖော်ပြခြင်းခံရသည်။ ထိုဝတ္ထုတိုများအတွက် အဂ္ဂါမှာ စာမူခမရပေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကို သတင်းစာတွင် ပုံနှိပ်အသုံးပြုခြင်းက သူ့အား ၎င်းစာရေးဟန်အသစ်ကို ဆက်လက်သုံးစွဲရန် တွန်းအားပေးသလို ဖြစ်ခဲ့သည်။

သူ့အား စိတ်ကူးယဉ်စေသည့် အတွေးများကား မပြောင်းလဲသေးပေ။ ပြည့်ဝသော အချစ်၊ အလှတရားနှင့် သေခြင်းတို့အကြောင်း သူအစဉ်ရေးဖွဲ့နေမြဲပင်။ ထိုသို့ရေးဖွဲ့နေရခြင်းမှာ သူ၏အတွေးများသည် မစွက်စတန်းနတ်နှင့် မစွက်အယ်လင်တို့ထံ အစဉ်ရောက်နေ၍ ဖြစ်နိုင်သည်။ လှပသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ သေခြင်းသည် အကြီးကျယ်ဆုံးအလွမ်းဟု ယုံကြည်ကြောင်း သူရေးသားခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် ပါရမီကြောင့် အခြားသူများ ဖန်တီးခဲ့သော ပုံစံများနှင့် ကွဲပြားစွာ ကြည့်မြင်တတ်ခဲ့သည်။ အခြားစာရေးဆရာများ တွေးပင်မတွေးတောဖူးသည့် ဝတ္ထုပုံစံသစ်တစ်ခုကို သူ့စိတ်ကူးက ပေးစွမ်းခဲ့သည်။

၁၈၇၂ ခုနှစ်အတွင်း အားကောင်းလှသော ဖန်တီးလိုစိတ်က သူ့အား ရှင်သန်အောင် စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့သည်။ အဒေါ်မာရီယာ၊ ဗာဂျီးနီးယား၊ အဘွားတို့နှင့်အတူ အဆင်းရဲဆုံး အခြေအနေများတွင် သူနေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ဘယ်လ်တီမိုးရှိ သူ့ဆွေမျိုးများထံမှာလည်း အကူအညီအနည်းအကျဉ်းရဖွယ်ရှိသည်။ ချမ်းသာသော သူ့ဦးလေးနှင့် အဒေါ်မှာ သိပ်မဝေးသော နေရာတွင် နေထိုင်ကြသည်။ သို့သော် စာရေးခြင်းဖြင့်ရသော အောင်မြင်မှုကား ရောက်လှနီးပြီဟု မှတ်ထင်ရသည်။ သူ့ဝတ္ထုများပေးပို့ခဲ့သည့် မဂ္ဂဇင်းများက ၎င်းတို့အား ကောင်းမွန်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။ သို့သော် ထိုထက်မပိုချေ။ ဖျန်အယ်လင်ထံမှတော့ မည်သည့်အကူအညီမှ မရပေ။ သူကလည်း အယ်လင်ထံ နှစ်နှစ်နီးပါး စာမရေးဘဲ နေခဲ့သည်။

၆၂ □ ရန်နောင်ဦး

နောက်ဆုံးတွင် အလွန်စိတ်ပျက်နေပြီဖြစ်သော အဂ္ဂါသည် သူ့ကိုယ် သူ နှိမ့်ချ၍ အယ်လင်ထံ စာရေးခဲ့ရပြန်သည်။

“အဖေ ကျွန်တော့်ကို ကူညီစောင့်မခဲတာ အခုဆို နှစ်နှစ်ကျော်ခဲ့ပါပြီ၊ အဖေစကား ပြောခဲ့တာလည်း သုံးနှစ်ကျော်ပါပြီ၊ ဒီစာကို အဖေစာပြန်မယ်လို့ အနည်းငယ် မျှော်လင့်မိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဖေစိတ်ဝင်စားမှုကိုရဖို့ ကျွန်တော် တစ်ခါမက ကြိုးစားရမှာပါ။ တကယ်လို့များ မိတ်ဆွေမရှိ၊ ငွေမရှိ၊ ပျော်ရွှင်မှုမရှိဘဲ ကျွန်တော်နေရတဲ့ အခြေအနေကို အဖေစဉ်းစားမိရင် အဖေဟာ ကျွန်တော့်ကို ကျိန်းသေ ကရုဏာသက်မိမှာပါ။ ကျွန်တော်ဟာ သေလုမျောပါး ဖြစ်နေပါပြီ၊ အကူအညီမရတဲ့အတွက် တကယ့်ကို သေရတော့မှာပါ။ ကျွန်တော်ဟာ အချိန်ဖြုန်းနေတာ မဟုတ်သလို လူဆိုးတစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ရပါဘူး။ ပြီးတော့ လူအဖွဲ့အစည်းကို ဆန့်ကျင်ပြီး ပြစ်မှုကျူးလွန်တဲ့ ကြမ္မာဆိုး ငင်သူလည်း မဟုတ်ရပါဘူး အဖေရယ်၊ ဘုရားသခင်ထံမှ ကရုဏာနဲ့အတူ ကျွန်တော် ပျက်စီးရမယ့် ဘေးမှ ကယ်တော်မူပါ။”

ဤစာအား အယ်လင် ပြန်ဖြေကြောင်း မရေရာသောကြောင့် အဂ္ဂါသည် ဖခင်ထံ နောက်ဆုံးစာတစ်စောင်ကို ထပ်ရေး၏။ အဂ္ဂါနှင့် ကလမ်းမိသားစုသည် ငတ်မွတ်ဆင်းရဲနေရသည်။ ၁၈၃၂ နှင့် ၁၈၃၃ နှစ်များကို ဖြတ်ကျော်ရန် မည်သို့ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်ကိုမူ မသိနိုင်တော့ချေ။ ဦးလေး ဟင်နရီဟိုရင်းနှင့် အစ်ကိုဝမ်းကွဲ နယ်လ်ဆင်ပိုးတို့ထံမှ ငွေနှင့်အစားအစာတချို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိုနှစ်ကာလများတွင် အဂ္ဂါမည်မျှ ရန်းကန်ခဲ့ရမည်ကို မသိနိုင်ချေ။ ထိုအချိန်တွင် အလုပ်မျိုးစုံကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ရဖွယ်ရှိသည်။ သို့သော် သူသေချာလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ကား မဂ္ဂဇင်းများသို့ ဝတ္ထုများ ရေးသား၍ ဆက်လက်ပေးပို့နေသည့် အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ၁၈၃၃ မေလတွင် ဝတ္ထု ၁၁ ပုဒ်ကို သူ့အပြီးသတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို နောင်တွင် “ဖိုလီယိုကလပ်မှ ဇာတ်လမ်းများ” ဟု ခေါင်းစဉ် တပ်ခဲ့သည်။

တစ်နေ့တွင် အဂ္ဂါသည် “ဘယ်လ်တီမိုး စနေနေ့ ဧည့်သည်” သတင်းစာကို လှန်လှောရင်း စာပေပြိုင်ပွဲကြေငြာချက်ကို တွေ့ပြန်သည်။ အကောင်းဆုံးဝတ္ထုအတွက် ဒေါ်လာ ၅၀ နှင့် အကောင်းဆုံးကဗျာအတွက် ၂၅ ဒေါ်လာချီးမြှင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထိုသတင်းစာမှ ကြေငြာထားသည်။ အောက်တိုဘာ ၁ ရက်အမီ ပေးပို့ရမည်ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါမှာ စိတ်လှုပ်ရှားသွားသည်။ သူရေးထားသော ဝတ္ထုအသစ်များမှာ အစောပိုင်းလက်ရာများထက် ပိုမိုကောင်းမွန်ကြောင်းခံစားမိသည်။ ဆုငွေဒေါ်လာငါးဆယ်ရရန် ကောင်းစွာဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆမိသည်။ ပြဿနာ

ကား ပို့ရန်ဝတ္ထုများ ရွေးချယ်ခြင်းပင်။ အခန်းကျဉ်းလေးထဲတွင် ထိုင်ရင်း လက်ရေးစာမူများကို ကြံဖြန့်ထားမိသည်။ အကောင်းဆုံးလက်ရာဟု ယုံကြည်သည့် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်မှ စာမျက်နှာများကို ကြည့်လိုက်မိသည်။ ထိုဝတ္ထုကို “ပုလင်းထဲမှစာ” ဟု ထူးဆန်းစွာ အမည်ပေးထားသည်။ “ဟုတ်ပြီ၊ ဒီဝတ္ထုကို ပို့ရမယ်အထဲ ထည့်ရမယ်” ဟု တွေးလိုက်မိသည်။

ထိုဇာတ်လမ်းထဲတွင် ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်ရပ်များအတွက် နောက်ခံကားအဖြစ် ပင်လယ်ပြင်ကို သူထပ်မံရွေးချယ်လိုက်သည်။ “ကျွန်ုပ်သည် နိုင်ငံရပ်ခြားခရီးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဘာတာမီရာ ဆိပ်ကမ်းမှ နေ၍ အာချီဖီလာဂါ ကျွန်းများဆီသို့ ရေကြောင်းခရီးကို ရွက်လွှင့်ခဲ့တော့သည်” ဟု ဝတ္ထုအစတွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုတွင် ထည့်သွင်းထားသည့် ရေကြောင်းခရီးမှာ မကောင်းဆိုးဝါးဝိညာဉ်နှင့်တူသော ထိုလူ၏ မရပ်မနား စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် ဇာတ်လမ်းပင်ဖြစ်သည်။

ရက်ပေါင်းများစွာ ရေကြောင်းခရီးလွှင့်ပြီးနောက် ထိုလူသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ထူးဆန်းသော တိမ်တစ်အုပ်ကို တွေ့ရသည်။ လေမှာ မီးကဲ့သို့ စတင်ပူလာပြီး နေရာအနှံ့ လေမတိုက်တော့ပေ။ ထိုအအေးဓာတ်ထဲတွင် မကောင်းဆိုးဝါးဖြစ်ရပ် တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပွားတော့မည်မှန်း သူခံစားမိလိုက်သည်။ မကြာမီ သင်္ဘောသည် လှုပ်ယမ်းလာပြီး ကြီးစွာသော လေထုနှင့် ရေလုံးကြီးများက သင်္ဘောကို ဖုံးအုပ်သွားသည်။ ပျက်စီးသွားသည့် သင်္ဘောကို မထိန်းနိုင်တော့ဘဲ သင်္ဘောမှာ အားကောင်းလှသော လေများ၏မောင်းနှင်ခြင်းကို ခံရလေသည်။ သင်္ဘောသည် ရိုင်းစိုင်းသော ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးရက်ကြာ မျောပါနေခဲ့သည်။ ထို့နောက် သမုဒ္ဒရာထွက်ပေါ်လာပြီး တောင်တန်းကြီးများအတွင်း ကျဆင်းသွားသည်။ အစပိုင်း၌ သင်္ဘောသည် ကောင်းကင်ရှိ ငှက်တစ်ကောင်ထက် ပိုမြင့်နေပြီး ထို့နောက် တဒင်္ဂအတွင်းမှာပင် လှုပ်ရှားမှုမရှိ အသံမရှိသည့် ရေထုငရဲသို့ ကျဆင်းသွားတော့သည်။

သင်္ဘောထိုးစိုက်ကျသွားသကဲ့သို့ပင် သူ့အဖော်ထံမှ အသံနက်ကြီးကို ကြားလိုက်ရသည်။ သူတို့အထက်တည့်တည့်၌ ဧရာမသင်္ဘောနက်ကြီးက လှိုင်းလုံးက ထိပ်ဖျား၌ စောင့်ဆိုင်းနေ၏။ ၎င်းသင်္ဘောနက်ကြီးက သူတို့က သင်္ဘောအပေါ်ဖီလိုက်ချိန်တွင် ၎င်း၏ရွက်တိုင်နှင့် ကြီးများအတွင်းသို့ သူပြုတ်ကျသွားကြောင်း တွေ့ရသည်။ သူသည် ယခုအခါတွင် ရှေးကျသော ကြောက်မက်ဖွယ် သင်္ဘောသားများပါလာသည့် မမြင်ရသော သတိ မပြုမိသော စိတ်ကို ခြောက်လှန့်ကိုယ်ထင်ပြသည့် သင်္ဘောကြီးထက်တွင် တစ်ကိုယ်တည်း ရောက်နေလေသည်။

ထို့နောက် သူသည် ကြမ်းကြုတ်သော ထိတ်လန့်ဖွယ်နေ့စဉ် အဖြစ် အပျက်များကို စတင်ရေးသားလေသည်။ “နောက်ဆုံးအခိုက်တွင် ကျွန်တော် သည် လက်ရေးစာမူကို ပုလင်းတစ်လုံးထဲထည့်၍ ပင်လယ်ထဲသို့ ပစ်ချရဦး မည်” ဟု ဆက်လက်ရေးသားခဲ့သည်။ ၎င်း “ပုလင်းထဲမှစာ” ဝတ္ထုသည် သတင်းစာတိုက်သို့ အဂ္ဂါပေးပို့ခဲ့သည့် ဝတ္ထုများထဲတွင် တစ်ပုဒ်အပါအဝင်ဖြစ် သည်။ သူသည် ကဗျာပြိုင်ပွဲတွင်လည်း ဝင်နွဲ့၍ ဆုငွေ ၂၅ ဒေါ်လာရယူရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး သကာလ ‘ဇာတ်ရုံကြီး’ ကဗျာကို ပေးပို့ခဲ့၏။

စောင့်စားရသော နေ့များကား စိုးရွံ့သံသယဖြစ်ချိန်များဖြင့် ပြည့် နက်နေခဲ့သည်။ သူအဖို့ ဘယ်တုန်းက မှတ်မကောင်းခဲ့ပေ။ သူဝတ္ထုများမှာ အခြားအမေရိကန် စာရေးဆရာများထက် ကောင်းမွန်ကြောင်း သိထားသော် ငြားလည်း အတိတ်ကာလမှ ရက်ရက်စက်စက် ရှုံးနိမ့်မှုတို့ကြောင့် မျှော်လင့်ရန် သိပ်မဖြစ်ပေ။ သို့သော်လည်း အဒေါ်မာရီယာ၏ ယုံကြည်မှုနှင့် မျှော်လင့်ချက် တို့က သူ့ကိုအားတက်စေခဲ့သကဲ့သို့ ၁၁ နှစ်အရွယ်ညီမငယ် ဗာဂျီးနီးယား၏ လန်းဆန်း၍ လှပသော မျက်လုံးများက သူ့ကြေကွဲမှုများအား မေ့ပျောက်စေခဲ့ သည်။

၁၈၃၃ အောက်တိုဘာ ၁၂ ရက်တွင် “ဧည့်သည်” သတင်းစာက ဆုရသူများအား ကြေငြာသည်။ ဧည့်သည်တွင် အကဲဖြတ်လူကြီး သုံးဦးဖြစ် သည့် ဂျွန်ပီကနေဒီ၊ ဂျေအိပ်ချ်ဘီ လက်ထရတ် နှင့် ဂျေအိပ်ချ်မေလာတို့၏ အကဲဖြတ်စာကို ဖော်ပြထားသည်။ အကဲဖြတ်လူကြီးများက ဆုရနိုင်မည့် စာ ရေးသူတိုင်းအား ကောင်းစွာ ချီးမွမ်းထားသည်။ ၎င်းတို့သည် အဆင့်အတန်း မြင့်မားလှသော ဝတ္ထုများစွာ ရေးသားပေးပို့ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပိုး၏ဇာတ် လမ်းများမှ ခွန်အားနှင့် အလှတို့ကြောင့် သူ၏လက်ရွေးစင်ဝတ္ထုများထဲမှ တစ် ပုဒ်ကို ရွေးချယ်ရန် သူတို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် “ပုလင်းထဲမှစာ” ဆိုသည့် ဝတ္ထုအား ဆုချီးမြှင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြ သည်။

အဂ္ဂါအား ဒေါ်လာငါးဆယ် ဆုချီးမြှင့်ခံရလေပြီ။ ဆုရဝတ္ထု၏ နောက်တွင် အကဲဖြတ်လူကြီးများက ချီးမွမ်းစာကို ဖော်ပြထားသည်။ “ကျွန်ုပ် တို့ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း အကဲဖြတ်ရွေးချယ်ခဲ့ရသော ဤဆုရဝတ္ထုသည် စာရေးသူ ပေးပို့ခဲ့သည့် ဝတ္ထုခြောက်ပုဒ်ထဲတွင် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည်” ဟု အကဲဖြတ် လူကြီးများက ရေးသားခဲ့သည်။ ၎င်းလက်ရာအား စာအုပ်ထုတ်ရန် သူတို့က တိုက်တွန်းကြသည်။ သူ့ဇာတ်လမ်းများမှာ အရိုင်းဆန်၍ အားအင်ပြည့်ပြီး ကဗျာဆန်သောအတွေးဆန်းများပါရှိကာ ထူးခြားမှုရှိသည်ဟု ဖော်ပြခံရသည်။

အဂ္ဂါ၏ “ဇာတ်ရုံကြီး” ကဗျာမှာ ဆုမရှိခဲ့ပေ။ သို့သော်လည်း အကဲဖြတ်များက ၎င်းကို နှစ်သက်ပြီး ပုံနှိပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ ၁၈၃၃ အောက်တိုဘာ ၁၉ ရက်တွင် “ပုလင်းထဲမှစာ”အား ဧည့်သည်သတင်းစာတွင် ဖော်ပြခဲ့ကြပြီးနောက် တစ်ပတ်တွင် အဂ္ဂါ၏ကဗျာကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဧည့်သည်သတင်းစာက သူ့ဆုရကြောင်း ကြေငြာပြီး ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် အဂ္ဂါသည် အကဲဖြတ်လူကြီးများထံ သွားလည်ပတ်ခဲ့သည်။ အရေးပါသော ရှေ့နေစာရေးဆရာ ဂျွန်ပလက်တွန်ကနေဒီနှင့် သူတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ အဂ္ဂါတွင် ထူးခြားသော အရေးအသား စွမ်းရည်ရှိကြောင်း ကနေဒီက သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် စတင်ရင်းနှီးလာကြပြီး မကြာမီတွင် ကနေဒီက အဂ္ဂါအား နည်းလမ်းများစွာဖြင့် ကူညီလာသည်။

ထို့နောက် အဂ္ဂါသည် အကဲဖြတ်လူကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည့် ဂျေအိပ်ချ် လာထရတ်၏ ရုံးသို့ သွားပြန်သည်။ တစ်ကိုယ်လုံးနီးပါး အနက်ရောင် ဝတ်ဆင်ထားသည့် လူရွယ်ကို လာထရတ်ကစားပွဲမှ နေ၍ သတိပြုမိသည်။

ထူးခြားသော ဝတ်စုံနက်ဝတ်လူငယ်က ပျော့ပျောင်းစွာ မိတ်ဆက်လာ၏။

“ကျွန်တော် အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုးပါ ခင်ဗျာ၊ ဆုရဝတ္ထုရေးတဲ့ သူပါ။ လူကြီး မင်းကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ခင်ဗျာ”

လာထရတ်က ကျေးဇူးတင်မှုကို ပြုံး၍ လက်ခံပြီး အဂ္ဂါအား ထိုင်ရန် ပြောသည်။ သူသည် စူးစမ်းလေ့လာတတ်သူဖြစ်၍ အဂ္ဂါ၏အင်္ကျီ၊ ဦးထုပ်၊ ဖိနပ်၊ လက်အိတ်များမှာ ဟောင်းနေပြီဖြစ်သော်လည်း သန့်ရှင်းစွာ ဂရုစိုက်လျှော်ဖွတ်ထားကြောင်း သတိပြုမိ၏။

“တို့ကို သိပ်ကျေးဇူးမတင်သင့်ပါဘူးကွယ်၊ မင်းရဲ့ ဝတ္ထုက ဆုရဖို့ ထိုက်တန်ပါတယ်၊ မင်း ဝတ္ထုအားလုံးဟာ အခြားပြိုင်ပွဲဝင်သူတွေ အားလုံးထက် ကောင်းပါတယ်၊ အဲဒီမင်းဝတ္ထုတွေထဲကမှ အကောင်းဆုံးတစ်ပုဒ်ကို တို့များ ခက်ခက်ခဲခဲ ရွေးချယ်ခဲ့ရသကွယဲ့”

အဂ္ဂါမျက်နှာတွင် ကျေနပ်ဟန်ပေါ်လာသည်။ သူ့ဝတ္ထုများ၏ တန်ဖိုးကို အသိအမှတ်ပြုခံရရန် ကာလရှည်ကြာစောင့်ဆိုင်းခဲ့ရသော ဆန္ဒအား ပြည့်ဝချေပြီ။ သူ့ဝတ္ထုများအား အကဲဖြတ်သူများက မြင့်မြင့်မားမား တန်ဖိုးထားမှုကြောင့် အောင်မြင်ရန် မဝေးတော့ကြောင်း ယုံကြည်မိသည်။ လာထရတ်ကို ကျေးဇူးတင်မိပြန်သည်။

“အခု မောင်ရင် ဘာလက်ရာအသစ်များ ရေးနေပါသလဲ”
လာထရတ်က မေးလာသည်။

၆၆ □ ရန်နောင်ဦး

“ဟုတ်တဲ့ ခင်ဗျာ” အဂ္ဂါ၏ နှုတ်ခမ်းတွင် အပြုံးလေးပေါ်လာရင်း
“လဆီခရီးသွားတဲ့ အကြောင်းကို စရေးနေပါတယ်”

လာထရုတ်က အံ့ဩဟန်ပေါ်လာသည်။ “လဆီသွားတဲ့ ခရီးဟုတ်
စ၊ မောင်ရင့်ဟာ သိပ္ပံဝတ္ထုများလားကွယ်”

အဂ္ဂါ၏ အပြုံးက ကျယ်ပြန့်လာသည်။ “သိပ္ပံနဲ့ စိတ်ကူးယဉ် နှစ်
မျိုးစလုံးပါတယ်ခင်ဗျ၊ ပူဖောင်းတစ်လုံးနဲ့ လိုက်ပါရင်း ရိတာဒမ်အရောက်
ရုတ်တရက် ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ ဟန်ပါဖယ်ဆိုသူ အကြောင်းပါ”

လာထရုတ်ကား ရယ်လေ၏။ “မောင်ရင့် ပူဖောင်းကို ဘယ်လိုများ
ဖန်တီးထားပါသလဲကွယ်”

“ဝါထည်ကောင်းကောင်းနဲ့ လုပ်ထားတာပါ၊ ဒီအပေါ်မှာ သုံးရက်
ကြာဆေးခြယ်ရပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒီပူဖောင်းဟာ ပိုးထည်လို ခိုင်မာပြီး ပြန့်ကား
နိုင်စွမ်းနည်းမှာ သေချာပါတယ်” ဟု အဂ္ဂါက ရှင်းပြသည်။

“အဲဒီအထဲ ဘယ်လိုဓာတ်ငွေ့မျိုး ဖြည့်မလဲကွယ်” လာထရုတ်က
မေးပြန်သည်။ အဂ္ဂါက ရှင်မြူးစွာ ကြည့်လိုက်သည်။ “အရင်က မသုံးဖူးသေး
တဲ့ လျှို့ဝှက်ဓာတ်ငွေ့ တစ်မျိုးထည့်ပေးမှာပါ” ထို့နောက် ပူဖောင်း၏ အသေး
စိတ်အချက်အလက်များနှင့် ၎င်းကို အာကာသအတွင်း မည်သို့ ပျံသန်းစေမည့်
ပုံတို့ကို အဂ္ဂါက စိတ်အားထက်သန်စွာ ရှင်းပြသည်။ သူ၏သိပ္ပံပဟုသုတ
ရှိပုံကို လာထရုတ်မှာ အံ့ဩရသည်။ လဆီသွားသည့် ခရီး၏ အဆင့်တိုင်းကို
သူအစီအစဉ် ချထားပုံပေါ်သည်။ သူ၏လေးနက်သော လမ်းကြောင်းပျောက်
ဆုံးသွားမည့်အလား စကားပြောနေသည်။ သူ့စကားမှာ မြန်သထက်မြန်လာ
သည်။ လက်မောင်းများ လှုပ်ရှားလာပြီး ကြမ်းပြင်ကို ခြေနှင့်ဆောင့်မိသည်။
လာထရုတ်သည် စိတ်ကူးယဉ်အာကာသခရီးပေါ်တွင် သူနှင့်အတူ သယ်
ဆောင်ခံနေရသလို စိတ်ကူးယဉ်နေမိသည်။

အဂ္ဂါက ပူဖောင်းခရီး ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ချိန်တွင် သူ့မျက်နှာ
မှာ ပန်းရောင်လွှမ်းနေပြီး သူ့အသံမှာ ကျယ်လောင်နေသည်။ ထို့နောက် ရုတ်
တရက် စကားရပ်ပြီး ရယ်လိုက်သည်။

“ခွင့်လွှတ်ပါခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော် သိပ်စိတ်လှုပ်ရှားသွားမိတယ်”

“ကိစ္စမရှိပါဘူးကွယ်၊ လဆီသွားတဲ့ ပူဖောင်းခရီးကို နေ့စဉ်ကြုံရတာ
မဟုတ်ဘူးကွယ်၊ မောင်ရင့်နဲ့အတူ ခရီးသွားရတာ ကျုပ်ပျော်ပါတယ်”
လာထရုတ်က ဆိုသည်။

ထိုဆုံစည်းမှုကို လာထရုတ် ဘယ်ခါမှမမေ့ပါ။ သူက ပိုးအား
အလယ်အလတ်အရွယ်ရှိပြီး လူဗလံလေး မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ရုပ်သွင်ချောမွေ့ပြီး အရပ်အမောင်းပြေပြစ်သည်။ သူ့အဝတ်အစားများမှာ
ဟောင်းနွမ်းနေသော်လည်း သူ့အတွက်တော့ အရေးကြီးပုံမရ။

စကားပြောနေချိန်မှအပ သူ့မျက်နှာတွင် ပြင်းထန်၍ ကြေကွဲသော
စိတ်ခံစားမှု အမူအရာကို တွေ့ရကြောင်း လာထရတ် အမှတ်ရနေမိသည်။
ထိုမျက်နှာမှာ စိတ်လှုပ်ရှား၍ အသက်ဝင်လာခဲ့သည်။

ထိုကာလအတွင်း အဂ္ဂါသည် ဘယ်လ်တီးမိုးရှိ စာပေအုပ်စုမှ အဖွဲ့
ဝင်မျိုးစုံနှင့် ဆုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ကလမ်းမိသားစုသည် ယခုအခါ အမ်မီတီလမ်းရှိ
အဆောက်အဦငယ်လေးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ ထိုနေရာမှာ ယခင်ကထက်
အနေပိုကျယ်လာသည်။ သို့သော် အဂ္ဂါမှာ စာရေးနေဆဲဖြစ်ပြီး ဇာတ်လမ်း
၁၁ ပုဒ်ကို အချောသတ်ခဲ့သည်။ မကြာမီ ၎င်းဝတ္ထုများအား ထုတ်ဝေသူများ
ဖြစ်သည့် ကာရေး၊ လီးနှင့် ဖီလာဒဲဖီးယားမှ ကာရေးတို့ထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။
သို့သော် ၎င်းတို့အား ထုတ်ဝေရန် စိတ်မဝင်စားခဲ့ကြချေ။

ဧည့်သည်မှ ဆုရရှိခြင်းကား စာပေလောကအတွင်း အောင်မြင်မှုရရန်
လှေကားတစ်ထပ်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ အဂ္ဂါအဖို့ စာရေးခြင်းဖြင့် ရသည့်ငွေ
ကြေးပမာဏမှာ နည်းပါးဆဲပင်ဖြစ်ပြီး နှစ်သစ်ကာလရောက်လာတိုင်း ကလမ်း
မိသားစု၏ ပျော်ရွှင်မှုကင်းမဲ့၍ ငတ်ပြတ်စွာ ရပ်တည်နေရခြင်းကား ပြောင်းလဲ
မသွားခဲ့ပေ။ ၁၈၃၄ နှစ်အစပိုင်းတွင် အဂ္ဂါသည် ပူပန်စရာကပ်စွာသစ်တစ်ရပ်ကို
တွေ့ရှိပြန်သည်။ ဂျွန်အယ်လင်၏ ကျန်းမာရေးမှာ လျင်မြန်စွာ ကျဆင်းနေ
ကြောင်း သူ့ကြားသိရသည်။

ထိုသတင်းက အဂ္ဂါအား တုန်လှုပ်စေပြီး သူ့မွေးစားဖခင်ထံ မကြေ
ငြာဘဲ ချက်ချင်းသွားရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သူ၏တစ်ဦးတည်းသော
ဖခင်အတွက် အမှန်တကယ် စိတ်ပူရုံမျှမကသေးဘဲ ၎င်းထံတွင် သူ့အတွက်
ကြင်နာမှုအနည်းငယ် ကျန်ရှိဆဲဟု မျှော်လင့်၍လည်း ဖြစ်သည်။ အကယ်၍
သူတို့ ပြန်ရင်းနှီးသွားကြပါက မစ္စတာအယ်လင်သည် အဂ္ဂါအတွက် ငွေအချို့
ထားခဲ့ပေလိမ့်မည်။

၁၈၃၄ မတ်လတွင် အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်ရှိ အိမ်ဟောင်းသို့ ရောက်ခဲ့
သည်။ တံခါးဝတွင် စောင့်ဆိုင်းရင်း အတိတ်နှစ်များမှ နာကျင်မှုအားလုံးက
သူ့စိတ်ထဲပြည့်နှက်နေသည်။ သူချစ်သည့် မွေးစားအမေ ဖရန်ဆက်အယ်လင်
ကို တွေးနေမိသည်။

သူမသည် သူ့အား ဖခင်၏ ဒေါသအောက်မှ အစဉ်ကာကွယ်လှေ့ရှိပုံ
ကို သတိရနေမိသည်။ ယခုမူ အိမ်ထဲဝင်လျှင် ဒုတိယမစ္စက်အယ်လင် တစ်
ယောက်ကို သူတွေ့ရတော့မည်။

၆၈ □ ရန်နောင်ဦး

ခြေသံများကို ကြားလိုက်ရပြီး တံခါးပွင့်သွားသည်။ ၃၅ နှစ်အရွယ် မိန်းမလှတစ်ယောက်သည် တံခါးပေါက်တွင် ရပ်နေသည်။

“ဘာလဲ” ဟု သူမက မေးခွန်းထုတ်သည်။

သူက သူမ၏ နောက်ဘက်ရှိ အိမ်တွင်းသို့ ကြည့်လိုက်သည်။

“မစ္စတာ အယ်လင်ကို လာကြည့်တာပါ” သူက အမြန်ဖြေလိုက်သည်။

“သူဘယ်သူနဲ့မှ တွေ့လို့မရတော့ဘူး” သူမက ပြောသည်။

“သူ သိပ်နေမကောင်းဖြစ်နေပြီ၊ ဆရာဝန်တွေက ဧည့်သည်တွေနဲ့ တွေ့ခွင့်ပြုမှာ မဟုတ်ဘူး” သူမက ဤလူငယ် မည်သူဖြစ်နိုင်သည်ကို စပ်စု၍ အံ့ဩစွာ ကြည့်နေသည်။ သူက သူမအဖြေကို မကြားသကဲ့သို့ လုပ်နေသည်။

“ကျွန်တော် သူ့ကိုတွေ့မှ ဖြစ်မယ်” သူက ပြောသည်။ ထို့နောက် သူမကို ဘေးသို့ တွန်း၍အိမ်ထဲသို့ ဝင်သွားပြီး လှေကားဆီသို့ လျင်မြန်စွာ လျှောက်လှမ်းသွားသည်။

“ရပ်စမ်း၊ မင်း မသွားရဘူး” သူမက လှမ်းအော်သည်။

အဂ္ဂါက ကောင်းစွာ မှတ်မိနေသော အခန်းဆီသို့ လှေကားမှ အမြန် တက်သွားခဲ့သည်။ တံခါးကား ပွင့်လျက်ပင်၊ တံခါးဝတွင် ရပ်ရင်း ကုလားထိုင် တွင် ထိုင်နေသည့် လူအိုကြီးအား ငေးနေမိသည်။ သူ့ဖခင်၏ မျက်နှာရှည် ရှည်တွင် နာကြင်မှုအရေးကြောင်းများ ပေါ်နေသည်ကို သတိထားမိပြီး ၎င်း၏ ခြေထောက်များ ယောင်ကိုင်းနေသည်ကို ကြည့်၍ ကရုဏာသက်မိသည်။

“အဖေ” ဟု ခေါ်လိုက်သည်။ ၎င်းက ရှေ့သို့ ရွှေ့၍လက်မြောက် လိုက်သည်။ မစ္စတာအယ်လင်မှ သူဘယ်ခါမှ ထပ်တွေ့ဖို့ မျှော်လင့်မထား သည့် သားဖြစ်သူအား မျက်လုံးပြူး၍ တအံ့တဩကြည့်လိုက်သည်။ သူ့ မျက်လုံးများတွင် ကြင်နာမှုကား မတွေ့ရပေ။ ထိုအစား သူ့မျက်နှာမှာ ဒေါသ ဖြင့် နီရဲလာသည်။

“မင်း ဘာလာလုပ်တာလဲ” ဟု အော်လိုက်သည်။ “မင်းကို ငါမတွေ့ ချင်ဘူး၊ ထွက်သွားစမ်း” အယ်လင်က သူ့တုတ်ကို ယူ၍ အဂ္ဂါ၏ ခေါင်းကို လှမ်းပစ်လိုက်သည်။ “ငါ့နားမလာနဲ့” သူထပ်အော်ဟစ်သည်။ “မင်းလာရင် တော့”

အဂ္ဂါ၏ နောက်တွင် မစ္စတာအယ်လင်၏ အသံထွက်ပေါ်လာသည်။

“နင်ချက်ချင်း ထွက်သွားစမ်း၊ နင် သူ့ကို အခြေအနေဆိုးအောင် လုပ်နေတာလားဟဲ့၊ နင်ကို သူမတွေ့ချင်ဘူးလို့ ပြောနေတယ်နော်”

တဆတ်ဆတ်တုန်နေသော အဂ္ဂါသည် လှည့်ထွက်လာပြီး လှေ ကားမှ ဆင်းလာခဲ့သည်။ ထိုအိမ်မှ မည်သို့ထွက်ခဲ့သည်ကိုပင် သတိမရနိုင်

တော့ဘဲ လမ်းပေါ်ရောက်လာခဲ့သည်။ လေအေးများက သူ၏ပူလောင်နေသော အသားကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခတ်နေကြသည်။ သူ့အားကရုဏာနှင့် နားလည်မှု တို့ ပေးစွမ်းသည့် အဒေါ်မာရီယာနှင့် သူချစ်သော ညီမဝမ်းကွဲ ဗာဂျီးနီးယားတို့ ရှိရာ ဘယ်လ်တီမိုးသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ယခုတော့ အဂ္ဂါအဖို့ တစ်ခုသေချာ သွားပြီ။ ဂျွန်အယ်လင်အား သူဘယ်ခါမှ ပြန်တွေ့ရမည် မဟုတ်တော့ကြောင်း ကိုတည်း။

ဂျွန်အယ်လင်မှာ မတ်လ ၂၇ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ သူ့ဇနီး၊ ဒေါ်လေးနန်စီနှင့် အခြားမိသားစုဝင်များအတွက် ငွေများချန်ထားခဲ့သည်။ သို့သော် အဂ္ဂါအတွက်ကား တစ်ပြားတစ်ချပ်မှမပါချေ။ ၎င်း၏အနာဂတ်အား ပံ့ပိုး ပါမည်ဟူသော သဘောတူညီမှုဖြင့် အိမ်သို့ သူခေါ်လာခဲ့သည့် ကောင်လေး အား မေ့ဖို့ သူရွေးချယ်ခဲ့လေပြီ။ အယ်လင်၏ ဝမ်းနည်းဖွယ် အမှားကား အဂ္ဂါ၏ပါရမီကို အသိအမှတ်ပြုနိုင်စွမ်းမရှိခြင်းပင်။ သူသည် ၎င်း၏ပါရမီကို နားမလည်ဘဲ နေထိုင်၍ သေဆုံးသွားခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင် အံ့ဩဖွယ်ဖန်တီးမှု စွမ်းရည်ဖြင့် မွေးဖွားခဲ့ပြီး နာကြင်မှုကို လျော့ပါးစေသည့် သူ့အစွမ်းကို အသိ အမှတ်မပြုခဲ့ပေ။

အိမ်မိတ်လင်းရှိ အိမ်လေးတွင်ကား ကလမ်းမိသားစုနှင့် အဂ္ဂါတို့၏ ရုန်းကန်မှုများမှာ ပြောင်းလဲရန် မျှော်လင့်ချက်မရှိသကဲ့သို့ ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေခဲ့သည်။ အဒေါ်မာရီယာ၏သား ဟင်နရီမှာ အခြားမြို့တွင် အလုပ်ရှာရန် သွားလေသည်။ အဂ္ဂါမှာ သူညီမဝမ်းကွဲ ဗာဂျီးနီးယားနှင့်သာ အချိန်ကုန်လွန် ခဲ့ရသည်။ သူမသည် သန့်စင်သော အသားအရေ၊ မျက်လုံးဝိုင်းကြီးများနှင့် တောက်ပသော ဆံပင်နက်များရှိသည့် လှပနူးညံ့သော မိန်းကလေးဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အတူတကွ နေထိုင်ရင်း လွန်စွာမှ ရင်းနှီးလာကြပြီး၊ မကြာမီပင် သူတို့အတွင်း၌ ခင်မင်မှုထက်ပိုသော တစ်စုံတစ်ရာက ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့သည်။ ဗာဂျီး နီးယားကား ၁၂ နှစ်သာရှိသေးသည်။ သို့သော် တောင်ပိုင်းတွင် အသက်ငယ် ငယ်နှင့် လက်ထပ်ကြသော ဓလေ့ရှိ၏။ ထိုကာလတွင် ဆယ့်သုံးလေးနှစ် အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ယောက် အိမ်ထောင်ပြုခြင်းကား မထူးဆန်းပေ။

သို့သော် ပြဿနာများကားရှိနေသည်။ ဗာဂျီးနီးယားမှ ညီမဝမ်းကွဲ တော်သည့် အပြင် ငယ်ရွယ်လှသေးသည်ဟု ဆိုကာ ဆွေမျိုးများကလည်း ဗာဂျီးနီးယားအား လက်မထပ်စေချင်ကြ။ ၎င်းတို့အနက်မှ သဘောမတူသူ တစ်ဦးကား နယ်လ်ဆင်ပိုးဖြစ်သည်။ ၎င်းက ဗာဂျီးနီးယားအား သူ့အိမ်ပို့ထား ရန် ကမ်းလှမ်းသည်။ သူ့အိမ်တွင် သူ့ဇနီးက ဗာဂျီးနီးယားအား စောင့်ရှောက်၍ ကောင်းစွာ ပညာသင်ကြားပေးမည်ဖြစ်သည်။

၁၈၃၄ တွင် ဧည့်သည်သတင်းစာ၌ ဆုရခဲ့ခြင်းအတွက် မျှော်လင့်ချက်အချို့ရှိလာရသည်။ သူ့မိတ်ဆွေ ဂျွန်ကနေဒီ၏ အကူအညီဖြင့် သူ့ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို “အတ္တလန်တိတ်လက်ဆောင်” မဂ္ဂဇင်းသို့ ၁၅ ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းခဲ့ရသည်။ သို့သော် ယခုအခါ လွန်စွာမှ ဆင်းရဲနေရာသော အဂ္ဂါသည် ၁၈၃၅ မတ်လ ၁၅ ရက်တွင် ကနေဒီအား ကျောင်းဆရာ အလုပ်ရရန် ကူညီပေးပါဟု စာလှမ်းရေး၍ အကူအညီတောင်းခဲ့သည်။

ကနေဒီက သူ့အိမ်သို့ ညစာလာစားရန် အဂ္ဂါအား လှိုက်လှဲစွာဖြင့် ဖိတ်ခေါ်ကြောင်း စာပြန်ရေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အဂ္ဂါတွင် ညစာစားပွဲတက်ရန် ဝတ်စုံကောင်းကောင်း မရှိပေ။ အဂ္ဂါက စိတ်ပျက်စွာဖြင့် ကနေဒီအား အမှန်အတိုင်း ရေးပြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ကနေဒီမှာ စိတ်ထိခိုက်သွားရှာသည်။ အဂ္ဂါ အလွန်ဆင်းရဲကြောင်း သူမစဉ်းစားမိခဲ့ပေ။ ထိုကြောင့် အဂ္ဂါအတွက် လုပ်နိုင်သမျှ အားလုံးကို စတင်လုပ်ဆောင်လေသည်။ သူ့အတွက် အဝတ်အစားများ ပို့ပေးပြီး မကြာခဏ ညစာဖိတ်ကျွေးသည်။ သို့သော် အဂ္ဂါ အလိုအပ်နေဆုံးမှာ ငွေကြေးမှန်း သူသိသည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂါ၏ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အား “တောင်ပိုင်းစာပေသံတော်ဆင့်” မဂ္ဂဇင်းသို့ ပို့ရန်ပြောပြီး မဂ္ဂဇင်းမန်နေဂျာထံ အဂ္ဂါအတွက် ထောက်ခံပေးခဲ့သည်။ အဂ္ဂါက သူ၏ “ဘာရန်နိုက်” အမည်ရှိ အထူးဆန်းဆုံး လျှို့ဝှက်သည်း ဖိုဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ပေးပို့ခဲ့ပြီး “သံတော်ဆင့်”က ၎င်းကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုထဲတွင် အဂ္ဂါသည် သေခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော စိတ်ကူးများကို ကွန့်မြူးပြခဲ့သည်။ မိန်းမပျိုတစ်ဦး၏ သေခြင်းမှာ ဆန်းပြားသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပွားပြီး ထိတ်လန့်ဖွယ် အဖြစ်အပျက်များ တစ်ပြိုင်တည်း ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဘာရန်နိုက်ဝတ္ထုတွင် သူဖန်တီးခဲ့သည့် ဇာတ်ကောင်သည် နောက်ပိုင်း ဝတ္ထုများအတွက် အရေးပါလာခဲ့သည်။ ထိုဇာတ်ကောင်မှာ စကားလုံး တစ်လုံး၊ အရိပ်တစ်ခု၊ ပန်းရနံ့တစ်ရွိုက်တို့မျှဖြင့် သူ့စိတ်ကို နာရီပေါင်းများစွာ ပြည့်စုံစေသည့် ရူးသွပ်မှုတစ်မျိုးဖြင့် စိတ္တဇဖြစ်နေသူဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါအတွက် အောင်မြင်မှုမှာ နှေးကွေးနေဆဲဖြစ်သော်လည်း ကနေဒီ၏ အကူအညီကြောင့် ယခုအခါ သံတော်ဆင့်အတွက် စတင်ရေးသားနေရပြီ ဖြစ်ပြီး စာမူအနည်းငယ်ရရှိနေလေပြီ။ သံတော်ဆင့်အား ထုတ်ဝေသူ ရစ်ချ်မွန် မြို့သား သောမတ်စ်ဝီလစ်ဂျွန်က အဂ္ဂါသည် အရေးအသားထူးခြားသော စာရေးဆရာဖြစ်ကြောင်း အလျင်အမြန် သတိထားလာမိသည်။ သူက အဂ္ဂါအား ရစ်ချ်မွန်သို့ လာ၍ သံတော်ဆင့်အတွက် အလုပ်ဝင်လုပ်ပေးနိုင်မည်လောဟု မေးလာသည်။ အဂ္ဂါက လက်ခံကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့သည်။

သို့သော် အဂ္ဂါအဘွား မစွက်ဒေးဗစ်ပိုးမှာ သေလုမျောပါးဖြစ်နေခဲ့ပြီ။ ဇူလိုင် ၄ ရက်တွင် အဘွားကွယ်လွန်သောအခါ သူတို့မိသားစု၏ ကြေကွဲမှုကား ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ အဘွားသည် သူတို့၏ရုန်းကန်မှုကို မျှဝေခံယူပြီး မိသားစုအား သူ့ရှိသလောက်လေးကို ရက်ရောစွာ ပေးကမ်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယခုအခါ သူ့အဒေါ် မာရီယာနှင့် ဗာဂျီးနီးယားတို့အတွက် လုံလောက်သော ဝင်ငွေရရှိရန် တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်းဖြင့် ကြိုးပမ်းရမည်မှန်းသူသဘောပေါက်လာသည်။

ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်သို့ သွားခဲ့ချိန်မှစ၍ ဘဝသည် အဂ္ဂါအတွက် ကြေကွဲမှုများနှင့် ရှုံးနိမ့်မှုများကို ဆက်ကာသယ်လာခဲ့လေသည်။ ယခင်ကမူ ဂျိမ်းစ်မြစ်၏ဒီရေအား ဆန့်ကျင်၍ ခြောက်မိုင်ခရီးကို ကူးခတ်အောင် နိုင်ခဲ့သည့် ကောင်လေးသည် အားကစား၌ ထူးချွန်သလို ထက်မြက်သော အနုပညာရှင်လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ပိုင်း နှစ်များသည်ကား နာကြင်ခက်ခဲလှပေသည်။

သူ့အခက်အခဲ ဆင်းရဲများထဲတွင် မွေးစားဖခင်က ကန်ထုတ်ခြင်း၊ ချစ်သော မိန်းမတစ်ယောက် သေဆုံးခြင်း၊ အယ်မီရာအားလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သူမုန်းသော စစ်သားဘဝကို အဓမ္မ လက်ခံလိုက်ရခြင်း၊ ဆင်းရဲငတ်မွတ်ခဲ့ခြင်းနှင့် စာပေဖန်တီးရာ၌ အောင်မြင်မှုမရခဲ့ခြင်းတို့ ပါဝင်ကြလေသည်။ ထိုစိတ်ထိခိုက်မှုများက သူ့ကျန်းမာရေးကို အကျိုးသက်ရောက်ခဲ့သည်။ သူသည် ၂၆ နှစ်သာရှိသေးသော်လည်း မကြာခဏနေမကောင်း ဖြစ်သည်။ ကလေးဘဝလွန်ကတည်းက သူ့နှလုံးမှာ အားမကောင်းတော့ပေ။ ထို့အပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်၍ အတိတ်က သူ့အား ဝမ်းနည်း၍ စိတ်ပျက်သော စရိုက်ရှိအောင် လုပ်ခဲ့ပြန်သည်။ သူသည် မိမိအား စိတ်ရောကိုယ်ပါ အားနည်းစေသည့် ကြေကွဲဖွယ်ကားလရည်ကြီးကို မကြာခဏ ခံစားခဲ့ရသည်။

အဂ္ဂါမှာ မကြာခဏ နာဖျားပြီး တစ်ကိုယ်တည်း ရွေးနေတတ်လာသည်။ သူ၏အရက်သောက်နိုင်စွမ်းကို လူများက အလွန်အံ့သြကြရသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးလည်း သုံးစွဲလာသည်။ သူ့ဇာတ်လမ်းများမှ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်ကမ္ဘာ ဆန်းပြားသော စိတ်ကူးနှင့် ထူးခြားသော စကားလုံး ရွေးချယ်မှုတို့မှာ ဘီနိုးမှန်းနေစဉ် ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ၏ ဟု ထင်မှတ်ရသည်။

၁၈၄၂ ဧပြီတွင် အဂ္ဂါသည် “မရဏထဲကအချစ်” အမည်ရှိ ဝတ္ထုကို ပုံနှိပ်သည်။ ထိုဝတ္ထုထဲမှ အဓိက ဇာတ်ကောင်၏ဘီနိုးသုံးစွဲပုံကို အဂ္ဂါက ရေးဖွဲ့ပြခဲ့သည်။ ထိုဇာတ်ကောင်သည် မူးယစ်ဆေးနှင့်ဆေးခြောက်ရှူပုံတို့ကို တူရက်တွင် သင်ယူခဲ့ကြောင်း၊ ဆေးရှူရာတွင် ဆေးခြောက်မည်မျှထည့်သုံးရမည်ဆိုသည်မှာ အနည်းငယ် အရေးကြီးကြောင်း သူရေးသားခဲ့သည်။ အများ

၇၂ □ ရန်နောင်ဦး

အားဖြင့် ဘိန်းနှင့်ဆေးခြောက်ကို တစ်ဝက်စီဖြည့်၍ သူရှုလေ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို အပြည့်ထည့်သုံးပါက ထူးခြားသော အာနိသင် သိပ်မရှိကြောင်း သူတွေ့ရသည်။ အခြားအချိန်များတွင် အနည်းငယ်မျှသာ ရှုရှိုက်လိုက်ချိန်၌ အလွန်ကြောက်လန့်ဖွယ်ရူးသွပ်မှု လက္ခဏာများ ပေါ်ပေါက်လာပြီး သူ့အား ရပ်တန့်စေခဲ့သည်။

သူ့ကျန်းမာရေး အလွန်ဆိုးရွားနေချိန်တွင် ကဗျာများ ဝတ္ထုများကို အရေအတွက်များပြားစွာ မည်သို့ ရေးနိုင်လေသနည်းဟု လူအများက အံ့ဩကြရသည်။ မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုက သူ့ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်ကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်ဟု ယူဆလာကြသည်။ ဘဝသက်တမ်းတိုတိုလေးအတွင်း အရက်နှင့် မူးယစ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲခဲ့သည့် ပြင်သစ်ကဗျာဆရာ “ချားလ်ဘော်ဒလ်” ကမူ အဂ္ဂါဝတ္ထုများတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ထူးဆန်းသော အတွေးများ၊ ဖန်တီးမှုများမှာ ဘိန်းအိပ်မက်များမှ တွေ့ကြုံပေါက်ဖွားလာသည်ဟု ယူဆကြောင်း ဖွင့်ဟခဲ့သည်။

သို့သော် အဂ္ဂါနှင့် ၁၈၃၉ ခုနှစ်ကတည်းက သိခဲ့ပြီး သူနှင့်အတူ ရံဖန်ရံခါ အချိန်ကုန်တတ်သည့် ဆရာဝန်သောမတ်ဒန်း အင်္ဂလိပ်ကမူ အဂ္ဂါသည် ဘိန်းသုံးစွဲသူမဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ အကယ်၍ သုံးစွဲသည်မှန်ပါက ဆရာဝန်လည်းဖြစ်၊ စူးစမ်းတတ်သူလည်း ဖြစ်သော ဒေါက်တာ အင်္ဂလိပ်အနေဖြင့် သိမည်မှာ အသေအချာပင်။

အဂ္ဂါမူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း ဟုတ်မဟုတ်၊ မည်သူမျှမရောက်ရှိဖူးသည့် သူ၏ထိတ်လန့်ဖွယ် မရဏလောကမှာ ပါရမီရှင်တစ်ဦး၏ စိတ်ကူးဖြင့်သာ ဖန်တီးတီထွင်ထားခြင်း ဟုတ်မဟုတ် မည်သူမျှ မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပေ။

၁၈၃၅ ခုနှစ် နွေရာသီအကုန်တွင် အဂ္ဂါသည် ဘယ်လ်တီးမိုးနှင့် တကွ အဒေါ်မာရီယာ၊ ဗာဂျီးနီးယားတို့ကို နှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။ သူသည် နာကြင့်ဖွယ်အမှတ်တရ ဖြစ်ရပ်များပြည့်နှက်နေသော ရစ်ချ်မွန်မြို့သို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ “တောင်ပိုင်းစာပေသံတော်ဆင့်” သတင်းစာတွင် သောမတ်ပိုက်အား ကူညီရန်ဖြစ်သည်။ သူ့အဒေါ်နှင့် ဗာဂျီးနီးယားတို့မှာ မကြာမီ သူ့ထံ ဆက်သွယ်ကြလိမ့်မည်။ ယခုမူ အပြောင်းအလဲတိုင်းက သူ့အား စာရေးဆရာအဖြစ် အမြင့်ဆုံးဘဝသို့ တဖြည်းဖြည်း ခေါ်ဆောင်သွားကြလေပြီဖြစ်သည်။

***

အခန်း (၈)
လက်ထပ်ခြင်း၊ စာပေဝေပန်ရေး
နှင့် သိပ္ပံနည်းကျအတွေး

ရစ်ချ်မွန်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အဂ္ဂါသည် သူ့ညီမ ရိုစလီနှင့် သူငယ်ချင်း ဂျက်တို့အား တွေ့ရန် မက်ကန်ဇီ မိသားစုအိမ်၌ ဦးစွာတည်း၏။ ယခုအခါ ၂၄ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော ရိုစလီသည် ချစ်စရာ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေလေပြီ။ သူ့အစ်ကိုအက်ဒီအား လေးစားကြည်ညိုသော်လည်း သူမ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ ကန့်သတ်ခံထားရသည်။

သံတော်ဆင့်သတင်းစာဌာနတွင် အဂ္ဂါအား သောမတ်ဂိုက်က ကြိုဆိုနေသည်။ သူက သတင်းစာစောင်ရေတိုးလာရေး ကြိုးပမ်းနေစဉ်အတွင်း အဂ္ဂါက စာပေအလုပ်လုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ထိုအချိန်က သတင်းစာမှာ စောင်ရေနုနစ်ရာသာရှိသေးသည်။

သူရသည်လစာမှာ နည်းသော်လည်း အဂ္ဂါမှာ ဂိုက်ထံတွင် လုပ်ရသည်ကို ဝမ်းမြောက်သည်။ ၁၈၃၅ မတ်လတွင် “ဘာရန်နိုက်” ကို သံတော်ဆင့်မှ ပုံနှိပ်ဖော်ပြပြီးနောက် ဧပြီတွင် “မိုရယ်လာ” မေတွင် “ချီးမြောက်ခြင်း” ဝတ္ထုတို့ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဇွန်လတွင် အစောပိုင်းရစ်ချ်မွန်တွင်နေစဉ်က အခန်းထဲမှနေ၍ ကြယ်များအား သူငေးမောရင်း စိတ်ကူးခဲ့သည့် ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ထွက်ပေါက်လာသည်။ “ဟန်ပါဖယ်နှင့် သူ၏လသို့ခရီး” ကို နှစ်ထောင်းအားရသော သံတော်ဆင့်စာဖတ်ပရိသတ်များမှာ ဖတ်ရှုရယ်မောကြပြီး တစ်ပြိုင်တည်းမှာပင် အဂ္ဂါ၏အကြောင်းပြချက်နှင့် သိပ္ပံဗဟုသုတတို့ကို မြတ်နိုးလာကြသည်။

၇၄ □ ရန်နောင်ဦး

အဂ္ဂါသည် ထိုမြို့တွင် အခန်းတစ်ခန်းရရှိသည်။ ရစ်ချ်မွန်တွင် သူ့ မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းများရှိသော်လည်း သူသည် မကြာမီပင် အထီးကျန် ဆန်လာသည်။ အကြောင်းကား အဒေါ်မာရီယာနှင့် သူချစ်သော ညီမဝမ်းကွဲ ဗာဂျီးနီးယားအား လွမ်းဆွတ်၍ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း တစ်နေ့တွင် သူ့အချစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခု မစွက်အေ ဘားရက်ရှယ်လ်တန်ဖြစ်နေသော အယ်မီရာကို တွေ့ရသည်။ အိမ်ကြီးတစ်အိမ် အတွင်းရှိ ပါတီပွဲကြီးတွင် အဂ္ဂါသည် လှေကားမှ တက်လာသည့် လူများအား မြင်နိုင်မည့် ထောင့်နား၌ ရပ်နေခဲ့သည်။ သူမသည်လည်း ဤပွဲသို့ လာမည်ဟု သူ့အသေအချာ ခံစားမိသည်။ မကြာမီပင် သူမသည် လှေကားကို တစ်ကိုယ် တည်း တက်လှမ်းလာသည်။ သူ့ငေးကြည့်နေမှန်းသိနေသကဲ့သို့ပင် သူမက လှည့်၍ ရှာဖွေလေသည်။ သူတို့ မျက်ဝန်းများဆုံတွေ့သောအခါ၌ နှစ်ဦးစလုံး လှုပ်ရှားမှုမဲ့ရပ်နေမိကြသည်။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ စကားတစ်ခွန်းမှ မဟနိုင်ဘဲ စိတ် လှုပ်ရှားနေမိသည်။

ထိုစဉ် အယ်မီရာ၏နောက်ဘက်တွင် သူ့ခင်ပွန်း ရုတ်တရက် ပေါ် ထွက်လာ၏။ ၎င်းက အခြေအနေကို ချက်ချင်း နားလည်သွားသည်။ ထို့ ကြောင့် စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် သူမအား အပေါ်အကျီဝတ်ပေးပြီး အိမ်အပြင်သို့ ဆွဲခေါ်သွားတော့သည်။

ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်တွင် အဂ္ဂါသည် သူ့အဒေါ်ထံသို့ ကြေကွဲဖွယ် စာရှည်တစ်စောင် ရေးခဲ့သည်။ “ဒီစာကို ရေးနေချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ မျက်ရည် တွေ ပိတ်ဖုံးနေရပါပြီ။ နောက်တစ်နာရီတောင် ကျွန်တော် ထပ်မနေချင်တော့ပါ” ဟု ရေးခဲ့သည်။ “သူ့လေး(ဗာဂျီးနီးယား)ကို ကျွန်တော့်အစား နမ်းပေးပါ။ အခါပေါင်းတစ်သန်း” ဟု စာကိုအဆုံးသတ်ထားသည်။ ဗာဂျီးနီးယားအား ရည်ညွှန်းသည့်စာကြောင်းအချို့တွင် သူက သူမအား “မင်းရဲ့အစ်ကို ဝမ်းကွဲ အက်ဒီရဲ့ အသည်းကိုမခွဲခင် သေချာစဉ်းစားပါဦး” ဟု မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ဖတ်မရနိုင်လောက်အောင် မညီညာသော ထိုလက်ရေးက သူ့အနေဖြင့် စိတ် ရောကိုယ်ပါ အခြေအနေဆိုးနေသည်ကို ပြသနေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူ့အနေ ဖြင့် အရက်ကို အချိန်ပြည့်သောက်သုံးနေခဲ့လိမ့်မည်။ ပြဿနာများ လွန်စွာ ကြီးထွားလာချိန်တွင် သူ့အရက်သောက်လေ့ရှိကြောင်း အတိတ်ဖြစ်ရပ်များက သက်သေခံနေသည်။

သူ့ ပုဂ္ဂလိကပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်မချင်း အဂ္ဂါအတွက် သံတော် ဆင့်သတင်းစာတွင် ဆက်လက်အလုပ်လုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ စက်တင်ဘာ တွင် ဘယ်လ်တီမိုးသို့ သူပြန်၏။ သို့သော် ထိုအချိန်တွင် ဗာဂျီးနီးယားနှင့်

လက်မထပ်ခဲ့ပေ။ သူက သောမတ်ဂိုက်ထံ စာရေးခဲ့ပြီး ဂိုက်၏ပြန်ကြားချက် တွင် အဂ္ဂိမှာ ယခုအခါ အရက်အနည်းငယ် ပို၍သောက်သုံးနေသည့်အတွက် သတင်းစာလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် ထိခိုက်ကြောင်း သတိပေးထားသည်။ အဂ္ဂိ အား မိမိကိုယ်မိမိ ကယ်တင်ချင်ပါက အရက်၏အစေအပါး ဖြစ်စေသော နေရာ များမှ ဖယ်ခွာရန် အကြံကောင်းပေးလေသည်။

ဂိုက်က အဂ္ဂိအား သူ၏အံ့ဩဖွယ် အစွမ်းအစများနှင့် ပတ်သက်၍ ချီးမွမ်းသည်။ သို့သော် အခြားသူများ လေးစားခံလိုသော လူတစ်ယောက် သည် မိမိကိုယ်မိမိလေးစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း သူက သတိပေးခဲ့သည်။ “မင်း ကိုယ်မင်း အရက်ပုလင်းတွေ၊ အရက်သောက်ဖော်တွေထံမှ ခွဲထွက်လိုက်စမ်း ပါ” ဟု ဂိုက်က တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

အကယ်၍ သံတော်ဆင့်အတွက် အဂ္ဂိအလုပ်ပြန်ဝင်မည်ဆိုပါက နောက်တစ်ကြိမ် အရက်ပြန်သောက်မည်ဆိုလျှင် သဘောတူညီမှုအားလုံး အဆုံးသတ်သွားစေမည်ဟု သူက ဖြည့်စွက်ပြောကြားသည်။ “နံနက်စာမစားမီ အရက်သောက်တဲ့လူဟာ ဘယ်တော့မှ စိတ်မချရဘူး။ အဲဒီလိုလူမျိုးဟာ လုပ်ငန်းခွင်နဲ့ ဘယ်တော့မှ ဆီလျော်မှာ မဟုတ်ဘူး။”

နောက်လများတွင် သူပြဿနာများရှင်းပြီးသည်နှင့် အရက်သောက် ခြင်းကို အဂ္ဂိရပ်နားနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၈၃၅ အောက်တိုဘာတွင် သူ့အဒေါ်နှင့် ဗာဂျီးနီးယားတို့အား ရစ်ချ်မွန်သို့ ခေါ်လာခဲ့ပြီး လလယ်တွင် သံတော်ဆင့်၌ အလုပ်ပြန်ဝင်၏။ မြို့တော်ပန်းခြံအနီးရှိ မစ္စက်ယာရင်တွန်း၏အိမ်တွင် အခန်း သုံးခန်းငှားရမ်းခဲ့သည်။

ယခုအခါ သူသည် ဝတ္ထုတို အတော်များများ စတင်ရေးသားလေ သည်။ သံတော်ဆင့်က သူ၏ “အရိပ်” အပါအဝင် ဝတ္ထုသစ်အချို့ကို ပုံနှိပ် ခဲ့သကဲ့သို့ “အသက်ရှုရပ်ခြင်း” ဝတ္ထုဟောင်းကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းနှစ်တွင် သူသည် စာပေဝေဖန်ရေးသမားအဖြစ် လူသိများလာသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူသည် စာစုဖတ်နိုင်ပြီး စာအရေးအသား အဆိုး အကောင်းကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူသည် ကိုယ်ပိုင် သုံးသပ်ချက်ကို ယုံကြည်စွာဖြင့် စာပေလက်ရာမစစ်မှန်မှုမှန်သမျှကို ငြင်းဆန်ရဲ သည့်သတ္တိဖြင့် သူ့ထင်မြင်ချက်များအား စတင်ရေးသားလေသည်။

သို့သော် သူသည် အလွန်မှန်ကန်သော ဝေဖန်သူဖြစ်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ၌ အခြားစာရေးဆရာများနှင့် သူတို့၏လက်ရာများအား ညှာတာမှု ကင်းမဲ့စွာ အပြစ်တင်ဝေဖန်လေ့ရှိသည်။ ဤသည်ကား သူ့ဒေါသအချို့ကို ကမ္ဘာကြီးထံ လွှတ်ပေးခြင်းလောဟု ထင်မှတ်ရသည်။ အခြားသော အချိန်များ

၇၆ □ ရန်နောင်ဦး

တွင် သူသည် လူအများသတိထားလောက်သည့် ထူးဆန်းသော ဘာသာ စကားကို အသုံးပြု၍ ရေးသားတတ်သေးသည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူသည် မိမိထင်မြင်ရာကို ရေးသားရန် လက်မတွန့်သောကြောင့်ပင်။ ယခုအခါ သူ့အမည်မှာ စာပေလောကတွင် ကောင်းကောင်းလူသိများနေလေပြီ။ သူ့တွင် မိတ်ဆွေများ ရန်သူများ တိုးပွား လာသည်။ သူ့ဝေဖန်ရေးက သံတော်ဆင့် သတင်းစာအား စောင်ရေ ၇၀၀ မှ ၃၅၀၀ အထိ တိုးမြှင့်လာစေခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ၏စာပေ ထုတ်လုပ်မှုသည် ထုထည်ကြီးမား၍ မျိုးပေါင်းစုံလင် လှသည်။ သူ၏စာအုပ် ၃၇ အုပ်၊ မဂ္ဂဇင်းဝေဖန်ရေးများ၊ ဝတ္ထုကိုးပုဒ်၊ ကဗျာ လေးပုဒ်နှင့် ပိုလီရန်းအမည်ရ အခန်းဆက်ဝတ္ထုတို့ကို သံတော်ဆင့်မှ ၁၈၃၅ တွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ၁၈၃၆ တွင် အဂ္ဂါသည် သံတော်ဆင့်အတွက် ဝေဖန် ရေး ၈၀ ကျော်၊ ကဗျာခြောက်ပုဒ်နှင့် ဝတ္ထုသုံးပုဒ်တို့ ရေးပေးခဲ့သည်။

စာရေးခြင်းဖြင့် အလုပ်များနေသော ထိုကာလအတွင်း ဗာဂျီးနီးယား နှင့် သူ့လက်ထပ်ခဲ့သည်။ သူမမှာ ၁၄ နှစ်ပင်မပြည့်သေး။ အဂ္ဂါအတွက်တော့ နူးညံ့၍ ကလေးဆန်သောသွင်ပြင်၊ လှပဖျော့တော့သော အသားအရေ၊ မြင့်မား သောနဖူးနှင့် တောက်ပသော မျက်လုံးများရှိသည့် ညီမဝမ်းကွဲ ဗာဂျီးနီးယားမှာ မိန်းမကြီးလုံးလုံး ဖြစ်နေလေပြီ။ သူ့လေးကို အဂ္ဂါ နက်နက်နဲနဲ ချစ်သည်။ သူမသည် သူငယ်စဉ်က “ဟယ်လင်သို့” ဟု ရေးဖွဲ့ အိပ်မက်ခဲ့သော ပြည့်ဝ သည့် အလှအတွက် အဖြေပင်ဖြစ်တော့သည်။ နူးညံ့မှု တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သူ့ဇနီး ၏ လွန်ကဲသော အရည်အချင်းသည် သူ့စရိုက်အတွင်းရှိ ကြေကွဲမှု၏ အစိတ် အပိုင်း ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကြေကွဲဖွယ် အခြေအနေများတွင် သူက သူမအား ဘဝ၏ကြေကွဲမှုနှင့် ဝေဒနာတို့၏ ဗဟိုအဖြစ် ရှုမြင်လေ၏။

သူ၏ ဘာရန်နိုက်ဝတ္ထုထဲမှ မိန်းကလေးမှာ အစပိုင်းတွင် လှပ၍ အစွမ်းထက်လှသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်ကား သေလုမျောပါးရောဂါ စွဲကပ်ခဲ့ သည်။ ဘာရန်နိုက်၏သွင်ပြင်မှာ ဗာဂျီးနီးယားနှင့် တူလေသည်။

အနာဂတ်တွင်ကား ဗာဂျီးနီးယားသည် သူ၏ “အီလီယိုနိုရာ” ဝတ္ထု ထဲတွင် ထပ်မံပါဝင်လာရပြန်သည်။ ထိုဝတ္ထုထဲတွင် သူက အီလီယိုနိုရာအား ငယ်စဉ်ကတည်းက ချစ်ခဲ့ရပြီး အဒေါ်ဖြစ်သူ၏သမီးအဖြစ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ “၎င်းအီလီယိုနိုရာကား သူ့ညီမဝမ်းကွဲဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ‘ရောင်စုံမြက်တောင် ကြား’ ဟုခေါ်သည့် သူတို့၏သီးသန့်ကမ္ဘာကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းတောင်ကြား ကား သူ၊ သူ့ညီမနှင့် သူ့မိခင်တို့သာ နေထိုင်ပြီး တောင်ကြားအပြင်ဘက်ရှိ ကမ္ဘာလောကကြီးအကြောင်း ဘာမှမသိသည့် ပြည့်စုံသောကမ္ဘာဖြစ်သည်။

ထပ်မံ၍ “လစ်ဂျီယာ” ဝတ္ထုထဲတွင် အရပ်မြင့်မြင့်မိန်းမပျို လစ်ဂျီယာ၏ ဖျော့တော့သော အသားအရေ တောက်ပသော ဆံပင်နက်၊ နဖူးမြင့်မြင့်တို့မှာ သူချစ်သော ဗာဂျီးနီးယားနှင့် တစ်ပုံတည်းပင် ဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါသည် မကြာမီပင် စာပေလောကသားများအတွင်း ဆွေးနွေးမှုကြီးစွာ ခံရသည့် သူ့လက်ရာများအား အရေးပါသော ထုတ်ဝေသူများက အတန်ငယ် စိတ်ဝင်စားကြောင်း သိရှိရသည်။ သူ့အကြီးဆုံး မျှော်မှန်းချက်ကား သူ့ဝတ္ထုတိုများအား တစ်အုပ်တည်းတွင် စုစည်း၍ ပုံနှိပ်ရန်ဖြစ်သည်။ “ဟပ်ပါးနှင့် ညီအစ်ကိုများ” တိုက်မှ ထုတ်ဝေသူများက သူ့လက်ရာများကို ဖတ်ကြည့်သည်။ သို့သော် ဖတ်ပြီး သူ့ထံပြန်ပေးပို့ခဲ့ကြသည်။ ဤဝတ္ထုများကို မည်သည့်စာဖတ်သူမှ ကြိုက်မည်မဟုတ်ဟု သူတို့ ယုံကြည်ကြသည်။ မျိုးစုံကွဲပြားနေသော ဇာတ်လမ်းများထက်စာလျှင် ဝတ္ထုလုံးချင်းတစ်ပုဒ်တည်းကို စာဖတ်သူများက ပိုကြိုက်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း သူတို့မှတ်ချက်ချကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဂ္ဂါ နောက်ထပ်ပေးပို့လာသည့် ဝတ္ထုတိုအသစ်မှာလည်း ချက်ချင်းပင် အပယ်ခံရသည်။

အဂ္ဂါ၏ အရေးအသားများမှာ လွန်စွာမှ ပညာတတ်ဆန်၍ လွန်စွာမှ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကာ လွန်စွာမှ စိတ်ကူးကောင်းမွန်ကြောင်း ထုတ်ဝေသူများက အရိပ်အမြွက်ပြောကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝတ္ထုမျိုးမှာ စာဖတ်ပရိသတ် အနည်းငယ်သာ နားလည်နှစ်ခြိုက်မည်ဖြစ်၏။ လူတိုင်း သဘောကျမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဟပ်ပါးနှင့် ညီအစ်ကိုများ စာအုပ်တိုက်က အဂ္ဂါ၏ ဝတ္ထုများအား ထုတ်ဝေမှု မပြုခြင်းက ပိုကောင်းမည်ဟု ထင်ကြသည်။

အစပိုင်း သံတော်ဆင့်တွင် စိတ်အားထက်သန် ရွှင်လန်းစွာ အလုပ်လုပ်နေစဉ် အဂ္ဂါသည် ထုတ်ဝေသူနှင့် စကားများလာရသည်။ ဝိုက်သည် သတင်းစာကို ထိန်းချုပ်နေပြီး အဂ္ဂါအား လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝပေးချေ။ ထို့အတွက် သူ့အနေဖြင့် အပြည့်အဝအပြစ်တင်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။ သူတို့ စကားများရခြင်းအကြောင်းရင်းများကား အဂ္ဂါအရက်သောက်ခြင်း၊ နေမကောင်း၍ အလုပ်မဆင်းနိုင်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည်။

၁၈၃၆ စက်တင်ဘာတွင် ဝိုက်က သူတို့ဆက်ဆံရေးအဆုံးသတ်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ အဂ္ဂါက ၁၈၃၇ ဇန်နဝါရီတွင် သံတော်ဆင့်အား ကျောခိုင်းခဲ့သည်။ ဇန်နဝါရီတွင် သံတော်ဆင့်၌ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၏ ပထမပိုင်း ပါလာသည်။ ထိုဝတ္ထုမှ အသေးစိတ်အချက်အလက်များမှာ ဂျိမ်းမြစ်မှ အတွေ့အကြုံနှင့် အင်္ဂလန်သွားရေကြောင်း ခရီးတို့ကို သူ့စိတ်ထဲတွင် သိမ်းထား၍ ပြန်လည်ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကြောက်မက်ဖွယ်ထကြွမှုတစ်ခုနှင့် ဂရမ်းပင်

၇၈ □ ရန်နောင်ဦး

အမည်ရ အမေရိကန်သင်္ဘောပေါ်မှ သွေးစွန်းသော လူသတ်သမားများ အကြောင်း ပါဝင်သည့် “အာသာဂေါဒွန်ပျဉ်၏ ဇာတ်ကြောင်း” ဝတ္ထုမှာ အဂ္ဂါ ကြီးပမ်းခဲ့သည့် အရှည်ဆုံးဝတ္ထု ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုဒုတိယပိုင်းကို အဂ္ဂါ သတင်းစာမှ နုတ်ထွက်ပြီးနောက် ဖေဖော်ဝါရီတွင် သံတော်ဆင့်၌ ဆက်လက်ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိုလ၌ပင် အဂ္ဂါသည် သူ့အဒေါ်၊ ဗာဂျီးနီးယားတို့နှင့်အတူ နယူးယောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် အချိန်တိုအတွင်း အရေးပါသော အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့သည်။ ဟပ်ပါးနှင့် ညီအစ်ကိုများတိုက်မှ အဂ္ဂါအား ဝတ္ထုရှည်ရေးရန် အားပေးပြီး “အာသာဂေါဒွန်ပျဉ်၏ ဇာတ်ကြောင်း” ကို ထုတ်ဝေရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။ အဂ္ဂါကား နယူးယောက်တွင် အစကောင်းခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းတွင် ကြာကြာမနေလိုက်ရပေ။ ၁၈၃၈ နွေရာသီတွင် လူရှုပ်ထွေး၍ ဖွံဖြိုးသော ဖီလာဒဲဖီးယားမြို့သို့ သူပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။ သူ့လမ်းကြောင်းတွင် ရက်စက်သော အခက်အခဲများက အစွမ်းရှိ နံရံတစ်ခုပမာ အစဉ်ကာရံထားသည့် ဘဝတွင် သူနေထိုင်ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ ယခု ထိုနံရံသည် သူ့ ဧရာမ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် ပြိုလဲရချေတော့မည်။ အောင်မြင်မှုကို သူကိုင်ဆုပ်မိလေပြီ။

***

၁၈၄၀ အတွင် အဂ္ဂါသည် လူကြီးလူကောင်း မဂ္ဂဇင်းအား အကောင်းဆုံးစာမဂ္ဂဇင်းအဖြစ် ဖန်တီးရန် ကြိုးပမ်းလေ၏။ သို့သော် သူနှင့် ဝိလျံဘာတွန်တို့ အကြားမှ ရင်းနှီးမှုကား ပြောင်းလဲသွားချေပြီ။ သူတို့ကြားတွင် သဘောကွဲလွဲမှု ငြင်းခုံမှုမျိုးစုံ ကြုံတွေ့လာရသည်။ ဘာတွန်သည် အဂ္ဂါအား အသိမပေးဘဲ သူ့မဂ္ဂဇင်းကို ရောင်းချရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ သူက အဂ္ဂါအား အလုပ်မလုပ်ဘဲ အရက်ချည်းသောက်နေသည်ဟု စွပ်စွဲ၏။

အဂ္ဂါက သူရင်းနှီးတန်ဖိုးထားသည့် ဘယ်လ်တီမိုးမှ မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာ ဂျိမ်းအိဗန်ထံ စာလှမ်းရေးခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ သူနှင့်အတူ ဧည့်သည် သတင်းစာတွင် လုပ်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုစာတွင် သူ့အရက်သမားမဟုတ် ကြောင်း သက်သေပြရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ဆရာဝန်လည်းဖြစ်၊ စာပေသမား လည်းဖြစ်သော ဒေါက်တာ ဆနောဂရက်ကပိုးသည် နေ့စဉ် အရက်သောက် သော အလေ့အထသာရှိပါက ယခုကဲ့သို့ စာကောင်းပေမွန်များ ရေးနိုင်မည် မဟုတ် ဟုယုံကြည်ကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။

ဘာတွန်အတွက် အလုပ်လုပ်နေစဉ်ကာလတွင် ရေမှလွဲ၍ မည်သည့် အရည်ကိုမှ လျှာပေါ်မတင်ခဲ့ပါဟု အဂ္ဂါက ဒေါက်တာ ဆနောဂရက်အား ပြောကြားခဲ့သည်။ ရစ်ချ်မွန်တွင် နေ့စဉ်အတွင်းနှင့် သံတော်ဆင့်သတင်းစာတွင် အလုပ်လုပ်စဉ် ကာလအတွင်းကမူ မကြာခဏ အရက်သောက်၍ နေမကောင်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ဟု သူ ဝန်ခံခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းမှာ လေးနှစ်မျှကြာခဲ့လေပြီဟု အဂ္ဂါက ရေးသားခဲ့သည်။ ယခုကား သူ့အဖို့ ရေကိုသာ သောက်ပါတော့သည် ဟု အသိပေးသည်။

သူ့စာမှာ မှန်ဖွယ်ရှိသည်။ အဂ္ဂါသည် သူ့ဘဝတစ်လျှောက်တွင် နေမကောင်း၍ ကြေကွဲနေသည့် အချိန်ပိုင်းများနှင့် မိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့သည့် အခါများတွင်သာ အရက်ကို သောက်သုံးလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

အဂ္ဂါ၏အစီအစဉ်တစ်ခုကြောင့်လည်း သူနှင့်ဘာတွန်တို့ သဘောကွဲ လွဲရပြန်သည်။ ထိုအစီအစဉ်ကား အဂ္ဂါက ကိုယ်ပိုင်စာမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထုတ်ဝေ၍ သူ့ကိုယ်တိုင်အပြည့်အဝကိုင်တွယ်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကား ရိုးသား၍ကြောက်ရွံ့ချင်းကင်းမဲ့သော ထင် မြင်ချက်များပေးရန် ဖြစ်သည်။ သည့်အပြင် ပြည့်စုံကောင်းမွန်သော သူ့မဂ္ဂဇင်း ၏ ရည်မှန်းချက်ကား ကွဲပြား၍ထူးခြားသော အရေးအသားများ တောင်းခံ ခြင်းဖြင့် စိတ်ကျေနပ်မှုပေးရန်ဖြစ်သည်။

ဤမဂ္ဂဇင်းတွင် ရူးကြောင်ကြောင်ဟာသများနှင့် စာညံများ လုံးဝသုံး မည်မဟုတ်။ နောက်ဆုံးတွင် သူ့မဂ္ဂဇင်းကို ၁၈၄၁ မတ်လတွင် ဦးဆုံးဖြန့်ချိ

မည်ဖြစ်ကြောင်း လူတိုင်းအား သူပြောပြခဲ့သည်။ သို့သော် လက်တွေ့ကိုင်တွယ် နိုင်စွမ်းမရှိခြင်းနှင့် အာရုံကြောထိခိုက်မှုတို့က သူ့အား ကြန့်ကြာစေခဲ့သည်။ လူကြီးလူကောင်း မဂ္ဂဇင်းမှ အလုပ်ကား အဆုံးသတ်လေပြီ။ အဂ္ဂါသည် ယခု အခါတွင် အခြားအလုပ်တစ်ခုရှာနေရသည်။ ကံကောင်းစွာပင် ဘာတွန့်က မဂ္ဂဇင်းအား ဂျော့ရက်စ် ဂရေဟမ် ဆိုသူထံ ရောင်းချလိုက်ရာ ပိုင်ရှင်သစ်က အဂ္ဂါအား ဆက်၍လုပ်စေချင်သည်။ ၁၈၄၁ ဧပြီတွင် အဂ္ဂါသည် အသစ်ဖြစ် သော ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်းအတွက် အလုပ်စတင်ရလေသည်။ သို့သော် သူ့အလုပ် မစရမီမှာပင် ဂရေဟမ်မှ အဂ္ဂါ၏ အထူးခြားဆုံးဝတ္ထုဖြစ်သည့် “လူအုပ်ရဲ့လူ” ဝတ္ထုကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကြီးကျယ်သော စာရေးဆရာဟူသည် လူထုအား အမြဲလေ့လာနေ သူဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါမှာ အသေးစိတ်လေးများကိုပင် အမြဲအမှတ်ရနေတတ်သူ ဖြစ်သည်။ သူ့ဝတ္ထုများထဲတွင် သူ့ကိုယ်သူ ဖြစ်ရပ်ဆန်းများ၏ ဗဟိုအဖြစ် ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူ့လေ့လာခဲ့သည့် အတွေးများဖြင့် ဇာတ်လမ်း ထဲမှ အဓိက ဇာတ်ကောင်ကို လှုပ်ရှားစေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း သူသည် ပင် သူ့စိတ်ထဲမှ ထိတ်လန့်မှု၊ မကောင်းမှုနှင့် ဆန္ဒဆန်းများကို ဖော်ပြနေသည့် အဓိကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေသည်။

“လူအုပ်ရဲ့လူ” ဝတ္ထုသည် အဂ္ဂါအား လေ့လာမှုအားကောင်းသူ ဖြစ်ကြောင်း ပြသနေပေသည်။ လန်ဒန်ရှိ ကော်ဖီဆိုင်ထဲတွင် ထိုင်ရင်း ဇာတ် လမ်းကို ပြောပြနေသူသည် တိတ်ဆိတ်သော်လည်း အရာရာတွင် သိလိုစိတ် ပြင်းပြသူ ဖြစ်သည်။ အစက သူသည် လူများအား အုပ်စုများအဖြစ် ကြည့်မြင် ခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီပင် အသေးစိတ်များကို သတိထားမိလာပြီး မျက်နှာ၊ အဝတ်အစား၊ လမ်းလျှောက်ပုံ၊ သွင်ပြင်တို့ ကြီးစွာကွဲပြားနေကြကြောင်း စိတ် ဝင်တစား လေ့လာမိလေတော့သည်။

မကြာမီဇာတ်လမ်းထဲမှ အရေးပါဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်ထွက်လာသည်။ ၎င်းမှာ အဖိုးအိုတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အဂ္ဂါက သူ့အား ချက်ချင်းပင် စိတ်ဝင်စား သွားသည်။ သူ့ကို စေ့စပ်သေချာစွာ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနေမိသည်။ ထိုအဘိုးကြီး သည် စိတ်စွမ်းအားကြီးမားကြောင်း ဆုံးဖြတ်မိသည်။ သူ့ပုံမှာ ရမ္မက်ကြီး သည်။ ဖမ်းစားနိုင်သည်။ ယုတ်မာသည်။ ရွှင်လန်းသည်။ ရက်စက်မှု၊ စိတ် ပျက်မှုတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ ဤအဘိုးကြီးတွင် ရိုင်းစိုင်း၍ စိတ်ဝင်စား ဖွယ်ဘဝဇာတ်ကြောင်း သေချာပေါက်ရှိရမည်။

အဂ္ဂါသည် ထိုအဘိုးကြီးနောက်လိုက်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြလာသည်။ သူ့အကြောင်း ပိုသိချင်လာသည်။ မိုးသည်းနေသည့်ကြားမှပင် အဘိုးကြီး

နောက် သူလိုက်သွားသည်။ ၎င်းမှာ လူအုပ်ကြား အမြဲနေထိုင်ဟန် ရှိ၏။ ယခုအခါနောက်ကျသွားပြီး လူများမှာ လမ်းပေါ်သို့ စတင်ထွက်ခွာနေလေပြီ။ ထိုလူကြီးက ဇာတ်ရုံကြီးတစ်ရုံသို့ သွားသည်။ ၎င်းမှ လူများထွက်ပေါ်လာကြသည်။ မကြာမီ အဘိုးကြီးက လူဆင်းရဲများ နေထိုင်သည့် မြို့၏အခြမ်းသို့ အမြန်ပြေးသွားလေသည်။ သူသည် ဆူညံ၍ အရက်မူးနေသော လူအုပ်ထဲတွင် သူ့ကိုယ်သူ ပျောက်ဆုံးရန် ကြိုးစားနေသည်။

အဂ္ဂါသည် သူ့နောက်သို့ တစ်ညလုံးနှင့် နောက်တစ်နေ့အထိ နောက်ယောင်ခံလိုက်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ ညနေခင်းအရောက်တွင် အဂ္ဂါမှာ အလွန် မောပန်းနေပြီဖြစ်သည်။ လှည့်လည်သူ၏ရှေ့မှ ရပ်၍ ၎င်း၏မျက်နှာကို ဝေးကြည့်လိုက်သည်။ အဘိုးအိုကား အဂ္ဂါကို သတိမထားမိပေ။ သို့သော် သူ့ဆက်လျှောက်သွားသည်။ ဤအဘိုးကြီးသည် ပြစ်မှုကြီးသည့် လူသားအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု အဂ္ဂါတွေးမိသည်။ “သူဟာ တစ်ယောက်တည်းနေဖို့ ငြင်းဆန်တယ်။ သူဟာ လူအုပ်ရဲ့လူပဲ” သူ့နောက်သို့ လိုက်ရန် မလိုတော့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူနှင့် သူ့အပြုအမူများအကြောင်း ထပ်မံရှာဖွေရန် မလိုတော့သောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ လူ့အပြုအမူများအား အသေးစိတ်မှတ်သားတတ်သည့် မျက်လုံးနှင့် အာရုံရှိသည့် “လူအုပ်ရဲ့လူ” အားလေ့လာသူထံမှ နေ၍ ကမ္ဘာအကြီးအကျယ်ဆုံးသော စုံထောက်ဝတ္ထုများ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ သဲလွန်စတိုင်းကို ခြေရာကောက်နိုင်၍ ကျွမ်းကျင်စွာ တွေးတောအသုံးပြုပြီး ရာဇဝတ်မှုကို ဖြေရှင်းသည့် စုံထောက်ကြီးတစ်ယောက်အကြောင်း မည်သူမှ မဖန်တီးဖူးကြသေးပေ။ ထိုစုံထောက်မှာ “စီဩဂတ်ဒူပင်” ဖြစ်ပြီး အဂ္ဂါ၏ “ရူမော့လူသတ်သမားများ” ဝတ္ထုမှ ဇာတ်လိုက်ကျော်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဝတ္ထုပထမပိုင်းမှာ ၁၈၄၁ ဧပြီတွင် ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် အဂ္ဂါ၏ အံ့ဩဖွယ် အရည်အသွေးမှာ ကွဲပြားသောနည်းလမ်းနှစ်ခုဖြင့် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ တစ်ခုမှာ လျှို့ဝှက်သည်းဖို့ (သို့) လူသတ်မှုဖြစ်ရပ်မှန်များ ဖြစ်ကြ၍ တစ်ခုမှာ ကား လူ့စိတ်၊ ရက်စက်မှုနှင့် မရဏတို့၏ တကယ်မဟုတ်သော ကမ္ဘာအတွင်းမှ ဇာတ်လမ်းများ ဖြစ်ပေတော့သည်။

***

အခန်း (၁၀)
စုံထောက်ဝတ္ထု

ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်း၏ အယ်ဒီတာမဖြစ်မီတွင် အဂ္ဂါသည် စာရေးဟန် တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ အလွယ်တကူ ကူးပြောင်းနိုင်ကြောင်း ပြသခဲ့သည်။ သူ့လက် ရာပေါင်းစုံကား အံ့ဩဖွယ်ပင်။ ကဗျာများ၊ ဝေဖန်စာများ၊ အက်ဆေးများနှင့် ဝတ္ထုများ စသဖြင့်၊ ယခုအခါ ၁၈၄၁ မှ ၁၈၄၃ နှစ်များအတွင်း စုံထောက်ဝတ္ထု များကို သူရေးသားနေခဲ့သည်။

ဤသို့ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ် လူသတ်မှုများအကြောင်း ရေးဖွဲ့ရာ၌ စုံထောက်ကျော် စီဩဂတ်ဒူပင်၏ သိပ္ပံနည်းကျ ထောက်လှမ်းမှုကို ရေးဖွဲ့နိုင် အောင် သူလေ့လာခဲ့ရသည်။

“ရက်စက်တဲ့ လူသတ်မှုတွေ” ဟု ညနေပိုင်းသတင်းစာက သတင်း ထူးများကို ကြေငြာလိုက်သည်။

ပါရီမြို့တစ်နေရာတွင် နံနက်သုံးနာရီခန့်၌ လူအများမှာ ကြမ်းကြုတ် သော အော်သံကြီးများကြောင့် အိပ်ရာမှ နိုးလာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအော်သံအား ရုမ္မန်ရုပ်ရှိ အဆောက်အဦးတစ်ခုမှ ပေါ်ထွက်လာသည်ဟု မှတ်ထင်ကြသည်။ ထိုအဆောက်အဦးကို မစွက်အယ်လင်အက်စပန်နေးနှင့် သူ့သမီးကင်ဗီလီ အယ်လ်အက်စပန်နေးတို့က သိမ်းပိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအဆောက်အဦးထဲတွင် ကြမ်းတမ်းစွာ မွေနှောကံခဲ့သည်ကို ရဲသားက တွေ့ရသည်။ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် သွေးစွန်းနေသော ဓားတစ်လက်ရှိ သည်။ မီးလောင်ရာ အနီးတွင် မီးခိုးရောင် လူ့ဆံပင်တစ်စုကို တွေ့ရသည်။

၈၆ □ ရန်နောင်ဦး

ဆံပင်များတွင် သွေးစွန်းနေပြီး တစ်ယောက်ယောက်၏ ဦးခေါင်းထက်မှ ဆွဲ နှုတ်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။

မစ္စက်အယ်လင် အက်စပန်နေးမှာ ပျောက်ကွယ်နေရသည်။ သို့သော် သေဆုံးနေသည့် သူ့သမီး၏ ကိုယ်ထည်ကို တွေ့ရသည်။ ခေါင်းကို အောက်တွင် ချိတ်ဆွဲထားသည်။ မျက်နှာမှာ အရိုက်ခံခဲ့ရပြီး လည်ပင်းတွင် လက်ချောင်းရာများတွေ့ရသည်။

ရက်စက်မှုအပေါင်း သရဖူဆောင်းလေပြီ။ အိမ်၏ နေရာတိုင်းတွင် ဘာတစ်ခုမှ စုံစမ်းတွေ့ရှိခြင်းမရှိ။ ရဲသားက အဆောက်အဦးနောက်ဘက်ရှိ ဥယျာဉ်ဘေးထဲသို့ သွားရှာသည်။ ထိုနေရာတွင် မိန်းမကြီး၏ ခန္ဓာကိုယ်လဲ လျောင်းနေပြီး သူမလည်ပင်းမှာ တိတိပြတ်နေသည်။ သူမအား ထူလိုက်သော အခါ ခေါင်းမှာပြုတ်ကျသွားရသည်။

ဒူပင်နှင့် သူ့အဖော်သည် အော်သံနက်ကြီးကြားခဲ့ရသူ၏ သက်သေခံချက်နှင့် အလောင်းအား စစ်ဆေးသည့် ဆရာဝန်၏ သက်သေခံချက်တို့ ပါဝင်သော နောက်တစ်နေ့သတင်းစာကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ဖတ်နေကြသည်။ သူတို့ကြားခဲ့သော အော်သံမှာ ထိုအဆောက်အဦးထဲမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ဘာသာကွဲစကားဖြင့် ဒေါသထွက်နေသော အသံများ ကြားရကြောင်းလည်း လူအများက သဘောတူကြလေသည်။

အဂ္ဂါက လူသတ်သမားကို ဒူပင် ရှာဖွေနိုင်မည့် သဲလွန်စမရှိကြောင်း ရေးပြခဲ့သည်။ သို့သော် ဒူပင်အဖို့ မျှော်လင့်ချက် မကုန်ခမ်းသေးပါ။ သူသည် ပါရီရဲအဖွဲ့၏ နည်းစနစ်များနှင့် ၎င်းတို့ ရဲမှူးကြီး၏ အသိဉာဏ်တို့အား လေးစားခြင်း မရှိပါချေ။

ဒူပင်နှင့်သူ့အဖော်သည် ရုမ္မန်ရပ်မှ မစ္စက်အက်စပန်နေး၏ အမှုဖြစ်ရာ အိမ်သို့ သွားကြသည်။ အားလုံးကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးနောက် ဒူပင်က သူ့အဖော်အား ဤအမှုတွင် ထူးဆန်းမှု တစ်စုံတစ်ရာ တွေ့သလောဟု မေး၏။ သူ့အဖော်ကား နားလည်ရခက်နေသည်။ သို့သော် ဒူပင်က ဤအမှု၏ ထူးခြားသော ပြဿနာကို လွယ်ကူစွာ ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ အသံများမှာ စကားများရာမှ ကြားခြင်းဖြစ်သည်။ အသတ်ခံရသော မိန်းမမှလွဲ၍ အဆောက်အဦးထဲတွင် မည်သူ့ကိုမှ မတွေ့ရှိသေးပေ။ မမြင်လိုက်ရဘဲ ပြန်ထွက်ခွာရန် လမ်းမရှိပေ။ “ဘာဖြစ်ခဲ့သလဲလို့ မမေးသင့်ဘူးဗျ၊ ဒီမတိုင်ခင်က ဘာမဖြစ်ခဲ့ဘူးလဲလို့သာ မေးထိုက်ပေတယ်” ဟု ဒူပင်က ပြောခဲ့သည်။

ဒူပင်က သဲလွန်စများကို ဂရုတစိုက် စစ်ဆေးလေ့လာသည်။ သူ၏ပါးနပ်သော စိတ်ဖြင့် အဖြေကို ရှာတွေ့လေသည်။ ကြားခဲ့ကြရသော ထူး

ဆန်းသည်အသံ၊ မိန်းကလေး၏ ခန္ဓာကိုယ်အားဆွဲရန် လိုအပ်သော အင်အား၊ လူဆံပင်ထူထူကို ဆွဲနှုတ်နိုင်ရန် အားကောင်းမှုနှင့် အမျိုးသမီး၏ လက်ချောင်းများအတွင်းမှ ဆံပင်မွှေးများစသည့် အချက်တို့က ၎င်းတရားခံမှာ လူမဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ လည်ချောင်းမှ ဒဏ်ရာများကလည်း လူသားလက်ချောင်းများ မဟုတ်ကြောင်းပြသနေသည်။

ဒုပင်က ထိုရာဇဝတ်မှုအား ယထာဘူတကျကျ အတွေးဖြင့် ဖြေရှင်းပေးခဲ့သည်။ လူသတ်သမားမှာ လူမဟုတ်ပေ။ တိရစ္ဆာန်ရိုင်းတစ်ကောင်၊ ကြီးမား၍ အားကောင်းပြီး လူနှင့်တူသော လူဝံတစ်ကောင်။

ထပ်မံ၍ ထိုသတ္တဝါ၏ပိုင်ရှင်ကို ဒုပင်ရှာဖွေလေသည်။ သဲလွန်စများနှင့် ပါးနပ်သော တွေးခေါ်မှုတို့ကို အသုံးချ၍ ထိုပိုင်ရှင်သည် နိုင်ငံခြားသင်္ဘောတစ်စင်းပေါ်မှ ငါးဖမ်းသမားဖြစ်ကြောင်း အတွေးပေါက်လာခဲ့သည်။ သူ့အား ဖမ်းဆီးလိုက်ချိန်၌ တရားခံက ထိုမျောက်ဝံအား သူ့အိမ်မှ လွှတ်ပေးခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုသတ္တဝါသည် မစ္စကို အယ်လ်အက်စပန်နေး၏ အဆောက်အဦးသို့ ရောက်လာပြီး နံရံမှ တက်၍ သူမအခန်းသို့ သတ်ရန်ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။

အဂ္ဂါ၏စိတ်ကူးစိတ်သန်းနှင့် ယထာဘူတကျကျ တွေးခေါ်နိုင်မှုတို့ကြောင့် ဝတ္ထုအရေးအသားသစ်တစ်မျိုးကို ဦးဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ‘ရုမ္မန်ရပ် မှ လူသတ်သမားများ’ တွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် နည်း၌ အဂ္ဂါသည် သဲလွန်စများကို ဂရုတစိုက် ယှဉ်တွဲဖော်ပြသော်လည်း မဖြေရှင်းရသေးမချင်း စာဖတ်သူစိတ်ထဲ၌ မရေမရာဖြစ်နေစေရန် စီမံထားခဲ့သည်။

ဤကား သူ့တီထွင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ပိုးပုံစံချခဲ့သော စုံထောက်ဝတ္ထုသည် စာဖတ်သူသန်းပေါင်းများစွာအား အကြိုက်တွေ့စေခဲ့သည်။ ဩဂတ်ဒုပင် မရှိခဲ့လျှင် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ အာသာကိုနှင့်ခွိုင်းသည် သူ၏စုံထောက်ကျော်ရှားလော့ဟမ်းကို ဖန်တီးနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။ ဒုပင်သည် ပိုး၏အခြားဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြသည့် “မေရီဂျော့ဂတ်၏ ဖြစ်ရပ်ဆန်း” နှင့် “အခိုးခံရတဲ့စာ” တို့တွင် ထပ်မံပါဝင်လာခဲ့သည်။

ထိုကာလအတွင်း အဂ္ဂါသည် ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်းတွင် နေ့စဉ်အလုပ်များကို ဆက်လက်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၂၇ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သောပိုင်ရှင် ကျောရက်ဂရေဟမ်က မဂ္ဂဇင်းစောင်ရေတိုးရေးအတွက် ငွေအမြောက်အမြားသုံးစွဲရန် ဆန္ဒရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် လူသိများသော စာရေးဆရာများအား အခြားမည်သည့် မဂ္ဂဇင်းမှ မပေးဖူးသည့် ဈေးမျိုးပိုပေး၍ စာမူတောင်းခံသည်။ ကဗျာဆရာ ဟင်နရီဝပ်ဝါ၌ လောင်းဖဲလိုးမှာ သူ့ကဗျာတိုင်းအတွက် ဒေါ်လာ ၅၀ (သို့)

၈၈ □ ရန်နောင်ဦး

ထို့ ထက်မကရရှိသည်။ စာရေးဆရာလိမ်းဖန်နီမိုးကူးမှာလည်း သူ့ဝတ္ထုတစ်တွဲ အတွက် ဒေါ်လာ တစ်ထောင်ရရှိခဲ့သည်။ မဂ္ဂဇင်း၏ အောင်မြင်မှုအတွက် တာဝန်ရှိသော အဂ္ဂါမှာကား တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၈၀၀ သာရပေသည်။ ထို လစာမှာ “သံတော်ဆင့်” တွင် ရခဲ့သည်ထက် ပိုနည်းသေးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အဂ္ဂါမှာ ဒေါသပိုကြီးလာပြီး သည်းခံမှု နည်းပါးလာကြောင်း တွေ့ရသည်။

သို့သော်တစ်ချက်ကား ဂရေဟမ်သည် ကြင်နာ၍ နားလည်တတ် သည်။ အဂ္ဂါက ကိုယ်ပိုင်စာပေမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထုတ်ချင်နေသည်ကို သူနား လည်ပြီး သူက အဂ္ဂါအား လောင်းဖဲလုံး၊ ကူးပါး၊ အိုင်ဗင်နှင့် ဟဲလက်စသည့် နာမည်ကျော် စာရေးဆရာကြီးများထံသို့ စာလှမ်းရေးကာ သူ့အစီအစဉ်ကို စိတ်ဝင်စားလာအောင် ကြိုးပမ်းခွင့်ပြုခဲ့သည်။

အဂ္ဂါကား ဝတ္ထုများ၊ အက်ဆေးများနှင့် ကဗျာများကို ဆက်လက် ရေးသားလေသည်။ ၁၈၄၁ မေတွင် ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်း၌ ကြောက်မက်ဖွယ် ပတ် ဝန်းကျင်အကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည့် အဂ္ဂါ၏ “ဟန်ကျပ်နကျ” ဝတ္ထုပါရှိလာ သည်။ ၁၈၄၁ ဇွန်လထုတ် မဂ္ဂဇင်းတွင်ကား “ဖေးကျွန်း” ဝတ္ထုပါရှိသည်။ ၎င်းဝတ္ထုမှာ သဘာဝ၏ အလှများကို ဖော်ပြထားပြီး ချားလော့တက်ဗီလီ အနီးမှ အညီမညာတောင်တန်းများကို လှည့်လည်စဉ် အတွေ့အကြုံများကို ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

သူချစ်သော ဗာဂျီးနီးယားကို ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ထားသည့် “အီလီ ယိုနိုရာ”ကို ၁၈၄၁ ဆောင်းဦးတွင် ပုံနှိပ်သည်။ ပထမစာကြောင်းအနည်းငယ် တွင် အဂ္ဂါသည် ရူးသွပ်မှုအကြောင်း ဆွေးနွေးထားသည်။ ထိုအကြောင်းကို မကြာမကြာ သူစဉ်းစားဖြစ်ခဲ့သည်။ ကြီးကျယ်သော ဖန်တီးမှု စွမ်းရည်နှင့် ရူးသွပ်မှုတို့ အကြား ခွဲခြားထားသော မျဉ်းကား အဘယ်မှာနည်း။ လူများက သူ့အား ရူးသွပ်သည်ဟု ခေါ်ကြသည်။ သို့သော် ရူးသွပ်မှုသည် အသိဉာဏ်၏ အမြင့်ဆုံး အမျိုးအစားမဟုတ်ဟု မည်သူပြောနိုင်အံ့နည်းဟု သူရေးသားခဲ့ သည်။

၁၈၄၂ နှစ်သစ်က အဂ္ဂါထံသို့ အတိတ်မှ ဝေဒနာများထက်ပို ကြီး မားသည့် ကြေကွဲမှုအသစ်ကို ဆောင်ယူလာခဲ့သည်။ ဇန်နဝါရီတစ်ညနေတွင် အဂ္ဂါသည် မိတ်ဆွေတချို့နှင့် ထိုင်ရင်း ဗာဂျီးနီးယား သီချင်းဆိုသည်ကို နားထောင် နေသည်။ ရုတ်တရက် အသံမြင့်တက်လာပြီး ကြည်လင်သော အသံရပ်သွားက သူမ လည်ချောင်းမှ သွေးများစီးကျလာသည်။ အဂ္ဂါက သူမ လဲကျသွားသည်ကို ပြေးပွေ့လိုက်သည်။ သူမအား အိပ်ယာဆီသယ် သွားကြပြီး အဂ္ဂါက ဆရာဝန် ပြေးခေါ်သည်။

ဗာဂျီးနီးယားတွင် ပြင်းထန်သော ရောဂါတစ်ခုခုကပ်နေလေပြီ။ ထိုရောဂါမှာ ဟင်နရီ၏အသက်ကို ယူသွားခဲ့သည့် ရောဂါပင်ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ သူမသည် ကောင်းကောင်း ကျန်းမာသည် မရှိတော့ပေ။ သူမ၏ဖြူသော ပါးများ ပန်းရောင်သမ်းနေပြီး ယခင်လို အားရှိသေးကြောင်း တွေ့ရသည့် နေ့များတွင်သာ အဂ္ဂါမှာ အခိုက်အတန့်မျှ ပျော်ရွှင်၍ မျှော်လင့်ချက်ရှိရသည်။

အစောပိုင်းလအနည်းငယ်က အဂ္ဂါသည် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ချားဒစ်ကင်းရေးသားသည့် “ဘာနာဘီရဒ်” စာအုပ်ကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ် လူသတ်မှုအကြောင်း ရေးထားသည့် ထိုစာအုပ်သည် မဂ္ဂဇင်းတစ်အုပ်တွင် တစ်လတစ်ခန်း ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည့် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ နားလည်ရန် ခက်ခဲမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး ပြဿနာအားလုံး၏ အဖြေများကို ရှာဖွေနိုင်သည့် သူ့အရည်အချင်းအတွက် အဂ္ဂါသည် အစဉ်ဂုဏ်ယူလေ့ရှိသည်။ ၁၁ ခန်းသာရှိသော “ဘာနာဘီရဒ်” ဝတ္ထုနှင့် ပတ်သက်၍ နောင်တွင် မည်သို့ ဖြစ်မည်နှင့် လူသတ်သမားမည်သူဖြစ်မည်ဆိုသော သူ့ထင်မြင်ချက်ကို အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ရေးသားခဲ့သည်။

သူ၏ပါးနပ်သော စိတ်ကူးများမှာ “စနေနေ့ ညနေ သတင်းစာ” တွင် ဦးစွာပါရှိခဲ့ပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်း၌ ပါဝင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပိုအရေးပါသည့် အချက်ကား “ဘာနာဘီရဒ်” က အဂ္ဂါအား နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင် သူ့အကျော်ကြားဆုံး ဖန်တီးမှုဖြစ်သည့် “တောကျီးကန်း” ကဗျာအတွက် စိတ်ကူးကို ပံ့ပိုးခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

၁၈၄၂ မတ်လတွင် ဒစ်ကင်းသည် ဖီလာဒီဖီးယားသို့ လာလည်သည်။ ထိုနာမည်ကျော်စာရေးဆရာကြီးနှင့် စာအကြောင်း ဆွေးနွေးလိုစိတ် ပြင်းပြသော အဂ္ဂါသည် “ဘာနာဘီရဒ်” အကြောင်း သူ့ရေးထားသော ဆောင်းပါးနှင့် သူ့ဝတ္ထုများကို ဒစ်ကင်းထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ အဂ္ဂါ၏ ပါးနပ်သော ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုများကို ဒစ်ကင်းက လွန်စွာ အံ့သြမိပြီး “ဒီလူဟာ မကောင်းဆိုးဝါးပဲ ဖြစ်ရမယ်” ဟု ပြောကြားခဲ့မိသည်။

စာရေးဆရာနှစ်ဦးမှာ နှစ်ကြိမ်တွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး အဂ္ဂါ၏ဝတ္ထုများ၊ ကဗျာများကို ဒစ်ကင်းက လွန်စွာမှ စိတ်ဝင်စားကြောင်း ပြသခဲ့သည်။ အဂ္ဂါ၏ လက်ရာများအား ဗြိတိန်ရှိ ထုတ်ဝေသူများ လက်ခံစေရန် သူ့အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းပေးမည်ဟုကတိပေးခဲ့သည်။ သို့သော် သူ့ကြိုးပမ်းမှုအားလုံးမှာ အရေးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ အတိတ်ကလိုပင် အဂ္ဂါသည် သူ့အစွမ်းအစအား အသိအမှတ်ပြု ခံရဖို့ ကြိုးပမ်းရာတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။ အမှန်ကား အဂ္ဂါ၏ဝတ္ထုများ၊ ကဗျာများနှင့် စာပေဆောင်းပါးများသည် သူ့ခေတ်နှင့် အဟပ်ကွာနေကြလေသည်။

၉၀ □ ရန်ကောင်ဦး

အစောပိုင်းက အဂ္ဂါသည် ဖန်တီးနိုင်စွမ်း အနည်းငယ် ရှိသော စာရေးဆရာ ရူးဖတ်ဝီလ်မော့ ဂရစ်စဝေါနှင့် ဆုံဆည်းခဲ့သည်။ ၎င်းမှာကဗျာ စာအုပ်များကို တည်းဖြတ်သူဖြစ်သည်။ သူတို့ ရင်းနှီးလာကြပြီး ဂရစ်စဝေါက အဂ္ဂါ၏ ကဗျာများကို သူ၏ “အမေရိကန်ကဗျာဆရာများနှင့် ကဗျာများ” စာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

၁၈၄၂ မေတွင် အဂ္ဂါသည် ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်းမှ ထွက်၍ ဂရစ်စဝေါ ၌ နေရာချပေးသော အလုပ်တွင် ဝင်လုပ်သည်။ ထိုလမှာပင် “ အနီရောင် သေခြင်း၏ကဇာတ် ” အမည်ရ ရက်စက်သော ဇာတ်လမ်းအား ဆက်လက် ရေးသားခဲ့သည်။ အနီရောင်သေခြင်းသည် ကျေးလက်တစ်ခုရှိ လူအားလုံးကို သေစေသည့် ပြင်းထန်သော ရောဂါဖြစ်သည်။ ရောဂါမှာ အလွန်ဆိုးရွားသော် လည်း အရုပ်မဆိုး၊ သွေးကား ထိုရောဂါ၏ အမှတ်အသားပင်။ သွေး၏နီရဲ့ မှုနှင့် ထိတ်လန့်ဖွယ်အခြေအနေပင်။ လူတစ်ယောက်မှာ တိတိပပ နာကြင်မှုခံ စားလာရပြီး ရုတ်တရက် အားနည်းလာမည်။ ထို့နောက် သွေးများက သူ့ အသားမှ စီးကျလာမည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထူးဆန်းသော မျက်နှာဖုံးစွပ်ပါတီ အပြီး၌ အနီရောင် သေခြင်းက ထိုဒေသကို အုပ်ချုပ်သူနှင့် သူ့လူအများအား သတ်ခဲ့လေသည်။

၁၈၄၂ အတွင်း၌ အနီရောင်သေခြင်း၏ ကဇာတ်နှင့် အခြားသော အဂ္ဂါ၏နာမည်ကျော် ဝတ္ထုများအား ဂရေဟမ်မဂ္ဂဇင်းမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သို့ သော် သူသည် မထိန်းချုပ်နိုင်သည့် ကြေကွဲမှုအလယ်တွင် အလုပ်လုပ်နေခဲ့ရ သည်။ ဗာဂျီးနီးယား၏ နေမကောင်းခြင်းနှင့် သူမကို ဆုံးရှုံးရမည့် အတွေးတို့ က သူ့အား ဆိုးရွားစွာ လှုပ်ခါနေကြသည်။ ငတ်မွတ်မှု ခံစားရပြီး ဝေဒနာခံရ သည့် အတိတ်နှစ်များမှ ရုန်းကန်မှုများကြောင့် သူ့ကျန်းမာရေးမှာ အားနည်း လာခဲ့သည်။ ယခုမူ သူသည် ဝေဒနာနှင့် စိတ်ပျက်မှုတို့၏ ကမ္ဘာတွင် တစ်နေ့ ပြီးတစ်နေ့ နေထိုင်ရလေပြီ။

သူ အရက်ပြန်သောက်သည်။ အရက်သောက်မှသာ ပြေမည့် ဝေဒနာ ကို သူ့မိတ်ဆွေများက နားမလည်နိုင်ကြ။ ဗာဂျီးနီးယားအပေါ် သူမည်မျှ ချစ်သည်ဆိုသည်နှင့် သူမ သေကာနီးအခြေအနေက သူ့အား ခြောက်အိပ်မက် များ မည်မျှမက်စေသည် ဆိုသည်ကို မည်သူမျှ နားမလည်ကြပေ။

ကျန်ရှိသော နှစ်များအတွင်း သူ့အဖို့ အောင်မြင်မှု အကြီးအကျယ် ရလာတော့မည်။ သို့သော် သူ၏ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ကျဆင်းမှုက စတင်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

***

အခန်း (၁၁) လျှို့ဝှက်စာနှင့် ရွှေကြမ်းပိုး

ဆန်းကြယ်လှသော မာရီဆက်စီလီယာရော်ဂျာ သေဆုံးခြင်း လူသတ်မှုဖြစ်ရပ်မှန်မှ အဖြစ်အပျက်များက အဂ္ဂါ၏စိတ်ထဲတွင် ကြွင်းကျန်နေခဲ့ပြီး ထိုအကြောင်း ဝတ္ထုရေးရန် တွန်းအားပေးနေကြသည်။

၁၈၄၁ ဩဂုတ်လတွင် အတွင်းရေးမှူး မာရီရော်ဂျာ၏ အလောင်းအား နယူးယောက်ရှိ ဟပ်ဒ်ဆင် မြစ်ထဲတွင် တွေ့ရှိရသည်။ သူမ သေဆုံးခြင်းက ပြောစရာကြီးဖြစ်စေသော်လည်း မဖြေရှင်းနိုင်သော လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်မှုအဖြစ် ကြွင်းကျန်နေခဲ့သည်။ သူမအား လူတစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ဘဲ လူတစ်စုက သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်မည်ဟု သတင်းစာများက သဘောတူညီကြသည်။ ထိုအတွေးများမှာ မှားယွင်းကြောင်း သူ့စုံထောက်ဒူပင်မှတစ်ဆင့် အဂ္ဂါက ရှင်းပြလာခဲ့သည်။

အဂ္ဂါသည် ဝတ္ထုထဲတွင် နောက်ခံအရပ်အား နယူးယောက်မှ ပါရီသို့ ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး မိန်းမပျိုအား မေရီရောဂတ်ဟု အမည်ပြန်ပေးကာ ဈေးဆိုင်တွင် အလုပ်လုပ်သော မိန်းကလေးအဖြစ် ဖန်တီးခဲ့သည်။

ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော ၂၂ နှစ်အရွယ် မိန်းကလေး မေရီရောဂတ်သည် မစ္စတာ လီဘာလန်ထံတွင် အလုပ်လုပ်၏။ တစ်ခါက သူမသည် တစ်ပတ်ကြာ ပျောက်ဆုံးနေခဲ့သည်။ ရဲများက စတင်စုံစမ်းနေချိန်တွင် သူမက လုံခြုံစွာ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ သူမမည်သည့် နေရာတွင် ရှိနေခဲ့ကြောင်း မည်သူမျှမသိရ။ မေရီသည် သူမမိခင်အိမ်တွင် နေထိုင်ရန်အတွက် ဆိုင်မှထွက်ခဲ့သည်။ လ

၉၂ □ ရန်နောင်ဦး

အနည်းငယ်ကြာပြီးနောက် သူမမှာ သုံးရက်ကြာပျောက်ကွယ်သွားပြန်သည်။ လေးရက်မြောက်နေ့တွင် သူမအလောင်းအား စိမ်းမြစ်ထဲမှာ တွေ့ကြရသည်။

သတင်းစာမှ သတင်းမျိုးစုံကို လေ့လာခဲ့သော ဒုပင်က ရဲသားများ သည် အရေးအပါဆုံး အထောက်အထားကို သတိမမူမိကြဟု ကောက်ချက်ဆွဲသည်။ မေရီ ပထမအကြိမ်ပျောက်ဆုံးခြင်းနှင့် ဒုတိယအကြိမ်ပျောက်ဆုံးခြင်းတို့ အကြားမှ ဆက်စပ်မှုကို သူတို့ သတိမမူမိကြပေ။ ပထမအကြိမ်က မေရီသည် ချစ်သူတစ်ယောက်နှင့် ထွက်ပြေးသွားသည်။ ရန်ဖြစ်ကြပြီး သူမ အိမ်ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ သူမ၏ လျှို့ဝှက်ချစ်သူမှာ သူမကိုထပ်တွေ့ရန် အသနားခံပြီး ထိုအကြိမ်တွင် သူမကို သတ်ပစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်မည်ဟု ဒုပင်က ယူဆသည်။

ဒုပင်သည် သတင်းစာတွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များအားဖြင့် သူထင်မြင်နေသော အထောက်အထားကို ရှာတွေ့ခဲ့သည်။ ရုန်းကန်သည့် ခြေရာလက်ရာများကို ချုံပုတ်အနီး၌ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းခြေရာလက်ရာများက လူသတ်သမားသည် အုပ်စုလိုက်မဟုတ်ကြောင်း သက်သေခံနေသည်ဟု ဒုပင်က ဆိုသည်။ လက်ကြမ်းကြီးအချို့က တိတ်ဆိတ်စွာ ဆုပ်ကိုင်ခံရ၍ မိန်းကလေး သေဆုံးခဲ့ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သူက ငြင်းချက်ထုတ်သည်။

ထို့ကြောင့် လူသတ်သမားမှာ မေရီ၏ချစ်သူဖြစ်ကြောင်း ဒုပင်က သက်သေပြနိုင်လေပြီ။ “မေရီရောဂတ်၏ ဖြစ်ရပ်ဆန်း” ဝတ္ထုကို ၁၈၄၂ တွင် “နှင်းခိုမိန်းမပျိုများ လက်စွဲ” မဂ္ဂဇင်းတွင် ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။

၁၈၄၂ နှစ်ကုန်တွင် အဂ္ဂါ၏စိတ်ကူးစိတ်သန်းအား ထူးဆန်းကြမ်းကြုတ်သော အတွေးများ၊ ဒုစရိုက်အပြုအမူများက ခြောက်လှန့်သည့် စိတ်များက လွှမ်းမိုးလာကြသည်။ “တွင်းနှင့် နာရီချိန်သီး” “ပုံပြောသော နှလုံးသား” တို့မှာ သူ၏ရက်စက်မှု စိတ်လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ အကောင်းဆုံးဖန်တီးမှုများ ဖြစ်ကြသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဂျိမ်းစ်ရှုဆမ်လိုဝယ်သည် လစဉ် မဂ္ဂဇင်းအသစ် တစ်စောင် စတင်ရန်ပြင်ဆင်နေကြောင်း အဂ္ဂါ ကြားသိရသည်။ လိုဝယ်အနေဖြင့် မိမိဝတ္ထုများအား ပုံနှိပ်ဖော်ပြလိုစိတ်ရှိမရှိ အဂ္ဂါက စုံစမ်းခဲ့သည်။ လိုဝယ်က အသုံးပြုလိုကြောင်း စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပြန်ဖြေကြားသည်။

“လိုဝယ်မဂ္ဂဇင်း” မှာ ၁၈၄၃ ဇန်နဝါရီတွင် ထွက်ရှိလာခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် အဂ္ဂါ၏ “ပုံပြောသော နှလုံးသား” ဝတ္ထုပါလာသည်။ ထိုဝတ္ထုထဲတွင် သူ ရူးနေကြောင်း မယုံကြည် နိုင်သည့် အရူးတစ်ယောက်အကြောင်း ပိုင်နိုင်စွာ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ သူသည် ခံစားမှုအားအလွန်ကောင်းသည်။ သို့သော် ရူး

သွပ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ အာရုံကြောရောဂါက သူ၏အာရုံ ခံစားမှုများ (အထူးသဖြင့် အကြားအာရုံ) ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။

ပိုး၏ ရင်ထိတ်ဖိုဝတ္ထုများတွင် ထူးဆန်းသော စိတ္တဗြေစုံမှုများနှင့် ရက်စက်မှု၊ မုန်းတီးမှု၊ အမျက်ထွက်မှုစသည့် လူ့စရိုက်၏မကောင်းမှုများက အစဉ်ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ ထိန်းချုပ်မှု မရှိသော အတွေးများနှင့် အပြုအမူများ သည် ဘယ်ကမုန်းမသိ ထွက်ပေါ်လာသယောင်ထင်ရပုံကို အဂ္ဂါက အသိ အမှတ် ပြုထားသည်။ ထိုကဲ့သို့ နားမလည်နိုင်သော ပြုမူတွေးခေါ်ပုံအချို့မှာ အရက်သောက်၍ ဖြစ်ကြောင်း ပုဂ္ဂလိက အတွေ့အကြုံအရ သူနားလည်ထား သည်။ “ကြောင်နက်” အမည်ရှိ အဂ္ဂါ၏အကျော်ကြားဆုံး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင် လူတစ်ယောက်အတွင်းမှ သွက်သွက်ခါပြောင်းလဲမှုများမှာ အရက်သောက်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသည်။ နေ့စဉ်စာရေးနေရသော အဂ္ဂါ သည် ပျော်ရွှင်မှုပိုမိုကင်းမဲ့လာပြီး အခြားသူများ အပေါ်အာရုံစိုက်မှု လျော့နည်း လာသည်။ သူ့ဇနီးအပေါ်၌ ရန်လိုလာသည်။ သူ့ရောဂါမှာ စတင်ဆိုးရွားလာပြီး အိမ်မှ ကြောင်ကို မုန်းတီးသည်ဟု ဆိုကာ ထိုကြောင်၏မျက်လုံးတစ်ဖက်အား ထိုးဖောက်ပစ်ခဲ့သည်။

အရက်ဆက်လက် သောက်သုံးနေခြင်းက သူ့အား အခြားသော ရန်လိုမှုများ လုပ်မိရန် တိုက်တွန်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အရက်ပိုသောက်လာ သကဲ့သို့ သူ့အမူအရာများမှာလည်း ပုံမှန်မဟုတ်ကြတော့။ အဂ္ဂါက ထူးဆန်း သော ထို “အား”ကိုပင် “ဆင်ခြင်တုံကင်းမဲ့ခြင်း” ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ ဆင် ခြင်တုံကင်းမဲ့ခြင်းမှာ လူသား၏အဓိက အရည်အသွေးဖြစ်ကြောင်း သူ့အလေး အနက် ပြောဆိုလာသည်။ ဒုစရိုက်မှုဆိုသည်ကို လူသားတို့ သိထားရသည်မှာ ထိုသို့ မလုပ်သင့်ကြောင်းသိထား၍သာ ဖြစ်သည်။

သူ၏ ပုဂ္ဂလိကရေးအပြစ်များကို ရှင်းပြရန် ကြိုးပမ်းရာ၌ အဂ္ဂါသည် သာမန်လူတစ်ယောက်၏ ဆင်ခြင်တုံကင်းမဲ့ခြင်းကို အပြစ်ပုံချခြင်းပေလော။ ၎င်းအား “မရှင်းပြနိုင်သည့် ဝိဉာဉ်၏ သူ့ကိုယ်သူ နာကြင်စေလိုသည့် ဆန္ဒ” ဟု သူက တင်စားခဲ့သည်။

မှားယွင်းသော ခံစားမှုများကြောင့် မကြာမကြာ ဒုက္ခရောက်ရသော အဂ္ဂါသည် သူ့အားနည်းချက်ကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေခဲ့သည်။ လူတစ်ယောက်တွင် ဆင်ခြင်တုံကင်းမဲ့ခြင်းကို ဆန့်ကျင်နိုင်သည့် ခွန်အား မရှိကြောင်း၊ ကျိုးကြောင်းမကျသော ပုဂ္ဂလိက အပြုအမူများအား ခွင့်ပြုရန် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း သူက အလေးအနက် ပြောဆိုခဲ့သည်။

“ကြောင်နက်” ဝတ္ထုကို ၁၈၄၁ ဩဂုတ် ၁၉ ရက်တွင် ထုတ်ဝေသည်။ သို့သော် အဂ္ဂါသည် ယခုအခါ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်ဝတ္ထုများကိုပါ စိတ်ဝင်စားလာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် သူတတ်ကျွမ်းမှုကို ပြသရန်အတွက် သူအမြဲစိတ်ကူးခဲ့သော လျှို့ဝှက်စာရေးသားနည်းများကို ဝတ္ထုများတွင် ထည့်သွင်း၍ အသုံးပြုခဲ့သည်။

လျှို့ဝှက်ရေးသော စာများအား ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းအတွက် သူအမြဲဂုဏ်ယူလေ့ရှိသည်။ ၁၈၄၃ တွင် လျှို့ဝှက်စာများကို စိတ်ကူးယဉ်ထားသော “ရွှေကြမ်းပိုး” အမည်ရ သူ၏ အကျွမ်းအကျင်ဆုံးဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားခဲ့သည်။ ဤဝတ္ထုတွင် ခူပင် မပါဝင်ဘဲ အဓိက ဇာတ်ကောင်မှာ ဝီလျံလက်ဂရန်း ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါ စစ်မှုထမ်းနေစဉ် တာဝန်ကျခဲ့သည့် ဆာလီဗန်ကျွန်းကို နောက်ခံထားရေးဖွဲ့ထားသည်။

၎င်းဝတ္ထုထဲတွင် အဂ္ဂါသည် ထိုကျွန်းရှိ မိတ်ဆွေများထံ သွားလည်၍ လက်ဂရန်း ဆိုသူကို ရှာတွေ့ခဲ့သည်။ လက်ဂရန်းမှာ နောက်ကျောဘက်တွင် အနက်ရောင် အမှတ်နှစ်ခုပါ၍ ရွှေရောင်တောက်နေသည့် ထူးခြားသော ပိုးကောင်တစ်မျိုးကို ရှာဖွေနေသူဖြစ်သည်။ လက်ဂရန်းသည် ခြောက်သွေ့သော တိရစ္ဆာန်သားရေတစ်စထက်တွင် ရေးဆွဲထားသည့် ကြမ်းပိုးပုံကို လွန်စွာမှ စိတ်ဝင်စားမိခဲ့သည်။ သားရေကို မီးနားတွင် ကိုင်ထားချိန်၌ အရိုးခြောက်ဦးခေါင်းတစ်လုံးပုံ ပေါ်လာသည်။ ထိုပုံကို အနီရောင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားသည်။

အဂ္ဂါသည် ယခုအခါ သူ့ကျွမ်းကျင်မှုကို ပြသရန် အခြေအနေကို ရေးဖွဲ့တည်ဆောက်လေပြီ။ လက်ဂရန်းသည် လျှို့ဝှက်စာတစ်ပုဒ်ကို ရှာတွေ့ခဲ့ပြီး အကြိမ်ပေါင်းတစ်သန်းကျော် ခဲရာခဲဆစ် ဖြေရှင်းခဲ့ရသည်။ လက်ဂရန်းမှတစ်ဆင့် အဂ္ဂါသည် သူ၏အဆင့်မြင့်ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းကို ဆက်လက်တင်ပြခဲ့သည်။

လျှို့ဝှက်စာတွင် စာလုံးဝမပါဘဲ ကိန်းဂဏန်းများသာ ပါရှိ၏။ ထိုအရာများက မည်သည်ကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း မည်သို့သိနိုင်မည်နည်း။ နံပါတ်ရှစ်ဂဏန်းမှာ အခြားဂဏန်းများထက် ပိုမိုများပြားစွာ မကြာခဏ ပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ စုစုပေါင်း ၃၃ ကြိမ်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာတွင် နံပါတ်ရှစ်ဂဏန်းသည် အများဆုံး အသုံးပြုခံရသည့် “အီး” အက္ခရာ ဖြစ်ရမည်။ ထိုအချက်ကို သိလာချိန်၌ အခြားအက္ခရာများကို သိရန်မှာ လွယ်ကူလာပြီဖြစ်သည်။ လျှို့ဝှက်စာအား ဖြေရှင်းရမည့်နည်းကို လက်ဂရန်း ရှာဖွေနိုင်ခဲ့ပြီး လူအရိုးစုများအောက်တွင် မြုပ်နှံထားသည့် ရတနာများ ပါဝင်သော သေတ္တာကြီးကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့လေသည်။

“ရွှေကြမ်းပိုး” ဝတ္ထုသည် “ဒေါ်လာသတင်းစာ” ၏ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုတို ပထမဆုအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီး ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဆုရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ကြမ္မာဆိုးက အဂ္ဂါနောက်သို့ အစဉ်လိုက်နေခဲ့သည်။ ၁၈၄၃ မတ် ၂၄ တွင် ဂျိမ်းရှုဆယ်လိုဝယ် က သူ့မဂ္ဂဇင်းအသစ်ကို ရပ်စဲတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း အဂ္ဂါ ထံ စာလှမ်းရေးခဲ့သည်။ သူက အဂ္ဂါအား စာမူခများ မပေးနိုင်တော့သည့် အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်း ပြော၏။ အဂ္ဂါကလိုဝယ်အား ကိစ္စမရှိကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့သည်။

၁၈၄၄ ဧပြီတွင် “မညီမညာ တောင်တန်းများမှ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်” ဝတ္ထုမှာ အခြားနာမည်ကျော် မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်တွင် ပါဝင်လာသည်။ သို့သော် အလုပ်အကိုင်မရှိသည့် အဂ္ဂါသည် ဖီလာဒဲဖီးယားကို စွန့်ခွာ၍ နယူးယောက် သို့ သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ သူနှင့် ဗာဂျီးနီးယားတို့သည် နောက်နေ့တွင် သင်္ဘောဖြင့် ရောက်ရှိသွားကြရသည်။ ဗာဂျီးနီးယားမှာ နေကောင်းလာ သယောင် ရှိ၏။ အဂ္ဂါက ငွေအလုံအလောက်ရပါလျှင် အဒေါ်ထံ လှမ်းပို့ပေး မည်ဖြစ်ကြောင်း စာရေးလိုက်သည်။

အဂ္ဂါ ပထမဆုံး လုပ်သောအရာမှာ “နယူးယောက်ဆန်း” သတင်း စာတိုက်အတွင်း ဝင်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးခြားဆုံး ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ရောင်း ရန်လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သူက ပြုံးရင်းပြောသည်။ ထုတ်ဝေသူက သူ့ဝတ္ထုကို ဖတ်ကြည့်သည်။ သူ့မျက်နှာတွင် အပြုံးတစ်ချက်ပေါ်လာပြီး ရယ်မောလေတော့ သည်။

“ကောင်းကွာ၊ ဒီဝတ္ထုကို တို့များ သတင်းစာမှာ အမြန်ဆုံး ပုံနှိပ် မယ်ကွ” သူက ပြောသည်။

ဧပြီ ၁၃ ရက် စနေနေ့ နံနက်ခင်းတွင် ဆန်းသတင်းစာတိုက်၏ အပြင်ဘက်လမ်းမပေါ်တွင် စိတ်လှုပ်ရှားနေသော လူအုပ်ကြီးဖြင့် ပြည့်နှက်နေ လေသည်။ နေ့လယ်ခင်းသတင်းစာ ထွက်ချိန်တွင် လူတိုင်းက တစ်စောင်ကျ အလှအယက် ဝယ်ယူသွားကြသည်။ သတင်းစာ၏ ပထမဆုံးစာမျက်နှာတွင် လူတစ်စုသည် အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာပေါ်သို့ မိုးပျံပူဖောင်းပျံသန်းစက်ဖြင့် ၇၅ နာရီကြာ ပျံသန်းသွားပုံကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။ သတင်းစာကလည်း အဂ္ဂါ၏ “မိုးပျံပူဖောင်းကစားခြင်း” ဝတ္ထုကို ဆက်လက်ဖော်ပြပေးပါမည်ဟု ဆိုသည်။

သိပ္ပံဘာသာရပ်၌ ဗဟုသုတ ပြည့်စုံသော အဂ္ဂါက ထိုခရီးအား အသေးစိတ်ဖော်ကျူးခဲ့သည်။ ပထမဦးစွာ မိုးပျံပူဖောင်း၏ အရှည်၊ ၎င်းအား တည်ဆောက်ပုံ၊ ဓာတ်ငွေ့ဖြည့်တင်းပုံတို့ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် ခရီးစဉ် ကို အစမှအဆုံးတိုင် ရေးဖွဲ့ပြသွားသည်။

၉၆ □ ရန်နောင်ဦး

လူများက ထိုဇာတ်လမ်းအား ယုံကြည်ကြပြီး နေရာအနှံ့ သတင်း ဖြန့်ကြဲသည်။ ခရီးစဉ် အစီအစဉ်ချုပ်နှင့် မိုးပျံဖောင်းပျံသန်းပုံ စသည့် သိပ္ပံ နည်းကျ အချက်အလက်များက ထိုဝတ္ထုအား ဖြစ်ရပ်မှန်ဟု ထင်မှတ်စေခဲ့ သည်။ စာဖတ်သူများမှာ သူတို့အရူးလုပ်ခံရကြောင်း အချိန်အတော်ကြာအထိ မသိခဲ့ကြပေ။ အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်ကျော်သည့် ခရီးကား ပါးနပ် သော ကျီစယ်မှုတစ်ခုသာ ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်လုံးမှာ အဂ္ဂါ၏ဖန်တီးမှုသာ ဖြစ်သည်။

သတင်းစာမှာ အရောင်းသွက်လှသဖြင့် တစ်စောင်လျှင် ဒေါ်လာဝက် ပင် ပေးဝယ်နေကြကြောင်း အဂ္ဂါ တွေ့ရသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကား သတင်းစာ တစ်စောင်မှ မရခဲ့ပေ။

နယူးယောက်သို့ ရောက်ရှိပြီး တစ်ပတ်တွင် နယူးယောက်ရှိ ထုတ် ဝေသူများသည် ထူးခြားသော စိတ်ကူးများကို ရေးဖွဲ့သည့် အစွမ်းအစရှိသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦး သူတို့ထံရောက်လာကြောင်း သဘောပေါက်လာကြသည်။ သို့သော် အဂ္ဂါစိတ်ထဲတွင် ချက်ချင်းဝန်းရံလာသော အရာကား ကြေကွဲငှက်၏ အသံဖြစ်သည်။ မီးတောက်နေသော မျက်လုံးများနှင့် အနက်ရောင်သတ္တဝါ ထွက်ပေါ်လာသောအခါ၌ နယူးယောက်က လက်ခံကြို ဆိုကြပြီး ထိုကဗျာ ကပင် အဂ္ဂါနှင့် သူ၏ အကျည်းတန်သော ငှက်ကို ကျော်ကြားစေခဲ့ပါသတည်း။

***

အခန်း (၁၂) တောကြီးကမ်းနှင့် မဟာအလွမ်း

အဂ္ဂါသည် မြေကို အစဉ်ချစ်မြတ်နိုးသည်။ ယခုမူ ဗာဂျီးနီးယားနှင့် သူ့အဒေါ်တို့မှာ ပက်ထရစ်ဘားမန်း ၏လယ်တော အိမ်တစ်လုံးတွင် နေထိုင်ကြသည်။ လယ်ကွက်မှာ ဟတ်ဒ်ဆင်မြစ်အနီးတွင် ရှိ၏။ အိမ်အပေါ်ထပ်ရှိသူတို့အခန်းမှ နေ၍ အဂ္ဂါနှင့် သူ့ဇနီးတို့သည် မြစ်နှင့် တောအုပ်များ၊ လယ်ကွင်းများကို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

ထိုနေရာတွင် သူငယ်စဉ်က ဖတ်ခဲ့ရသည့် ဘာနာဘီရဒ်နှင့် သူ့ကျီးကန်းဂရစ်တို့အကြောင်းက သူ့ခေါင်းထဲဝင်ရောက်လာပြီး စိတ်ကူးတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဤကဗျာအသစ်ကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ သူသည် အလှနှင့် ကြေကွဲသော လေသံတို့ ပေါ်လွင်အောင် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ကြောင်းရေမည်မျှ ရေးဖွဲ့ရမည်နည်း။ ထိုစဉ် ကဗျာနှင့် သီချင်းတို့တွင် သုံးစွဲလေ့ရှိသည့် “အကျော့ပိုဒ်” ပုံစံက သူ့အာရုံထဲ ဝင်ရောက်လာသည်။ တူညီသော စကားလုံး (သို့) တူညီသော စကားလုံးများအား စာကြောင်းတချို့အဆုံးတွင် ထပ်ကာထပ်ကာ သုံးစွဲခြင်းက စာဖတ်သူ၊ နားဆင်သူများကို သဘော့ခွေစေသည်။ ထိုနည်းကို သူ့သတိရထင်မြင်လာရခြင်းမှာ ၎င်းနည်းကို အသုံးပြုခြင်းသည် အသံနှင့်အတွေးအား ကွဲပြားမှုမရှိစေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

မဟုတ်ပေ။ ထိုကဲ့သို့ အကျော့ပိုဒ်မျိုးသည် ရိုးလွန်းလှသည်ဟု အဂ္ဂါတွေးမိသည်။ အသံကို အတူတူ သုံးနေသော်လည်း အတွေးကား မှား၏။

၉၈ □ ရန်နောင်ဦး

ထို့ပြင် အတွေးသည် အကျောပိုဒ်ထဲတွင်သာ ခြားနားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အကျောပိုဒ်သည် စကားလုံးတစ်လုံးတစ်လုံးတည်း ဖြစ်ရမည်။ ထိုစကားလုံးက အတွေးအား အလွယ်တကူ ကွဲပြားစေလိမ့်မည်။

အကျောပိုဒ်ကို မည်သူပြောသင့်သနည်း။ ဆာနာဘီ၏ ကျီးကန်းက သူ့အတွေးထဲ ဝင်လာသည်။ ဟုတ်ပြီ၊ ၎င်းကို ပြောသူမှာ မကောင်းဆိုးဝါးငှက် ဖြစ်သည့် ကျီးကန်းတစ်ကောင် ဖြစ်ရမည်။ ထိုကျီးကန်း ထပ်ကာထပ်ကာ ပြောရမည့်စကားလုံးကား “နောင်ဘယ်တော့မှ” ဟူ၍ ဖြစ်ရမည်။ ထို့ပြင် ကြေကွဲဖွယ် ကဗျာတစ်ပုဒ်အတွင်း၌ မည်သည့်အရာကို ကြေကွဲဖွယ်အကောင်းဆုံးအဖြစ် ရေးဖွဲ့ရမည်နည်း။ အဖြေကို သူသိပြီ၊ “သေခြင်း” ပင်တည်း။ အားလုံးဖြေကြားရမည်မှာ ဤမေးခွန်းပင်ဖြစ်သည်။ “သေခြင်း၏ကဗျာအဆန်ဆုံး အချိန်ကား အဘယ်နည်း” အဂ္ဂါက အဖြေကို သိသည်။ ၎င်းမှာ လှပသော မိန်းမတစ်ဦးထံ သေခြင်းရောက်လာချိန်တည်း။

ထို့အတွက် တစ်ကြောင်းပြီးတစ်ကြောင်း ရေးသားရင်း ၁၈၄၄ ခုနှစ် ၏နွေးထွေးသော လများနှင့် ဆောင်းဦးတို့ကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့သည်။ အဂ္ဂါသည် တောကျီးကန်းအား အခါခါပြန်လည်ရေးသားသည်။ ၎င်းမှာ သူဖန်တီးခဲ့သမျှ တို့တွင် ပြည့်စုံစွာ အစီအစဉ်ချ၍ ရေးသားခဲ့သော ကဗျာဖြစ်သည်။ စကားလုံးများ နှင့် စာပိုဒ်များကို စေ့စပ်စွာ စစ်ဆေးပြီး စိတ်ကျေနပ်မှု မရှိမချင်း ပြောင်းလဲ၍ တိုးချဲ့၍ ပြန်ရေးသားခြင်း ပြုလုပ်သည်။

နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် တောကျီးကန်းအား မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ရောင်းလိုက်သည်။ သို့သော် သီးသန့်ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ၎င်းကို ၁၈၄၅ ဇန်နဝါရီ ၂၉ ရက်ထုတ် “ညနေကြေးမုံ” သတင်းစာတွင် ဦးစွာဖော်ပြခဲ့သည်။ ကြေးမုံသတင်းစာ၏အယ်ဒီတာ နသယ်နီယယ်ပါကာဝီလစ်က တောကျီးကန်းကဗျာ ရေးဖွဲ့သူအား ရှားတောင့်ရှားခဲ ချီးကျူးခဲ့သည်။

၁၈၄၄ နှစ်ကုန်တွင် အဂ္ဂါသည် ကြေးမုံသတင်းစာ၌ အလုပ်စဝင်သည်။ ငွေအနည်းငယ်သာရသည့်အတွက် သူ့အဒေါ် မာရီယာက ပူပန်မိသည်။ နွေရာသီအကုန်တွင် သူတို့သည် လယ်တောမှ ထွက်ခွာ၍ မြို့သို့ပြန်ရမည်ဖြစ်သည်။ သူမက ကြေးမုံအယ်ဒီတာ ပါကာဝီလစ်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ အဂ္ဂါအလုပ်အကိုင်အကြောင်း မေးမြန်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ အလုပ်က လစာနည်းနည်းသာပေးသည်။ သို့သော် အဂ္ဂါသည် အမြဲလိုပင် အလုပ်ရှေးနှိုင်းခွင့် မရှိခဲ့။

ထိုနှစ်တွင် စုံထောက် ဒူပင်မှာ ပြန်လည်ထွက်ပေါ်လာပြီး ၁၈၄၅ တွင် “အခိုးခံရသည့်စာ” ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရဲမှူးကြီးက စုံထောက်ဒူပင်အား

နန်းတော်ထဲမှ အလွန်အရေးပါသော စာခိုးယူခံရသည့်အတွက် ရှာဖွေပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံလာကြောင်း အဂ္ဂါက ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဘရမ်နန်လယ်တောမှ အိမ်မိတီ ၁၅ လမ်းအိမ်သို့ အဂ္ဂါတို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြသည်။ စာပေလောကတွင် အဂ္ဂါသည် သူနှင့် ရန်ဖြစ်ခဲ့သူ ရူးဖတ် ဂရစ်စတီနှင့် ပြန်လည်သင့်မြတ်လာခဲ့သည်။ ၁၈၄၅ ဖေဖော်ဝါရီတွင် “ဘရော့ဒ်ဝေးဂျာနယ်” တွင် အလုပ်လုပ်ရန်အတွက် ကြေးမုံသတင်းစာမှ သူထွက်လာခဲ့သည်။

သို့သော် အရည်အချင်းနှင့် အလုပ်ကြိုးစားမှုတို့က သူ၏အကြီးမားဆုံး လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်ကြပေ။ “ကျွန်တော် အခုဆင်းရဲနေသလို တစ်သက်လုံး ဆင်းရဲနေမှာပါဗျာ” ဟု မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အား သူစာရေး၍ ရင်ဖွင့်ခဲ့သည်။

၁၈၄၅ ခုနှစ်အတွင်း အောင်မြင်မှုတချို့ကြောင့် နေပျော်လာသော အဂ္ဂါသည် လူမှုဘဝ စတင်ကျယ်ပြောလာခဲ့သည်။ သူသည် စာပေလောကတွင် လက်ခံမှုရရှိခဲ့ပြီး အခြားစာရေးဆရာများ၊ မိတ်ဆွေများ အိမ်မှ ဧည့်ခံပွဲများ တက်ရင်း ပျော်ရွှင်နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုဧည့်ခံပွဲများတွင် ဗာဂျီးနီးယားကို သူနှင့် အတူ မကြာမကြာ တွေ့ကြုံရသည်။

သူသည် မစွက် ဖရန်ဆက်ဆားဂျင်အော့စဂုတ်နှင့်လည်း ရင်းနှီးလာသည်။ သူမ၏ကဗျာများကို သူနှစ်သက်သည်။ မစွက်အော့စဂုတ်မှာ မိသားတစ်စုလုံး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်လာပြီး ဗာဂျီးနီးယားက သူ့အား ခဏခဏ အိမ်လည်ခေါ်၏။ သူမသည် ၃၄ နှစ်အရွယ် မိန်းမလှတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကဗျာစာအုပ်နှစ်အုပ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သူဖြစ်၏။ သူမ ခင်ပွန်းမှာ အမေရိကန် ပန်းချီဆရာ ဆင်မြူရယ်အော့စဂုတ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းက နောက်ပိုင်းတွင် အဂ္ဂါပုံကို ရေးဆွဲပေးခဲ့သည်။

အဂ္ဂါ၏ ကျော်ကြားမှု တိုးပွားသည့် အမှတ်အသားအဖြစ် နယူးယောက် ထုတ်ဝေသူ ဝီလီနှင့် ပွတ်နစ်တို့က သူ့ဝတ္ထုလက်ရွေးစင် စာအုပ်ထုတ်ဝေရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။ ၎င်းမှာ ဝတ္ထု ၁၂ ပုဒ် ပါဝင်သည့် စာအုပ်ငယ်ဖြစ်ပြီး အကျော်ကြားဆုံး ဝတ္ထုအချို့ ပါဝင်လေ၏။ ၎င်း ဝတ္ထုများအား စာပေလေ့လာရေးသမား အီးဗတ်ခိုင်ချင်းက ရွေးချယ်ပေးခဲ့သည်။ အဂ္ဂါကလည်း သူ့ရွေးချယ်မှုကို လက်ခံသည်။ သူတို့ စတင်ရင်းနှီးလာကြသည်။

ဝီလီနှင့် ပွတ်နစ်သည် အဂ္ဂါ၏ ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထပ်မံထုတ်ဝေသည်။ စာအုပ်ခေါင်းစဉ်ကား “တောကျီးကန်းနှင့် အခြားကဗျာများ” ဟူ၍ ဖြစ်ပြီး ၁၈၄၅ နိုဝင်ဘာလတွင် ထွက်ရှိခဲ့သည်။ “ကျွန်တော်အဖို့ ကဗျာသည် ရည် ရွယ်ချက်မဟုတ်၊ ဝေဒနာသာဖြစ်သည်” ဟု စာအုပ်အစတွင် သူရေးသားခဲ့

သည်။ သူသည် ဘရော့ဒ်ဝေးဂျာနယ်တွင် အလုပ်ဆက်လုပ်နေခဲ့ပြီး မိသားစုမှာ အမ်မီတီ ၈၅ လမ်းသို့ ထပ်မံပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရသည်။ သူတို့တွင် ငွေအနည်းငယ် သာရှိပြီး ဗာဂျီးနီးယားမှာလည်း အများအားဖြင့် နာမကျန်းဖြစ်နေတတ်သည်။

သတင်းစာအား အပြည့်အဝ ကိုင်တွယ်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော အဂ္ဂါသည် ဘရော့ဒ်ဝေးဂျာနယ်အား ဝယ်ယူရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲနေလေ သည်။ သို့သော် သူ့တွင် စီးပွားရေးအသိ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိသည်။ လူ ပေါင်းစုံထံမှ ငွေများချေးငှားပြီးနောက်တွင် ဘရော့ဒ်ဝေးဂျာနယ် ရပ်စဲတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာရန် ဖိအားပေးခံရသည်။

၁၈၄၆ နှစ်အစတွင် အဂ္ဂါမှာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ရပြန်သည်။ သူ ကျန်းမာရေးမှာ ဆုတ်ယုတ်လာကြောင်း လက္ခဏာများ တွေ့လာရသည်။ ဖေဖော်ဝါရီမှ ဇူလိုင်အထိ လေးလအတွင်း သူသည် စာမရေးနိုင်အောင် နေ မကောင်း ဖြစ်ရသည်။ သို့သော် နွေလများတွင် သူတို့ မိသားစုသည် နယူး ယောက်မှ ၁၃ မိုင်ဝေးသော ဖွဲ့ဒ်ဟမ်းယာတောသို့ ပြောင်းရွှေ့နေနိုင်သည်။ အဂ္ဂါချစ်သော မြေသားဝန်းရံနေသည့် ထိုနေရာတွင် တောင်ကုန်းထိပ်ရှိ အိမ် လေး၌ သူတို့နေကြသည်။ အဂ္ဂါမှာ အနားယူရန် ကြိုးပမ်းသေးသော်လည်း ဗာဂျီးနီးယား၏ ကျန်းမာရေးမှာ ဆိုးရွားလာသောကြောင့် အခွင့်မရခဲ့ပေ။

အဂ္ဂါ၏ ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်ကား ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ၁၈၄၆ ခုနှစ် အတွင်း အခြားနှစ်များလောက် စာမရေးနိုင်တော့။ အများအားဖြင့် “ဂေါ်ဒေး” အမျိုးသမီး မဂ္ဂဇင်း” တွင် စာပေဝေဖန်ရေးများ ရေးသားလေ့ရှိသည်။ မေလမှ အောက်တိုဘာလအထိ စာရေးဆရာ ၃၈ ဦးအား အဂ္ဂါက ဝေဖန်သည့် စာများ ကို ထိုမဂ္ဂဇင်းက ဖော်ပြခဲ့သည်။ သူ့ဝေဖန်မှုများကြောင့် ဒေါသကြီးသော စာ ရေးဆရာများနှင့် ၎င်းတို့၏မိတ်ဆွေများထံမှ တုန့်ပြန်ခြင်းခံရလေသည်။ သို့ သော်လည်း အဂ္ဂါမှာ သူမန်သည်ထင်ရာကို ဆက်လက်ရေးသားဝေဖန်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အမှားများ ရေးခဲ့မိကြောင်း သဘောပေါက်လာချိန်တွင် ထို မဂ္ဂဇင်းအတွက် ဝေဖန်ရေးသားခြင်းကို ရပ်စဲခဲ့သည်။

၁၈၄၆ နိုဝင်ဘာတွင် သူ့အကောင်းဆုံးဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည့် “အမ် မွန်တီလာဒို၏ပုံစံခွက်” ကို ဂေါ်ဒေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုမှာ အမ်မွန်တီလာဒို အမည်ရှိ စပိန်အရက်အား နှစ်သက်သော “ဖော်တန်နေတို” ဆိုသူသည် အသက်ရှင်လျက် မြေမြုပ်ခြင်းခံရပုံကို ရေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

၁၈၄၆ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂါအပို့ အောင်မြင်မှုမြင့်မားလာသော ကာလဖြစ် သည်။ သူ့လက်ရာများကို ကမ္ဘာအနှံ့ဖြန့်ချိကြပြီး သူ့အမည်မှာ နေရာအနှံ့ အပြားရှိ စာပေလောကသားများအတွင်း၌ နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း ခံလာရသည်။

သူ့ ဖန်တီးမှုနှစ်ခုဖြစ်သော “တောကျီးကန်း” နှင့် “ရွှေကြမ်းပိုး” တို့သည် အခြားအရေးအဖွဲ့များထက် ပိုအောင်မြင်ကြလေသည်။ သို့သော်လည်း အဂ္ဂါသည် ယခုတိုင် ဆင်းရဲ၍ ကျန်းမာရေးညံ့ဆဲဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ၁၈၄၇ တွင် သောကမီးတောက်လောင်လာချေပြီ။ ဗာဂျီနီးယားမှာ ရောဂါသည်း၍ သေလုဆဲဆဲ ဖြစ်လာသည်။ ငါးနှစ်ကြာရုန်းကန်ခဲ့ရသည့်အတွင်း သူမသည် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ သေတွင်းနှင့် နီးခဲ့သည်။ သို့သော် နာလန်ပြန်ထလာစမြဲပင်။ ယခုကား သူမအိမ်ယာနံဘေး ထိုင်နေရသော အဂ္ဂါအဖို့ မျှော်လင့်ချက် ကုန်ဆုံးလေပြီ။ ၁၈၄၇ ဇန်နဝါရီ ၃၀ တွင် ဗာဂျီနီးယား ကွယ်လွန်သည်။

ထိုစဉ်က သူ့အသက် ၂၄ နှစ်သာရှိသေးသည်။ ထိုအရွယ်၌ပင် အဂ္ဂါမိခင်နှင့် အစ်ကိုတို့ ကွယ်လွန်ခဲ့ကြရသည်။ သူ မကွယ်လွန်မီနှစ်က ဗာဂျီနီးယားသည် သူချစ်သော အဂ္ဂါအတွက် ရိုးစင်းသောကဗျာလေးတစ်ပုဒ် ရေးပေးခဲ့သည်။ ၎င်းကဗျာက ဗာဂျီနီးယား၏စရိုက်ကို ဖော်ပြနေသည်။ သူမ ဘယ်ခါမှ မသိခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်း၍ ခိုလှုံချင်သောဆန္ဒ၊ နက်ရှိုင်းသော ယုံကြည်မှုနှင့် အချစ်၊ အချစ်ဆုံးအက်ဒီနှင့် အတူ ဒုက္ခခံစားလိုသည့် ဆန္ဒ၊ ပြီးတော့ . . . အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့်ချက်။

***

အခန်း (၁၃) နောက်ဆုံးခံစားမှုများ

ဗာဂျီးနီးယား ကွယ်လွန်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းက သူ့စိတ်အား လပေါင်းများစွာ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ ယခု သူ့အား မစွက်ကလမ်းနှင့် မစွက် မေရီရှူးတို့က ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးနေရသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဗာဂျီးနီးယား မကွယ်လွန်မီက တည်းက လာရောက်စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဆရာဝန်သမီးဖြစ်သူ မစွက်ရူးက အဂ္ဂါ၏ အနေအထားကို ထူးခြားစွာ နားလည်သူ ဖြစ်သည်။ သူက ပိုး၏ဆရာဝန်အား ပိုးနေကောင်းနေချိန်တွင် နှလုံးမှာ ပုံမှန်ဆယ်ချက်ခုန်တတ်ကြောင်း၊ နှလုံးမှာ ခဏလေးရပ်သွားပြီးနောက် စတင်ခုန်လာကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။ ပိုး၏ဦးနှောက်တစ်ခြမ်းမှာ ထိခိုက်သွားခဲ့ပြီး အရက်(သို့) တစ်ခုခုကြောင့် ရူးသွပ်သွားကြောင်း သူမက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဦးနှောက်ရောဂါ ဖြစ်နေစဉ်အတွင်း အဂ္ဂါက သူမအား အတိတ်ကို ပြောပြသည်။ ထုတ်ဝေသူများထံ ပေးထားသည့် ကတိများ မတည်နိုင်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်း အဂ္ဂါက ပြောသည်။ သူသေသွားပါက ၎င်းတို့က သူ့အကြောင်း မကောင်းပြောမည်ကို ကြံကြံစည်စည် စိုးရိမ်နေရာသည်။

သို့သော် အဂ္ဂါတွင် အသက်ရှင်ရန်နှင့် ဖန်တီးရန်ပြင်းပြသော ဆန္ဒရှိနေဆဲပင်။ ထိုဆန္ဒက သူ့အား နေမကောင်းဖြစ်ခြင်းမှ ကယ်မပေးခဲ့သည်။ ၁၈၄၇ ဆောင်းဦးတွင် အလှဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သော “အူလာလွမ်း” ကို သူ အပြီးသတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းကဗျာမှာ ဗာဂျီးနီးယားအကြောင်း ဖြစ်ပြီး သူတို့၏နက်ရှိုင်းသော အချစ်က သူ့အပြုအမူများကို လွမ်းမိုးနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

အုလာလွမ်းကဗျာတွင် သေခြင်းအငွေအသက်နှင့် ချစ်သူအား ဆုံးရှုံးခြင်းတို့ကို တွေ့နိုင်သည်။

ပြန်နေကောင်းလာသော အဂ္ဂါသည် ကိုယ်ပိုင်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေရန် ထပ်မံအတွေးဝင်လာပြန်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ပါက အလုပ်ဖြုတ်ပစ်ခံရမည်ကို သူတွေးမိသည်။ သို့သော် သူ့ကိုယ်တိုင်ထုတ်ဝေသူလုပ်ပါက နှစ်နှစ်အတွင်း အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုကာလအတွင်းမှာပင် သူ့အမြဲကြိုးပမ်းခဲ့သော အခက်ခဲဆုံး အလုပ်အကြောင်းစဉ်းစားရင်း စိတ်ရှုပ်ထွေးခဲ့ရသည်။ ၁၈၄၈ ဖေဖော်ဝါရီ ၃ ရက်တွင် သူမကြာမီထုတ်ဝေမည့် “ယူရီကာ” ကဗျာအကြောင်း ကြာရှည်ဆွေးနွေးခဲ့ရသည်။ ယူရီကာမှာ ဂရိစကားဖြစ်ပြီး “ရှာတွေ့ချေပြီ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ သူ့ဟောပြောနေစဉ် လူအများထွက်ခွာသွားခြင်းမှာ ယူရီကာအား နားလည်ရန် ခက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူ့နည်းစနစ်များအား နောင်လာမည့်နှစ်များမှ သိပ္ပံရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများနှင့် ဆက်စပ်ပေးခဲ့၍ ဖြစ်သည်။

ယူရီကာမှာ ကမ္ဘာမြေကြီး၏ ဥပဒေများကို ရှင်းပြရန် ကျွမ်းကျင်စွာ ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါသည် သူ့ပါရမီဖြင့် မည်သည့် စာရေးဆရာမှ မစဉ်းစားနိုင်ခဲ့သည်ကို လုပ်ဆောင်ခဲ့လေပြီ။ သူသည် မိမိ၏အံ့ဖွယ်အောင်မြင်မှုအား ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ဝေဖန်ရေးမှသည် သိပ္ပံရှာဖွေမှုအထိ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့လေသည်။ ဂျော့ပွတ်နမ်က ယူရီကာအား ထုတ်ဝေရန် စောင့်ဆိုင်းနေစဉ် အတွင်း အဂ္ဂါသည် တောင်ပိုင်းသို့ အလည်သွား၍ သူထုတ်ဝေလိုသည့် “စတိုင်လပ်” မဂ္ဂဇင်းအား လူအများ စိတ်ဝင်စားလာအောင် ကြိုးပမ်းကြည့်လေသည်။

၁၈၄၈ ဇူလိုင်တွင် သူ့ဇာတိမြေရစ်ချ်မွန်သို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် သူသည် အတိတ်ကာလမှ အမှတ်ရဖွယ်ကြေကွဲမှုများကို အရှုံးပေးခဲ့ရပြီး အရက်ပြန်သောက်လေတော့သည်။ “တောင်ပိုင်းစာပေ သံတော်ဆင့်” ၏ အယ်ဒီတာ ဂျွန်သွမ်မဆင်က အဂ္ဂါသည် ဤမြို့တွင် သုံးပတ်ခန့်နေထိုင်ပြီး အရက်ကို အချိန်ပြည့်သောက်ရင်း ယူရီကာကဗျာကို သောက်ဖော်များအား ညစဉ်ရွတ်ပြခဲ့သည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ သူ့မိတ်ဆွေများက သူ့ကို အရက်မသောက်ရန် ဝိုင်းတားသော်လည်း မအောင်မြင်ချေ။ သူတို့က သူ့အား နယူးယောက်သို့ ပြန်ရန်တိုက်တွန်းကြသည်။ သူ့ရစ်ချ်မွန်တွင် ရှိစဉ်အတွင်း သွမ်မဆင်က သံတော်ဆင့်အတွက် စာမူတောင်းသော်လည်း အရက်စွဲနေသော အဂ္ဂါက မပေးနိုင်ခဲ့ပေ။

၁၀၄ □ ရန်နောင်ဦး

သွမ်မဆင်က အဂ္ဂါ၏ အက်ဆေး တစ်ပုဒ်အား ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။ ထို အက်ဆေးမှာ သာမန်စာဖတ်သူများအတွက် ဆန်းပြား၍ နားလည်ရန် ခက်ခဲ လွန်းသည်ဟု သူက ဆိုသည်။

မစ္စက်ရူး၏ ကြင်နာမှုကြောင့် သူမနှင့်ကောင်းစွာ ရင်းနှီးလာခဲ့ရ သည်။ ၁၈၄၈ နွေရာသီအတွင်း နယူးယောက်ရှိ သူမအိမ်သို့ သူသွားရောက်ခဲ့ သည်။ သူမခင်ပွန်း ကွယ်လွန်ကတည်းက သူသည် ကြင်နာမှုနှင့် အကြံဉာဏ် တို့ ခံယူရန် သူမထံသို့ မကြာခဏ သွားလေ့ရှိသည်။ ယခုမူ သူမ၏အားပေးမှု ဖြင့် စာပြန်ရေးနေပြီ ဖြစ်သည်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ရေးရန် ဦးစွာ စဉ်းစားမိသည်။ သို့သော် ဘုရားကျောင်းခေါင်းလောင်းသံများက သူ့အတွေးများကို ဖြတ် တောက်ပစ်ခဲ့သည်။ သူက ကလောင်တံကိုချရင်း “ခေါင်းလောင်းသံတွေ တယ် ညံပါလား။ ကနေ့ ငါစာရေးလို့ရမှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု ညည်းတွားလိုက်သည်။

မစ္စက်ရူးက သူ့အားပြုံးရင်း ကလောင်တံကို ယူပြီး စာရွက်ပေါ်မှာ ရေးချလိုက်သည်။ “ခေါင်းလောင်းများ၊ အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး ရေးဖွဲ့သည်” ၎င်း နောက်တွင် သူမက ဤသို့ ရေးလိုက်သည်။

“ငွေရောင် ခေါင်းလောင်းလေးတွေ”

အဂ္ဂါက စာရွက်ကို မျက်လုံးပြုူး ကြည့်သည်။ ထို့နောက် မျက်လုံး ထဲတွင် စိတ်ဝင်စားသည့် အရိပ်အယောင် သန်းသွားသည်။ သူက လျင်မြန်စွာ ရေးချလိုက်ရာ မကြာမီပင် စာကြောင်းတချို့ ပြီးစီးသွားသည်။ ပြီးမှ “ဒီထက် ပိုမရေးတတ်တော့ဘူး” ဟု ပြောလိုက်သည်။

“နည်းနည်းလောက် ထပ်ရေးပါဦးရင့်” မစ္စက်ရောက တိုက်တွန်း သည်။ သူမက ခဏစဉ်းစားနေပြီး “လေးလံတဲ့ ခေါင်းလောင်းကြီးတွေ အကြောင်း ရေးပေါ့” ထိုအကြံကို သူသဘောကျသွားပြီး ထပ်မံရေးသားပြန် သည်။ မကြာမီ နောက်ထပ်စာကြောင်းများ ရေးသားပြီးစီးသွားသည်။

အဂ္ဂါ၏လက်ရာအများစုကဲ့သို့ပင် “ခေါင်းလောင်းများ” ကို ကျေနပ် မှုမရှိမချင်း ထပ်ကာထပ်ကာ ပြုပြင်ရေးသားခဲ့လေသည်။ ၁၈၄၉ နိုဝင်ဘာတွင် ခေါင်းလောင်းများ” ကဗျာကို “ဆာတိန်းယူနီယံ မဂ္ဂဇင်း” တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိုကဗျာသည် လှပသော အသံများဖြင့် ထူးခြားနေသည်။ ၎င်း ကဗျာတွင် ငွေရောင်ခေါင်းလောင်းများက မြူးတူးနေသည်။ မကြာမီ လက်ထပ် ခေါင်းလောင်းသံများ ကြားရသည်။ ထို့နောက် အဂ္ဂါသည် ကျယ်လောင်သော မီးသတ်ခေါင်းလောင်းများအကြောင်း ရေးဖွဲ့၍ မီး၏ရက်စက်မှု ညမှ အော်သံ များ၏ ခြောက်လှန့်မှုတို့ကို တင်ပြပြန်သည်။ ကဗျာသည် မရဏခေါင်းလောင်း များ၏ စိတ်ပျက်မှုဖြင့် မြင့်တက်လာခဲ့ပြီး ငိုကြွေးမှုများ ကြေကွဲမှုများ ရောယှက်

သွားခဲ့သည်။ အဂ္ဂါသည် သူ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် လူငယ်ဘဝပျော်ရွှင်မှု၏ တို
တောင်းသောကာလ၊ ကြေကွဲမှု ဖြတ်သန်းပုံနှင့် သေခြင်း၏အလွမ်းဇာတ်တို့
အား ဘဝအဖြစ် ဤကဗျာထဲတွင် ဖော်ကျူးထားခဲ့သည်။

မစ္စက်ရူး၊ မစ္စက်ဖရန်ဆက် အော့စတင်တို့နှင့် ရင်းနှီးမှုက အမျိုးသမီး
တစ်ယောက်၏ ဂရုစိုက်မှုနှင့် နားလည်မှုကို လိုနေသော သူ့ဆန္ဒကို သက်သာ
ရာရစေသည်။ သို့သော်လည်း လူအများက မိန်းမနှစ်ယောက်နှင့် ရင်းနှီးနေမှုကို
စတင်ပြောဆိုလာကြသည်။ အတင်းဖွဲ့သံများကို မခံနိုင်သော မစ္စက်အော့စတင်
က အိမ်သို့ ခဏခဏ လာမလည်ရန် အဂ္ဂါအား သတိပေးခဲ့သည်။ သူ့ဘဝ၏
ကြွင်းကျန်သော တိုတောင်းသည့်လများအတွင်း အဂ္ဂါသည် ပြီးပြည့်စုံသော
မိန်းမနှင့် စိတ်ကူးယဉ် ချစ်အိပ်မက်ကို ဆက်လက်ရှာဖွေနေခဲ့သည်။

၁၈၄၈ ဇွန်လ ၁၀ ရက်တွင် အဂ္ဂါသည် အမေရိကန် ကဗျာဆရာ
များနှင့် ကဗျာအကြောင်း ဟောပြောရန်အတွက် မန်ဆာချူးဆက်ပြည်နယ်ရှိ
လိုဝယ်မြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ ၎င်းတွင် နောက်ပိုင်းလများ၌ သူ့အိပ်
မက်ထဲက မိန်းမပျို “အန်နီ” ဖြစ်လာမည့် မစ္စက် နန်စီရစ်ချ်မွန်နှင့် ဆုံဆည်း
ခဲ့သည်။ သူမသည် ချားလ်ရစ်ချ်မွန်အား လက်ထပ်ခဲ့ပြီး သူမ၏ ကလေးနှင့်
ညီမတို့နှင့်အတူ သာမန်မိသားစု ဘဝတွင် နေထိုင်သူဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်း
တွင် အဂ္ဂါက လိုဝယ်မြို့သို့ ဟောပြောရန် မကြာခဏဖန်တီး၍ ထိုအခါသမယ
များတွင် ရစ်ချ်မွန်အိမ်သို့ လည်ပတ်လေ့ရှိသည်။ ၎င်းအချက်က မစ္စက်ရစ်ချ်မွန်
ကို သူ့အာရုံကျနှစ်သက်နေကြောင်း သက်သေခံနေသည်။

သူချစ်ခဲ့သော အခြားမိန်းမများကဲ့သို့ပင် အန်နီအတွက် သူ့ခံစားမှု
များမှာ မကြာမီပင် သူ့စာများ၌ ပွင့်အံ့လာခဲ့သည်။ သူ့ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တွင်
သူမအား ပထမဆုံးတွေ့စဉ်က စိတ်ခံစားမှုနှင့် လှုပ်ခတ်မှုတို့ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

မိန်းမလူတစ်ဦးကို စတွေ့စဉ် သူ့ခံစားရသော စိတ်ကူးယဉ်မှုက သူ
၏အထီးကျန်၍ ဝမ်းနည်းဖွယ် အခြေအနေကို လှစ်ဟပြနေခဲ့သည်။ ၎င်းဝတ္ထု
ထဲတွင် “စိတ်ကူးယဉ်မှု” နှင့် “မိန်းမ” တို့မှာ သူ့အတွက် အတူတူပင်ဖြစ်
ကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ အနာဂတ်တွင် အဂ္ဂါ၏အချစ်သည် မိန်းမတစ်
ယောက်တည်းအတွက် သီးသန့်မဟုတ်တော့ဘဲ မိန်းမသားဘဝ၏ စိတ်ကူးနှင့်
ပြည့်စုံမှုရှိသည့် မိန်းမများအတွက် ဖြစ်လာရတော့သည်။

ထိုကာလအတွင်းမှာပင် မုဆိုးတစ်ဦးဖြစ်သူ မစ္စက်ဆာရာဟယ်လင်
ပုစ်တမင်နှင့် သူ့ရင်းနှီးလာခဲ့သည်။ သူမနှင့် ၁၈၄၅ ကတည်းက ပထမဆုံး
ဆုံဆည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူမသည် သူ့လေးစားသော စာပေဖန်တီးသူ အမျိုး
သမီးလည်း ဖြစ်နေသည်။ သူမကဗျာများကို မဂ္ဂဇင်းများစွာက ဖော်ပြကြသည်။

၁၀၆ □ ရန်နောင်ဦး

သူမမှာ ၄၅ နှစ်ရှိပြီဖြစ်၍ သူ့ထက်မြောက်နှစ်ကြီးသည်။ သူမသည် သူ့အတွက် အတန်ငယ် အရေးပါလာခဲ့သည်။

မစ္စက်ဂုဏ်တမင်၏အမည်မှာ “ဟယ်လင်” ဖြစ်သည်။ သူက ၁၈၃၁ ခုနှစ်ကတည်းက သူ့ရေးခဲ့သော “ဟယ်လင်သို့” အမည်ရကဗျာကို သူမထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ သို့သော် သူမကို လေးစားသည့်အနေဖြင့် ထိုအမည်နှင့်ပင် ကဗျာအသစ်တစ်ပုဒ် ထပ်မံရေးဖွဲ့ခဲ့လေသည်။

ထိုနှစ်မှစ၍ အဂ္ဂါသည် မစ္စက်ဂုဏ်တမင်ကို အလွန်စိတ်ဝင်စားခဲ့ပြီး ပရိဗင်ရှိမြောက်ပိုင်းမြို့သို့ သွား၍ သူမထံ လည်ပတ်ခဲ့သည်။ သူချစ်သော သူမအား “ဟယ်လင်” ဟု ခေါ်၍ အချိန်တိုတိုအတွင်း သူတို့တွဲမိခဲ့ကြသည်။ အဂ္ဂါက သူမအား လက်ထပ်ခွင့်တောင်းသည်။

သူ့စိတ်ဝင်စားမှုအား ကျေနပ်သော်လည်း မစ္စက်ဂုဏ်တမင်မှာ သူ့ကို လက်ထပ်ရန် မရည်ရွယ်ခဲ့ပေ။ အကယ်၍ မိမိတွင် အရွယ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အလှတို့သာ ရှိပါက သူနှင့်အတူနေပြီး အတူသေမည်ဟု သူမက စာရေးခဲ့သည်။ အကယ်၍ သူမက သူ့အား လက်ထပ်လိုက်ပါက တောက်ပသော ပျော်ရွှင်မှုကို အချိန်တိုလေးသာ ခံစားနိုင်ပြီး ဘဝခရီးနိဂုံးချုပ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း လည်း ရေးသားခဲ့သေးသည်။ မစ္စက်ဂုဏ်တမင်က သူ့အကျင့်ဆိုးများကို ကြားသိထားကြောင်းလည်း အရိပ်အမြွက်မျှ ဖွင့်ပြော၏။ သူမကိုယ်တိုင်မှာ လည်း အာရုံကြောဝေဒနာခံစားနေရသည်။

သူ၏အကျင့်ဆိုးများမှာ ဘဝ၏အချိန်ပိုင်းလေးတွင်သာ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အဂ္ဂါက သူမထံ စာရေးသည်။ ဂုဏ်တမင်က သူ့အား လက်ထပ်ရန် ငြင်းဆန်ဆဲဖြစ်ပြီး စိတ်ဒုက္ခရောက်ရသော အဂ္ဂါသည် အဆိပ်သောက်၍ သူ့ကိုယ်သူ သတ်သေသည်။ သို့သော် အဆိပ်များမှာ ဝမ်းထဲတွင် မနေဘဲ ပြန်ထွက်လာကြ၍ အသက်ရှင်ခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအဆိပ်က သူ့အား နေမကောင်းဖြစ်စေခဲ့ပြီး အများကလည်း ဂရုစိုက်လာကြသည်။ အချိန်အနည်းငယ် အကြာတွင် ပရိဗင်သို့ သူပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။

၁၈၄၈ နိုဝင်ဘာတွင် အရက်ဖြတ်ရန် ကတိပေးပါက လက်ထပ်ရန် သဘောတူမည်ဟု မစ္စက်ဂုဏ်တမင် က သဘောတူသည်။ သူက ကတိပေးလိုက်ပြီး ဒီဇင်ဘာ ၂၂ တွင် လက်ထပ်ကြရန် ကြံရွယ်လိုက်ကြသည်။ သို့သော်လည်း အဂ္ဂါ အရက်ပြန်သောက်နေကြောင်း သတင်းပို့သော စာတစ်စောင် ရောက်လာပြီးနောက် မစ္စက်ဂုဏ်တမင်က အဂ္ဂါအား လက်မခံတော့ပေ။

သူက ထိုအချက်ကို ငြင်းခဲ့သော်လည်း အမှန်တကယ် အရက်သောက်ခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားက ပြသနေသည်။ ဂုဏ်တမင်က သူ့အား

လက်ထပ်ရန် ငြင်းလေပြီ။ သို့သော် အဂ္ဂါကား သိပ်ကြော့ကွဲဟန်မပေါ်ချေ။ သူ့ဝိညာဉ်၏ သန်စင်လှပသော ဇနီးဟု သူ့ခေါ်ဆိုသော အန်နီ ထံသို့ စာများရေးလေ၏။ သူ့အနေဖြင့် စာရေးဆရာမများနှင့် ထပ်မံဆက်သွယ်မှု ဘယ်ခါမှ မပြုတော့ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ မစ္စကင်အော့စဂွတ်မှ လွဲ၍ ၎င်းတို့စာရေးဆရာမများတွင် ခံစားမှုမရှိ၊ ဂုဏ်သိက္ခာမရှိဟု သူက ဆိုသည်။

ယခုအခါ အဂ္ဂါ၏ဖန်တီးမှု ပါရမီက သူ့ကို စာပြန်ရေးရန် တိုက်တွန်းနေသည်။ သူ့ဝတ္ထုအသစ်အား “ဖားပျံ” ဟု အမည်ပေး၍ ဘော်စတန်ရှိ အပတ်စဉ်စာစောင်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရယ်စရာခေါင်းစဉ်ပေးထားသော ထိုဝတ္ထုမှာ ပိုးရေးနေကျ ရင်ထိတ်သည်းဖို ဝတ္ထုမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

“ဖားပျံ” ၏နောက်တွင် သိပ္ပံဝတ္ထုဖြစ်သည့် “မဲလွန်တာ တော်တာ” ထွက်ရှိလာသည်။ ၎င်းမှာ ဂရိစကားဖြစ်၍ “အနာဂတ်မှ အရာများ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရလေသည်။ ထိုကဗျာနောက်တွင် အဂ္ဂါသည် သူ့အချစ်ဆုံး ဖြစ်သည့် ကဗျာနယ်ထံသို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ ၁၈၄၉ ဇွေဦးတွင် အဂ္ဂါသည် အစောပိုင်း ၁၈၄၅ ခုနှစ်ကတည်းက လူများအား သူ့ရွတ်ပြခဲ့သော ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ပြန်လည်ရေးသားနေလေသည်။ ထိုကဗျာ၏နောက်ဆုံးတွင်ပါရှိသော “အန်နေဘယ်လီး” မှာ သူ့ဇနီးဗာဂျီးနီးယား ဖြစ်ကြောင်းယုံမှားဖွယ် မရှိချေ။

မစ္စကင် အော့စဂွတ်က “သူမဟာ သူ့အမှန်တကယ် ချစ်တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော မိန်းမပဲလို့ ကျွန်မယုံတယ်” ဟုပြောခဲ့သည်။ ဗာဂျီးနီးယား ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ခြောက်ချားဖွယ်လများမှ အဖြစ်အပျက်များအား မေ့ပျောက်ရန် ကြိုးစားနေသော အထီးကျန်ယောက်ျားသည် နားလည်မှုနှင့် အကြင်နာကို ရှာဖွေနေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ နှစ်များပြောင်းသော်လည်း သူ့ဇနီးဖြစ်လာသော နှမငယ်အား ချစ်ခြင်းမှာ မပြောင်းလဲဘဲ နက်ရှိုင်းဆဲပင်။ ထို့ကြောင့် “အန်နေဘယ်လီး” ကဗျာထဲတွင် ဤသို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

“ဒါပေမယ့် တို့အချစ်ဟာ မေတ္တာနဲ့ ဝေးလို့ထူးဆန်းတယ်
ငါတို့ထက် အိုမင်းသူတွေကြောင့်
ငါတို့ထက် အမြော်အမြင်ဝေးသူတွေကြောင့် ...”

၁၈၄၉ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင် အဂ္ဂါသည် “ပွဲကြည့်သူ” သတင်းစာအယ်ဒီတာအက်ဒွပ်ပက်တာဆင်ထံမှ စာတစ်စောင်လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ ပွဲကြည့်သူမှာ အီလီနွိုက်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းတွင် ထုတ်ဝေသော အပတ်စဉ်သတင်းစာ ဖြစ်သည်။ ပက်တာဆင်က အဂ္ဂါ၏ ကိုယ်ပိုင်စာစောင် ထုတ်ဝေလိုသော စိတ်ကူးအား စိတ်ဝင်စားသည်။ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေရန် အရင်းအနှီးထုတ်ပေးပါရစေဟု သူက ရက်ရောစွာ ကမ်းလှမ်းပြီး အဂ္ဂါစိတ်ကြိုက်ကိုင်တွယ်ရစေမည်ဟု

၁၀၈ □ ရန်နောင်ဦး

ကတိပေးသည်။ အဂ္ဂါက ရစ်ချ်မွန်သို့ လာမည်ဖြစ်ကြောင်း လျင်မြန်စွာ အကြောင်းပြန်ပြီး ပတ်တာဆင်ထံမှ ဒေါ်လာ ၅၀ ချေးခဲ့သည်။

ပတ်တာဆင် ငွေပို့ပေးပြီးနောက်ပိုင်းရှိ ဖြစ်ရပ်များမှာ လျင်မြန်စွာ ရွေ့လျားလာကြသည်။ နာကြင်အမှတ်ရဖွယ်နေရာဖြစ်သော ဖိုးဒ်ဟမ်းလယ် တောမှ အိမ်ကို ပိတ်ထားလိုက်ပြီး အဒေါ်မာရီယာမှာ မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံတွင် နေခဲ့မည်ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါက လှေပေါ်မှနေ၍ သူ့အဒေါ်ကို နှုတ်ဆက်ပုံမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ပင်။ အဂ္ဂါက အမေလိုချစ်ရသော သူ့အဒေါ်အား “အက်ဒီ အတွက် မပူပါနဲ့ အဒေါ်၊ အဝေးရောက်နေချိန် ကျွန်တော်ဘယ်လို ကောင်း ကောင်း နေပြမယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ အဒေါ်ဆီလည်း မကြာမကြာ ပြန်လာမှာပါ”

သူတို့ တူဝရီး နှုတ်ဆက်၍ နမ်းရှုပ်ပြီးနောက် အဒေါ်က ခပ်လှမ်း လှမ်းသို့ လျှောက်သွားသည်။ သူမ၏ဘဝတစ်လျှောက်လုံးကို သူနှင့် ဗာဂျီး နီးယား တို့အား ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန်သာ မြှုပ်နှံထားရှာသူဖြစ်သည်။ သူမသည် အဂ္ဂါ ၏အရည်အချင်းအား ရိုးစင်း၍မပြောင်းလဲသော ယုံကြည်မှုဖြင့် ယုံစားသူ ဖြစ်သည်။ သူတူ “အက်ဒီ” မှာ ယခုနာမည်ကြီးလာပြီ၊ သို့သော် ပျော်ရွှင်ရသော အချိန်ကာလအချို့မှလွဲ၍ သူမမှာ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားခဲ့ရ သည်။

ကမ်းခြေမှ လှေထွက်သွားသည်အထိ သူမ စောင့်ကြည့်နေလေ သည်။ မျက်ဝန်းထဲမှ သူတူအက်ဒီပျောက်ကွယ်သွားသည်အထိ ကြည့်နေဆဲ ပင်။ သူကား ဘယ်ခါမှ ပြန်လာတော့မည် မဟုတ်ပြီ။

ဇွန်လအစောပိုင်း ရစ်ချ်မွန်သို့ လာရာလမ်းတွင် အဂ္ဂါသည် ဖီလာဒဲဖီး ယားဌ် ရပ်နား၍ “ယူနီယံ” မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာစတာတင်ထံသို့ သွားရောက် လည်ပတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ပိုင်း အဖြစ်အပျက်များကား မရေရာတော့ပေ။ သို့သော် အဂ္ဂါမှာ အရက်သောက်၍ နေမကောင်းဖြစ်လာသည်ကား သေချာ သည်။ သူက စတာတင်အား ယုံဖို့ခက်သော ဇာတ်လမ်းများကို ပြောပြခဲ့သည်။ နုပွားယောက် မီးရထားပေါ်တွင် တွေ့ခဲ့သော လူနှစ်ယောက်မှာ သူ့ကို သတ်ရန် ပြင်နေကြကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် သူသည် ငွေစက္ကူအတုများ သုံးစွဲမှုဖြင့် ဖီလာဒဲဖီးယားထောင်သို့ သွားရတော့မည်ဟု ဆိုပြန်သည်။

အိမ်တွင်ကား သူထံမှ စာမရသည့်အတွက် သူ့အဒေါ်မှာ စိတ်ပူနေ ရှာသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူရေးခဲ့သော စာများမှာ ထူးဆန်း၍ ကြမ်းတမ်းပြီး စိတ်မမှန်တော့ကြောင်း ပြသနေလေသည်။

အဂ္ဂါသည် ရစ်ချ်မွန်သို့ ဇူလိုင် ၁၄ ရက်တွင် ရောက်ပြီး၊ ထိုအရပ်သို့

ပြန်ရောက်လာခြင်းကြောင့် နာကြင်မှုနှင့် အတိတ်ဟောင်းတို့ကို ခံစားရသည်။ ဒေါ်လေး နန်စီကား မြို့တွင် မရှိတော့ပြီ။ သို့သော် သူသည် ကလေးဘဝ ကတည်းက သိကျွမ်းခဲ့သည့် ကက်သရင်းပွိုင်းတောင့်ထံသို့ သွားလည်သည်။

သူ့အချစ်ဦး အယ်မီရာရှယ်လ်တန်အကြောင်းကို တွေးမိပြန်သည်။ သူမခင်ပွန်းမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ယခုမူ သူမကို သွားတွေ့နိုင်လေပြီ။ ပထမဆုံး တွေ့ဆုံရာတွင် သူမအား လက်ထပ်ခွင့် တောင်းခဲ့သည်။ ထို အကြောင်းကိုအယ်မီရာက ဤသို့ရေးမှတ်ခဲ့သည်။

“ကျွန်မ ရယ်မိတယ်။ သူ့ကြည့်ရတာ သိပ်လေးနက်နေပုံပဲ။ ပြော သေးတယ်။ ဒီလိုလက်ထပ်ခွင့်တောင်းလို့ အကြာကြီးစဉ်းစားရသေးတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ သူသိပ်လေးနက်နေတာကို တွေးပြီး ကျွန်မလည်း လေးနက်လာ တယ်။ စဉ်းစားခွင့်ပေးပါဦးလို့ ပြောခဲ့မိတယ်”

ရစ်ချ်မွန်တွင် သူ့နေစဉ် စက်တင်ဘာ ၂ ရက်ခန့်မှ စ၍ အဂ္ဂါကို မည်သူမှ ရှုမတွေ့ကြတော့ပေ။ သူ့အား နောက်ဆုံးတွေ့ခဲ့သူ အယ်မီရာက သူ့မှာနေမကောင်းဖြစ်၍ ဖျားနေပုံပေါ်နေသည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ၁၈၄၉ အောက်တိုဘာ ၃ ရက်မှာ ဘယ်လ်တီမိုးမြို့မှ ရွေးကောက်ပွဲနေ့ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂါနှင့်သိဖူးသူ ဒေါက်တာ ဂျိမ်းစ် စနေဒဂရက်သည် ဘယ်လ်တီမိုးဆန်း သတင်းစာလုပ်သားတစ်ယောက်ထံမှ စာတစ်စောင်ရရှိသည်။ ထိုစာထဲ၌ ဆန္ဒမဲ ပေးသော နေရာတွင် လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်မှာ လွန်စွာနေမကောင်း ဖြစ်နေပြီး ဆရာဝန်ခေါ်ရန် လိုအပ်နေသည်ဟု ပါရှိသည်။ သူ့နာမည်မှာ အဂ္ဂါ အယ်လင်ပိုး ဖြစ်သည်။

ဒေါက်တာစနေဒဂရက်မှာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာ ၄၄ အရှေ့လွန်း ဆယ်လမ်းသို့ အပြေးသွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းတွင် ထိုင်ခုံတစ်လုံး၌ ထိုင်နေသော အဂ္ဂါကို တွေ့ရှိရသည်။ သူသည် အရက်သောက်ထားပြီး အလွန်နေမကောင်း ဖြစ်နေသည်။ ဤနေရာသို့ သူမည်သို့ ရောက်လာခြင်းကို မသိရပေ။ သူ့အဝတ် အစားများမှာ အခိုးခံခဲ့ရသဖြင့် ဈေးပေါ့၍ ဟောင်းနွမ်းနေသော ဝတ်စုံကို အဝတ်ဆင်ထားရသည်။

အဂ္ဂါအား အောက်တိုဘာ ၃ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဝါရှင်တန်ကော လိပ်ဆေးရုံသို့ ပို့ခဲ့ကြသည်။ မည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြောင်း ဆရာဝန်များက မေး မြန်းကြသော်လည်း သူကား စကားကို ကျိုးကြောင်းတကျ မပြောနိုင်တော့ပြီ။ အာရုံများက အတိတ်ဆီသို့ ရောက်နေပြီး ပထမဆုံး သူရေးခဲ့သည့်စာများက မှုမမှန်သော စိတ်ထဲတွင် နေရာယူထားကြပုံရသည်။ သူသည် ပင်လယ်ကြီး အကြောင်းကို တွေးမိပြီး အာသာဂေါ်ဒွန်ယျိုင် ဝတ္ထုထဲတွင် ဖန်တီးခဲ့သည့် ထိတ်

၁၁၀ □ ရန်နောင်ဦး

လန်ဖွယ်မြင်ကွင်းများကို စဉ်းစားနေပုံရသည်။ ထို့နောက် “ရေးနိုး၊ ရေးနိုး” ဟု ရုတ်တရက် ထအော်သည်။ သူ့အတွေးများမှာ အတိတ်သို့ ပြန်ရောက်သွား ပုံရသည်။ ဂျီရီမိယာ ရေးနိုးမှာ အဂ္ဂါ စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့ရသည့် ပင်လယ်ခရီးများ အကြောင်း ရေးဖွဲ့သူဖြစ်သည်။

အောက်တိုဘာ ၇ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်စောစောတွင် အဂ္ဂါသည် မုန်တိုင်းထန်သော ပင်လယ်ပြင်ကို လွန်မြောက်ပြီး ခရီးစဉ်ပြီးဆုံးသွားသကဲ့သို့ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာ လဲလျောင်းနေလေသည်။ ခေါင်းကို အနည်းငယ်ရွေ့ပြီး သူ၏သနားဖွယ်ဝိညာဉ်အား ကယ်မရန် ဘုရားသခင်အား ပန်ကြားနေသည်။ တခဏအကြာတွင် သူသေဆုံးသွားခဲ့သည်။

ပိုးအတွက် ဂုဏ်ပြုစကားများအား သူ့ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးများ အတွေးများထဲမှတစ်ခုဖြင့် တင်ပြနိုင်ပါသည်။ “တောကျီးကန်း” ကဗျာအစတွင် သူရေးခဲ့သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

“ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ကဗျာသည် ရည်ရွယ်ချက်မဟုတ်၊
ဝေဒနာသာဖြစ်သည်”

သူခံစားခဲ့ရသော ဝေဒနာများမှာ အသိအမှတ်ပြုသင့်ပါသည်။ သူ သည် ဝေဒနာဖြင့်ပင် နေထိုင်သွားပြီး ဖန်တီးမှု၏အလှနှင့် သန့်စင်မှုထဲတွင် သူ့ကိုယ်သူ မြှုပ်နှံခဲ့ရသည်။ ထို့အတွက် ကမ္ဘာကြီးက သူ့အား အစဉ်လေးစား ချီး နေမည်သာဖြစ်ပါတော့သည်။

ရန်နောင်ဦး

“

သူသည် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း
သူ့ကဗျာများမှာ ဂီတကဲ့သို့ အသံသာသည်။
ယခုအခါတွင် သူသည် ကမ္ဘာ့ဝတ္ထုရေးဆရာများ
ထဲတွင် အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဖတ်ရှုခံရသည့်
စာရေးဆရာတစ်ဦး ဖြစ်နေလေပြီ။

”

ရန်နောင်ဦး

အဂ္ဂါအယ်လင်ပိုး

Edgar Allan Poe

by
Irwin Porges

Cover - Kaung Htat

